

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM ADINA YAYIN KURULU BAŞKANI
İsmail GÜLLE

TİM YAYIN KURULU
Senem SANAL SEZERER, Genel Sekreter Yardımcısı
Mehmet GENÇ, Genel Sekreter Yardımcısı

TİM PROJE YÖNETİMİ
Belma ÜNAL, Kurumsal İletişim Direktörü

TİM EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ
Çağrı KÖKSAL, Şube Müdürü V.
Güner ÖZDEMİR, **Sadık Harun KÖKSAL**,
Yemilhan KAROĞLU

Türkiye İhracatçılar Meclisi
Dış Ticaret Kompleksi, Çobançeşme Mevkii, Sanayi Cad.
B Blok Kat: 9 Yenibosna, İstanbul
Tel: 0212 454 04 90/91 Fax: 0212 454 04 13
e-mail: tim@tim.org.tr
www.tim.org.tr

YAYINA HAZIRLAYAN
TURKUVAZ HABERLEŞME VE YAYINCILIK A.Ş.

TÜZEL KİŞİ TEMSİLCİSİ VE GENEL MÜDÜR
Yasemin GEBEŞ

YAYIN DİREKTÖRÜ **Aslıhan SARP İŞMAN**
GENEL YAYIN YÖNETMENİ **Bensu KAYA**
GÖRSEL YÖNETMEN **Mine ÜNAL**

REKLAM SATIŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI **Sema TUGAN VARGAN**
REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Emel ÖZEN**
REKLAM SATIŞ KOORDİNATÖRÜ **Rezan DÖNMEZ**
EVENT VE REKLAM SATIŞ MÜDÜRÜ **Cansu YUNUS**

CONTENT SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Sevda TUNABOYLU**
BÖLGELER REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Aynur GÜKCAN**
ANKARA REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Ayşe ALTUN**
ANTALYA&İZMİR REKLAM SATIŞ KOORDİNATÖRÜ **Şeyda YILMAZ**

ÜRETİM TAKİP MÜDÜRÜ **Eyüp ÇURLU**

BASILDIĞI YER: Güzeltepe Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad.
B Blok Apt. No 29/1/1 Eyüpsultan-İstanbul
0212 354 39 09
www.turkuvazmatbaacilik.com

İhracatçının yeni yol arkadaşı Maximiles TİM İhracatçı Kart

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile işbirliği kapsamında ihracatçılara sunulan ilk ve tek kredi kartı olan Maximiles TİM İhracatçı Kart, hem alışverişlerde hem de Türkiye İş Bankası aracılığı ile gerçekleşen ihracatlar üzerinden mil kazandırıyor. Üstelik rezervasyon ve yurtdışı çıkış harcı gibi konularda da birçok avantaj sağlıyor.

Kredi kartı talepleri için son karar Banka tarafından verilecektir. Banka, kart talebini reddetme veya kefil ve teminat talep etme hakkına sahiptir.
Ayrıntılı bilgi: isbank.com.tr | Şubelerimiz

İÇİNDEKİLER

8

ÖNSÖZ

40

**GÖRÜŞ VE
DEĞERLENDİRMELER**

51

**2020 YILI
SEKTÖREL İHRACAT
DEĞERLENDİRMELERİ**

139

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 10 İHRACATÇISI
DEĞERLENDİRMELERİ**

165

**2020 YILI
SEKTÖR BİRİNCİLERİ
DEĞERLENDİRMELERİ**

221

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 1000
İHRACATÇI
FİRMASI**

303

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 1000
İHRACATÇI
FİRMASI
(SEKTÖRLERE GÖRE)**

351

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 1000
İHRACATÇI
FİRMASI
(ALFABETİK)**

379

**2020 YILI
İLK 1000 FİRMA
KARŞILAŞTIRMALI
VERİLER**

67.YIL

Tüm kalbimizle daima milletimizle

Bize kalbinde yer açan ve Türkiye'nin en büyük iki bankasından biri olmamızı sağlayan milletimize teşekkür ederiz. Milletimizle birlikte nice 67 yıllara...

VakıfBank, daima seninle.

444 0 724 | vakifbank.com.tr

 VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

 /vakifbank

İsmail GÜLLE

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı

İHRACATLA YÜKSELEN TÜRKİYE

2020 yılı insanlığın belki de yüzyıllarca unutamayacağı her anlamda zorlu bir yıl oldu.

Küresel salgın ekonomiyi, ticareti ve iş yapma biçimlerini derinden etkiledi, günlük hayatlarımızı tamamen değiştirdi. Küresel ihracat, 2019'da 18,7 trilyon dolarken, 2020'de bu rakam tüm olumsuz bileşenlerin etkisiyle 17,3 trilyon dolara geriledi. Ülkemizin belirlenen yıllık ihracat hedefi ise 165,9 milyar dolardı. Bu rakamı ihracatçılarımızın olağanüstü azim ve kararlılıkları sayesinde aşarak 169,6 milyar dolarlık ihracata imza attık. Küresel tedarik zincirlerinde derin bir dönüşümün yaşandığı bu dönemde, daha güçlü geri döndük. 2021 yılı için ihracat resmi hedefimiz 184 milyar dolar olsa da, temmuz ayı itibariyle son on iki aylık dönemde 200 milyar dolar ihracatı aştık. Şimdi hedef büyütürük 2021 yılı sonunda 210 milyar dolara akabinde beş yıl içinde 300 milyar dolara ulaşmayı hedefliyoruz.

Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak, ihracatımızın dinamizmini yakalamak adına, çalışmalarımızı sürekli çeşitlendiriyor ve ihracatımızın geleceğine yönelik yatırımlarda bulunuyoruz. Pandemi dönemi, geçmişte yaptığımız yatırımların olumlu çıktılarına eriştiğimiz bir yıl oldu. Göreve geldiğimizden bu yana ihracatın tüm boyutları ve kademelerine yönelik projeler ve çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Bu sayede sadece ihracatın bugününe çözüm üretmekle kalmıyor, aynı zamanda ihracatımızı

orta ve uzun vadeli olarak kurgulamaya gayret ediyoruz.

Pandeminin etkilerinin başladığı andan bu yana ihracatçıların önünü açmak için İhracatçı Birlikleri, sektörel dernekler ve firmalardan gelen tüm sorunları, 118 başlık altında Ticaret Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile paylaştık. Hükümetimize ilettiğimiz 118 önerinin tamamının karşılık bulması oldukça önemliydi.

Pandeminin başından bu yana Türk ihracatının sahadaki neferleri olarak düzenlediğimiz sanal ticaret heyetleriyle ticari alanda dijital faaliyetlerin öncüsü olduk. 6 kıtada, 72 ülkeye, 90 sanal ticaret heyeti gerçekleştirerek dijital ihracat seferberliğini başlattık. Yine bir ilki gerçekleştirerek kadın ihracatçılarımıza özel olarak, 2 kıtada, 8 ülkeye, 2 sanal ticaret heyeti düzenledik. Pandemi döneminde 12 sanal fuar organize ettik. Dijital platformların imkânlarını kullanarak ürettiğimiz çözümler pandemi sürecini en az kayıpla atlattığımızı sağladı.

TİM olarak geride bıraktığımız yılda ihracat birim değerinin sürdürülebilir bir şekilde artmasına yönelik çalışmalarımızı da hayata geçirmeyi başardık. Türkiye'nin katma değerli ihracatını yükselteceğine inandığımız ve 2020 yılında sanal platformlarda gerçekleştirdiğimiz Türkiye İnovasyon Haftası, 2 milyonu aşkın rekor izleyiciye ulaştı. Bu sayede TİM olarak Türkiye'de inovasyon kültürünün gelişmesine verdiğimiz değeri bir kez daha ortaya koyduk.

Ülkemizde markalı ihracatı artırmak için gerekli ortamın hazırlanmasına katkı sunmak adına TURQUALITY® bünyesinde yürüttüğümüz faaliyetlerin yanı sıra TİM Marka Konseyi'ni hayata geçirdik.

İhracatımızın sürdürülebilirliğini güçlendirmek adına TİM Sürdürülebilirlik Eylem Planı'nı hazırladık. Bu faaliyetler sayesinde pandemiyle geçen yılda ülkemizin ve ihracatımızın geleceğine yatırım yapmayı ihmal etmemek, bizler için ayrı bir gurur vesilesi oldu.

Bu dönemde kadınlara, gençlere, girişimcilere ve ihracata yeni başlayanlara verdiğimiz desteği de artırmayı başardık. TİM Kadın Konseyi'nin kuruluşuyla, kadın iş insanlarımızın temsil edileceği bir platformu Türk iş hayatına hediye etmiş olduk. Genç ihracatçı sayımızı artırmak, iş dünyasında genç girişimciliği geliştirmek için Genç TİM'i kurduk.

Dokuz farklı ildeki girişim evlerimizde 1.300'e yakın girişimciye verdiğimiz eğitim ve danışmanlık hizmetleri sayesinde Türkiye'nin girişimcilik ekosistemine katkı sunduk. Görevi devraldığımızdan beri, "İhracatın Tabana Yayılması"nı kendimize vazife edindik. Bu kapsamda başlattığımız seferberlik sonucunda, 2020'nin her ayında ortalama 1.500 yeni firmamız ihracata başladı. 2021'de bu ortalama, daha da yükselerek aylık 1.700 seviyelerine ulaştı. KOBİ'lerimize güveniyor, ülkemiz ihracatına katacakları değere inanıyoruz.

İhracatı makro düzeyde ele alan stratejik faaliyetlerimizi de bu süreçte güçlendirdik. Pandemi nedeniyle hayatımıza giren kapanma döneminde ticaret diplomasimizi hareketlendiren TİM Export Talks serimize hızlıca başladık. Pekin, Washington, Lahey ve AB Daimî Temsilcisi Büyükelçilerimizin de katıldığı online toplantılarda pandemi ve pandemi sonrası sürece ilişkin ışık tutan değerlendirmeler yapıldı. Her sene yayınlamayı gelenek haline getirdiğimiz İhracat Raporu'nda, Türkiye ve dünya ekonomisinin bugünü ve geleceği, dünyayla ticaret yapan her firmanın işine yarayacak bir formatta detaylı bir şekilde analiz edildi. İhracatçılarımızın müşterek sorunlarını konu başlıkları olarak belirlediğimiz seminerler, eğitimler ve bilgilendirme toplantıları aralıksız devam etti.

İhracatta yaşanan olumlu gelişmeler, tüm çalışmalarımızı yaparken ve yeni çalışmalar üretirken motivasyonumuzu güçlendirmekte. 2020 yılı itibarıyla tarihimizde ilk defa

küresel ihracattan yüzde 1 paya ulaştık. Öncü göstergeler 2021 yılında payımızın daha da artacağına işaret etmekte. Bu artış sayesinde ihracatın ülkemizin GSYH'sine katkısı da göğsümüzü kabartmaktadır. Göreve geldiğimizden bu yana, net ihracatın GSYH'ye katkısının yıllık bazda en yüksek seviyelere ulaşması, gurur duymaya şayandır. 2018'de 3,64 ve 2019'da 2,37 puan net ihracat katkısı gerçekleşmiştir. 2020 yılında pandemi etkisinde geçen sürecin ardından 2021 yılında yine ciddi bir katkı gerçekleşecektir. Ayrıca, son 3 yılda ihracatçılarımızın üstün gayretleri sonucunda aylık ve yıllık olarak hem ihracat hem ihracat yapılan ülke sayısı hem de ihraç edilen ürün sayısı artış göstermiştir. Tüm bu veriler göstermektedir ki Türkiye ihracatla kalkınmaktadır. Kısa dönemli ve geçici ekonomik sorunlar, ihracatın stratejik ve uzun vadeli doğasıyla aşılanacaktır. Bu sayede Türkiye'nin ekonomik olarak bir üst lige çıkması çok uzakta değildir.

Küresel salgının gölgesinde geçmesine rağmen tarihi başarıları imza attığımız 2020 yılında; ihracatçılarımız 39 ülkeye 1 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirme başarısı gösterdi. Ayrıca, ihracatını 1 milyar dolar üzerine taşıyan toplam 17 ilimiz, ihracatımızın lokomotifidir. Bununla beraber, toplam 23 sektörümüz 1 milyar dolar ihracat hacmini aşmayı başardı.

"Türkiye'nin İlk 1.000 İhracatçısı" araştırmamızda ise geçtiğimiz yıldan farklı olarak 169 firmamızın listeye ilk kez girdiğini, ilk 1.000 firmamızın toplam ihracatının 92,6 milyar dolara ulaştığını görüyoruz. Bunun yanında, 426 İstanbul firmasıyla beraber İzmir'den 80, Gaziantep'ten 73 ve Bursa'dan 61 firma "Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçısı" listesinde yer alma başarısını gösterdi.

Bu gerçeklerin farkında olarak ihracat ailemize her türlü desteği sağlayan başta Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız olmak üzere Hükümetimize, en zorlu koşullarda dahi sorunlarımıza en kısa sürede çözüm bulmalarından dolayı teşekkürlerimi sunuyorum.

Ülkemiz ekonomisine ve ihracatına katkılarından ötürü, listede yer alsın ya da almasın, bu ülke için gecesini gündüzüne katarak çalışan ihracat ailemizin her bir ferdi tebrik ediyor, şükranlarımı sunuyorum. 2021'i ihracatın yılı yapmak için ihracat ailesi olarak daha büyük hedeflere, aynı inanç ve kararlılıkla yürümeye, "İhracatla Yükselen Türkiye" için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Mehmet MUŞ

T.C. Ticaret Bakanı

TİCARET BAKANLIĞI OLARAK İHRACATÇILARIMIZI HER AŞAMADA DESTEKLİYORUZ

2020 yılı, pandeminin ve belli başlı diğer küresel ve bölgesel faktörlerin gölgesinde hafızalardan silinmeyecek bir yıl olmuştur. Nitekim küresel ekonomi, pandemi kaynaklı gelişmelerle İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşadığı en derin kriz ile karşı karşıya kalmıştır. Kovid-19 salgını; sağlık alanında yol açtığı risk ve kayıpların yanı sıra ekonomik ve toplumsal hayatta da pek çok açıdan derin etkiler yaratmıştır. Hiç şüphesiz, yaşanan bu olağanüstü sürecin yansımaları devam etmektedir. Bütün bu olumsuzluklara rağmen devletimizin çalışmaları ve özel sektörümüzün her zamanki dinamizmi ve gayretleri ile ülkemiz 2020 yılında gerek dış ticaretimizde gerekse ekonominin tamamında önemli bir direnç sergilemeyi başarmıştır.

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından "Ayrışan Toparlanmaları Yönetme" başlığı ile Nisan 2021'de yayımlanan raporda, Dünya ekonomisinin geçen yıl yüzde 3,3 daraldığı kaydedilirken; küresel ekonomik büyüme tahmininin bu yıl için yüzde 5,5'ten yüzde 6'ya, 2022 için yüzde 4,2'den yüzde 4,4'e yükseltildiği belirtilmiştir. 2020 yılında salgına rağmen büyüme kaydeden Türkiye ekonomisinin de 2021'de yüzde 6 ve 2022'de yüzde 3,5 büyüyeceği öngörülmüştür. Dünya ekonomisinin geçen yıla ilişkin performansında yapılan yukarı yönlü güncellemede, karantina önlemlerinin hafifletilmesi ve ekonomilerin normalleşmeye başlamasının ardından çoğu bölge için yılın ikinci yarısında beklenenden yüksek gelen büyüme çıktıları etkili olmuştur. Dünya Ticaret Örgütü, geçtiğimiz Mart ayında yayımladığı raporunda küresel ticaret büyüme

tahminini 2020 Ekim ayı raporuna göre 0,8 puan yukarı yönlü revize ederek %8,0 olarak ilan etmiştir.

Ekonomimiz 2020 yılının 3. çeyreğinden itibaren kuvvetli bir büyüme eğilimi yakalamıştır. Nitekim geçen yılın son çeyreğinde önemli bir atakla yüzde 5,9 büyüyen ekonomimiz deneyimlenen tüm olumsuzluklara rağmen yıllık yüzde 1,8 büyüme kaydederek G20 ülkeleri arasında Çin Halk Cumhuriyeti'nin ardından ikinci sırada yer almıştır. Yeni kontrollü normalleşme dönemiyle birlikte ekonomide çarklarımız daha hızlı dönmeye başlamıştır. Küresel salgının başından beri büyüme ve ihracat bakımından pek çok ülkeye kıyasla çok daha üstün bir performans sergileyen ülkemizin, salgın sonrası dönemde de küresel ekonominin en dinamik aktörlerinden birisi olacağını öngörüyoruz.

Hiç şüphesiz, tarihe tanıklık ettiğimiz bir yılı geride bıraktık. 2020 yılı, küresel tedarik zincirlerinin ciddi anlamda bozulduğu, Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilanının ardından küresel ticarete de şok dalgasının yayıldığı, başta Dünyanın en güçlü ekonomileri olmak üzere birçok ülkenin bu şoklara cevap verme konusunda sınıfta kaldığı bir yıl olmuştur. En büyük ihracat pazarımız Avrupa Birliği başta olmak üzere, pek çok ihracat pazarımızda yaşanan salgın kaynaklı ciddi ekonomik küçülme ve dış talep daralmaları sonucunda ihracatımız 2020 yılının ikinci çeyreğinde 32,4 milyar dolara kadar gerilemiştir. Buna rağmen, kıymetli iş insanlarının olağanüstü gayretleri ve Bakanlığımızın da devreye aldığı yeni nesil proje ve destek mekanizmalarının katkısıyla sergilemiş olduğumuz güçlü

direnç sayesinde ihracatta üçüncü ve dördüncü çeyrekler itibarıyla çok hızlı toparlanma ve artış trendi başlamıştır. 2020 yılının son çeyreğinde ihracatımız yüzde 6,7 artış ile ilk defa 50 milyar doların üzerinde, net olarak söylemek gerekirse, 51,3 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece, 2020 yılını OVP hedeflerimizi aşmak suretiyle 169,7 milyar dolarlık ihracatla kapatmayı başardık.

2021 yılının ilk çeyreğinde ihracatımız bir önceki yıla göre %17,2 oranında artışla 50 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. İhracattaki güçlü performansımız Nisan ayında da devam etmiş ve %109 artışla 18,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu değer, tüm zamanların en yüksek Nisan ayı ihracat rakamıdır. Küresel salgının etkilerinin en fazla hissedildiği 2020 Nisan ayına göre gerçekleşen bu artış kısmen baz etkisi kaynaklı olmakla birlikte 2019 Nisan ayı ile kıyasladığımızda, ihracatımızın 2021 Nisan ayında %22,3 oranında artarak 18,8 milyar dolar olduğu görülecektir. 18 milyarın altında seyreden aylık ihracatımızın büyük bir sıçrama ile 19 milyar dolar seviyelerine yükselmesi, şüphesiz ihracatçılarımızın bir zaferidir. Bakanlığımızın, İhracatçı Birliklerimizin, sanayicilerimizin, iş dünyamızın, kamu ve özel sektörümüzün ortak çabaları ve iş birliğiyle ihracatımızda ciddi bir kayba ve gerilemeye izin vermeden, hızlı bir toparlanma ve sonrasında da artış yaşadığımızı görmekten son derece memnuniyet duyuyoruz. İnanıyorum ki, 2021 yılının ilk dört ayı itibarıyla yakaladığımız bu ivmeyi sürdürerek sene sonunda oldukça güzel, ülkemizin gerçek ihracat potansiyelini yansıtan, güçlü bir ihracat rakamını hep birlikte göreceğiz.

Bilindiği üzere, Ticaret Bakanlığı olarak ihracatçılarımızı her aşamada destekliyoruz. İhracata ilk hazırlıktan pazarlama kabiliyetlerinin geliştirilmesine, dış pazarda tutunup markalaşmadan yüksek katma değerli ürün ihracatına kadar firmalarımızın yetkinlik düzeyine göre farklılaşan 14 farklı ihracat desteğimiz mevcuttur. 2020 yılında mal ve hizmet ihracatçılarımıza toplamda 3 milyar 150 milyon TL destek ödemesi gerçekleştirdik. 2021 yılında ise hiçbir bütçe kısıntısına gidilmeden mal ve hizmet ihracatçılarımıza toplam 4,1 milyar TL destek ödeneği ayrılmıştır. İhracata yönelik destek mekanizmalarımızı dinamik bir şekilde yeniliyoruz. Küresel ekonomik gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, çağın gereklerine ayak uydurmak suretiyle ihracatçılarımızın

ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda yeni desteklerimizi hayata geçiriyoruz. Örneğin, "Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Karar" ile salgın döneminde önemli bir araç haline gelen sanal fuar ve heyetleri destekliyoruz.

Hiç şüphesiz pandemi dönemi bizlere dijitalleşmenin önemini bir kez daha göstermiştir. Bizler de bu doğrultuda pek çok projemizi kısa süre içerisinde sizlere sunduk. Bu projelerimizin başında gerek barındırdığı teknoloji altyapısı gerekse veri entegrasyonlarıyla dünyada kamu eliyle oluşturulan en kapsamlı dijital ihracat destek platformlarından birisi olan Kolay İhracat Platformumuz gelmektedir. Kolay İhracat Platformunu özellikle ihracat hedefi olan KOBİ'lerimize profesyonel bir danışmanlık sunarak ihracatımızı tabana adına çok değerli bir araç olarak görüyoruz. Bu vesileyle, bugüne kadar 170 binden fazla kişiye hizmet sunan bu Platformdan ihracatçılarımızın daha fazla istifade etmelerini şiddetle tavsiye ediyoruz.

Gerek ihracat camiamızın her bir ferdinin ortaya koymuş olduğu özveri, gerek Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyonu ile hayata geçirdiğimiz projeler ve sunduğumuz desteklerle, bu sene sık sık yeni rekorlar duyuracağımıza can-ı gönülden inanıyorum. Tüm engellere rağmen azim ve kararlılıkla çalışmalarını sürdüren, üreten ve fırsatları değerlendiren ihracatçılarımıza üstün başarı ve gayretlerinden dolayı minnettarım. Başta ilk 1000 ihracatçımız olmak üzere, cüzi miktarlarda da olsa tek bir siparişi dünyanın dört bir yanına ulaştırmak için canla başla mücadele etmek suretiyle ihracat yaparak ülke ekonomimize katkıda bulunan tüm firmalarımızı en içten dileklerle kutluyorum. Kıymetli ihracatçılarımızla birlikte bu zorlu dönemleri birlikte aşacağımıza ve Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde hedeflerimiz doğrultusunda emin adımlarla ilerleyerek ülkemizin küresel ekonomideki ve ticaretteki yerini daha da olumlu bir noktaya taşıyacağımıza inancım sonsuzdur.

Umut ederim ki bu başarılar önümüzdeki normalleşme döneminde de devam edecek ve daha nice başarılı ihracatçımızı ödüllendirdiğimiz organizasyonlarda beraber olacağız. Bu vesileyle, bu değerli ve başarılarımızın nişanesi olan "İlk 1000 İhracatçı Kitabı'nın hazırlanması hususunda başta Türkiye İhracatçılar Meclisi camiası olmak üzere emeği geçen herkese samimiyetle teşekkürlerimi sunuyorum.

Derya YANIK

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

KADIN EMEĞİNİN İHRACATA DÖNÜK AVANTAJLARINI ZAMAN İÇİNDE DAHA FAZLA HİSSEDECEĞİZ

2020 yılı dünyayı sarsan ve etkileri uzun yıllar konuşulacak bir yıl oldu. Covid-19 salgını sebebiyle gelişmiş ülkeler de dâhil olmak üzere tüm dünyada olağanüstü zamanlar yaşandı. Tedbirler, sınır yasaklamaları, tam kapanmalar eşliğinde ülkeler 2021 yılına girdi. 2021'in ilk 6 ayı benzer şekillerde yaşansa da dünya gerek sosyal gerekse ekonomi olarak yavaş yavaş pandeminin tesirini üzerinden atmakta ve hayat normal seyrine tekrar dönmektedir.

Bu süreçten en çok etkilenen kesimlerin başında şüphesiz kadınlar gelmektedir. Pandeminin kadınların sosyolojik, psikolojik ve ekonomik durumları üzerinde yaptığı tahribatlarla ilgili birçok akademik çalışma yayınlandı. Ancak unutulmamalıdır ki, her kriz içinde fırsatları barındırır. Bu kriz dönemi, kadınların sosyal yaşam alanlarını değiştirmeden istihdama yönelmelerini kolaylaştıracak imkânlar karşı ilginin artmasına sebep oldu. Özellikle kadın girişimciliğinin ve kadın kooperatifçiliğinin ön plana çıktığı bu dönemde Anadolu'nun potansiyelinin yetenekli kadınlarımızın elleriyle dünyaya açılması daha çok konuşulmaya başlandı.

Üretim ve ihracat açısından ciddi bir potansiyele sahip olan kadın girişimciliği, ülkemiz için önemli bir fırsat. Nüfusumuzun yarısını kadınların oluşturduğu dikkate alındığında, söz konusu potansiyelin hem nicelik hem de nitelik açıdan nasıl ciddi bir ekonomik değer ifade ettiği çok daha iyi anlaşılacaktır. Var olan potansiyelin etkin bir şekilde kullanılması ülkemizin kalkınmasıyla ilgili olduğu kadar, doğrudan kadınlarımızın huzur ve refahını da ilgilendiren bir meseledir. Ekonomik kalkınma ancak sosyal kalkınmayla beslendiği ve tamamlandığı takdirde, istediğimiz ölçülerde insani ve makbul olacaktır. Kadınlarımızın hayatın her alanında gitgide daha fazla yer almaya başlaması ülkemiz adına gurur verici niteliktedir. 2021 yılı Mart ayı verilerine göre kadın istihdamımız 8,4 milyon seviyesini aşmış bulunmaktadır. 2002'de %25,3 olan kadın istihdam oranımız %27,8'e, kadınların işgücüne katılım oranıysa %32,4'e yükselmiştir.

Güçlenen ekonomik altyapılarla 2023 yılında kadın istihdam oranını %34'e, kadınların işgücüne katılım oranını ise %38,5'e yükseltmeyi hedefliyoruz. Bu amaçla,

Strateji Belgesi ve Eylem Planları çerçevesinde kadın girişimci sayımızı artırmaya yönelik tedbirleri ve teşvik programlarımızı titizlikle uygulamaya devam ediyoruz. Kadın girişimciliğinin önemli örneklerinden olan kadın kooperatifçiliğinin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için de Bakanlık olarak ilgili kurum ve kuruluşlarımızla iş birliklerimizi sürdürüyoruz. Bu iş birliklerinin sonucu olarak, 2019 yılından bu zamana 464 adet yeni kadın kooperatifinin kurulmasını sağladık.

Ekonomide kadınların daha etkili olabilmeleri için önem verdiğimiz bir diğer husus kamu-özel sektör iş birliğinin güçlendirilmesi. Özel sektörün desteği ve hükümetimizin kolaylaştırıcı politikaları ile kadın emeğinin ihracata dönük avantajlarını zaman içinde daha fazla hissedeceğimizden eminiz. Bu doğrultuda örnek bir sivil toplum kuruluşu olan Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin yaptığı çalışmalar, kadın girişimcilerimizin motivasyonu ve desteklenmesi yolunda inşallah güzel gelişmelere vesile olacaktır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi'ne ülkemizin kalkınması ve ekonomimizin büyümesine sunduğu katkılar için teşekkür ediyor, hazırlanan bu esere emek verenleri tebrik ediyorum.

“Örnek bir sivil toplum kuruluşu olan Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin yaptığı çalışmalar, kadın girişimcilerimizin motivasyonu ve desteklenmesi yolunda inşallah güzel gelişmelere vesile olacaktır. ”

Murat KURUM

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı

DEVLETİMİZ HER ZAMAN İHRACATÇIMIZIN YANINDA OLDU

Ekonomi küresel güç merkezlerinin belirlenmesinde en önemli faktördür. Buna bağlı olarak ekonomide; büyüme sürecine etki eden üretim, tüketim, istihdam, ithalat-ihracat gibi etkenlerin önemi giderek artmaktadır. Tüm bunlar ülkelerin gelişmişlik düzeylerini etkileyen başlıca unsurlar haline gelmiştir. Sanayiciler ve ihracatçılar bu gelişmişlik düzeyinde istisnasız her ülke için büyümenin lokomotifidir. Nitekim ihracat; yerli sektörlerin gelişmesine, istihdam imkânlarının artmasına, emek ve zamanın daha verimli kullanılmasına katkı sağlar, verimliliği artırır, ekonomileri büyütür.

Bu anlamda, özellikle son yıllarda ülkemizin ekonomik büyüme rakamlarına baktığımızda ihracatın önemi ortaya çıkmaktadır. İhracatçımız, son 20 yılda büyük atılımlar yapmış, 2020 yılında pandemi koşullarına rağmen devletimizin desteğiyle ihracat hedefinin yüzde 2,3'ünü ulaşmış yani 169,7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Yine geçtiğimiz Nisan ayındaki ihracatımız yüzde 109 artışla 18,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, tüm zamanların en yüksek Nisan ayı ihracat seviyesine ulaşmıştır. Bu durum hakikaten takdire şayandır.

Gelişmeler ihracattaki artışın önümüzdeki aylarda da süreceğine işaret ediyor. Tabii bunlar gerçekten dikkate değer, takdir edilmesi, hatta örnek gösterilmesi gereken başarılarıdır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak bu ihracatçılarımızın gayretini destekliyoruz. Ülkemiz sınırları içerisinde üretilen her türlü yapı malzemesinin gerek nitelik gerekse modern çağın ihtiyaçlarına uygunluğu noktasında standartları belirliyor, bu standartların takibini titizlikle yapıyoruz. Ülkemizde 250'den fazla sektörü de canlandıran yapı sektörünün ihtiyaçlarını karşılayarak, modern çözümler üretiliyor, ihracata konu olan ürünleri birer Türkiye markası olarak dünya yapı sektörüne sunuyoruz.

Bu sayede tüm dünyada faal olarak çalışmalarını yürüten ve müteahhitlik hizmeti veren yüklenici Türk firmalarının taahhütlerini en iyi şekilde yerine getirmelerine de katkı sağlıyoruz. Ayrıca belirlediğimiz ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde üretilen nitelikli yapı malzemesiyle ihracatımıza da katkı veriyoruz. Bu durum hem yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde hem de yapı malzemeleri

ihracatında sürdürülebilirliği sağlaması bakımından son derece önemlidir.

Elbette ki biz bununla yetinmiyoruz, bizim için asıl önemli olan ekonomik büyümenin toplumun tüm kesimlerine ulaşması ve büyümeyle birlikte istihdamın da oluşmasıdır. Ancak böyle bir durumda kaliteli ve kalıcı bir büyümeden söz etmek mümkündür. İşte 2021 yılını bu açıdan çok önemli görüyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde devletimiz; her zaman ihracatçımızın yanında oldu. İhracatımızın geçen yıl belirlenen hedefin üzerinde gerçekleşmesi de bunun en güzel örneğidir.

Devletimiz; firmaların ihracata yönelik faaliyetlerini üretim, pazarlama ve tanıtım aşamalarında destekleyerek rekabet gücü kazanmalarını sağlamaktadır.

2023, 2053 ve 2071 hedeflerimize hızlı ve emin adımlarla ulaşmamız için; firmalarımızın iktisadi büyümenin ve ihracatın devamlılık kazanarak artması için Ar-Ge çalışmalarına önem vermesi, pazar araştırmalarını iyi yapması, üretimde verimliliği ve standardizasyonu sağlaması büyük önem arz etmektedir.

Yine sürdürülebilir bir ihracat anlayışıyla ülkemizin dış ticaretten aldığı payı artırarak istikrarlı bir ihracat artışı sağlanmalıdır. Sürdürülebilir bir ihracatın sağlanması için de kamu özel sektör iş birliği çok önemlidir.

Bu çerçevede ülkemizin; dünya ticaretinde payı artan, katma değeri yüksek, teknolojik ürünlerin üretimine ve ihracatına yönelmesi ve politikalarını bu yönde belirlemesi gerekiyor.

İhracatımızı daha ileriye taşıyan tüm ihracatçılarımıza ve Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçı Firması Kitabı'nın

hazırlanmasında emeği geçen Türkiye İhracatçılar Meclisi'ne (TİM) teşekkür ederim. İlk 1000 içerisinde yer alan ihracatçılarımızın da faaliyetlerinin başarılı bir şekilde artmasını temenni ederim.

“Ülkemizde 250’den fazla sektörü de canlandıran yapı sektörünün ihtiyaçlarını karşılayarak, modern çözümler üretiliyor, ihracata konu olan ürünleri birer Türkiye markası olarak dünya yapı sektörüne sunuyoruz.”

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU

T.C. Dışişleri Bakanı

İŞ ADAMLARIMIZA HER TÜRLÜ DESTEĞİ SAĞLAMAYA DEVAM EDECEĞİZ

Beş asırlık Hariciye geleneğimizden güç alarak, girişimci ve İnsani dış politikamızla dünyanın her yerinde mevcudiyetimizi pekiştiriyoruz. 252 temsilciliğimizle dünyanın en geniş beşinci diplomatik ağına sahip olmamız, ihracatımızın salgına rağmen 2020 yılında 170 milyar Dolar seviyesine ulaşmasına, küresel ticaret içerisindeki payımızın artmasına ve yeni coğrafyalara erişim sağlamamıza önemli katkılarda bulunuyor. Afrika'ya açılım politikamızla birlikte Büyükelçilik sayımızı 43'e çıkartmamızın ardından ihracatımızın 2 milyar Dolar seviyelerinden 16 milyar Dolar düzeyine ulaşmış olması bunun açık bir kanıtıdır.

21. yüzyılın en ciddi küresel krizi olan Covid-19 salgınına rağmen ihracatta bu başarıyı yakalamış olmamızda en büyük pay, kuşkusuz dinamik özel sektörümüzün, girişimci bir ruhla faaliyet gösteren iş dünyamızdır. Ticaret diplomasisini ve girişimciliği dış politikamızın temel unsurlarından birisi haline getirmek suretiyle iş adamlarımıza her türlü desteği sağlamaya devam edeceğiz.

Medeniyetimizin insanı esas alan anlayışının bir yansıması olarak dış politikamızda insani boyutu öne çıkarıyoruz. İnsanlığın her zamankinden daha fazla dayanışmaya ihtiyaç duyduğu bir dönemde, 158 ülke ve 12 uluslararası kuruluşa tıbbi yardım sağlayarak sadece söylediklerimizle değil, yaptıklarımızla da insani dış politikamızı hayata geçirdik. Aynı zamanda, bu zor dönemde Türkiye'nin güvenilir bir tedarikçi olduğunu da tüm dünyaya göstermiş olduk.

Salgının en önemli sonuçlarından birisi küresel ölçekte siyasi, ekonomik ve finansal belirsizlikleri artırmış olmasıdır. Bu dönemde, uluslararası kuruluşlar kendilerinden beklenen rolü oynamakta yetersiz kalmış, büyük güçler arası rekabet ve ticaret savaşları ortaya çıkmıştır. Küresel ekonominin üç büyük merkezi olan Amerika, Avrupa ve Asya arasında ticari gerginliklerin salgınla birlikte hız kazandığına şahit olduk. Bu durum küresel tedarik zincirlerinde bazı kayda değer değişimlere de yol açıyor. Asya, Avrupa ve Afrika'nın kesişme noktasında yer alan benzersiz coğrafi konumumuz, genç ve dinamik özel sektörümüz bu değişimi Türkiye için bir fırsat haline getirme potansiyeline sahiptir.

Dünyada 3 milyondan fazla insanın hayatını kaybettiği, 100 milyondan fazla insanın işini kaybettiği salgın döneminde uluslararası dayanışma ve işbirliğinden yana açık bir şekilde tavır alan Türkiye, örnek gösterilen ülkeler arasında yer almaktadır. Salgına rağmen 2020 yılını ekonomik büyüme ile kapatan iki G20 ülkesinden birisi olmamız salgın sonrası dönem için ülkemizi öne çıkaran bir unsurdur. Elbette salgının ortadan kalktığını söylemek için henüz erken. Ancak özellikle yaygın aşılama ile birlikte salgının etkilerinin kontrol altına alınabildiğini gösteren olumlu gelişmeler var. Bu kapsamda, bir yandan salgınla mücadeleyi kararlılıkla sürdürürken diğer yandan salgın sonrası dönem için kendimizi hazırlamamız önem taşıyor.

Bu anlayışla, dünyada dayanışma ve işbirliği temelinde doğru adımların atılmasını sağlamaya yönelik bir çaba içindeyiz. Çok taraflı ve kurala dayalı küresel ticaret

sisteminin etkin bir şekilde işlemesi gerekiyor. Bunun için BM, DTÖ, G20, MIKTA, İİT, EİT, Türk Konseyi ve D8 başta olmak üzere bölgesel ve uluslararası platformlarda kapsayıcı, dengeli bir küresel ekonomi, rekabetin kurallara dayalı olarak sürdürüldüğü bir uluslararası ticaretin önemini ısrarla vurguluyoruz. Aynı zamanda Latin Amerika'da MERCOSUR ve SICA, Asya'da ASEAN, Asya İşbirliği Diyalogu, Şanghay İşbirliği Örgütü gibi kuruluşlarla ilişkilerimizi güçlendiriyoruz. Latin Amerika ve Afrika açılımlarına ilaveten Yeniden Asya girişimimizle Asya ülkeleriyle ekonomik işbirliğimizi geliştirmeye yönelik çalışmalarımıza hızla veriyoruz.

Bu süreçte iş dünyamızla yakın bir şekilde çalışmak en temel önceliklerimiz arasında yer alıyor. Çatı kuruluşlarımızla birlikte Asya'dan Afrika'ya, Latin Amerika'dan Orta Doğu'ya dünyanın her bölgesinde ticari ilişkilerimizi geliştirmeye yönelik toplantılar, sektör odaklı seminerler, alım heyeti organizasyonları gibi çeşitli faaliyetlerle ihracatımızı artırmaya dönük adımlar atıyoruz. Hedefimiz, Bakanlığımızın geniş diplomatik ağından da istifade ederek ticaret diplomasimize destek olmaya devam etmektir. Tüm çalışma arkadaşlarımız görevlerini yerine getirirken bu anlayışla hareket etmektedir.

Salgının tüm olumsuzluklarına rağmen ihracatımızın rekor kırmaya devam ettiği 2021 yılının ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, dışa açık ve ihracata dayalı ekonomik büyüme anlayışımızın en önemli bileşeni olan ihracatçılarımıza ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'ne teşekkürlerimi sunuyorum.

“Dünyada 3 milyondan fazla insanın hayatını kaybettiği, 100 milyondan fazla insanın işini kaybettiği salgın döneminde uluslararası dayanışma ve işbirliğinden yana açık bir şekilde tavır alan Türkiye, örnek gösterilen ülkeler arasında yer almaktadır. Salgına rağmen 2020 yılını ekonomik büyüme ile kapatan iki G20 ülkesinden birisi olmamız salgın sonrası dönem için ülkemizi öne çıkaran bir unsurdur.”

Dr. Mehmet M. KASAPOĞLU

T.C. Gençlik ve Spor Bakanı

GENÇLERİYLE GÜÇLÜ TÜRKİYE

Türkiye'nin yer aldığı coğrafya, sadece günümüzün değil, tarihin de en büyük ticari faaliyetlerinin ortaya çıktığı bir coğrafyadır. İki kıtayı birbirine bağlayan eşsiz konumu, iklimi, havası, suyu, toprağı ve kültürü bugün olduğu gibi, geçmişte de bütün dünyanın gözünü bu topraklara dikmesine sebep olmuştur. Doğu ile batının tam ortasında yer alması ve üç tarafının denizlerle çevrili olması, diğer ülkelerle kıyaslandığında ülkemizin lojistik gücüne çok önemli avantajlar getirmiş ve uluslararası rekabette elini güçlendirmiştir. Bütün bunların yanında, Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip bir ülke olarak Türkiye, insan kaynağı açısından da son derece etkili bir pozisyona sahiptir. Bilimde, üretimde, sanayide, ticaretle, sporda, sosyal ve kültürel faaliyetlerde gençlerimiz, ülkemizin en büyük serveti, milletimizin aydınlık yarınlara yürüyüşündeki en önemli gücümüz ve güvencemizdir. Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak, gençlerimizin her alanda çağın gerektirdiği niteliklerle donatılmasını sağlamanın ve onların yarınlarda ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerileri edinmelerine imkanlar hazırlamanın en temel görevimiz olduğunun bilincindeyiz.

Gençlik Merkezlerimizde yazılımdan kodlamaya, dil eğitimlerinden değerler eğitimine, kişisel gelişimden yeni medya çalışmalarına, afet yönetiminden gönüllülüğe kadar çok geniş bir yelpazede hizmetler sunuyoruz. Öğrenci yurtlarımızla gençlerimizin eğitim gördükleri dönemde barınma ihtiyaçlarını karşılıyor, gençlik kamplarımızla etkin ve verimli bir ortam imkanı sağlıyoruz.

Bir başka önemli hedefimiz, gençlerimizin eğitim hayatlarının yanında, literatürde "soft skills" denilen yeteneklerini geliştirmeleri ve her birinin sağlık, zindelik ve başarıya yönelik motivasyon kazanmaları için spor yapmayı bir hayat tarzı olarak benimsemelerini temin etmektir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde 81 ilimizi kapsayan ve köylere, mahallelere kadar yayılan spor salonu, saha, pota, kort ve yüzme havuzu yatırımlarımızla sporu tabana yayma noktasında önemli mesafeler almış durumdayız. Spora erişimi artırmak ve bu vesileyle bütün branşlarda ülkemizi uluslararası arenada başarıyla temsil edecek sporcular yetiştirmek için çalışmalarımızı yoğun biçimde sürdürüyoruz.

Küçük yaşta uyguladığımız yetenek taramalarıyla geleceğin elit sporcularını keşfediyor, bu sporcuları yoğun bir sportif eğitim ve antrenman programına tabi tutuyoruz. Milletimizin yarınlarda göğsünü kabartacak şampiyonları yetiştirmeye çok küçük yaşlarda başlıyoruz.

Böylesi kapsamlı bir programı gençlerimize sunarken, gelecekte ülkemize çok değerli kazanımları olacağına inandığımız tarihi adımlar atmaya da devam ediyoruz. 2020 yılı içinde yaptığımız düzenlemeyle, gençlerimizin ve ailelerinin zihinlerini meşgul eden, hayatlarının belki de en kritik dönemlerinde "Spor mu yoksa eğitim mi?" ikilemine düşmelerine yol açan engelleri de ortadan kaldırdık.

Vakıf üniversitelerimizle imzaladığımız yüksek öğretimde %100 sporcu bursu mutabakatlarıyla milli sporcularımızın

fakültelerde istedikleri bölümlerde ücretsiz okumalarını sağladık. Ardından kolej ve özel okulları da bu uygulamaya dahil ederek, sporcu bursu kapsamını ortaöğretim seviyesine kadar genişlettik. Bugün gençlerimiz hangi branşta olursa olsun elde ettikleri sportif başarılarla ortaöğretim, lise ve üniversitelerde ücretsiz olarak eğitimlerine devam etme hakkına sahipler. Sporcularımız, sportif kariyerlerinin yanında ikinci bir kariyer sahibi olarak, hem kendilerine hem de ülkemize değer katacaklar. Yakın gelecekte işgücü içerisinde sporcu- mühendis, sporcu-doktor, sporcu- işletmeci, sporcu- hukukçularımızı sıklıkla göreceğiz. Bu durum, gelecekte iş hayatının birden fazla uzmanlığı olan işgücüyle çok daha farklı seviyelere yükselmesine de vesile olacaktır.

Rahatlıkla söyleyebiliriz ki bugün dünya ekonomisinin lokomotifleri, genç girişimciler ve genç işgücüdür. Bu alanda en büyük servet, en önemli potansiyel, en etkili güç insandır. Huzurun, üretimin, refahın kaynağı insandır. Bu nedenle insana yapılan yatırım, geleceğe yapılan yatırımdır.

Ekonomiye yön veren, ülkelerini güçlendiren, üretimleriyle dışa bağımlılıkları azaltan şirketlerin, özellikle karar alma, üretim ve pazarlama birimlerinde büyük oranda gençlerden faydalandıklarını, onlara güvendiklerini görüyoruz. Yeni mezun, eski mezun, deneyimli, deneyimsiz demeden, gençlerin şirket içerisinde istihdam edilmesi hususunda akıllıca ve stratejik hamleler yapmak zorundayız. Sorumluluk alarak, işletmelerimizde iş başında eğitim ve yaşam boyu öğrenme sistematini uygulayarak, geleceğin dünyasına bugünden hazır olmak için üstümüze düşeni yapmalıyız. Çünkü yarınlar için gençlerimizin aklına, zekasına, fikirlerine ve enerjisine çok ihtiyacımız var.

Unutmamalıyız Türkiye, gençleriyle güçlüdür

İhracatçılarımız bizim dünyadaki yüzümüzdür. İhracatçılarımız, faaliyetleriyle ülkemizi, bayrağımızı, milletimizi dünyanın dört bir yanında temsil ediyor, ticarettle kurdukları sağlam ve başarılı ilişkilerle Türkiye'nin gücünü ve itibarını artırıyorlar. Büyümeye ve kalkınmaya destek oluyor, ülkemizin yükselişinde çok önemli roller oynuyorlar. Pandemi sebebiyle bütün dünyada çok önemli zorlukların yaşandığı böyle kritik bir dönemde, ihracatçılarımızın bu zorlukları aşma konusundaki azimleri ve elde ettikleri kazanımlar ayrıca takdire şayandır. Bu yolda faaliyet gösteren her insanımıza ayrı ayrı şükranlarımızı ifade ediyoruz.

“Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sosyal politikalarımızla ve yürüttüğümüz çok yönlü çalışmalarla ihracatçılarımızı desteklemeye var gücümüzle devam edeceğiz.”

Lütfi ELVAN

T.C. Hazine ve Maliye Bakanı

İHRACAT HEDEFLERİMİZE ADIM ADIM

2020 yılı Kovid-19 salgını nedeniyle önceki dönemlerden farklılaşan bir yıl oldu. Salgının ülkemizde görülmeye başladığı Mart 2020'den itibaren insan sağlığını ve yaşamını önceleyerek salgının ekonomiye etkisini asgariye indirmek için tüm kurumlarımızla topyekün bir çaba sarf ettik ve etmeye devam ediyoruz.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de salgına ilişkin belirsizliğin ve salgın kaynaklı risklerin yüksek olduğu bu ortamda insan sağlığından taviz vermeden, ekonomik aktivitede sürdürülebilirliği temin edecek ve piyasaya güven verecek şekilde ekonomi politikalarımızı ve yapısal reformlarımızı hayata geçiriyoruz.

Ülkemiz ekonomisi salgın koşullarının küresel ekonomide yarattığı arz ve talep şoklarının etkisiyle 2020 yılının ilk yarısında zorlu bir süreçten geçti. 2020 yılının

ikinci yarısında ekonomi, küresel talep koşullarının toparlanma sinyalleri göstermesiyle birlikte güçlü bir ivmelenme sergiledi. Ancak, yıl sonuna doğru virüsün farklı varyantlarının ortaya çıkması ve vaka sayılarının tekrar artmasıyla birlikte kısıtlamaların yaşanması sonucu ekonomik aktivite yeniden baskı altında kalmıştır. 2020 yılı olağan dışı koşulların yaşandığı bir yıl olmasına rağmen, G20 ülkeleri arasında Çin ile birlikte pozitif büyüme gösteren iki ülkeden biri olduk. İhracatımız 2020 yılı Nisan ayındaki derin daralmadan sonra hızla toparlanarak, yılın geri kalanında kayıplarını önemli ölçüde telafi etti ve 169,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Salgın sürecinde ihracatçı şirketlerimiz ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerimizin (KOBİ) işletme sermayeleri üzerinde oluşan baskıları asgari düzeye çekebilmek için geniş ölçüde finansal ve vergisel anlamda kolaylıklar sağladık. Bu kapsamda,

İhracatçılarımıza Türk Eximbank aracılığıyla kullanılmak üzere 30 milyar TL'lik destek paketlerinden yararlanma imkanı getirildi. İhracattaki geçici yavaşlama sürecinde kapasite kullanım oranlarının korunması amacıyla ihracatçılarımıza stok finansman desteği verildi. Bu zor dönemde ihracatçılarımızın finansal yüklerini azaltmak için reeskont kredilerinin vade sürelerinde artırım sağlandı. Salgının seyri ile alınan yeni tedbirler doğrultusunda 2020 yılı sonu ve 2021 yılı başında Ticaret Bakanlığı ile birlikte yürüttüğümüz çalışma ile esnafımıza yapılan hibe, kira ve ciro destek ödemeleri hayata geçirildi. İhracat; yatırım, istihdam ve üretim ile birlikte ülkemizin büyüme hedefinin dört temel sacayaklarından biridir. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan Ekonomi Reform Programında da cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşme sağlanması hedefiyle tedbirlere yer verildi. Bu kapsamda yapısal cari açığın azaltılması, ihracatın tabana yayılması ve ihracatçılarımızın rekabet gücünün artırılması gibi alanlarda politikalar kararlılıkla hayata geçirilecektir.

Ekonomi Reform Programının başarıya ulaşmasında, her zaman istişare ile hareket ettiğimiz sivil toplum kuruluşlarının da desteği kritik önem içermektedir. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) inovasyon, tasarım, marka ve girişim odaklı çalışmaları dijitalleşmenin ve markalaşmanın her geçen gün önem kazandığı salgın sürecinde, ihracat performansımızı ve uluslararası arenada rekabet gücümüzü artırmada büyük katkılar sağlamaktadır. Bu vesileyle ihracatçılarımıza olan tüm desteklerinden dolayı TİM'e teşekkür ediyor, bu zorlu dönemde ihracatımıza büyük katkılar sunarak ülkemizi yurtdışında temsil eden "1000 ihracatçımızı" tebrik ederek, başarılarının devamını diliyorum.

“İhracatımız 2020 yılı Nisan ayındaki derin daralmadan sonra hızla toparlanarak, yılın geri kalanında kayıplarını önemli ölçüde telafi etti ve 169,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Salgın sürecinde ihracatçı şirketlerimiz ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerimizin (KOBİ) işletme sermayeleri üzerinde oluşan baskıları asgari düzeye çekebilmek için geniş ölçüde finansal ve vergisel anlamda kolaylıklar sağladık.”

Mehmet Nuri ERSOY

T.C. Kültür ve Turizm Bakanı

BAŞARDIKLARIMIZ BAŞLANGIÇLARIMIZDIR

Türkiye büyük bir vizyonun peşinde, her zorluğu, sorun ve engeli aşarak yoluna devam etmektedir. Gerek ülkenin iç dinamiklerinde gerekse uluslararası arenada hedeflerimizden, temsil ettiğimiz, koruduğumuz değerlerden taviz vermeden yürüdüğümüz bu yol güçlü, tam bağımsız ve lider Türkiye yoludur. Bu idealin gerçeklikte vücut bulması için şüphesiz başarılı olunması gereken birçok ana ve alt başlık vardır. Ancak hepsinin merkezindeki temel çark üretimdir. Elinizde olmayı elde etme ihtiyacı, ona sahip olana bağımlılığı getirir. Karşılığında sunacağınız eş değer bir ürününüz yoksa bu bağımlılık daha da derinleşir ve sizin tüm imkân ve hareketlerinizi kısıtlamaya başlar. Size dayatılan değil sizin belirlediğiniz sınırlarda yaşamak istiyorsanız işte bu zinciri kırmak zorundasınız.

Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak uhdemizde bulunan tüm alanlarda Türkiye'nin sahip olduğu güç ve potansiyeli bütünüyle kullanmak; ülke ekonomimize, milletimizin yaşam kalitesi ve refahına ciddi katkılar sunmak birincil amacımızdır. Bu hedeflerimize ulaşmak ve daima daha fazlası için yeni hedeflere yönümüzü çevirmek adına önemli mantalite değişimlerine gittik, bunları somut proje ve uygulamalarla reel faydaya dönüştürdük. Çok kısa sürede rekor seviyelerde başarılar yakaladık. 2020 yılı ile birlikte Covid-19'un en çok etkilediği üç sektörden turizm ve kültür-sanat başlıklarının asli sorumluluk alanlarımız olması, ulaşımın ise bu alanların belkemiğini teşkil etmesi kültür ve turizm hareketini küresel ölçekte durma noktasına getirmiştir. Elbette dünya ekonomisinin ve dolayısıyla ülke

ekonomimiz üzerinde bunun sonuçları olmuştur. Ancak son 18 yılda sağlam temellere oturtularak uluslararası krizlere karşı esnek ve dayanıklı hale getirilen Türkiye ekonomisi bütün alanlarda olduğu gibi kültür ve turizm sektörlerinde de doğru, hızlı ve etkili refleks göstermemize imkân vermiştir. Sektör paydaşlarımız ve ilgili Bakanlıklarımızla iş birliği içinde hayata geçirdiğimiz destek ve önlem paketleri; hayat anlayışımızı, sosyal yaşantımızı, beslenmeden hijyene alışkanlıklarımızı değiştiren bu eşi görülmemiş küresel krizde, en önemli rakiplerimizle kıyasladığımızda yaklaşık %15 oranında daha iyi performansla bizleri 2021'e ulaştırmıştır.

Her şeyden üstün tuttuğumuz insan hayatını korumak adına hedeflerimize yürüyüşümüzde hızımızı geçici olarak azalttıysak da irademizden, inancımızdan, azmimizden hiçbir şey kaybetmeksizin önümüzdeki dönem için hazırlık ve çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Yaşanan salgının doğası gereği en ağır etkiye maruz kalan sektörlerimiz, inşallah aşılama süreci ile birlikte gerçekleşecek normalleşme neticesinde de bütün diğer sektörlerden daha hızlı ve güçlü şekilde yükselecektir. İnsanların psikolojik ve sosyolojik ihtiyaçları bunu temin edecek en önemli itici güç; bizim ihraç ürünlerimiz olan eşsiz coğrafi zenginliklerimiz, rakipsiz kültür ve medeniyet mirasımız ise bu gücü değerlendirmede ülkemizin avantajı olacaktır. Projelerimiz sürmekte yeni projeler hazırlanmaya devam etmektedir. İnşa, ihya ve restorasyon çalışmalarımızdan arkeolojiye, kültür sanat etkinliklerinden turizm yatırımlarına, dijitalleşme

hamlelerinden büyük çaplı tanıtım çalışmalarına ve yeni pazarlara yönelik açılımlara kadar her ayrıntı ve detayda hassasiyetle bugünü ve geleceği planlıyor, yönetiyor ve uyguluyoruz. Hiçbir bahaneye sığınmadan tüm yol ve kapıları zorlayacak, ülkemize ve milletimize karşı taşıdığımız sorumluluklarımızı yerine getirmekten bir an olsun geri durmayacağız. Başardıklarımız başlangıçlarımızdır. Daha fazlasını yapacak güce ve imkana sahip olduğumuzdan ve bu imkanları en doğru şekilde değerlendireceğimize kimsenin şüphesi olmasın.

Saygıdeğer İhracatçılarımız,

Bu istisnai dönemde belirlenen hedeflere ulaşmak ciddi bir başarıyken beklentilerin üzerine çıkmış olmanız sizlerin farkını ortaya koymaktadır. Değişen dünyada, yeniden şekillenen küresel ekonomide kararlılıkla adımlarını atan, değişime ayak uyduran, ön görüşleri ve özgünlüğüyle rakiplerinden ayrılan sizler Türkiye'nin ayrıcalığı oldunuz. Bu düşüncelerle; umutsuzluk söylemlerine prim vermeden dirayeti, cesareti ve kararlılığıyla ülkesine katma değer sunmaya devam eden bütün ihracatçılarımıza şükranlarımı sunuyor, başarılarınızın devamını diliyorum. Böylesi önemli bir alanda 100 bin ihracatçının temsilcisi olmak gibi ciddi bir mesuliyeti omuzlayarak hakkıyla yerine getiren Türkiye İhracatçılar Meclisi'ni kutluyorum. Bugünün başarılarının yarına ilham vermesi ve rehber olması noktasında değerli bir eser olan "Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçı Firması" çalışmasının amaçlarına layıkıyla hizmet etmesini temenni ediyorum.

"Sektör paydaşlarımız ve ilgili Bakanlıklarımızla iş birliği içinde hayata geçirdiğimiz destek ve önlem paketleri; hayat anlayışımızı, sosyal yaşantımızı, beslenmeden hijyene alışkanlıklarımızı değiştiren bu eşi görülmemiş küresel krizde, en önemli rakiplerimizle kıyasladığımızda yaklaşık %15 oranında daha iyi bir performansla bizleri 2021'e ulaştırmıştır."

Mahmut ÖZER

T.C. Milli Eğitim Bakanı

“İNSAN”A YATIRIM, KALKINMA YOLUNDAKİ EN ZORUNLU ADIMDIR

Dünya, yüzyılımızın başından bu yana, uluslararası ticari ilişkiler bakımından ezber bozan bir devinime sahne oluyor. 20. Yüzyılın sarsılmaz sanılan, hantallaşmış ve kanıksanmış ticaret yapıları hızla değişime uğrarken ticari sınırlar yeniden yapılıyor, yepyeni tüketici pazarları açılıyor ve küreselleşmenin boyutları, ekonominin en önemli yapıtaşlarından olan firmaları yeni yaklaşımlar belirlemeye yönlendiriyor.

Bu değişim hiç şüphesiz rekabeti keskinleştirirken bir manada da her köşe başında yeni fırsatların saklandığı bir ortamın şartlarını oluşturdu. Hızlı, ucuz ve kaliteli üretimi sağlayabilen firmalar, ürünlere bağımlı alışkanlıklarının değiştiği, eskisinden farklı tüketim davranışlarının şekillendiği bu “yeni dünya” içerisinde, pazardan daha büyük paylar alabilmenin yollarını keşfetmeye başladılar. “İhracat”, bu baş döndürücü gelişmeler yaşanırken, ekonomiye yön veren unsurlar arasında en üst sıralardaki yerini korumaya ve daha da parlamaya devam etti.

Dünya gündeminde bu kadar önemli bir pozisyonda olan ihracat, uluslararası arenada devletlerin ellerini güçlendiren en önemli kozlardan biri olma özelliğini perçinlerken hükümetimizin, bu alanda atılacak adımları sürecin daha en başından itibaren çok iyi planladığına şahit olmak gurur verici. Bu vizyonun, uluslararası ticaret alanında ülkemizi söz sahibi olma konumuna taşıdığını gördüğümüz için kıvançlıyız.

Milli gelirimizin ve en önemli güç kaynaklarımızdan olan döviz rezervlerimizin artmasında hayati role sahip

ihracatımız, 2020 yılında yeni tip koronavirüs (Covid - 19) salgınının dünya ticaretini olumsuz etkilemesine rağmen- hedeflenen rakamın yüzde 2,3 puan üzerinde gerçekleşmiştir. 2020 yılı son çeyreğindeki artış ile 51,2 milyar dolarlık ihracatla “en yüksek çeyrek dönem ihracat rekoru”nun kırılması, bahsettiğim öngörünün ve planlamanın eseridir.

Kuşkusuz büyümenin ve üretim kalitesinin artmasının temelinde yatan en önemli unsur, “nitelikli iş gücü”dür. Tüm vatandaşlarımızın daha iyi hayat şartlarına ulaşmasını doğrudan etkileyen yollardan biri, bu niteliklerin artırılması ve bunlara yenilerinin eklenmesidir. Sözün burasında, Bakanlığımız olarak çok kritik ve önem arz eden bir noktada durduğumuzu özellikle belirtmek isterim.

“Eğitim”, kişileri istenen niteliklerle donatan, onların şahsi gelişmelerini sağlamanın yanı sıra toplum refahına doğrudan etki eden, çok mühim bir sosyal süreç. Bir toplumun her türden isteğine ulaşabilmesinin yolu eğitimden geçmektedir. İnsan gücü, bilgi ve teknoloji ile birleştiğinde emeğin değeri artar ve bu da topluma kalkınma ve yükselen refah düzeyi olarak yansır. Demek ki “insan”a yatırım, kalkınma yolundaki en zorunlu adımdır. Biz eğitimciler, insanı temel alan bir eğitim yapısını oluşturup toplumun her katmanında hayata geçirmekle mükellefiz. Bunu sağladığımız zaman her düzeyde nitelikli iş gücü ve mesleki yeterlilik kendiliğinden oluşacak ve bize muasır medeniyetler arasında arzu ettiğimiz yerde olmayı sağlayacaktır.

Bu vesileyle özellikle son dönemde üzerinde önemle durduğumuz, üretimdeki payı daha da büyüyecek olan Mesleki ve Teknik Eğitim hakkında birkaç başlığa değinmek isterim.

Toplamda 47 alan ve 105 dalda eğitim veren 3.583 Mesleki ve Teknik Okulumuz ve kurumumuz mevcut. Burada eğitim gören 1.573.344 öğrencimiz var.

Sayıları 124.000'i aşan bir öğretmen ordusu ile çocuklarımızı hayata en donanımlı şekilde hazırlamak için emek sarf ediyoruz. Bunun yolu da yalnızca öğrencilerimizi değil, öğretmenlerimizi de eğitebilmekten geçiyor. Bu çalışmalar için ciddi bir destek ve kaynak sağlıyoruz. 2020 yılında farklı alanlarda 48.582 meslek dersi öğretmenimizin eğitim alması sağlanarak eğitim alan öğretmen sayısı % 270 oranında artırdı. Halen devam etmekte olan bu çalışmalarda eğitim alan öğretmen sayımız 57.200'e çıktı.

Öğrencilerimizin mesleklerine özgü derslerle geç tanışmalarının önüne geçmek için meslek derslerinin dokuzuncu sınıfta başlaması sağlandı.

Sektörle imzalanan işbirliği protokolleri kapsamında sektörün ihtiyacına göre özel programlar hazırlandı ve bunlar mesleki eğitimde uygulanmaya başlandı.

Sosyal ortaklarla işbirliği yaparak istihdam garantili okul sayılarımızda önemli bir artış sağlandı.

Aktif iş gücü piyasasının, çalışanlar bazında reel durumunu, mesleki ve teknik eğitimin arz- talep ilişkisi ile karşılaştıran "Mesleki Eğitim Haritası"nı hazırladık.

Mesleki eğitim alan öğrencilerimizin değişen ve gelişen mesleki becerilere hızlı uyum sağlamalarına imkân tanıyan sertifika programları hazırladık.

Mesleki ve teknik eğitim okullarında 46 Ar-Ge Merkezi kurduk ve "sürücüsüz tarım aracı, 3 fonksiyonlu yazıcı, mini CNC router makinesi, ikmal dronu, otonom sulama aracı, hava örnekleme cihazı, kompozit-karbon alaşım tekne yapımı" gibi yüksek teknoloji ve katma değer üreten birçok ürünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar yaptık.

2021 yılının ilk beş ayında toplam 2 bin 730 ürün tescil başvurusunda bulunduk ve bunlardan 633 patent, faydalı model, tasarım ve marka tescili aldık.

Mesleki eğitim merkezindeki öğrencilerimizin kalfalık ve ustalık belgesi ile birlikte lise diploması almasını ve meslek

lisesi mezunlarına sağlanan avantajlardan faydalanmalarını sağladık. Bu öğrencilerimizin sayısı %42 oranında artarak 160 bine ulaştı.

Mesleki ve teknik eğitim kurumları arasındaki kalite farklılıklarının giderilmesi, eğitime erişimin artırılması ve daha iyi bir mesleki ve teknik eğitimin gerçekleştirilmesi amacıyla "Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi" gibi önemli çalışmaları hayata geçirdik.

Bu sıraladığım çalışmaların yanında, gururla ifade etmek isterim ki, 40 mesleki ve teknik lisemiz salgın sürecinde ihracat yapmaya başladı.

Bizim Türk iş dünyasına vereceğimiz öncelikli katkı, nitelikli mesleki eğitime sahip öğrenciler yetiştirmek böylece güçlü bir insan kaynağı oluşturmak olacaktır. Bu amaçla faaliyetlerimizi güncelleyerek, teknolojinin sunduğu son imkânları kullanarak çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Bu bağlamda, önümüzdeki dönemde öğrencilerimizin gerçek iş ortamlarında eğitim almasını sağlamak amacıyla işletmede beceri eğitimi ve staj için verilen devlet desteğinin 5 yıl daha uzatılması sağlanacak. Bununla birlikte mesleki eğitim merkezlerini gençler için daha cazip kılmak adına kalfalık döneminde alınan ücretlerde iyileşme yapılacak ve bu ücretlerin kamu tarafından karşılanması yoluyla, işveren üzerindeki yüklerin kaldırılması sağlanacaktır.

Ayrıca, ülkemiz Genç İşsizlikle Mücadele Stratejisinde önemli bir adım olarak lise ve üstü mezunu olup istihdamda olmayan gençlerimizin, hazırlanan mesleki eğitim merkezleri programları yolu ile işletmelerde mesleki eğitim almaları sağlanarak istihdama kazandırılmasının yolu açılacaktır.

Değerli Okuyucular,

Vatanımız ve milletimiz için manası çok yüksek olan bu kitapta yer alan ihracatçılarımızın bizim dünya üzerindeki gönüllü kalite elçilerimiz olduğuna inanıyorum. Ülkemizin sınırlarını aşıp "Türk Yapımı" damgası ile ticaret yapmak, bu değerli iş insanlarımızın omuzlarına bir büyük sorumluluğu yüklüyor. Sizlerin başarıları artık şahsi değil, milli başarılardır ve bu kitapta yer almak büyük bir gurur vesilesidir.

Bu kitapta yer alan tüm ihracatçılarımızı kutluyor, Türkiye İhracatçılar Meclisi'ne ve bu çalışmada emeği geçenlere saygılar sunuyorum

Hulusi AKAR

T.C. Millî Savunma Bakanı

SAVUNMA SANAYİNDE YERLİLİK VE MİLLİLİK ORANIMIZI %70'LER SEVİYESİNE ÇIKARMAYI BAŞARDIK

Türkiye İhracatçılar Meclisinin Değerli Üyeleri,

Günümüzde teknolojinin öncülüğünde hemen her alanda önemli gelişmeler ve büyük değişimler yaşanıyor. Milenyum çağında bilgi, tıpkı radyoaktif bir madde gibi yarı ömürlü bir hale dönüştü. Bilim, akıl almaz bir hızda ilerliyor ve mevcut bilgiler, her geçen saniye eskiyor. Hayatın her alanında belirleyici bir unsur haline gelen yapay zekâ, siber uygulamalar ve otonom sistemlerin önemi ve etkisi her geçen gün artıyor.

Teknolojinin savunma ve güvenlik konseptini şekillendirdiği, AR-GE yatırımları, inovatif yaklaşım ve uygulamaların her zamankinden çok daha önemli hale geldiği bu dönemde, teknolojiyi iyi yöneten ve etkin kullanan ülke ve kuruluşlar; uluslararası alanda üstünlük sağlarken, teknolojiyi iyi yönetemeyen, gelişmelere uyum sağlayamayan ülkeler ise pazar olmaktan öteye geçemiyor.

Dahası, teknolojiye sahip değilseniz her türlü tehdit ve tehlikeye de maruz kalabiliyorsunuz. Bu nedenle geleceğe emin adımlarla yürüyebilmek için sistemlerimizi daha

verimli hale getirmek ve üstün teknolojiye sahip olmak bir tercih değil, zorunluluktur. Dolayısıyla MSB olarak yenilikçi fikir ve yaklaşımlarla bir taraftan imkân ve kabiliyetlerimizi artırırken, diğer taraftan da mevcut teknolojimizi daha verimli hale getirmek için var gücümüzle çalışıyoruz.

Sn. Cumhurbaşkanımızın liderliği, destek ve teşvikleriyle başta savunma sanayii olmak üzere hemen her alanda önemli ilerlemeler kaydettik. Savunma sanayiinde yerlilik ve millilik oranımızı %70'ler seviyesine çıkarmayı başardık.

Geçmişte piyade tüfeğimizi dahi yurt dışından tedarik ederken, bugün Millî Piyade Tüfeklerimizi, kendi savaş gemilerimizi, fırkateynlerimizi, İHA/SİHA'larımızı, Fırtına Obüslerimizi, ÇNRA'larımızı, Atak Helikopterlerimizi, Akıllı hassas mühimmatlarımızı tasarlayıp inşa, imal ve ihraç seviyesine gelmiş bulunuyoruz.

Bunlara ilaveten, radar ve elektronik harp sistemlerimiz, füze, roket ve mühimmatlarımız; yurt içinde ve sınır ötesi operasyonlarımızda kahraman ordumuzu daha da güçlendirmektedir. Ayrıca Milli Muharip Uçak, Siper Hava

Savunma Sistemi, Anadolu Amfibi Hücüm Gemisi ile ilgili çalışmalarımız da yoğun bir şekilde devam etmektedir.

Ancak kat edilmesi gereken mesafeler olduğunun da farkındayız. Biliyoruz ki Türkiye'nin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlamasının ve uluslararası alanda rekabet edebilmesinin tek yolu, katma değer oluşturacak ürünlerin artırılmasından geçmektedir.

AR-GE ve yenilik faaliyetleri yapan kurum ve kuruluşlarımızın kendi bünyelerinde sahip olduğu bilgi birikimi ve teknolojik yetkinliklerin en hızlı biçimde faydaya dönüştürülmesi, yani ülke ekonomisine yüksek katma değerde dönmesi elzemdir. Ancak bunlar yetmez, yerli ve millî ürünlerimizin dünya çapında rekabet edebilir seviyeye getirilerek küresel pazarda yer alması da önemlidir.

Bu konuda siz değerli sanayici ve iş adamlarımızın çalışmalarını memnuniyetle izliyor ve başarılarınızla gurur duyuyoruz. İnanıyorum ki ülke insanımızın alın teri ve ihracatçılarımızın, yani sizlerin üstün gayretleri ile dış ticaret fazlası veren bir ülke hedefine ulaşacağız.

Bu doğrultuda güçlü altyapısı, insan kaynağı, kurduğu ticari, sosyal, kültürel ilişkileri ile ulusal ve uluslararası arenada büyük başarılar gösteren Türkiye İhracatçılar Meclisi, gelecekte de en önemli aktörlerden biri olmaya devam edecektir.

Hep birlikte ciddiyet, samimiyet, diyalog ve koordinasyon içerisinde çalışarak çok daha büyük başarılarla ulaşacağımıza inanıyor; ülkemizin ve asil milletimizin daha müreffeh yaşayabilmesi için üstün bir gayretle çalışan iş insanı, sanayicilerimize ve Türkiye İhracatçılar Meclisi ailesinin değerli üyelerine teşekkür ediyorum.

“Teknolojinin savunma ve güvenlik konseptini şekillendirdiği, AR-GE yatırımları, inovatif yaklaşım ve uygulamaların her zamankinden çok daha önemli hale geldiği bu dönemde, teknolojiyi iyi yöneten ve etkin kullanan ülke ve kuruluşlar; uluslararası alanda üstünlük sağlarken, teknolojiyi iyi yönetemeyen, gelişmelere uyum sağlayamayan ülkeler ise pazar olmaktan öteye geçemiyor.”

Mustafa VARANK

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanı

ULUSLARARASI TEDARİK ZİNCİRLERİNDE TÜRKİYE, BÖLGENİN EN ÖNEMLİ ÜRETİM MERKEZİ OLMAYA ADAY

COVID-19 tehdidi altında geçen 2020 yılı, üretim ve ticaretin dünya genelinde sert bir şekilde düştüğü, hizmet sektörlerinde büyük daralmaların yaşandığı bir yıl olarak tarihe geçti. Üretim süreçlerinin ve tedarik zincirlerinin aksadığı bu dönemde, hem hükümetler hem de ekonomik aktörler zor bir sınavdan geçti. Türkiye, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde uyguladığı etkin politikalar neticesinde dünya genelinden ayrışabilen az sayıdaki ülkelerden biri oldu. 2020 yılındaki yüzde 1,8'lik büyüme oranı ile G-20 ülkeleri içinde de en başarılı ikinci ekonomi olduk.

Büyümenin bileşenlerini incelediğimizde imalat sanayimizin büyümeye en çok katkı veren sektörlerden biri olduğunu görüyoruz. Haziran ayıyla birlikte Pandemi öncesi seviyesini hızla yakalayan sanayi üretimi, yılın ikinci yarısında bir önceki yıla göre yüzde 9,1 artış gösterdi. Yüzde 94'ü imalat sanayi ürünlerinden oluşan ihracatımız da 2020 yılının ikinci yarısında bir önceki yıl seviyesini aşmayı başardı. Pandemi koşullarının hâkim olduğu bir yılda artan yatırım talebi ise önümüzdeki döneme

ilişkin önemli sinyaller veriyor. 2020 yılında teşvik belgesi düzenlediğimiz yatırım sayısı bir önceki yıla göre yüzde %86 artarak 10 bin 478'e ulaştı. Bu yatırımlarla öngörülen sabit yatırım tutarı ise yüzde 45 artarak 249 milyar Türk lirasına, istihdam ise yüzde 49 artarak 302 bine ulaştı.

Dünya genelinde arz sıkıntılarının yaşandığı böylesine zor bir dönemde, sanayicilerimizin ve çalışanlarımızın ortaya koyduğu performans, tüm dünyanın da dikkatini çekiyor. Üretim çeşitliliği, yeni koşullara hızla adapte olabilme kabiliyeti ve coğrafi konumu ile Pandemi sonrasında yeniden şekillenecek uluslararası tedarik zincirlerinde Türkiye, bölgenin en önemli üretim merkezi olmaya aday.

İmalat sanayimizdeki ve dolayısıyla ihracatımızdaki büyüme ve dönüşümde 2002 yılından bu yana uyguladığımız politikaların büyük payı var. Planlı sanayi altyapılarından iş ve yatırım ortamına; Ar-Ge ve teknoloji ekosisteminden nitelikli insan kaynağına, KOBİ'ler ve girişimcilikten bölgesel kalkınmaya kadar birçok alanda akılcı ve etkin politikalar uyguladık. Ülkemizin üretim merkezi konumunda olan organize sanayi bölgelerinin

(OSB) sayısını ve kalitesini artırarak tüm şehirlerimize yaygınlaştırdık. OSB'lerin yanında, özellikle büyük sanayi yatırımlarını kolaylaştırmak için endüstri bölgelerini yeni bir model olarak geliştirdik. Bu bölgelerde ve ülke genelinde özel sektör yatırımlarını özendirme amacıyla kapsamlı bir teşvik sistemi uyguladık, sayısız yatırım projesine destek sağladık. Sanayimizin lokomotifi konumundaki KOBİ'lerimize ve girişimcilerimize özel önem verdik. TÜBİTAK, KOSGEB ve kalkınma ajanslarımız aracılığıyla uyguladığımız sayısız programla, KOBİ'lerimizin gelişip büyümesini, daha fazla üretim ve ihracat yapmasını, istihdam sağlamasını destekledik.

Sanayi politikalarımızın yanında, devasa bir Ar-Ge ve yenilikçilik ekosistemini neredeyse sıfırdan inşa ettik. Üniversitelerimizin nicelik ve niteliğini artırdık, TÜBİTAK ile akademik Ar-Ge destek programları uyguladık, bilim insanlarına destekler sağladık. Üniversite-sanayi iş birliğini geliştirmek ve teknolojik girişimciliği desteklemek için kuluçka merkezleri, teknoloji merkezleri, yenilik merkezleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri gibi yapılar kurduk. Özel sektörün de Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini özendirmek için şirketler bünyesinde Ar-Ge ve Tasarım merkezlerinin kurulmasını destekledik.

Sanayimizdeki patent tescillerini ve teknolojik ürün sayısını önemli ölçüde artıran bu politikalar COVID-19 salgını sürecinde göğsümüzü kabartan başarı hikayelerini ortaya çıkardı. COVID-19'la birlikte tüm dünyanın peşine düştüğü yoğun bakım solunum cihazı bir teknopark firmamız tarafından tasarlandı, Ar-Ge merkezi desteği sağladığımız sanayi kuruluşlarımız tarafından seri üretimi yapılarak tüm dünyaya ihraç edildi.

Önümüzdeki dönemde de hem bu politikaları çeşitlendirerek devam ettirmeyi hem de Millî Teknoloji Hamlesi vizyonu çerçevesinde hazırladığımız Sanayi ve Teknoloji Stratejimiz ile ülkemizi teknoloji üretiminde rekabetçi bir merkez yapmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda, cari açık verdiğimiz kritik sektörlerdeki ürünlerin yerli

imkân ve kabiliyetlerle üretimine ve ihracatına odaklandık. Sanayimizdeki yapısal ve dijital dönüşümü sağlayabilecek makine, deniz taşıtları, motorlu kara taşıtları, yarı iletkenler, elektrik-elektronik, havacılık ve uzay, kimya, ilaç ve raylı sistemler sektörlerinde Ar-Ge, Ür-Ge, yatırım ve ticarileşme süreçlerini uçtan uca destekliyoruz.

2021 yılını salgınla mücadeleyi kazandığımız ve orta vadede nitelikli büyüme dönemine girdiğimiz bir yıl olarak değerlendiriyoruz. İhracatçılarımızın başarılı performansı da bu süreçte bize güç verecek unsurların başında geliyor. Bu vesileyle ülkemizin ekonomik kalkınmasına sundukları katkılar dolayısıyla ilk 1000 ihracatçımıza teşekkürlerimi sunuyorum, başarılarının devamını diliyorum.

“Haziran ayıyla birlikte Pandemi öncesi seviyesini hızla yakalayan sanayi üretimi, yılın ikinci yarısında bir önceki yıla göre yüzde 9,1 artış gösterdi. Yüzde 94’ü imalat sanayi ürünlerinden oluşan ihracatımız da 2020 yılının ikinci yarısında bir önceki yıl seviyesini aşmayı başardı.”

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ

T.C. Tarım ve Orman Bakanı

ÜLKEMİZ, 1,9 TRİLYON DOLARLIK TARIMSAL TİCARET HACMİNE SAHİP BİR BÖLGEDE YER ALIYOR

İnsanoğlunun en eski uğraş alanlarından biri olan tarım, yaşamın devamlılığı için vazgeçilmez bir sektördür. Pandemiyle birlikte tarım ve gıdanın önemi çok daha iyi anlaşılmuştur.

Pandemi halen dünya gündeminin ilk sıralarında yer almaya devam ediyor. Geçen yıl tarım ve gıda, bu süreçten en fazla etkilenen sektörlerden biri oldu. Ülkeler sınırlarını kapattı, tarım ve gıdaya erişimde, lojistik ve tedarik zincirinde büyük aksamalar yaşandı. Hamdolsun, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ve sektörümüzün özverisiyle, bu süreci başarıyla yürüttük ve yürütmeye de devam ediyoruz. Tarım ve gıda alanında aldığımız tedbirler sayesinde çiftçimiz üretmeye devam etti. Bu süreçte, gıda tedarik ve lojistik zincirlerini doğru yönlendirerek, vatandaşımızın ihtiyacı olan gıda ürünlerine rahatça ulaşmasını sağladık.

Tarım ve orman; ticaret, sanayi, sağlık ve turizm sektörlerinin de lokomotifi konumunda bulunuyor. Bu bakımdan tarıma dönük her yatırım, ülkenin bütün üretim ve ticaretine yapılan yatırım anlamına gelir. Ülke olarak tarımsal üretim politikalarımızı bu bilinçle oluşturuyor; tohumdan sofraya hem çiftçilerimize hem de tüketicilerimize yönelik uygulamaları hayata geçiriyoruz.

Bakanlık olarak çiftçimize, üreticilerimize mazot, gübre ve tohum başta olmak üzere birçok alanda tarımsal destek sağlıyoruz. Üreticilerimize bu yıl toplam 24 milyar liralık tarımsal destek ödemesi yapacağız. Sağladığımız desteklerle 2020 yılında yüzde 4,8 büyüyen tarım sektörümüz, son 3 yıldaki en yüksek büyüme rakamına ulaştı. Tarımsal hasılamız bir önceki yıla göre yüzde 20 artarak 333,3 milyar liraya yükseldi. Tarımsal hasılada Avrupa'daki liderliğimiz devam ediyor.

Ülkemiz bulunduğu konum itibarıyla, 1,9 trilyon dolarlık tarımsal ticaret hacmine sahip bir bölgede yer alıyor. Tarım ve gıda ürünlerindeki ihracatçı konumumuz daha da güçlendi. Tarımsal ihracatımız 2020’de, bir önceki yıla göre yüzde 5 artışla, 20,7 milyar dolara ulaştı. Dış ticaret fazlası ise 5,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. İnşallah önümüzdeki dönemde tarımsal ihracatımızı daha da iyi seviyelere taşıyacağız.

Diğer taraftan, devletimizin sağladığı destekler ve ihracatçılarımızın çabalarıyla 2020 yılında ülkemizin genel ihracatı 169,7 milyar dolar olmuştur. Zorlu koşullara rağmen bu başarıda emeği geçen ihracatçılarımızı kutluyorum.

Bu vesileyle, Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin, ülkemizin en başarılı ihracatçıları kamuoyuna duyurmak ve ödüllendirmek amacıyla, bu yıl on yedincisini gerçekleştireceği “Türkiye’nin İlk 1000 İhracatçı Firması” araştırmasının sonuçlarını yayımlayacağı Prestij Kitabı’nın, ülkemize ve ihracatçılarımıza katkı sağlamasını temenni ediyor, çalışmada emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

“Bakanlık olarak çiftçimize, üreticilerimize mazot, gübre ve tohum başta olmak üzere birçok alanda tarımsal destek sağlıyoruz. Üreticilerimize bu yıl toplam 24 milyar liralık tarımsal destek ödemesi yapacağız.”

Adil KARAİSMALOĞLU

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı

İŞİMİZ İHRACATÇIMIZ İÇİN UZAKLARI YAKIN ETMEK

Kovid-19 salgınına karşı ülkelerin tedbir amaçlı dış dünyaya kapılarını kapatması ve ticari faaliyetlerini askıya alması, küresel ekonominin kırılganlıklarını gün yüzüne çıkarırken hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ciddi bir resesyon yaşandı.

Böylesi zorlu bir döneme rağmen, 2020 yılını 169,5 milyar dolar ihracat ile rekor bir seviyede kapamış olmamız, ihracatçılarımızın azminin bir neticesidir.

Ulaştırma ve haberleşmenin GSYH'ye ve üretime büyük katkısı var

Bakanlık olarak; insan, yük ve veri ulaştırmada, değişen ihtiyaçlara cevap vermek ve dünya sathında sürekli kendini yenileyen sistemlere dahil olmak yolunda ilerliyoruz.

Lojistik Master Planımız, Ulaşım Ana Planımız ve 2023 Stratejik Planımız doğrultusunda ülkemizi dünya ile ayak uydurur duruma getirdik.

Ulaştırma ve Altyapı 2021 yılı yatırım programı içinde %31'lik bir oran ile en büyük payı oluşturmaktadır. 2003 yılından bu yana, ulaşım ve iletişim alanında ürettiğimiz çok büyük ve önemli projeleri 1, trilyon 96 milyon TL yatırım yaparak hayata geçirdik. Yaptığımız ve devam eden projelerimizin toplam nihai yatırım miktarı 1 trilyon 555 milyon TL'ye ulaşılacak. 2003-2020 yılları arasında yatırımlarımızın gayri safi yurtiçi hasılaya 395 milyar dolar, üretime 837,7 milyar dolarlık etkisi olmaktadır. Projelerimizle yıllık ortalama 1 milyon 20 bin kişiye istihdam sağlıyoruz. 2003'ten bu

yana ulaştırma ve haberleşme yatırımlarının sanayiye toplam katkısı 225 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Orta Koridor'daki iddiamız ihracatta rekabet gücümüzü artırıyor

Güvenli, hızlı ve kolay ulaşım; ticaretin, üretimin ve ihracatın en önemli bileşenidir. Yakın bir zaman önce Süveyş Kanalı'nda meydana gelen gemi kazası sonrası kanal faaliyetlerin aksamasıyla dünya ticaretinde çok ciddi bir kriz yaşandığını hep birlikte gördük. Kanalı tıkayan geminin yol açtığı günlük zararın 9,6 milyar dolar olduğu belirtilmektedir.

Yaşanan bu kanal krizi, ile Orta Koridor'un önemi daha iyi anlaşıldı. Çin'den yola çıkan bir konteyner Avrupa'ya Türkiye üzerinden 7 bin kilometre yol alarak 10-15 günde, Rusya-Kuzey Ticaret yolu üzerinden 15-20 günde, Süveyş Kanalı üzerinden 45-60 günde ulaşmaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olarak 2003 yılından bu yana, uluslararası ulaşım koridorlarını sürekli geliştiren bir ulaşım politikası izledik ve yatırımlarımızı bu doğrultuda gerçekleştirdik.

Kuzey Marmara Otoyolu, Ankara Niğde Otoyolu, İzmir-İstanbul Otoyolu, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Osmangazi Köprüsü ve 2022 yılında tamamlayacağımız 1915 Çanakkale Köprüsü gibi stratejik projelerle Türkiye'nin her noktası Avrupa'ya daha da yaklaştı. Ülkemizi demir ağlarla örerek insan ve yük taşımacılığında demiryolu potansiyelimizi

artırıyoruz. Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Hattı projesi ile dünya demiryolu taşımacılığında kısa zamanda söz sahibi olduk. Bu hat ile ülkemizi Pekin'den Londra'ya uzanan Orta Koridor'un ve Demir İpek Yolu'nun en stratejik bağlantı noktası haline getirdik. Ülkemizi Dünya'da 8'inci, Avrupa'da 6'ncı yüksek hızlı tren işletmecisi ülke seviyesine yükselttik.

Türk ticaret filomuz, 2003'te 8,9 milyon dedveyt ton ile 17.nci sırada iken, bugün 28,9 milyon dedveyt ton ile iki basamak yükselerek 15.nci sıraya yükseldi. 2003'de limanlarımızda elleçlenen yük miktarını 190 milyon tondan tam 496 milyon tona çıkardık. Toplam dış ticaretimizde 53 milyar dolar olan denizyolu payını 215,8 milyar dolara yükselttik.

Marmara Bölgesi, Kanal İstanbul ile dünya ticaretinin kavşak noktası olacak

Karadeniz'de ortaya çıkan enerji sahaları ve Karadeniz havzasının ticari hareketliliğinin artması nedeniyle Karadeniz'e kıyısı olan tüm ülkeler ciddi hazırlıklar içindedirler.

Afrika'dan doğacak üretim ve tüketim potansiyeli, Akdeniz, Ege ve Marmara Denizi ile birlikte Türk Boğazları'na stratejik bir anlam daha yükleyecektir. Orta Koridor'un öneminin artmasıyla birlikte, Kanal İstanbul'un gerekliliği de her geçen gün artmaktadır. Kanal İstanbul için hazırlık çalışmalarımızı tamamladık. En kısa sürede projeyi uygulamaya koyacağız.

Dünya havacılığında rekor üstüne rekor

Türk sivil havacılığında da tarihi başarılarla imza attık. 2003 yılında 26 olan havalimanı sayımızı 56'ya yükselttik. 5 yeni havalimanımız daha yapılıyor. İç hatlarda 2 merkezden 26 noktaya yapılan uçuş hizmetimizi 7 merkezden 56 noktaya çıkardık. 50 ülkede 60 noktaya yapılan dış hat uçuşlarımızı ise 127 ülkede 332 noktaya yükselttik. 81 olan Hava Ulaştırma Anlaşması yaptığımız ülkelerin sayısı 173'e ulaştı.

Havacılıkta hem THY ile hem de İstanbul Havalimanı ile rekor üstüne rekor kırıyoruz. 150 havayolu şirketine ve 350'nin üzerinde destinasyona uçuş imkânı sağlayarak ülkemizi küresel havacılıkta zirveye taşıyan İstanbul Havalimanı ise ülkemizi dünyadaki en önemli havayolu transfer merkezlerinden biri haline getirdi.

Uydu teknolojilerinde biz de varız

Yeni ve yerli haberleşme uydularımızın üretim, entegrasyon, test ve fırlatma süreçleri ile Türkiye, artık uydu ve uzay çalışmaları alanında da uluslararası bir oyuncu olma yolundadır. Türksat 5A uydumuzu yörüngesine gönderdik. Türksat 5B haberleşme uydumuzu da bu yılın dördüncü çeyreğinde uzaya fırlatacağız. Türksat 6A haberleşme uydumuzun üretim ve entegrasyon süreçlerine de tamamen milli imkânlarla devam ediyoruz. Böylelikle, kendi uydusunu üreten nadir ülkelerden biri haline geliyoruz.

Haberleşme alanında çok önemli başarılar elde ettik. 2003 yılında 88 bin kilometre olan fiber hat uzunluğumuzu 425 bin kilometreye ulaştırdık. 20 bin olan geniş bant abone sayımız 82,4 milyona yükseldi. E-Ticareti artıracak ve dijital ekonomiye geçişi destekleyecek projeleri geliştirmeye devam edeceğiz.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olarak her daim yatırımlarımız ile ihracatçılarımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

"Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçı Firması" araştırması da ülkesine ve milletine hizmeti vazife olarak benimsemiş başarılı iş insanlarımızın kamuoyunda bilinirliğini arttıracak, onları cesaretlendirip daha büyük başarılar için motive olmalarına manevi dayanak teşkil edecektir.

"Bakanlık olarak; insan, yük ve veri ulaştırmada, değişen ihtiyaçlara cevap vermek ve dünya sahında sürekli kendini yenileyen sistemlere dahil olmak yolunda ilerliyoruz."

Sampa Büyüdükçe Dünya Küçülüyor...

Türkiye'nin global pazarda lider
yedek parça markası Sampa!

Dünyada 160 ülkede, toplam 3220 çalışmamız, 12 fabrikamız,
ödüllü Ar-Ge merkezimiz Camp, 15 ülkedeki depolarımız ve
ofislerimizle, büyümeye devam ediyoruz.

WE ARE SAMPA
WE ARE UNIQUE

GELECEKTE VAR OLMAYA **BUGÜNDEN BAŞLA**

Paydaşlarımızın sahip olduğu her bir değeri, güvenle ve sürdürülebilir bir şekilde geleceğe taşımak için varız.

www.borsaistanbul.com

[Twitter](#) [Instagram](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) / borsaistanbul

**BORSA
İSTANBUL**

START EXISTING IN **THE FUTURE FROM TODAY**

We are here to carry our stakeholders' value to the future in a safe and sustainable way.

www.borsaistanbul.com

 / borsaistanbul

**BORSA
İSTANBUL**

Dünyanın
Her Yerinde
**Ziraat Hep
Yanınızda!**

Ziraat Bankası

Bir bankadan daha fazlası

0850
220
00 00

**Müşteri İletişim
Merkezi**

www.ziraatbank.com.tr

2020 YILI İHRACAT DEĞERLENDİRMESİ

Küresel ticarete 21. yüzyılın ilk on yılındaki iştahlı büyüme, 2008 küresel finans krizinin etkisiyle oluşan ekonomik ortamda, yüzyılın ikinci on yılında yerini düşük veya negatif seyreden bir büyümeye bırakmıştır. 2000'li yıllarda küresel ticaretin bir önceki yıla göre değişimine bakıldığında ortalama büyümenin yüzde 10 seviyesinde olduğu görülürken bu rakam 2010'lu yıllarda yüzde 2 düzeyindedir. Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) verilerine göre 2010 yılında ulaşılan küresel ticaret hacmi 2000 yılının 2,4 katıyken bu oran, 2020 yılındaki hacmin on yıl öncesine göre değişiminde, pandeminin de etkisiyle, yalnızca 1,1 seviyesinde gerçekleşebilmiştir. Öyle ki küresel ticaret hacmi 2016 yılında, 2008 yılındaki değerini dahi altında kalmıştır.

Küresel ticarete zaten mevcut olan durağanlaşma sürecine; üretim, lojistik, tedarik ve talepte eşi görülmemiş kayıpların yaşandığı bir pandemi dönemi eklenmiştir. Salgının ilk defa, Çin, Vietnam, Japonya ve Güney Kore gibi küresel ihracatın önemli ülkelerinde ortaya çıkıp yayılması 2020 yılının ilk çeyreğinde küresel ticareti olumsuz yönde etkilese de yılın ikinci çeyreğinde, neredeyse tüm dünyada salgın kaynaklı sebeplerle karantina ve kapanmalar yaşanmasıyla küresel ticaret durma noktasına gelmiştir. Küresel ticarete adeta kurallar yeniden konmuş, ticaret salgın şartlarına adapte olunabildiği ölçüde devam edebilmiştir.

Küresel ticaret 2020 yılının tamamını yoğun gündemlerle geçirmiştir. Bu yoğun gündemler, 20. yüzyılın sonlarında hız kazanan ve 21. yüzyılda da artarak devam etmiş küreselleşme sürecinde; imalat, ticaret ve yatırım alanlarında elde edilmiş kazanımları derinden etkilemiş ve tüm bu kazanımların dönüşmesini mecbur hale getirmiştir. Küresel tedarik zincirleri pandemi döneminde tedarik sorunları yaşamış ve kırılan zincirler alternatif yöntem ve yönlere eklenmiştir. Küresel tedarikte güvenlik unsuru; hız ve düşük fiyattan daha önemli bir unsur haline gelmiştir. Yakından tedarik eğilimi artmış ve dolayısıyla bölgeselleşme güçlenmiştir.

Küresel ticaretin yapı taşı olan konteynerler Asya limanlarında artan mal talebi ve boş konteyner kıtlığı sebebiyle zor bulunur olmuş ve nakliye maliyetleri hızla artmıştır. Küresel ticaretin 12 önemli deniz yolu şeridindeki konteyner navlun oranlarını ölçen Baltık Kuru Yük Endeksi, pandemi ilan tarihi olan 13 Mart 2020 tarihinde konteyner başına 1.300 dolar seviyelerindeyken yıl sonu itibarıyla iki katından fazla artarak 3.400 dolar seviyesine çıkmıştır.

Bunların yanı sıra, 2020 yılında hammadde fiyatlarında ciddi artışlar yaşanmıştır. Emtia ve gıda fiyatlarındaki artış ve tedarik sorunu, ara mal tedarikinde yaşanan aksaklıklarla da birleşince üretim maliyetlerini artırarak küresel ticaretin arz tarafını olumsuz etkilemiştir. İş döngüsünün bozulması ve arz-talep dengesindeki ani değişimlerin etkisiyle emtia ve enerji fiyatlarında şoklar gerçekleşmiştir. Dünya Bankası'nın analizine göre, küresel ticarete yaşanan ve yukarıda ana hatlarıyla zikredilen kriz atmosferini Vietnam, Çin, Tayvan, İsviçre, Uganda ve Türkiye gibi ülkelerin fırsata çevirebileceği belirtilmiştir.

COVID-19'un neden olduğu ekonomik aksamalar nedeniyle dünya ticareti, 2020 yılında yaklaşık yüzde 8'lik bir düşüş kaydetmiştir. Dünya genelinde mal ticareti yaklaşık yüzde 8 ve hizmet ticareti ise yaklaşık yüzde 16,5 oranında daralmıştır. 2020 yılında küresel mal ticareti 17 trilyon 308 milyar 948 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye, zorlu geçen 2020 yılını 169 milyar 646 milyon dolar ihracatla tamamlayarak, küresel ticarettten aldığı payı yüzde 0,98'e çıkartmıştır.

TÜRKİYE'NİN KÜRESEL İHRACATTAN ALDIĞI PAY (2013-2020, MİLYON \$)

Yıl	Türkiye'nin İhracatı	Küresel İhracat	Türkiye'nin Payı (%)
2013	161.481	18.880.914	0,86
2014	166.505	18.852.096	0,88
2015	150.982	16.413.417	0,92
2016	149.247	15.932.233	0,94
2017	164.495	17.570.079	0,94
2018	177.169	19.324.248	0,92
2019	180.833	18.733.766	0,97
2020	169.646	17.308.948	0,98

Kaynak: TradeMap

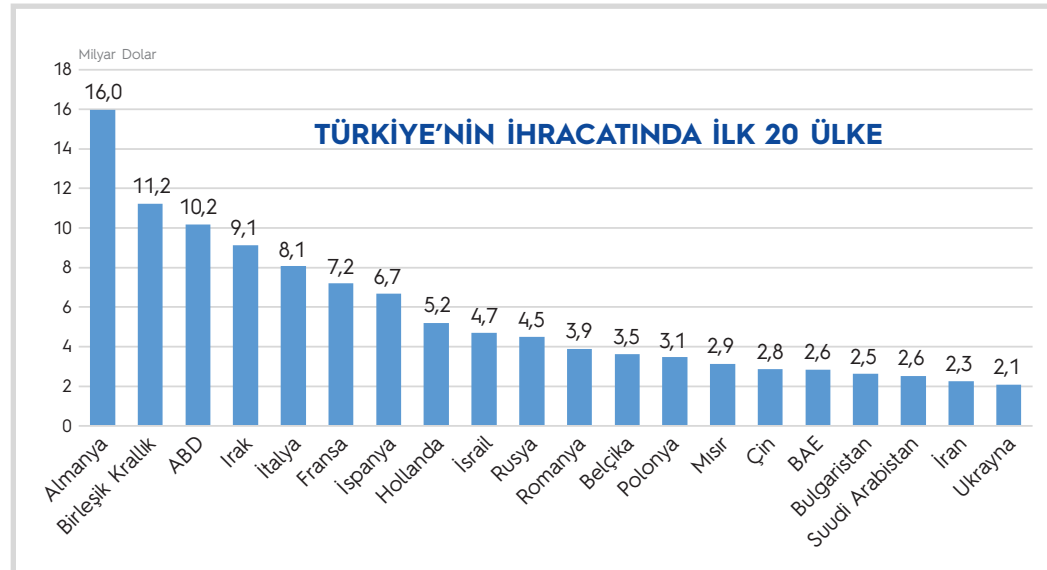
2020 yılında ülkemiz ihracatı, yüzde 9 olan küresel ticaretteki daralmadan pozitif ayrılarak yüzde 6 düzeyinde azalmış ve 169,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracattaki bu olumlu performans, ihracatın ithalatı karşılama oranına da yansımış ve 2020 yılında yüzde 77,3 olarak gerçekleşerek pandemi öncesi seviyesinin üzerinde kalmıştır.

2020 yılında pandeminin ilk dalgasının yaşandığı Mart, Nisan ve Mayıs ayları ve pandeminin ikinci dalgasının hissedildiği Kasım ayında dünyada ve özellikle ihracatımızın ana pazarlarından olan AB ülkelerinde kapanmalar ve kısıtlamalar yaşanmıştır. Küresel ticaretin nispeten daha olumlu bir atmosferde geçtiği ayların beşinde Türkiye, aylık ihracat rekorlarına ulaşmıştır.

TÜRKİYE'NİN İHRACAT VE İTHALATI (2013-2020, BİN \$)

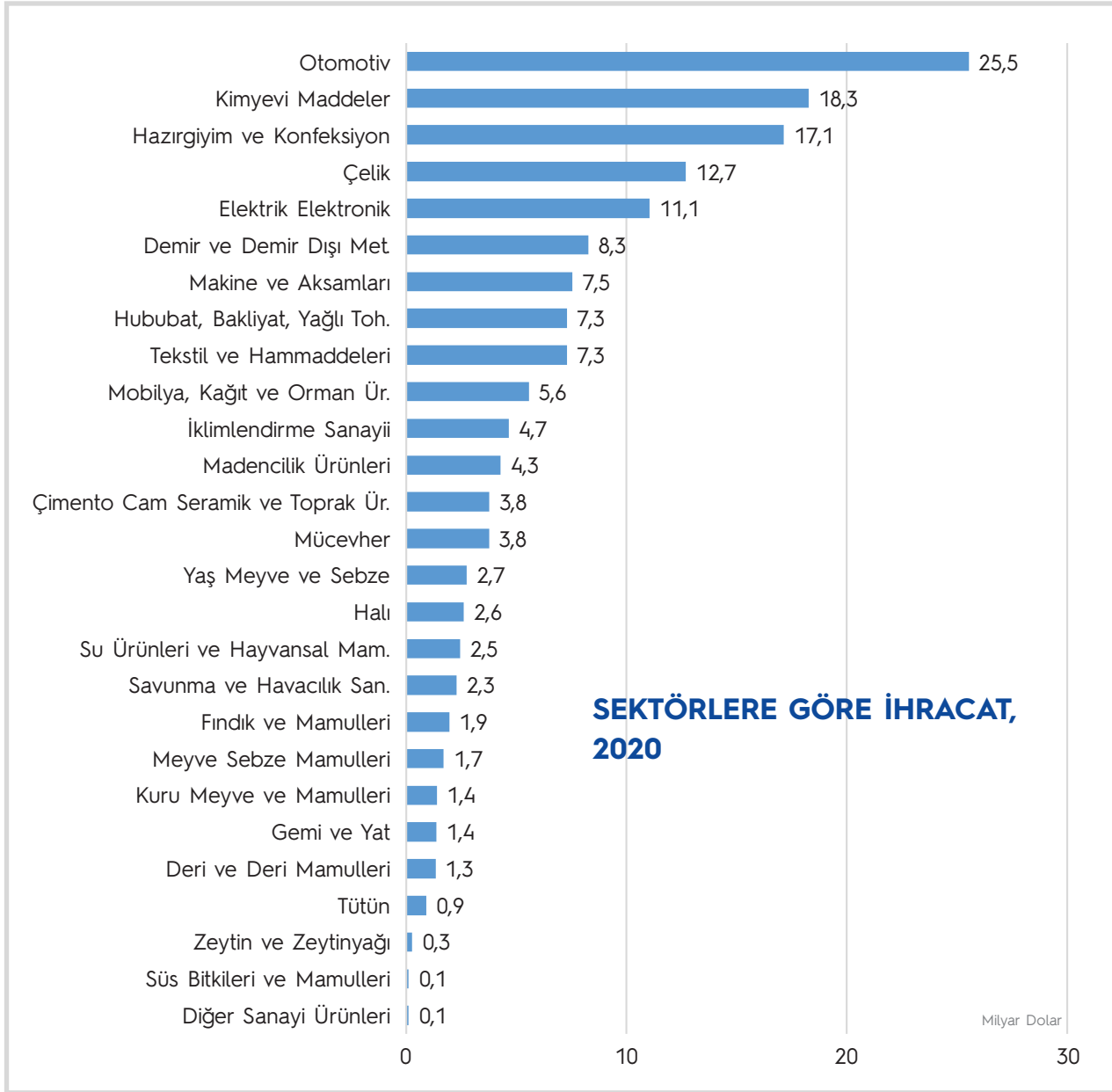
Yıl	İhracat	İthalat	Karşılama Oranı
2013	161.480.915	260.822.803	61,9
2014	166.504.862	251.142.429	66,3
2015	150.982.114	213.619.211	70,7
2016	149.246.999	202.189.242	73,8
2017	164.494.619	238.715.128	68,9
2018	177.168.756	231.152.483	76,6
2019	180.832.722	210.345.203	86,0
2020	169.646.391	219.516.247	77,3

Kaynak: TÜİK

Ülkelere yapılan ihracat incelendiğinde ise 39 ülkeye yapılan ihracat 1 milyar doları aşmıştır. En çok ihracat yapılan ülkeler 16 milyar dolarla Almanya, 11,2 milyar dolarla Birleşik Krallık ve 10,2 milyar dolarla ABD olarak sıralanmaktadır.

İllerimiz içinde 1 milyar dolarlık ihracatı aşan 16 ilimiz mevcut iken 27 sektörümüzden 23'ü 1 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirmiştir.

Sektörler arasında ilk sırada 25,5 milyar dolarlık ihracat ile "Otomotiv Endüstrisi" sektörü yer alırken onu sırası ile 18,3 milyar dolarlık ihracat ile "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü ve 17,1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren "Hazır Giyim ve Konfeksiyon" sektörü takip etmiştir. Sektörlerin yıllık bazda ulaştığı ihracat rakamları incelediğinde "Hububat, Bakliyat ve Yağlı Tohumlar", "Mobilya", "Çimento, Cam ve Seramik", "Yaş Meyve Sebze", "Halı" ve "Meyve Sebze Mamulleri" sektörlerimizin yıllık ihracat rekoru kırdığı görülmektedir.

İhracatçılarımız, 2020 yılında 6'lı GTİP bazında 4786 ürün ihraç etmiştir. 1694 üründe yüzde 10'un üzerinde, 504 üründe ise yüzde 100'un üzerinde artış gerçekleşmiştir. 22 üründe 1 milyardan fazla ihracat yapmıştır. Pandemi dönemindeki acil ihtiyaçlara karşı güçlü bir reaksiyon gösteren üreticilerimiz, 2020'de, toplam Covid-19 ürünü ihracatı yüzde 233 artışla 1,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

İlk 1000 İhracatçı firmamıza ilişkin istatistikleri incelediğimizde;

2020 yılında en çok ihracat gerçekleştiren ilk 1000 firmanın 145'i Hazır giyim ve Konfeksiyon sektöründe, 114'ü Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektöründe, 93'ü ise Otomotiv sektöründe faaliyet göstermiştir.

2020 yılında, 11 ihracatçı firmamız 1 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirirken, 167 firmamız 100 milyon doların üzerinde ihracat yapmıştır.

Geride bıraktığımız yıl, en çok ihracat gerçekleştiren ilk 1000 firmamızın 426'sı İstanbul, 80'i İzmir ve 73'ü Gaziantep firması olmuştur. İlk 1000 firmamızın %57'sinin Marmara Bölgesinde yerleşik firmalar olduğu görülmektedir.

Sermaye yapısına göre bakıldığında, listedeki firmaların %78,7'sinin %100 yerli sermayeli, %10,8'inin %100 yabancı sermayeli, %10,5'inin ise karma yapıda olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçısı arasında yer alan firmaların %66,5'i üretici-ihracatçı, %17,9'u ihracatçı, %11,4'ü grup dış ticaret firması, %4,2'si ise sektörel veya sermaye dış ticaret firması niteliğindedir.

İlk 1000 İhracatçının istihdam verilerine göre, istihdam verilerini paylaşan 618 firmanın 2020 yılında ortalama çalışan sayısı 786, toplam istihdam edilen çalışan sayısı ise 485 bin olmuştur. Firma başı ortalama kadın çalışan sayı 194, yönetici konumundaki ortalama kadın çalışan sayısı ise 10 olmuştur.

Firmaların yatırımları incelendiğinde, yatırım tutarını paylaşan 335 firmanın toplam yatırımlarının 1,1 trilyon TL tutarında olduğu görülmektedir. Söz konusu firmaların ihracat tutarları ile birlikte değerlendirildiğinde, gerçekleşen her yatırımın dörtte birinin ihracata dönüştüğü tespit edilmiştir. Yurtiçi veya yurtdışında yatırım gerçekleştiren firmaların ortalama ihracat tutarı (114 milyon dolar) da ilk 1000 ihracatçı ortalamasının (98 milyon dolar) üzerinde

gerçekleşmiştir. Benzer şekilde yurtdışında iştiraki olan firmaların ortalama ihracat tutarı da ilk 1000 firma ortalamasının üzerindedir.

İhracatta önümüzdeki yıllara ait hedefleri sıralamak gerekirse:

- Sadece ihracatı arttırmak değil bunun yanı sıra katma değerli üretime ağırlık vermek, bir başka ifade ile birim başına düşen ihracat değerini artırmak.
- Ar-Ge ve inovasyon kültürünü ihracatçılarımızın ilk gündem maddesi yaparak 2020 yılında 5,5 milyar dolar olarak gerçekleşen yüksek teknoloji ürün ihracatını teşvik etmek ve bu ürünlerin toplam ihracat içinde yüzde 3,4 olan payını artırmak.
- Dünyada ihracat 2020 yılında ortalama 4.788 km mesafeye yapılırken ihracatçılarımız ortalama 3.065 km'ye (2019: 2.953 km) ürün ihracat etmişlerdir. İhracatçılarımızın mevcut pazarlardaki konumlarını pekiştirmelerinin yanı sıra yeni hedef pazarlara erişimi teşvik ederek ortalama ihracat mesafesinin artmasını sağlamak.
- Başta KOBİ'ler olmak üzere, tüccarlarımızı ihracata yönlendirmek adına yapılan çalışmalarımızı aralıksız sürdürerek, 2020 yılında 20.000'in üzerinde yeni firmanın ihracat ailesine katılmasını sağlamak.
- Yeni nesil ticaret heyetleri ile ihracatçılara mevcut ve yeni pazarlarda yeni müşteriler bulmak.
- Markalı ihracat yapmayı teşvik ederek küresel markalar çıkarmak.

İhracatçı firmalarımızın nitelik ve nicelik olarak artacağına dair öngörülerini güçlendiren potansiyel, Türkiye'nin ihracat rakamlarının geleceğinde miktar ve değer olarak artışa işaret etmektedir. Markalaşma süreçlerinin hızlanması, katma değerli ve yüksek teknoloji ürün ihracatının artması ve ihracatçılarımızın mevcut pazarlarında varlıklarını koruyarak yeni pazarlara ulaşması Türkiye'yi küresel ticaret ekosistemi içerisinde daha güçlü bir aktör haline getirecektir. Pandemi kaynaklı fırsat ve riskleri doğru analiz ederek bu zorlu dönemi en az hasarla atlattık, ihracatımızı ulaştırmak istediğimiz seviyeye giden yolda rehberimiz olan ajandamızın kısa vadede en önemli başlığı olarak yer almaktadır. Kamu-özel işbirliği ve ihracatçılar arasındaki istişare mekanizmalarıyla bu süreç en doğru şekilde atlatılacaktır.

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

HAVADA
TAŞINAN TOPLAM
100.000.000 KG

1997'DEN BERİ BİZ HER ZAMAN BİR YOLUNU BULURUZ

DENİZDE
TAŞINAN TOPLAM
280000 TEU

KARADA
TESLİM EDİLEN
150.000 TIR

utikad

GALATA
TAŞIMACILIK VE TİCARET A.Ş.
GALPI.COM.TR

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

NİŞANTAŞI KORU

SAĞLIKLI EVLER LÜKSÜN MERKEZİ NİŞANTAŞI'NA GELİYOR.

Sağlıklı Ev konseptinde tasarlanan Nişantaşı Koru'da sağlık ve lüks ilk kez bir arada. Amerikan Hastanesi ve Ihlamur Kasrı arasında konumlanan Sağlıklı Evler lüksün merkezi Nişantaşı'na geliyor. Villa konforunda bahçeler ve daire büyüklüğündeki teraslarda boğaz, koru ve Nişantaşı manzarası lüksü her nefeste yaşamanızı sağlayacak.

AYRICALIKLI ÖN TALEP DÖNEMİ BAŞLADI

444 93 27 | dapyapi.com.tr

DOĞRU ALANDA PROJELER

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

 Gedik Holding

DÜNYAYA ÜRETİYORUZ

 Gedik Kaynak

 Gedik Termo Vana

 Gedik İleri Döküm Teknolojileri

GEDİK Üniversitesi

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

2020 YILI SEKTÖREL İHRACAT DEĞERLENDİRMELERİ

Çelik Sektörü

İbrahim PEKTAŞ

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

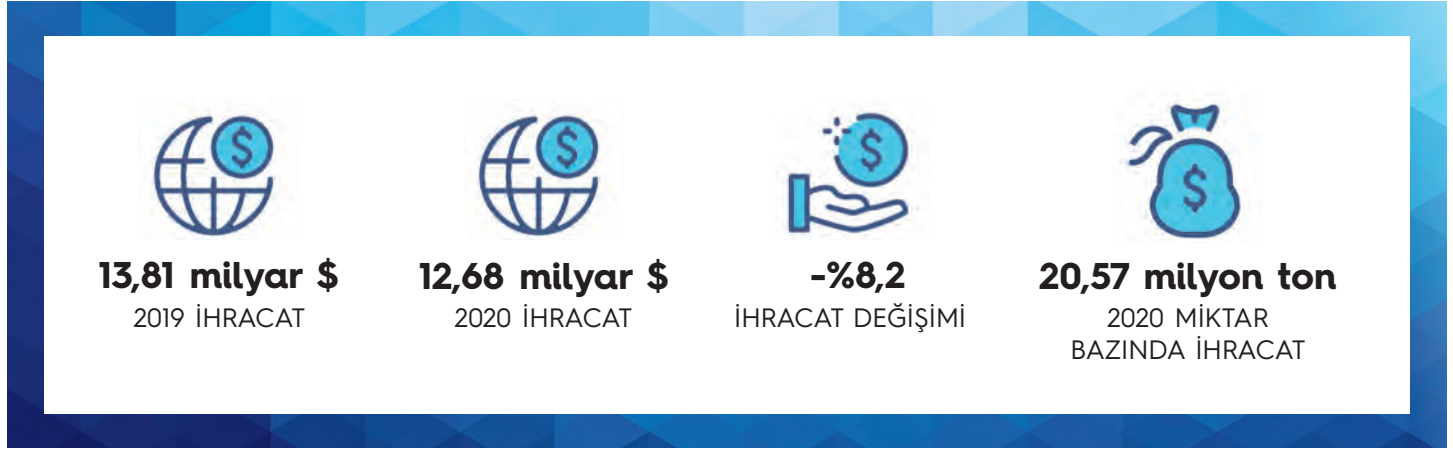
DÜNYANIN 7. BÜYÜK ÇELİK ÜRETİCİSİ OLDUK

2020 yılına girerken Türkiye'nin ihracatta en büyük sanayilerinden biri olan Türk çelik sektörünün ülke ekonomimize sunduğu pozitif katkıyı her zamanki gibi artırmayı amaçlamıştık. Çelik İhracatçıları Birliği (ÇİB) olarak ise önceliğimiz uluslararası piyasalardaki haksız koruma tedbirleri karşısında hukuk mücadelemizi sürdürürken, ihracat artışı yakalayabilmek için çeşitli faaliyetlerde bulunmaktı. Planlamalarımızı bu doğrultuda yapmış ve çalışmalarımıza başlamıştık ancak yılın ilk çeyreğini daha tamamlamadan Covid-19 salgını ile karşılaştık.

Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan, ülkemizde de 11 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın görüldüğü Covid-19 salgını kısa süre içerisinde tüm dünyayı etkisi altına aldı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilmesiyle gündeme oturdu. Her ülke kendi içerisinde ciddi önlemler almaya başlarken sınırların bir bir kapandığını gördük. Bu durum, dünya ekonomisinde olduğu gibi ülkemiz ekonomisinde de durgunluğa sebep oldu. Hiç tanıklık etmediğimiz yepyeni bir düzen ile karşı karşıyaydık. ÇİB olarak, sektörümüzü bu sürece kısa sürede adapte

edebilmek adına canla başla çalıştık. 197 ülkeye ihracat gerçekleştiren sektörümüzün uzun yıllara dayanan ihracat deneyimleriyle bir yandan eski pazarlarına yönelmesini, bir yandan da talep keşifleri yaparak yeni pazarlar oluşturmasını sağladık.

Böylelikle 20 yıldır rekabet ettiğimiz Çin'e tekrar ihracata başladık. Covid-19'un Çin'den yayılması dünya tedarik zincirlerinde de değişikliğe yol açtı. Bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirerek Uzak Doğu pazarlarımızı geri kazandık. 2020 yılında Türkiye'nin Çin'e çelik ihracatı 2019 yılına göre yüzde 1600 artışla 100 bin tonun üzerine çıktı. Söz konusu dönemde Hong Kong'a çelik ihracatımız ise yüzde 200 artışla 650 bin ton seviyesine yaklaştı. Geçtiğimiz yıl Türkiye'nin Çin'e ve Hong Kong'a gerçekleştirdiği değer bazlı çelik ihracatı 330 milyon dolara karşılık geldi. Bununla birlikte Afrika ve Güney Amerika gibi pazarlara da ihracat gerçekleştirmeyi başardık. Böylelikle 2020 yılını miktar bazında yüzde 3,8 azalışla 20,57 milyon ton ve değer bazında yüzde 8,2 düşüşle 12,6 milyar dolar ihracatla tamamlamış olduk. 2020 yılı çelik üretimimiz ise yüzde

6 artarak 35,8 milyon ton olarak gerçekleşti. Bu artış ile Almanya'yı geride bırakarak dünyanın 7. büyük çelik üreticisi olduk. Bu yükseliş aynı zamanda Avrupa'nın en büyük çelik üreticisi olduğumuz anlamı taşıyor ki; 2021'de hız kesmeyen pandemiye rağmen bundan aldığımız şevkle Türk Çelik Sektörümüzün gücünü tüm dünyaya göstermek için ara vermeden çalışmayı sürdürüyoruz. Bu yılın ilk üç ayında sektörümüzün ihracatı miktarda yüzde 1,9 artışla 5,1 milyon tona çıktı. Değerde ise yüzde 22,5 yükselerek 3,8 milyar dolara ulaştı. Sektörümüzün üretimi ise yılın ilk iki ayında yüzde 9,4 artış ile 6,4 milyon ton seviyelerinde gerçekleşti.

2021 yıl sonu hedeflerimizi ise küresel olarak normalleşme beklentileri kapsamında ihracatımızı miktarda yüzde 10 artışla 23 milyon tona ulaştırmak; değerde ise yüzde 39 yükselişle 17,5 milyar dolar seviyelerinde gerçekleştirmek olarak belirledik. Üretimden ihracata kadar on binlerce kişiye istihdam sunan Türk çelik sektörü olarak bu sorumluluk ile hareket etmeye ve ülke ekonomisine maksimum katkı sağlamak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

“Covid-19’un Çin’den yayılması dünya tedarik zincirlerinde de değişikliğe yol açtı. Bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirerek Uzak Doğu pazarlarımızı geri kazandık. 2020 yılında Türkiye’nin Çin’e çelik ihracatı 2019 yılına göre yüzde 1600 artışla 100 bin tonun üzerine çıktı.”

Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri Sektörü

Feyyaz ÜNAL

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SEKTÖRLERİMİZ ZORLU 2020 YILINDA DA İHRACATA AĞIRLIK VERDİ

2020 yılında çimento, cam ve seramik sektörlerinde yurtiçindeki ve yurt dışındaki gelişmeleri belirleyen ana unsur, yaşanan Covid-19 salgını olmuştur. Ancak 2020 yılının ikinci yarısından itibaren gelişmiş ekonomiler ve dünya ticareti toparlanmaya başlamıştır. Bununla birlikte Türkiye ekonomisi 2020 yılında büyüyen ender ekonomilerden biri olmuş ve yüzde 1,8 büyümüştür. Çimento, cam ve seramik sektörleri için iç pazarda talep yaratan inşaat sektörü ise 2020 yılını yüzde 3,5 küçülme ile kapatmıştır. Bu çerçevede çimento, cam ve seramik sektörleri yurtiçi pazarda sınırlı bir büyüme gösterebilmiştir. Bu koşullar karşısında sektörlerimiz zorlu 2020 yılında da ihracata verdiği ağırlığı artırmıştır. Dış pazarlarda da salgın etkileri yaşanmasına rağmen ihracatta büyüme sağlanmıştır. Küresel mal ticareti ve Türkiye'nin ihracatı gerilerken çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri ihracatı 2020 yılında yüzde 7,0 yükselmiştir ve yaklaşık 4 milyar dolar olmuştur.

Alt sektörlerde yaşanan gelişmeler değerlendirildiğinde ise klinker ve çimento üretiminin 2020 yılında arttığını görüyoruz. Çimento üretimi yüzde 28,4 artmış ve 73,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Seramik kaplama malzemeleri üretimi 2020 yılında yüzde 25,4 büyümüştür. Seramik sağlık gereçleri

üretimi yüzde 2,2 artarak 330 bin tona yükselmiştir. İnşaat camları üretimi ise 2020 yılında yüzde 1,8 artış göstermiştir. Türkiye, çimento üretiminde Avrupa'da birinci, dünyada ise altıncı sıradadır. Çimento ve klinker ihracatı 2020 yılında sıçrama göstermiştir. Klinker ihracatı yüzde 12,4 artarak 409,6 milyon dolara çıkmıştır. Çimento ihracatı yüzde 37,8 artarak 705,9 milyon dolara yükselmiştir. Türkiye dünya çimento ihracatında ikinci sırada yer almaktadır. Seramik kaplama malzemeleri ihracatı 2020 yılında yüzde 16,9 artarak 776,7 milyon dolara çıkmıştır. Seramik sağlık gereçleri ihracatı ise 2019 seviyelerini koruyarak 269,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Tüm seramik sektörü ihracatı toplamı yüzde 6,6 büyüyerek 1,3 milyar dolar olmuştur.

Cam sektöründe ise ürün gruplarında farklı ihracat gelişmeleri yaşanmıştır. Buna göre toplam cam ihracatı 2020 yılında 865,2 milyon dolar gerçekleşmiştir. Düz cam ihracatı 51,5 milyon dolar, cam ev eşyası ihracatı 258,5 milyon dolar, cam ambalaj ihracatı 194,4 milyon dolar gerçekleşmiştir. Çimento, cam ve seramik sektörleri 2020 yılında etkili olan salgın koşulları altında ihracatta önemli bir başarı sağlamıştır. Bu bağlamda çimento sektöründe 141 ülkeye, cam sektöründe 198 ülkeye ve seramik sektöründe 187 ülkeye ihracat

3,51 milyar \$
2019 İHRACAT

3,76 milyar \$
2020 İHRACAT

%7,0
İHRACAT DEĞİŞİMİ

41,38 milyon ton
2020 MİKTAR
BAZINDA İHRACAT

gerçekleştirilmiştir. Çimento sektöründe Ukrayna, Libya, Belçika ve Haiti gibi ülkelerde ihracat artışı %100'ün üzerinde olmuştur. Seramik sektöründe Almanya, ABD, İngiltere, İsrail ve Fransa ilk 5 pazarımızı oluşturmaktadır ve bu ülke pazarlarının tamamında kayda değer ihracat artışı yaşanmıştır. Cam sektöründe ise İtalya, İngiltere, Almanya İsrail ve ABD ilk 5 pazar ülke konumundadır, bu ülkelere yapılan cam ihracatı önemli ölçüde artmıştır. İhracat artışı sağlayan unsurlar sektörün yıllardır sürdürdüğü etkin tanıtım faaliyetleri ve etkin pazarlama politikalarının yanı sıra salgın ile ortaya çıkan küresel tedarik zincirlerinde değişim ve yakından tedarik gibi eğilimlerin yaratmaya başladığı fırsatların değerlendirilmesi olmuştur.

Sektörler 2021 yılına yurtiçi ve yurt dışı pazarlarda büyüme hedefi ile başlamıştır. Sektörler salgın ile mücadelede uygulamaya başlanan aşılama ve aşılama yarattığı iyimserlik ile küresel ekonomide ve ticaretle beklenen yüksek büyüme koşullarından azami ölçüde yararlanmayı ve salgın sonrası ortaya çıkan ve giderek güçlenen yeni eğilimlerin yarattığı fırsatları yine azami ölçüde değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu noktada çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri sektörleri olarak hedefimiz 2021 yılında % 6,5 ihracat artışı sağlayarak 4,2 milyar dolar ihracat gerçekleştirmektir.

“Çimento, cam ve seramik sektörleri 2020 yılında etkili olan salgın koşulları altında ihracatta önemli bir başarı sağlamıştır. Bu bağlamda çimento sektöründe 141 ülkeye, cam sektöründe 198 ülkeye ve seramik sektöründe 187 ülkeye ihracat gerçekleştirilmiştir.”

SINIRSIZ TEKNOLOJİLER GÜVENLİ YARINLAR

DENİZ
PROJELERİ

OTONOM
SİSTEMLER

SİBER GÜVENLİK
VE BİLİŞİM

UYDU
VE UZAY

KOMUTA
KONTROL

DANIŞMANLIK

 STM

Demir ve Demirdışı Metaller Sektörü

Tahsin ÖZTİRYAKI

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SALGIN SÜRECİNDE FAALİYETLERİMİZ İÇİN TEKNOLOJİYİ ODAK NOKTAMIZA ALDIK

2020 yılına hayatımızı çok derinden etkileyen bir gelişme ile başladık. Coronavirüs hem sosyal hayatı hem de ticari hayatı alt üst etti. Yılın ilk aylarında gelen kapanma ile beraber tüm dünyada ihracat ve ithalat rakamlarında sert düşüşler gözlenirse de sektör olarak bu sürece kendimizi çok çabuk adapte ettik. Uzaktan çalışma sürecine çok çabuk entegre olarak iptal olan fiziki projelerimizi sanal etkinliklerimizle ikame etme yoluna gittik. Bu amaç doğrultusunda eğitim webinarları serisi başlattık. Alım heyeti etkinliklerimizi ise sanal ticaret heyetleri revize ederek ticaretimizin canlılığını yitirmesinin önüne geçtik. Çabuk aksiyon almamız meyvesini çok kısa sürede verdi ve neredeyse tüm rakiplerimizin ihracatlarında düşüşler gözlenen bir senede biz %1,7 büyümeyle 8,26 milyar dolar ihracat gerçekleştirdik.

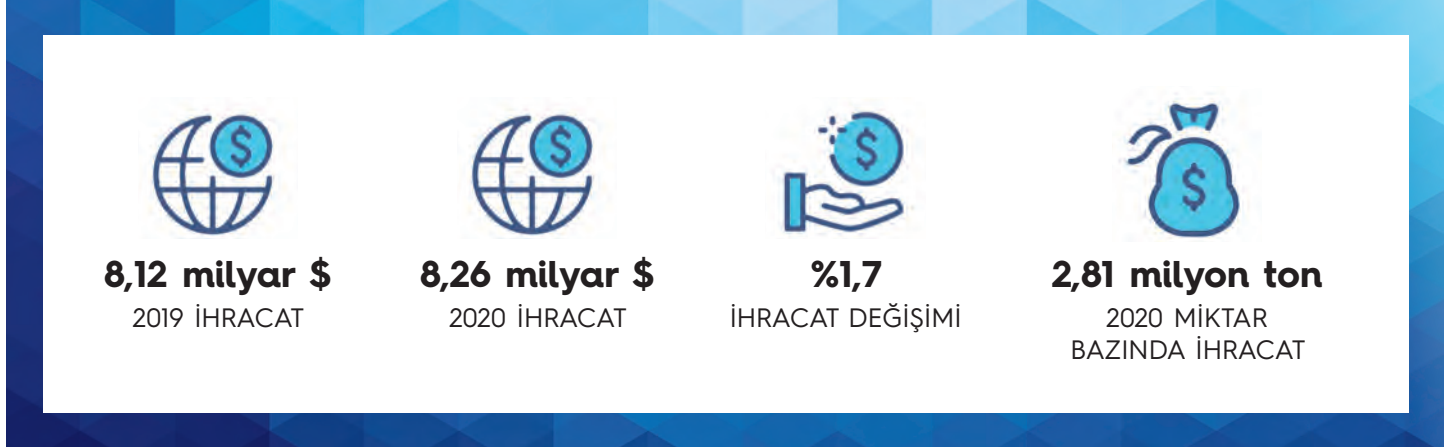
2020 yılında 610 milyar dolar toplam büyüklüğe sahip faaliyet alanımızdaki ürünleri içeren Demir ve Demir Dışı Metal Pazarı, dolar bazında %4,5 oranında küçülmüştür. Dünyanın en büyük on ithalatçısı Çin, ABD, Almanya, Hollanda, Fransa, İtalya, Japonya, Güney Kore, İngiltere ve Kanada'dır. Bu ülkelerin ithalatı toplam dünya ticaret hacminin %66'sına karşılık gelmektedir. 2020 yılında sektörün

dünya genelindeki hacmi %4,5 azalırken söz konusu ilk on ülkenin ithalatı %3,9 oranında azalmıştır.

2019 yılında 8,12 milyar dolar olan sektör ihracatımız 2020 yılında %1,7 artış sağlayarak 8,26 milyar dolara ulaşmıştır. Bunun yaklaşık %52'si (4,3 milyar USD) AB ülkelerine yapılmıştır. Demir ve Demir Dışı Metaller sektörü 8,4 milyar dolarlık ihracat ile genel ihracattan %4,9'luk bir pay almıştır. Dünya pazarı küçülürken yakaladığımız bu ihracat artışı ile Türk Demir ve Demir Dışı Metal Sektörünün küresel payı 2019'daki %1,28'den 2020 yılında %6 artarak %1,36'ya çıkmıştır. Pandeminin etkisinin hissedildiği, küresel ekonominin daraldığı 2020 yılında bu başarı önemlidir.

2020 yılı verilerine göre sektörümüzün ihraç ettiği temel alt ürün grupları Alüminyum (882 bin ton; 3 milyar USD), Metallerden Eşyalar (625 bin ton; 1,9 milyar USD), Demir Çelik Mamulleri (863 bin ton; 1,8 milyar USD) ve Bakır'dır (208 bin ton; 1,4 milyar USD).

2020 yılında alt sektörlerimizde öne çıkan ürünler; Alüminyum Çubuk ve Profiller (993 milyon USD), Demir Çelik Mamüller (754 milyon USD), Metal Mobilyalar (735 milyon USD), Alüminyum Sac, Levhalar (552 milyon USD),

Bakır Teller (538 milyon USD), Kilit, Bina Donanımları ve Mobilya Aksesuarları (464 milyon USD) Bakır Örne Halatlar (370 milyon USD) Alüminyum Folyo (346 milyon USD) olarak sıralanmıştır.

Salgın sürecinde faaliyetlerimiz için teknolojiyi odak noktamıza aldık. 2020 yılında birlik olarak dijital fuarlar ve online heyetler ile ilgili çalışmalarımıza hız verdik. E-ihracat ve dijital pazarlamayla ilgili tüm imkanlarımızı seferber ettik. Haziran ayı içerisinde Mutfak ve Ev Eşyaları Sektörümüze yönelik Meksika, Kolombiya, Şili, Metaller Sektörümüze yönelik Körfez Ülkeleri, Özbekistan ve Kazakistan'a sanal heyet organizasyonlarımızı hayata geçirdik. Ayrıca Ağustos ayında Armatür, Valf, Vana ve Endüstriyel Mutfak sektörlerimiz için Latin Amerika ülkeleri sanal ticaret heyetleri ve Eylül ayında Hırdavat sektörümüz için Rusya sanal ticaret heyetlerini gerçekleştirdik. Firmalarımızdan bu konuya oldukça yüksek bir talep gördük. Bununla birlikte İDDMİB olarak sanal ticarete daha iyi adapte olabilmek ve firmalarımızı bu alanda da destekleyebilmek adına sektörlerimizde faaliyet gösteren firmalarımızın yılın 365 günü yurt dışı satın almacılar ile ihracat yapabilecekleri 365 web portal

projemizi de hayata geçirdik. Sektörlerimizin siteleri;

- turkishkitchenware365.com,
- turkishhardware365.com,
- turkishhorecaequipment365.com,
- turkishcasting365.com,
- turkishcopper365.com,
- turkishaluminium365.com

olarak sıralanmaktadır. Halihazırda platformları kullanmaya başladık. Tanıtım faaliyetleri ile platformların işlerliğini üst seviyeye çıkaracak ve sektör ihracatına kalıcı bir eser kazandırmış olacağız. Devletimiz salgının başından bu yana yayılmasını önlemek adına büyük bir özveri ile çalışmalar yürütmektedir. Türkiye, sağlık sisteminin oturmuş ve kaliteli yapısı sayesinde bu süreçte emsallerine kıyasla vaka ve ölümler özelinde salgını daha iyi yönetmektedir. Aşılamanın da hız kazanmasıyla bu pandeminin en kısa sürede atlatılacağına olan inancımız tamdır. Pandemi sonrasında ertelenmiş olan talebin de devreye girmesi ile 10 milyar dolar olarak belirlediğimiz 2021 ihracat hedefimizin de üzerine çıkacağımıza eminiz.

Deri ve Deri Mamulleri Sektörü

Mustafa ŞENOCAK

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SEKTÖRÜMÜZÜN DİJİTALLEŞMESİNDE AKTİF ROL OYNADIK

Deri ve deri mamulleri sektörü olarak 2020 yılına çok iyi başlamıştık. Ocak ve Şubat aylarında hem deri ve deri mamulleri toplamında hem de ayakkabı sektörümüz özelinde tüm zamanların aylık ve dönemsel ihracat rekorlarını kırmıştık. Mart ayı ortasında pandeminin küresel etkilerini arttırmasıyla ihracatımız %30'un üzerinde düştü. Dünya genelinde sınırların kapatılması, günlük hayatın yavaşlaması, ihracat olanağının daralması, seyahatlerin azalması ve nihayetinde ortaya çıkan belirsizlik ortamı maalesef özellikle sektörümüz ürünlerinin tüketilmesinin ve dolayısıyla ihracatımızın düşmesine neden oldu. Yıl içerisinde çeşitli dönemlerde kısmi toparlanmalar yakalamış olsak da belirsizlikler maalesef 2020 yılının baskın özelliği oldu ve sektörümüz 2020 yılının Ocak-Aralık döneminde geçen yıla kıyasla %19,9 düşüşle 1,33 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. Tüm bu olumsuzluklara rağmen 350 milyon dolar dış ticaret fazlası veren sektörümüz net ihracatçı konumunu sürdürdü. Ayrıca pandemiye rağmen İspanya, Hollanda gibi hedef pazarlarımızda ihracatımızı kayda değer seviyede arttırmayı başardık. 2020 yılı Haziran, Eylül ve Aralık aylarında ayakkabı sektörümüz tüm zamanların aylık

ihracat rekorlarını kırdı. Saraciye sektörümüz ise yıllık bazda Danimarka ve Romanya gibi ülkelere ihracatını arttırdı. Mamul deride Beyaz Rusya'ya ihracatımız %8, deri ve kürk giyim grubumuzda Kazakistan'a ihracatımız ise %112 oranında arttı.

İDMİB olarak tüm paydaşlarımızla yapıcı iletişimi her mecrada sürdürmek başta gelen önceliklerimizden bir tanesi. Bu süreçte Sektörel Derneklerimizle sürekli iletişim halinde olduk, anket çalışmalarımızla doğrudan firmalardan sorunlarını dinleyip çözüm önerilerini aldık. Gerek TİM gerekse Ticaret Bakanlığımızla eşgüdüm içerisinde sektör sorunlarımızı çözüme kavuşturmak adına önemli mesafeler kaydettik. Ayrıca, pandeminin başlamasıyla sektör paydaşlarımız ile yeni bir yol haritası oluşturmak adına ivedilikle harekete geçtik. Firmalarımızın üretim, pazarlama ve ihracat süreçlerinin dijital dönüşümünü hedef proje olarak belirledik. Projemizin pilot uygulaması olan Türkiye'nin ilk dijital Ur-Ge projesini faaliyete geçirdik. Bununla birlikte ihracatçılarımızı uluslararası alıcılar ile 7/24 bir araya getirdiğimiz *turkishleather.com* B2B Platformumuzu

1,67 milyar \$
2019 İHRACAT

1,33 milyar \$
2020 İHRACAT

-%19,9
İHRACAT DEĞİŞİMİ

144,3 bin ton
2020 MİKTAR
BAZINDA İHRACAT

25 Ocak 2021 itibarıyla yayına aldık. Her geçen gün büyüyen ve gelişen platformumuzda bugün itibarıyla 150'nin üzerinde üreticimiz 2400'ün üzerinde ürünle yer alıyorlar. Öncelikli olarak ABD, Almanya, İngiltere ve Rusya'da yürüttüğümüz dijital tanıtım çalışmalarımız neticesinde 21 farklı ülkeden 130'u aşkın satın almacı sistemimize şimdiden kayıt yaptırmış durumdadır. Dört alt sektörümüzün ve genel deri ve deri mamulleri sektörümüzün doğaya ve insana saygılı üretim, tasarım gücü ve hızlı teslimat kabiliyetlerini vurguladığımız tanıtım filmlerimizi bu süreçte tamamlayarak dünya genelinde dijital platformlarda tanıtımaya başladık. Bu filmlerimize ilaveten pandeminin en yoğun döneminde ülkemizin ve sektörümüzün üretmeye hazır olduğunu üç farklı dilde hazırladığımız kısa filmlerle dünya genelinde müşterilerimize anlatarak pandemi sürecini çok verimli şekilde değerlendirdik. Öte yandan gerek Güney Kore ve Japonya özelinde gerekse sektör genelinde gerçekleştirdiğimiz dijital trend seminerlerimiz ile sektörümüzün güncel trendleri takip etmesine yardım ediyoruz. Sektörümüzün dijitalleşmesinde aktif rol

oynadık, firmalarımızın değişen ticaret dinamiklerine adaptasyonuna destek olduk. Tüm bu çalışmalarımızla sektörümüzün birlik ve beraberliğine katkı sunduk, sektörel dayanışmanın güzel bir örneğini sergiledik.

İDMİB olarak 2021 yılının sonunda pandeminin etkilerinin de azalmasıyla ihracatımızda hızlı bir toparlanma ile 2019 yılı ihracat değerlerimizi yakalayarak geçeceğimize inanıyoruz. Önümüzdeki dönemde sektörümüzün gündemi ise bir hayli yoğun. Pandemi sürecinin kısıtlarından kurtulur kurtulmaz yeni nesil ticaret heyetleri ile sanal ve fiziki fuarlarımız ile ihracatçılarımızı dünya genelinde alıcılar ile buluşturmaya devam edeceğiz. Diğer taraftan dijital dönüşüm sürecimize tüm gayretimizle devam edeceğiz, firmalarımızın e-ihracat kabiliyetlerini geliştirmek için çalışmalarımız devam edecek. Ayrıca AB Yeşil Mutabakatına uyum, AB ile Gümrük Birliğinin güncellenmesi ve Türkiye lojistik merkezleri gibi faaliyet alanlarında da çalışmalarımızı hız kesmeden sürdüreceğiz. Türkiye'nin dünyanın en büyük deri ve deri mamulleri ihracatçısından biri olma hedefine ulaşacağına yürekten inanıyoruz.

Güçlü Türkiye'nin
GÜÇLÜ MARKALARI

AYDINLI

Aydınlı Grup olarak her koşulda var gücümüzle
çalışmaya devam ediyor, ülkemizin kalkınmasına
sunduğumuz katkıdan dolayı

GURUR DUYUYORUZ

Pierre Cardin

cacharel

U.S. POLO ASSN.
SINCE 1890

Elektrik ve Elektronik Sektörü

Dr. Fatih Kemal EBIÇLIOĞLU

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

YILIN İKİNCİ YARISINDAN İTİBAREN OLUMLU GELİŞMELER YAŞANACAĞINI UMUYORUZ

Elektrik elektronik sektörümüz 2020 yılını bir önceki yıla göre %1,6 oranında bir küçülme ile 11,06 milyar dolar ihracat ile tamamladı. Covid-19 pandemisinin gölgesinde geçirdiğimiz 2020 yılında ihracatımız ihracatçılarımızın büyük çabası ve devletimizin desteği ile ülkemiz toplam ihracatından %6,5 pay alarak en fazla ihracat gerçekleştiren 5. sektör oldu.

2020 yılında alt sektörlerimiz bazında en fazla ihracat 3 milyar 628 milyon dolar ile "Beyaz Eşya" ürün grubumuzda gerçekleşti. İhracatımızın %58'si yaklaşık 6,5 milyar dolar ile AB üyesi ülkelere gerçekleşirken, en fazla ihracat gerçekleştirilen ülkeler sırasıyla Birleşik Krallık, Almanya, Fransa oldu. Beyaz Eşya sektörü, 2020'de yaklaşık 29 milyon adetlik üretim ile dünya beyaz eşya üretiminin %7'sini gerçekleştirerek Çin'in ardından dünyada ikinci, Avrupa'da ise sektörde en büyük üretici konumunu korudu. Pandemi tıbbi cihazlar ürünlerinde artan küresel talep ile solunum cihazları ihracatımız 2020'de %1.093 artarak 103,4 milyon dolara ulaşmıştır. 2020 yılında yaşadığımız en önemli gelişmelerden birisi en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz Birleşik Krallık'a olan ihracatımızın hız kesmeden devamını sağlayacak olan Serbest Ticaret Anlaşmasıdır. İmzalanan anlaşma ile

birçok belirsizlik ortadan kalkmıştır. Önümüzdeki süreçte ise devamlılığı esas alan mevcut anlaşmamızın, küresel gelişmeler doğrultusunda Birleşik Krallık pazarında yeni fırsatların değerlendirilmesine imkân verecek şekilde güncel tutulmasına odaklanmayı önemli görüyorum.

Sektörümüzün Ar-Ge altyapısı, ihracat odaklı ve yüksek katma değerli ürün üretebilme kabiliyeti, uluslararası standartlara uygun kaliteli ve esnek ürün sunabilme kapasitesi, yüksek istihdam ve özellikle beyaz eşya sektörümüzdeki küresel pazar hâkimiyeti, başarıya ulaşmasında temel yapıtaşlarıdır. Pandemi tüm dünyada tedarik zincirinin kırılması, lojistikte yavaşlama, sipariş iptalleri gibi olumsuzluklara rağmen sektörümüz üretimde süreklilik göstermiş ve ihracata yoğunlaşmıştır.

Sektör ihracatımız pandeminin devam ettiği 2021 yılına da hızlı bir giriş yapmış ve ilk 3 aylık dönemde 2020 yılının ilk 3 ayına göre %28'lik bir artış göstermiştir. Salgının etkisi halen devam etmekle birlikte yılın ikinci yarısından itibaren daha olumlu gelişmeler yaşanacağını umuyoruz. Artan küresel rekabet ortamında üretim ve ihracatta sürekliliğinin sağlanması için devlet desteklerinin kesintisiz devam etmesini kritik görüyoruz.

11,24 milyar \$
2019 İHRACAT

11,06 milyar \$
2020 İHRACAT

-%1,6
İHRACAT DEĞİŞİMİ

3,39 milyon ton
2020 MİKTAR
BAZINDA İHRACAT

Üretim gücümüz ve ana tüketim pazarlarına coğrafi yakınlığımız ile küresel tedarik yapısındaki değişimden en çok yararlanabilecek ülkeler arasında yer almaktayız. Bununla beraber önümüzdeki süreçteki en büyük dönüşüm dalgalarından biri olan AB Yeşil Mutabakatı bir tehdit unsuru olduğu kadar eğer gerekli adımlar zamanında atılabilirse ihracatımız açısından önemli bir fırsat penceresi açabilecektir. Bu noktada, AB'nin ticaret politikalarında referans aldığı Paris Anlaşması'nın onaylanmasının 2021'de stratejik bir öncelik olarak ele alınmasını önemli görüyorum. Ayrıca, AB'nin yeşil mutabakatın bir tamamlayıcısı ve stratejik bir öncelik olarak gördüğü dijital dönüşüm hedefleri kapsamında, ülkemiz veri koruma mevzuatının GDPR ile uyumunun sağlanmasına yönelik oluşan irade memnuniyet vericidir.

Pandemi sürecinde yaşanan tüm gelişmelere rağmen, Türkiye'nin beş stratejik sektöründen biri olan elektrik elektronik sektörü olarak, ülkemiz ekonomisinin gelişmesi için üretmeye ve ihracatımızı artırmaya devam edeceğiz.

“2020 yılında alt sektörlerimiz bazında en fazla ihracat 3 milyar 628 milyon dolar ile ‘Beyaz Eşya’ ürün grubumuzda gerçekleşti. İhracatımızın %58’si yaklaşık 6,5 milyar dolar ile AB üyesi ülkelere gerçekleşirken, en fazla ihracat gerçekleştirilen ülkeler sırasıyla Birleşik Krallık, Almanya, Fransa oldu.”

Fındık ve Mamulleri Sektörü

İlyas Edip SEVİNÇ

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

HEDEFİMİZ DÜNYA FINDIK TÜKETİMİNİ TÜRKİYE ORJİNLİ FINDIKLA KARŞILAMAK

2020 yılı ülkemiz fındık ve mamulleri ihracatı 281,4 bin ton/iç karşılığı 1,95 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, 319.772 ton/iç karşılığı 2,03 milyar dolar olarak gerçekleşen 2019 yılı ihracatına göre, 2020 yılı ihracatımız miktarda 38.848 ton/iç (% 12,1), döviz girdisinde ise 83.428.035.-USD %4,0 azalmış bulunmaktadır.

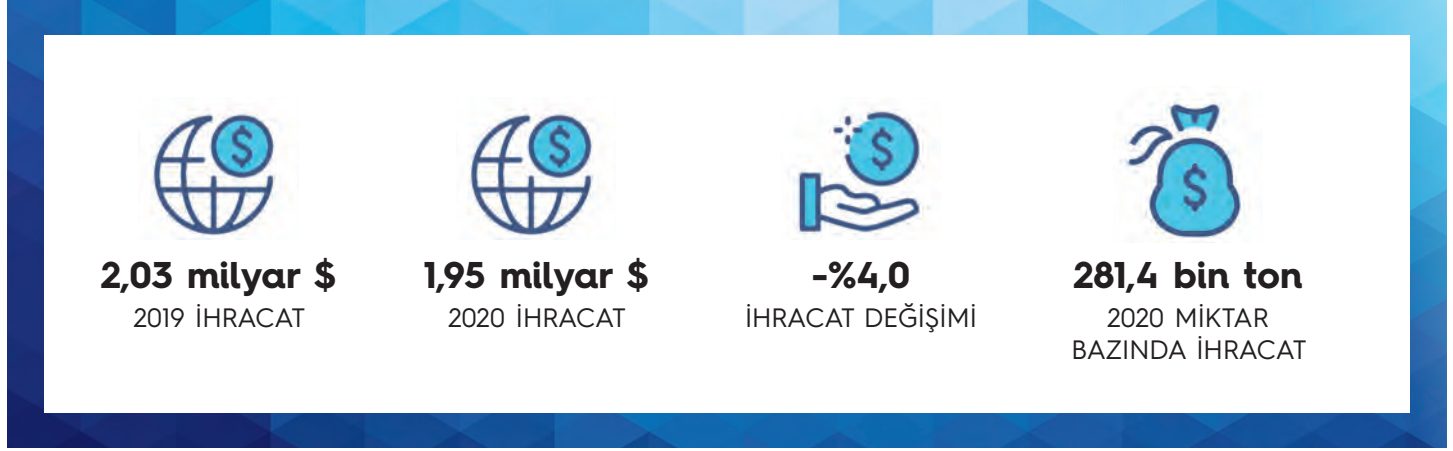
Her ne kadar yıllık bazda ihracatımız düşmüş olsa da, 2020 yılı fındık ve mamulleri ihracatının iki ayrı dönem halinde incelenmesi, hem düşüşün en önemli nedenlerinden birisinin tespit edilmesi hem de gelecekte ihracatımızın aynı olumsuzluklarla karşılaşmaması açısından isabetli ve faydalı olacaktır. Zira fındık ihracat sezonu 1 Eylül tarihinde başlayıp, takip eden yılın 31 Ağustos tarihinde sona ermekte, yani bir takvim yılı 2 farklı ihracat sezonunun özelliklerini içermektedir.

2020 yılının ilk 8 aylık döneminde (ki 2019 ürünü fındıkların satıldığı dönemdir) tüm zamanların rekoru kırılarak 175.162 ton ihracat gerçekleşmiş ve bir önceki yılın aynı dönemine göre 21.000 ton artış sağlanmıştır. Ancak, 2020 yılının son 4 aylık döneminde (ki 2020/2021 fındık ihracat sezonunun ilk 4 ayını kapsamaktadır) 105.762 ton ihracat

gerçekleştirilebilmiştir ki, bu rakam bir önceki yıl aynı döneme göre ihracatımızın 61.000 tona ulaşan dramatik bir düşüşle karşılaştığı anlamına gelmektedir.

Diğer bir ifade ile sektörümüz, Ocak-Ağustos 2020 döneminde 175.162 ton/iç fındık ihraç ederek 1,22 milyar USD döviz girdisi sağlamış ve yılın ilk 8 aylık dönemi için hem rekor kırılmış hem de bir önceki yıl aynı döneme göre yakaladığı % 28,6 artış ile ülkemiz genel ihracatında tüm sektörler içerisinde en fazla artış sağlama başarısını göstermiş iken, yeni fındık ihracat sezonunun başlangıcı olan Eylül ayından yıl sonuna kadar, bir önceki yıl aynı döneme göre ihracatımızda yaşanan çok büyük azalış, 2020 yılı ihracatının 2019 yılına göre düşük gerçekleşmesine neden olmuştur.

Bu düşüşün nedenleri özetle; ülkemizde idrak edilen orta büyüklükteki 2020 rekoltesinin aksine tüm rakip üretici ülkelerde rekor üretimler gerçekleşmiş olması, hiçbir somut veriye dayanmaksızın "ülkemiz 2020 rekoltesinin düşük olduğu ve fındık fiyatlarının bu nedenle ileriye yönelik olarak artacağı" şeklindeki popülist söylemler sonucunda neredeyse durma noktasına kadar gelen çok düşük arz düzeyi ve

bunu gören dış alıcıların ülkemizde pazara inen fındığın yetersiz kalacağı endişesiyle alımlarını, özellikle tarihinin en büyük rekoltelerinden birini idrak eden İtalya ve ABD başta olmak üzere, Gürcistan, Azerbaycan ve Şili gibi alternatif üretici ülkelerden karşılamasıdır.

İhracat rakamlarımızdaki bu azalıştan daha da önemlisi ve oldukça endişe verici olanı; pek çoğunda bu yıl rekor üretim gerçekleşmiş olan rakip fındık üreticisi ülkelerin ihracatlarında da çok ciddi artışlar görülmesidir ki, zirai don vb. bir iklim felaketi olmadan ilk defa ülkemizin bu büyüklükte bir pazar kaybı ile karşılaşmış olması, ülkemizdeki ilgili her kesim tarafından üzerinde önemle düşünülmesi gereken bir husustur.

Zira fındığın arz talep dengesi gözetilmeden spekülative bir stok ürünü olarak algılanması, ülkemiz ihracatı, bölge istihdamı ve fındığın tüm paydaşları açısından çok ama çok tehlikeli bir durumdur. Suni fiyat artışları sağlamak adına yapılan spekülative algı operasyonları sonucunda bazı zamanlar fiyatlarda geçici yükselişler yaşanmış olması ilk anda üretici lehine gibi görülse de, bu yılki ihracat düşüşünde görüldüğü gibi, bu durum

uzun vadede ihracatın ve iç tüketimin azalmasına neden olacak ve stoğun ülkemizde kalmasına yol açacaktır. Bu durum ise en başta üretici aleyhine olacak ayrıca devletimiz de yine ciddi miktarda döviz kaybına uğrayacaktır.

Öte yandan sektörümüzün 2021 yılı beklentileri bağlamında ana belirleyici faktör, her zaman olduğu gibi Ağustos ayında hasat edilecek olan 2021 mahsulü fındık rekoltesinin miktarıdır. Rakip ülkelerin rekolte miktarları ve fındığa alternatif diğer sert kabuklu yemşlerdeki fiyat seviyelerine de bağlı olmak üzere; ülkemizde iyi bir rekolte gerçekleşmesi ve en önemlisi piyasaya fındık arzında spekülative davranışların yaşanmasına izin verilmemesi halinde ihracatımızın her yıl artacağı artık bilinen ve beklenen bir sonuçtur.

Sektörümüzün asıl hedefi dünya fındık tüketiminin öncelikle Türkiye orjinli fındıklarla karşılanması olup, dünyada ender ülkelere nasip olan, bir ürünün üretim ve ihracatında lider olma sıfatını fındık açısından elinde bulunduran ülkemizin bu avantajını kaybetmesi, ancak kendi hatalarımızla mümkün olabilecektir.

Gemi, Yat ve Hizmetleri Sektörü

Başaran BAYRAK

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

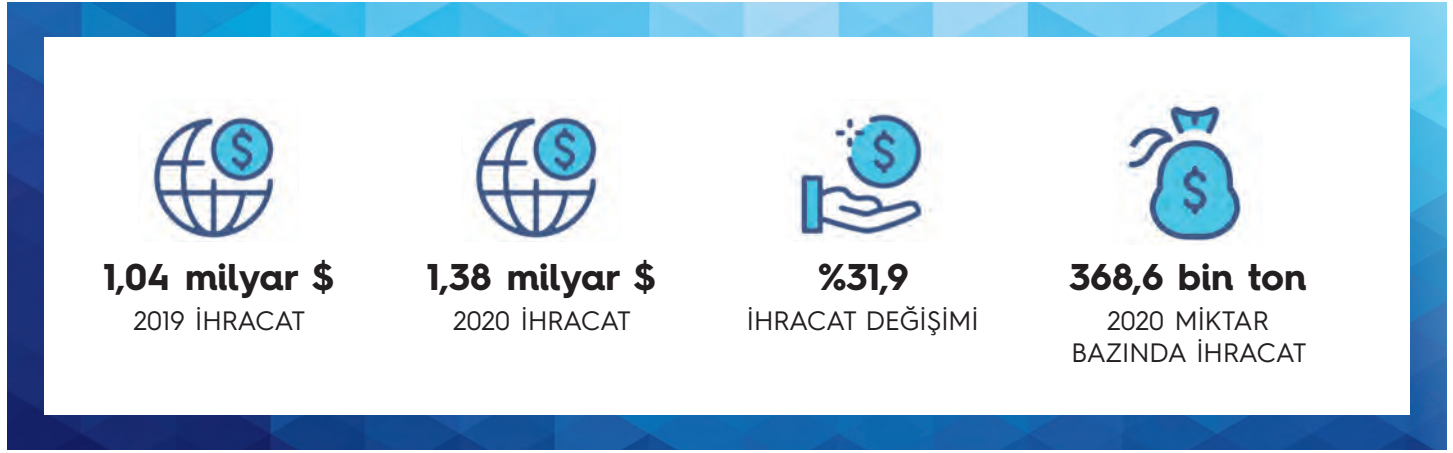
2021 YILINDA DA SEKTÖRÜMÜZ ADINA İHRACAT ARTIŞININ DEVAM EDECEĞİNİ UMUYORUZ

2020 yılında Gemi Yat ve Hizmetleri sektörü, bütün olumsuz koşullara rağmen büyük bir başarıya sahne oldu. 2020 yılında toplam 1 milyar 375 milyon dolarlık sektör ihracatı ile 2019 yılına kıyasla %31,92 oranında ihracat artışı ile Türkiye’de ihracatını en çok artıran sektör olmayı başardık. Bunun tüm dünya genelinde daralmaların yaşandığı, salgının tüm dünyayı etkisi altına aldığı bir yılda gerçekleşmiş olması da başarıyı ayrıca anlamlı ve özel kılmaktadır. Sektörümüzün başarısının altında uzun yıllardır süre gelen tanıtım çalışmalarının ve özel nitelikleri haiz deniz taşıtlarının inşası noktasındaki tecrübelerin etkili olduğunu düşünüyoruz.

2020 yılında dünya ticareti daha önce çok benzeriyle karşılaşmadığı bir durum ile yüzleşiyor. Salgın süreci dünyada etkisini artırdığı aylardan itibaren özellikle seyahat kısıtlamaları gemi yat ve hizmetleri sektörü sektör ihracatını oldukça sekteye uğrattı. Tersanelerimizde inşası tamamlanmış olan gemiler ve yatlar yabancı alıcıların

ülkemize giriş yapamaması sebebiyle teslim edilemiyordu. Ancak Gemi Yat ve Hizmetleri İhracatçıları Birliği’nin girişimleri Türkiye İhracatçıları Meclisi ve ilgili Bakanlıkların destekleri ile bu sorun hızlıca aşıldı ve tersanelerimiz ihracat teslimlerini tamamlayarak 2020 yılında büyük bir başarıyla imza attılar.

2021 yılında da sektörümüz adına ihracat artışının devam edeceğini umuyoruz. Şöyle ki salgın süreci ile birlikte dünya genelinde taleplerin eğilimlerinde değişiklikler söz konusu. Bu durum bazı gemi tiplerinde talep daralmasına yol açsa da Türk tersanelerinin güçlü olduğu alanlarda sektörümüz lehine önemli avantajlar sağlayabilir. Türk tersaneleri bugün balıkçı gemileri ihracatında dünyada bir numaraya yükselmiş durumda. Salgın sonrasında su ürünlerine olan eğilimin de artması ile birlikte balıkçı gemisi taleplerinde bir artış görülmesi muhtemel. Tersanelerimizin oldukça başarılı olduğu ve dünya genelinde en çok tercih edilen ülke olduğu

bu alanda sektörümüz lehine gelişmeler olacağını umuyoruz. Sektörümüzün işgal alanına giren ürünlerin üretim süreçlerinin siparişlerin ardından 12-36 aylık sürelerde teslimi söz konusu olması sebebiyle direkt olarak rakamlara yansımaya da önümüzdeki dönem için olumlu beklentiler söz konusudur. Aynı zamanda salgın sonrası tatil alışkanlıklarının değişmesi ile yatlar ve megayattlar daha cazip hale gelmektedir. Bu alanda faaliyet göstermekte olan dünya çapında firmalarımız bulunmaktadır. Bu durum da sektör ihracatımıza oldukça olumlu etki edecektir. Bu gelişmelerin ne kadar 2021 yılı sonuna kadar rakamlara yansiyacaktır bilinmez, ama gemi yat ve hizmetleri sektörü gerçek potansiyeline ulaşma noktasında son yıllarda önemli bir gelişme içerisinde.

“2020 yılında toplam 1 milyar 375 milyon dolarlık sektör ihracatı ile 2019 yılına kıyasla % 31,92 oranında ihracat artışı ile Türkiye’de ihracatını en çok artıran sektör olmayı başardık.”

NE YAPABİLİRİZ?

 arçelik / *iyiliği aşkla tasarlar*

İyiliğe giden yolculuğumuz işte bu soruyla başladı.

Sürdürülebilir bir gelecek kurmak için yıllardır hep kendimize sorduk, ne yapabiliriz?

Ardından yeni sorular, yeni çözümler, sıra dışı fikirler ve hep daha yükseğe koyduğumuz hedefler geldi.

Dünya kaynaklarını daha verimli kullanan teknolojiler, üretim süreçleri ve doğaya faydalı ürünlerle hep daha iyisi için durmadan çalışıyoruz.

Yıllardır yeniliği aşkla tasarlayan Arçelik olarak biliyoruz ki sorumlu üretim ve sorumlu tüketim anlayışıyla, el ele verip dünyayı hep birlikte iyileştireceğiz.

Halı Sektörü

Salahattin KAPLAN

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

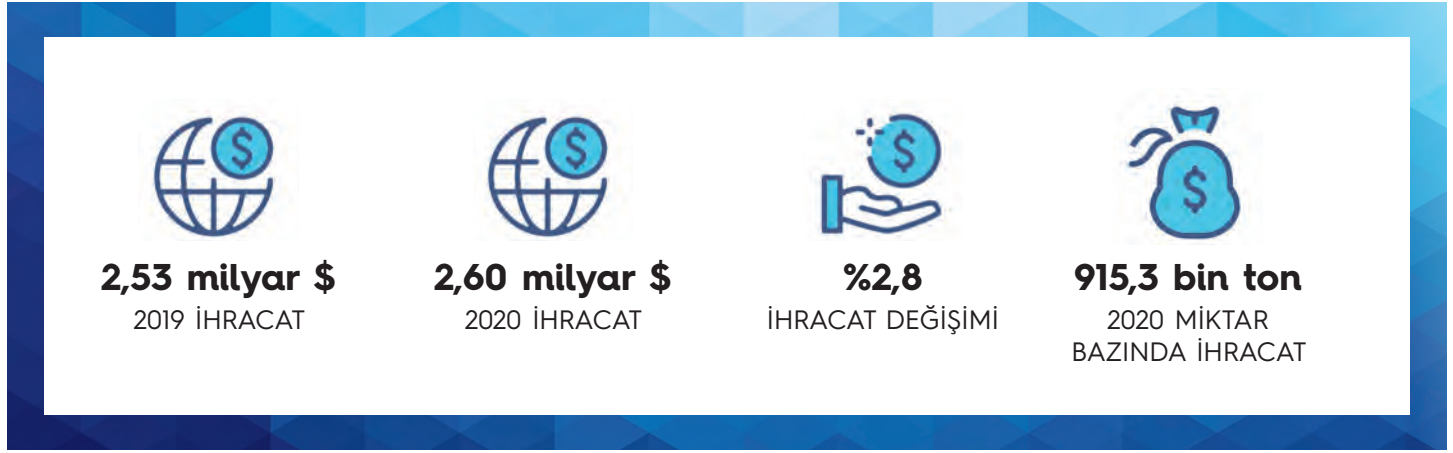
SEKTÖRÜMÜZ 2020 YILINI ARTIŞLA KAPATTI

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) rakamlarına göre Halı sektörü olarak 2019 yılında 2 milyar 534 milyon dolar olan ihracatımız 2020 yılında % 2,8'lik artış kaydederek 2 milyar 604 milyon dolara yükselmiştir. Bu rakam Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık olarak %1,54'lük dilimine denk gelmektedir. 2020 yılında özellikle pandeminin de etkisiyle sektörlerde genel bir düşüş gözlemlense de sektörümüz, 2020 yılını artışla kapatan 6 sektörden biri olmuştur.

Ülkemiz, dokuma makine halısı ihracatında dünyada ilk sırada yer almaktadır. 2020 yılında sektörün başlıca pazarlarından ABD, Almanya ve Birleşik Krallık'ta artış yaşanırken, Suudi Arabistan ve Irak'ta düşüş yaşanmıştır. Bu ülkelere ek olarak sektör ihracatının yoğunlaştığı diğer ülkeler sırasıyla Libya, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt ve İsrail'dir. 2020 yılında Türkiye'de üretilen halılar dünyanın 173 ülkesine ihraç edilmiştir. Türkiye'nin en çok ihracat yapan beşinci şehri olan Gaziantep'te halı

sektörü lokomotif gibidir ve bu sektör 180 üreticisi ve yan sanayisiyle birlikte yaklaşık 50 bin kişiye istihdam sağlamaktadır.

Hiç şüphesiz dünya genelinde yaşanan pandemi, navlun sürecinde yaşanan olumsuzluklar ve hammadde fiyatlarındaki aşırı artışlar sektörümüz açısından en önemli sorunlar olarak ortaya çıkmıştır. Yeterli sayıda konteyner bulunamaması, Suudi Arabistan'ın Türk ürünlerine yönelik uyguladığı engellemeler, 2020 yılında ihracatımızın daha da artmasına engel olmuştur. Ancak dinamik ve girişimci bir ruha sahip ihracatçılarımız, alternatif ticaret şekli ve pazar çeşitlendirmeleri ile bir nebze olsun sıkıntıları bertaraf edebilmişlerdir. ABD pazarında son 10 yıldır yaşanan istikrarlı büyüme ortamı ihracatın istikrarı, pazar çeşitliliği ve finansman güvenceleri sebebiyle sevindiricidir. Hem TİM Yönetim Kurulu Üyesi ve hem de Sektör Kurulu Başkanı olarak söylemek isterim ki, ABD pazarına özel bir önem

vermekteyiz ve bu pazardaki lider pozisyonumuzu sürdürmeye kararlıyız.

2020 yılında URGE projeleri kapsamında 79 firma ile eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, yürütmekte olduğumuz URGE projesi ile pandeminin de etkilerinin de azalmasıyla önümüzdeki yıllarda Çin, Güney Amerika, Afrika, Avustralya gibi önem verdiğimiz diğer pazarlara yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Sektörümüzün elde ettiği uluslararası başarıların etkenlerini; Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerine verilen önem, tasarım ve kalite çeşitliliği, hızlı servis, müşteri odaklı iyi iletişim ve hızlı çözümler sunulması olarak sıralayabiliriz. Özellikle son dört-beş yılda Gaziantep'te sektörel yatırımların arttığını görmekteyiz. Bu yatırımları, dünyada Türk halılarına talebin artmasının doğal bir neticesi olarak karşılamaktayız.

Halı sektörümüzün son yıllarda yakalamış olduğu

yüksek ihracat performansı, 2023 ihracat hedeflerine ulaşılması açısından son derece önemli bir göstergedir. Ayrıca, belirlenen strateji ve hedefler doğrultusunda sektörümüzün gelişim gösterdiğine tanık olmaktadır. Olağanüstü olumsuzluklar yaşanmadığı bir durumda 2023 hedefimize kolaylıkla ulaşabileceğimizi hatta aşabileceğimizi tahmin etmekteyiz.

Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektörü

Mustafa GÜLTEPE

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SALGIN SÜRECİ BİZE İHKİB'İN DİJİTALLEŞME ÇALIŞMALARININ NE KADAR İSABETLİ OLDUĞUNU GÖSTERDİ

Türk moda endüstrisi katma değerli üretimi, istihdama katkısı, net ihracat getirisinde açık ara liderliği ile ülkemiz için stratejik öneme sahip sektörler arasında yer alıyor. Dünyada tüm dengeleri alt üst eden salgın süreci, sektörün ülkemiz açısından önemini bir kez daha ortaya koydu.

2020'ye başlarken ihracatta yüzde 5-6 gibi bir artış hedefi belirlemiştik. İlk iki ay hedefimizin üzerinde bir performans sergiledik. Salgınla birlikte bütün planlamalarımızı yeniden yapmak durumunda kaldık. Mart, Nisan ve Mayıs çok sıkıntılı geçti. Haziranda küresel pazarların açılması ile birlikte yeniden yükseliş trendini yakaladık. Maske ve koruyucu giysiye yoğun talebin de katkısı ile Haziran ayı ihracatımızda yüzde 25 artış kaydettik. Temmuzda 1 milyar 812 milyon dolarla aylık ihracat rekorumuzu kırdık. Ağustosta 1 milyar 546 milyon dolarla 5 yıl aradan sonra ihracatta lider sektör olarak zirveye oturduk. Eylülde bir kez daha 1,8 milyar dolar sınırını gördük. Ekim ayında 1 milyar 858 milyon dolarla aylık ihracat rekorumuzu yeniledik. Tüm zamanların en yüksek aralık ayı ihracatını gerçekleştirdik. 2020'yi 2019'a göre sadece yüzde 3,1 ekside, 17 milyar 143

milyon dolarla kapattık. Ülkemize net 15,6 milyar dolar döviz kazandırdık. İlave 25 bin istihdam sağladık.

Salgın süreci bize İHKİB'in dijitalleşme konusundaki çalışmalarının ne kadar isabetli olduğunu gösterdi.

Ülkelerarası seyahatlerin tamamen kısıtlanmasına rağmen dijital kapasitemiz sayesinde üretimden ihracata, fuar organizasyonlarından ticaret heyetlerine kadar bütün iş süreçlerimizi aksamadan devam ettirdik. Fashion Week İstanbul ve Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması başta olmak üzere tüm etkinliklerimizi sanal platformlarda düzenledik. Firmalarımıza dijitalleşme konusunda eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek üzere Dijital Dönüşüm Merkezi'ni kurduk.

Yine bu dönemde sektörün yeni durumlara hızlı uyum yeteneğini fırsata çevirdik. Maske ve koruyucu giyside küresel talebi karşılamak için firmalarımız birkaç ay içinde 3 milyar TL'nin üzerinde yatırım yaptı. 1,4 milyar dolar maske ve koruyucu giysi ihracatı gerçekleştirdik. Artan spor giyim ürünlerinde pazar fırsatlarını değerlendirerek ihracatımızı

yüzde 60 artırdık. Çin ile yaşadıkları ticaret savaşını lehimize çevirip ABD'ye ihracatımızı yüzde 23'e yakın artırdık. AB pazarında anlık siparişe dayalı hızlı tedarikte büyük başarı elde ettik, AB'ye ihracatımızı kapanmalara rağmen koruduk.

2021'e başlarken sektör olarak, uluslararası tedarik zincirindeki değişim kaynaklı avantajlı pozisyonumuza rağmen üçlü bir kuşatma ile karşı karşıya kaldık. Hammadde ve işçilik maliyetlerindeki artış ve ülkemizde üretilen hammaddelerin ihracata yönelmesi rekabet gücümüze olumsuz yansıdı. Döviz kurundaki istikrarsızlık nedeniyle önümüzü görmekte zorlandık. Avrupa'daki kapanma önlemleri uzadığı için istediğimiz kapasiteye ulaşamadık. Bütün olumsuzluklara rağmen ilk çeyrekte başarılı bir ihracat performansı sergiledik. Ocak - Mart dönemini 4 milyar 707 milyar dolarlık ihracatla kapattık. İlk çeyrekler özelinde baktığımızda 2020'ye göre yüzde 11,6, 2019'a göre yüzde 4,6 artıdayız. 5 milyar dolarlık ihracat hedefi koyduğumuz ABD pazarındaki yükseliş trendimiz devam ediyor. Dünyanın en büyük hazır giyim

ithalatçı konumundaki ABD'ye ilk üç aylık ihracatımızda yüzde 36,4'lük artışın altını çizmek istiyorum.

Henüz istenen hızla olmasa da aşılama çalışmasının başlaması yılın kalan bölümüne daha iyimser bakmamızı sağlıyor. Aşı seçeneklerinin artmasına paralel olarak Temmuzdan itibaren normalleşmenin hızlanacağına inanıyorum. Eğer yeni bir aksilikle karşılaşmazsak 2021'i 18 milyar dolar civarında bir ihracat ile kapatacağımızı tahmin ediyorum.

Hizmet Sektörü

Ahmet AKBALIK

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

HİZMET SEKTÖRÜMÜZ DOKUNDUĞU HER SEKTÖRÜ GELECEĞE TAŞIYOR

Hizmet sektörü olarak yeni rekor hedefleriyle yola çıktığımız ve iyi de başladığımız 2020 yılı, tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını nedeniyle hedeflerin revize edildiği, iş yapış biçimlerinin ise büyük çapta değişime uğradığı bir yıl oldu. Pandemi, hemen hemen her sektörü olduğu gibi dünya ekonomisinin dinamosu ve küresel katma değerın yüzde 65'ini oluşturan hizmet sektörünü de olumsuz etkiledi. Trademap tarafından açıklanan veriler çerçevesinde, dünya hizmet ihracatı 2020 yılı Ocak-Eylül döneminde bir önceki yıla göre yüzde 25 düşüşle 3,4 trilyon ABD doları olarak gerçekleşti.

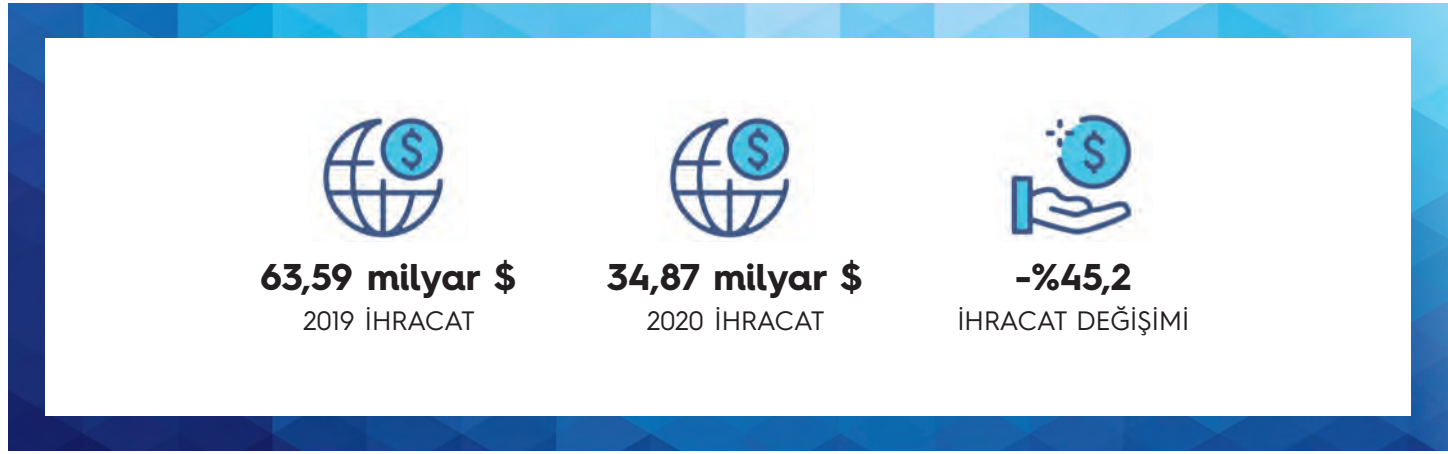
Ülkemizde 18 milyon kişiye istihdam, milli gelire de 426 milyar dolar katkı sağlayan hizmet sektörümüz, Merkez Bankası tarafından açıklanan ulusal verilere göre 2020 yılında, 2019'a göre yüzde 45,2 oranında gerilemeyle 34,87 milyar dolar ihracat yaptı. Pandemi nedeniyle ülkelerin sınır kapılarını kapatması, küresel ticaretin durma noktasına gelmesi ve seyahatlerin ertelenmesi sebebiyle turizmde yüzde 68, taleplerin azalması nedeniyle de taşımacılık sektöründe yüzde 42'lere varan bir gerileme oldu.

Hizmet sektörü, tüm bu olumsuz gelişmelere ve buna paralel ihracatının düşmesine rağmen, 2020 yılında yaklaşık 10 milyar dolar dış ticaret fazlası vermeyi başardı. Ülke tanıtımına yaptığı katkılar ile pozitif bir algı da oluşturan hizmet sektörümüz, pandemi öncesinde rekorla kapattığı 2019 yılında gerçekleştirdiği 63,59 milyar dolar ihracat ile 36 milyar dolar fazla vererek cari açığın kapanmasına da doğrudan katkıda bulundu.

Hizmet İhracatçıları Birliği olarak, orta vadede hedeflediğimiz 150 milyar dolarlık hizmet ihracatı gelirene ulaşmak için 10 stratejik sektörde detaylı ve odaklı çalışmalarımızı aralıksız sürdürürken, Hizmet sektörümüz kendisiyle birlikte dokunduğu her sektörü doğrudan veya dolaylı bir şekilde geliştiriyor ve geleceğe taşıyor.

En önemli hizmet ihracatı kalemlerimizden olan ve dünya sıralamasında 6. sırada yer aldığımız turizm sektörümüzde; tarihi ve kültürel zenginliklerimiz ve dört mevsim doğal güzelliklerimizle turist sayısını ve kişi başı harcama oranını artırmayı hedefliyoruz. Diğer yandan, sosyal kısıtlamalar nedeniyle evlerinde daha fazla vakit geçiren bireylerin,

televizyon veya dijital platformlardan izlediği dizi ve film sayısı ise katlanarak arttı. Dünyanın 150'yi aşkın ülkesinde yaklaşık 700 milyon kişi tarafından izlenen Türk dizilerini ihraç eden Eğlence ve Kültür Hizmetleri sektörü, son yıllarda markalaşma konusunda önemli aşamalar kaydetti.

Bunun yanı sıra; özellikle karantina dönemlerinde dijital kullanımının artması sonucunda bilişim alanında yazılım ve oyun yapan firmalarımıza biçilen büyük değerler, sektör için ciddi bir motivasyon kaynağı olurken, bu alanda markalaşmamızı da hızlandırdı.

Özellikle; turizm ve lojistik gibi mal ihracatına da dönüştürücü etkisi olan stratejik alanlarımıza yönelik destek mekanizmalarını hızlıca geliştirmek, sahip olduğumuz potansiyeli ortaya çıkarmak için büyük önem taşıyor.

Hizmet Sektörü 2021 yılına ihracat kaybıyla başlamasına rağmen, yılın tamamında bu kaybı rahatlıkla telafi edeceğini hatta artıya geçeceğini düşünüyoruz.

Merkez Bankası verilerine göre; 2021 yılının ilk iki ayında sektör ihracatı geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 38'lik kayıpla 4.8 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Buna rağmen sektörümüz yaklaşık 1 milyar dolar hizmet ticareti fazlası elde etti. Bu bilgiler ışığında, dünya genelinde aşı çalışmalarının yarattığı pozitif hava, ikinci çeyrek itibarıyla hızlı bir toparlanma süreci içine gireceğimizi gösteriyor. Bazı ülkelerde açılmaların başlaması da bunun göstergesi. Vaka oranlarının azalmasıyla başlayacak olan ekonomik canlanma sektörümüzü de olumlu yönde etkileyecektir. Yılın tamamını değerlendirecek olursak, ikinci çeyrekte itibaren hizmet sektörü performansı yeniden artış trendine girecek ve yüksek oranlı ihracat rakamları ile ekonomideki taşıyıcı güç özelliğini sürdürecektir.

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Sapro

Hayata dokunan ürünlerle, dünyanın her yerinde!

Supplying all around the world products that make an ease of life!

**SİZİN
MARKANIZ**
YOUR PRIVATE LABEL

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

www.sapro.com.tr

Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü

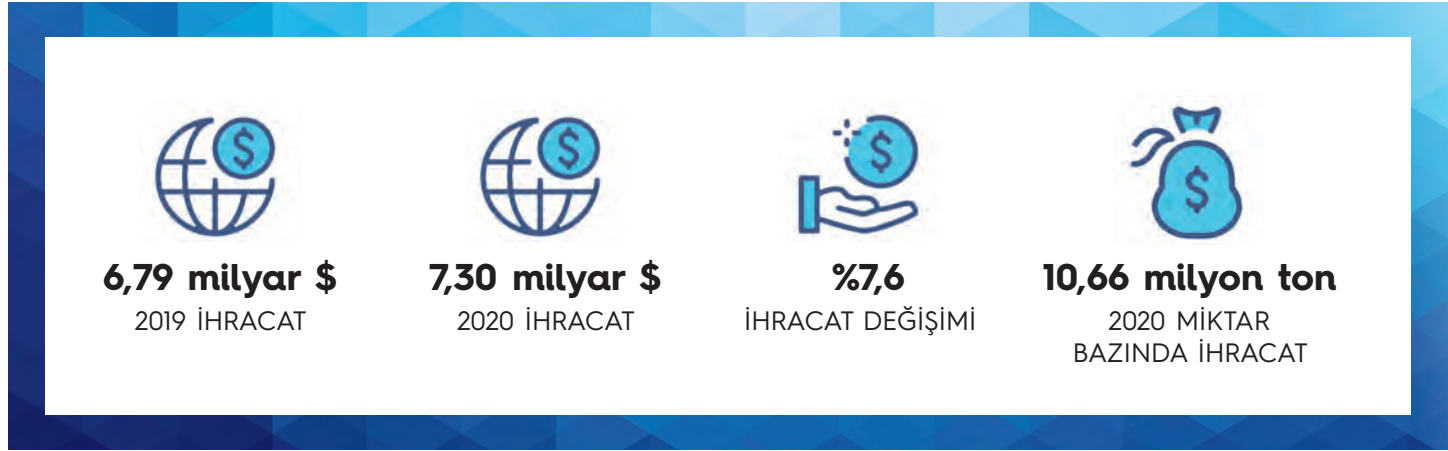
Mahsum ALTUNKAYA

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

2021 YILININ SEKTÖRÜMÜZDE BİR İHRACAT REKOR YILI OLMASI EN ÖNEMLİ BEKLENTİLERİMİZDEN BİRİSİDİR

2020 yılı Covid-19'un gölgesinde sadece ülkemiz için değil, tüm dünya için çetin bir yıl olarak geride kaldı. Çin'de ortaya çıkan Covid-19 salgınının gölgesinde başlayan 2020 yılının Ocak ayında Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü 2014 yılından bu yana en yüksek Ocak ayı ihracat rakamını, Şubat ve Mart aylarında da en yüksek sektör ihracatı değerlerini yakaladı. Salgının komşu ülkelere ulaşması ile beraber sınır kapılarının kapanması ile ihracatımız tehlikeli bir patıkaya girmiş oldu. Özellikle sektörümüzün en büyük pazarı olmasının yanı sıra sınır komşumuz olarak stratejik önemi de oldukça yüksek olan Irak ile aramızdaki köprü olan Habur Sınır Kapısı'nda Mart ayında geçişlerin durdurulması, bir anda sektör ihracatının yegane gündemi oldu. Sorunun çözümü için Habur Sınır Kapısı'nda geçişlerde yaşanan aksaklıkları bizzat giderek yerinde gözlemledik. Ticaret Bakanımız ve Sağlık Bakanımız ile gerçekleştirdiğimiz görüşmeler

ve bakanlarımızın destekleri neticesinde sınır kapısında gerekli önlemler hızlıca alınarak ticaretin kısa süre içinde devam etmesi sağlandı. Bizler de bu süreçte elimizden geldiğince sorunların çözümüne katkı sağlamaya çalıştık. Nisan ve Mayıs ayları, pandemi etkilerinin ağır olarak hissedildiği aylar oldu. Akabinde önlemlerin tüm ülkelerde gevşetilmesi ile beraber özellikle Haziran ayında, hububat sektörü olarak aylık bazda bir önceki yılın aynı ayına göre % 65'lik ihracat artışı yakaladık. Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül ve Aralık aylarında tüm zamanların en yüksek aylık sektör ihracatlarını elde ettik. 2020 yılında sektör ihracatımız %7,6 artışla yaklaşık 7,3 milyar dolar olarak gerçekleşti ki sektörümüz ihracatını ilk defa 7 milyar doların üzerine taşıyarak yine bir rekora imza attı. Salgının etkileri tüm dünyayı kasıp kavururken sektörümüzün sergilediği bu olağanüstü başarısının temelinde iki kaynağı olduğuna inanıyorum. Şüphesiz ki birincisi, devletimizin

sunduğu desteklerin de etkisiyle krizi oldukça iyi yöneten ve kriz ortamının sunduğu fırsatları en iyi şekilde değerlendirebilen ihracatçılarımız, müteşebbislerimiz. Diğer başarı faktörü ise sektörümüzün taşıdığı stratejik değerdir. Pandemi, temel gıda ürünlerini sofralara sunan sektörümüzün ne kadar stratejik olduğunu gözler önüne sermiştir. Sektörün taşıdığı bu değer, doğal olarak ihracata da yansımıştır. Neticede Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü, 2020 yılında ihracatını artırmayı başaran 6 sektörden biri olmuştur. Sektörümüzün önemine yönelik artan farkındalığın sektörümüze olan ilgiyi içinde bulunduğumuz 2021 yılında ve sonrasında daha da arttıracığını, bu çerçevede devletimiz tarafından da sektörün altyapısını güçlendirecek yeni adımların atacağını, pandemi sürecinden normalleşmeye dönülmesi ile beraber de sektörümüzün çok daha fazla bir ivme ile büyümeye

devam edeceğini düşünüyorum. Nitekim, 2021 yılının ilk ayları itibarıyla yine pandeminin etkisiyle bazı ürünlerde yaşanan hammadde tedarikinde yaşanan güçlükler, çeşitli ürünler bazında ticareti kısıtlayan uygulamalara rağmen ihracatımız artış trendini korumaktadır. 2021 yılı içerisinde, pandemi etkilerinin ortadan kaldırılması ve böylece ticaretimizdeki sorunların da ortadan kalkarak 2021 yılının sektörümüzde bir ihracat rekor yılı olması en önemli beklentilerimizden birisidir. Bu vesile ile geçtiğimiz zorlu süreçte ihracatçının kara gün dostu olduğunu bir kez daha ispatlayan Türkiye İhracatçılar Meclisi'ne ve değerli başkanı Sayın İsmail Güllü'ye de teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, 2020'nin çetin konjonktürüne rağmen Türkiye ekonomisine güç veren ve başarıları sayesinde bu kitapta ismine yer verilen ihracat ailemizin tüm üyelerini canı gönülden kutlar, başarılarının devamını dilerim.

İklimlendirme Sanayii Sektörü

Salih Zeki POYRAZ

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SEKTÖR OLARAK TÜM ALT ÜRÜN GRUPLARINDA İHRACATIMIZI ARTIRDIK

Taze hava, temiz hava, filtrelendirilmiş hava, doğayı ve insanı koruyan cihazlar ve birçok havaya yönelik kavram, pandemi ile beraber İklimlendirme sektörünün Dünya için ne kadar kritik bir görev üstlendiğini gösteriyor. Türk İklimlendirme Sektörü de bu görev bilinciyle her geçen gün ihracatını artıran, sadece ihracatını artırmakla kalmayıp ithalatını da azaltarak dış ticaret fazlası vermeyi amaçlayan kuvvetli ve yapılanmasını tamamlamış Türkiye'nin en önemli sektörlerinden biri.

Türk İklimlendirme Sektörü, 2020 yılını yaklaşık 4,7 milyar USD ile kapattı. 2020 yılının ilk 2 ayında %8'lik büyüme sağlayan sektör, Mart ayı ile birlikte her sektörde olduğu gibi hızlı bir düşüş yaşadı. Eylül ayı ile birlikte hızlı bir ivmelenme ile büyüyerek yıl sonunda pandeminin tüm olumsuzluklarına rağmen 2019 yılı ihracat rakamına ulaşmayı başardı. 2020 Aralık ayında ise 489 milyon dolar ile ihracat ile aylık bazda tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştı. Bu rakam 2021'de elde edilecek başarılar için de bir ön mesaj niteliğindedir. 2021 yılının Mart ayında yaptığı 547 milyon dolarlık sektör ihracatı ile 2020 yılı Aralık ayını geçerek tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştı. Bu sonuçla, sektörün ihracatı 2020 Mart ayına göre yüzde 38, 2021 yılıbaşından bu yana ise yüzde 22 oranında arttı.

Sektörün Türkiye ihracatından aldığı pay ise yüzde 2,5 seviyelerinden yüzde 3,2 seviyesine çıktı. Tüm alt ürün gruplarında ihracatını artıran Türk İklimlendirme Sektörü, Isıtma Sistem

ve Elemanları alt sektöründe yüzde 32,4, Soğutma Sistem ve Elemanları alt sektöründe yüzde 4,4, Klima Sistem ve Elemanlarında yüzde 9,8, Tesisat Sistem ve Elemanlarında yüzde 23,4, Havalandırma Sistem ve Elemanlarında yüzde 32,9, Yalıtım Malzemelerinde ise yüzde 20,9 ihracat artışı sağladı. Mart ayı içerisinde ihracatın en yüksek olduğu ülkeler sırasıyla Almanya, Birleşik Krallık, İtalya, Fransa ve Polonya oldu. Türkiye ihracat birim fiyatının ortalama 1,1 Amerikan Doları olarak gerçekleştiği bu dönemde Türk İklimlendirme Sektörünün ihracat birim fiyatı 4,6 Amerikan Doları seviyesine yükseldi.

Sektör olarak ihracatımızın artması için etkin olarak yönettiğimiz noktalar şunlar:

- İhracatımıza ticaretin yön değiştirdiği ülkelerdeki fırsatları doğru analiz ederek başladık. Sektörü oluşturan İhracatçı Birliği, Sektör Meclisi ve Dernekleri ile birlik, beraberlik ve uyum içerisinde hareket ettik. Özellikle klima ve havalandırma alanında dünyanın talep ettiği ürünlere hızlı bir şekilde yanıt verdik.
- Yatırımı bekleyen ve süreç içerisinde askıya alınan tüm yatırımları hayata geçirmeye başladık.
- Yeni virüsel tehditler, iklimlendirme sistemlerinde yeni dizaynların, yeni ürünlerin ve %100 taze havalı iklimlendirme sistemlerinin kullanımının artacağını gösterdi. Biz de Ar-Ge ve inovasyon vizyonumuzla yeni ürün geliştirme konusunda çalışmalarımıza hız verdik.

• 2021 yılı ilk yarısında da fiziki olarak uluslararası ticari aktivitelerin olmayacağını öngörerek 2020 yılında düzenlediğimiz Kazakistan, Katar, Ukrayna ve Kolombiya dijital heyet organizasyonlarına, 2021 yılında Özbekistan ve Birleşik Krallık ile devam ettik. Bu yıl içinde toplamda 18 adet Dijital Ticaret Heyeti organize etmeyi planlıyoruz.

• 209 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirdik. Daha önceden sıfıra yakın ihracatımız olan Barbados, Honduras, Gabon, Liberya gibi pazarlara 2020 yılı itibarıyla giriş yaptık.

Türk İklimlendirme Sektörü Gelecek Vizyonu

2021 yılında dünya dış ticaret hacminin minimum %7 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Türk İklimlendirme Sektörü olarak 2021 yılını 5 milyar dolarlık ihracat ile tamamlamayı hedefliyoruz.

Türk İklimlendirme Sektörü, split klimadaki üretim kapasitesi ile Avrupa pazar lideri, radyatör ve havlupan ihracatında ise dünya lideri konumunda. Kombi, havalandırma ekipmanları ve esnek hava kanalları üretiminde dünyanın üretim üssü olma yolunda emin adımlarla devam ediyoruz. Soğutma, tesisat, yalıtım gibi diğer ürün gruplarında da benzer başarıları yakalamayı ve dünya sıralamasında ilk 10'a girmeyi hedefliyoruz.

Bununla birlikte Covid-19 sonrasında özellikle artan talebi karşılamak için ülkeler arasında bir üretim rekabetinin yaşanacağını düşünüyoruz. Ancak özellikle pandeminin

ilk dalgası ile yoğun hasar alan Avrupa ülkelerinde pek çok üreticinin bu süreç sonrasında kapanacağını ve bu durumun mevcut pozisyonunu koruyan Türk imalatçısı için bir fırsat doğuracağını düşünüyoruz. Sektörümüz için ihracatta birinci sırada yer alan Avrupa Birliği ülkeleri ve diğer Avrupa ülkelerinde pazar payımızı daha da artırmak ve sağlamlaştırmak istiyoruz. Bununla birlikte Afrika ve Güney Amerika ülkelerinde öncelikli ihracat payımızı artırmak planlarımız içinde yer alıyor. Ayrıca Brexit sonrası İngiltere üzerine yoğun çalışma yapacağız. Son dönemde deniz yolu taşımacılığında yaşanan aşırı fiyat artışı sonrasında özellikle Uzak Doğu menşeli ürünlerin lojistik maliyeti artışlarından kaynaklı süreçler kısa sürede çözülmez ise sektör olarak özellikle Avrupa ülkelerine yönelik rekabet gücümüz artacaktır. Bu konuyu mercek altına alarak yeni stratejik planlar yapacağız.

-78 Derece Soğutma Üniteleri Türkiye'den Tüm Dünyaya Satışa Sunuldu

Türk İklimlendirme Sektörü, tüm dünyayı derinden etkileyen koronavirüs pandemisi için geliştirilen aşılarda doğru sıcaklıklarda saklanması ve taşınması konusunda -78°C'ye kadar soğutma ünitelerini geliştirdi ve satışa sundu. Pfizer/BioNTech SE tarafından geliştirilen ve özellikle saklanması konusunda -78°C derece gibi alışılmadık dışında çok düşük bir ısı seviyesi isteyen aşı için Türkiye'deki bu alanda uzmanlaşmış firmalar bir araya gelerek güçlerini birleştirdi.

Kimyevi Maddeler ve Mamulleri Sektörü

Adil PELİSTER

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

KİMYA SEKTÖRÜMÜZ PANDEMİYE RAĞMEN DÜNYADAKİ YERİNİ KORUDU

Ülke ihracatımız, ülkemizin büyümesinde ve refah düzeyinin artışında önemli bir role sahip. Ülke gelişmişliğimiz açısından kimya sektörümüz ise stratejik bir önemi haiz olup, ülke ihracatımızda ikinci sırada yer alıyor. Sektörümüz, sahip olduğu 16 alt sektör ile birlikte otomotivden mobilyaya, tekstilden gıdaya kadar sağladığı ürünler ile pek çok alana dokunuyor ve ülkemiz için büyük bir katma değer yaratıyor.

2020 yılında dünya ekonomisi ve küresel ticaret pandemi gölgesinde zorlu bir süreç geçirirken, Türk kimya sektörü 18,3 milyar dolarlık ihracat ile Türkiye'nin en fazla ihracat gerçekleştiren ikinci sektörü oldu. 2020 yılına ilişkin son verilere göre küresel kimya sektör ihracatı yüzde 12, Türk kimya sektör ihracatı ise yüzde 11 dolayında daraldı. Sektör ihracatımız dünyadaki yüzde 0,6'lık payını ise korudu.

Sektörümüz petrokimya alanında küresel enerji ihtiyacı azalmasına bağlı olarak ihracat düşüşü yaşasa da plastik, kozmetik, ilaç, medikal ve temizlik maddeleri başta olmak üzere diğer alt sektörlerinde nispi bir artış kaydetti. En çok ihracat yaptığımız alt sektörümüz plastikler ve mamulleri oldu. En çok artış olan sektörümüz ise yüzde 46,61 artış oranı ile muhtelif kimyasal maddeler oldu. En çok ihracat

yaptığımız ilk on ülke Irak, Almanya, Hollanda, ABD, İtalya, İngiltere, İspanya, İsrail, Romanya ve Belçika olarak sıralandı. ABD'ye olan kimya ihracatımız yüzde 12,73, İngiltere ve Belçika'ya ihracatımız yüzde 20'nin üzerinde, Almanya'ya yüzde 5,50, İsrail ve Romanya'ya ise yüzde 14'ün üzerinde arttı.

Nisan ayında ihracatta ciddi bir gerileme yaşanırken tüm sektörler arasında en fazla ihracat yapan sektör olarak ilk sıraya çıktık. Pandeminin ilk aylarında ülkemizdeki acil ihtiyaçların karşılanması amacı ile bazı medikal, kozmetik ve kimyevi maddelerin ihracatına kısıtlama getirildi. Bu kısıtlamaların kaldırılmasında önemli bir katkımız oldu. Kimya sektörümüzde bazı alt sektörlerimizde talepte azalış yaşanırken, medikal, ilaç, dezenfektan, kolonya, sabun, tek kullanımlık plastikler, ambalaj gibi ürünleri üreten alt sektörlerimiz üretimlerine ara vermedi. Bu durum sektörümüzün daha az etkilenmesini sağladı. Ayrıca pandeminin başında kolonya ve dezenfektan ürünlerinde yaşanan yoğun talep sebebiyle bu ürünlerin üretiminde yaşanan etil alkol sıkıntısı, yine ilgili devlet kurumlarımız nezdinde yürüttüğümüz girişimler neticesinde kısa sürede

çözümüne kavuştu. Önümüzdeki süreçte, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında sektörümüzde gerçekleştirilecek yeni yatırımların ihracatımıza daha ivme kazandıracağına inanıyoruz. Ülke ihracat hedefimizi doğrultusunda, 2021 yılında 20,6 milyar dolarlık hedefimizi aşarak 22 milyar dolar, 2023 yılında ise 25 milyar dolar üstü ihracata ulaşmak üzere aynı kararlılık ve inançla çalışmaya, Ticaret Bakanlığımızın ve Meclisimizin kıymetli destekleriyle dünyanın dört bir yanındaki iş platformlarında sektörümüzü en etkin şekilde ve gururla temsil etmeye devam edeceğiz.

- 18,3 milyar \$ Değer Bazında İhracat
- -11,3% İhracat Değişimi
- 24,4 milyon ton Miktar Bazında İhracat
- 0,75 \$/kg İhracat Birim Fiyatı
- 16.611 Firma Sayısı

“2020 yılında dünya ekonomisi ve küresel ticaret pandemi gölgesinde zorlu bir süreç geçirirken, Türk kimya sektörü 18,3 milyar dolarlık ihracat ile Türkiye’nin en fazla ihracat gerçekleştiren ikinci sektörü oldu.”

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TDK:

Emanet

isim

1 Birine geçici olarak bırakılan ve teslim alınan kişice korunması gereken eşya, kimse vb., inam, vedia.

isim

2 Bir kimse ile birine gönderilen şey.

Emanetin değerini biliyoruz,
Anadolu'dan öğrendiklerimizi Dünya'ya taşıyoruz
Siz hedefi belirleyin,

Biz her zaman bir yol buluruz.

+90 850 755 0 458

galpi.com.tr

USHAŞ
USHAŞ ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMETLERİ A.Ş.

Bu Gücün Ardında Bir Sağlık Devi Var

Sağlık alanındaki kadim deneyimiyle asırlardır şifa kaynağı olan Türk Sağlık Sektörü'nün global başarısı için artık USHAŞ var!

Kuru Meyve ve Mamulleri Sektörü

Birol CELEP

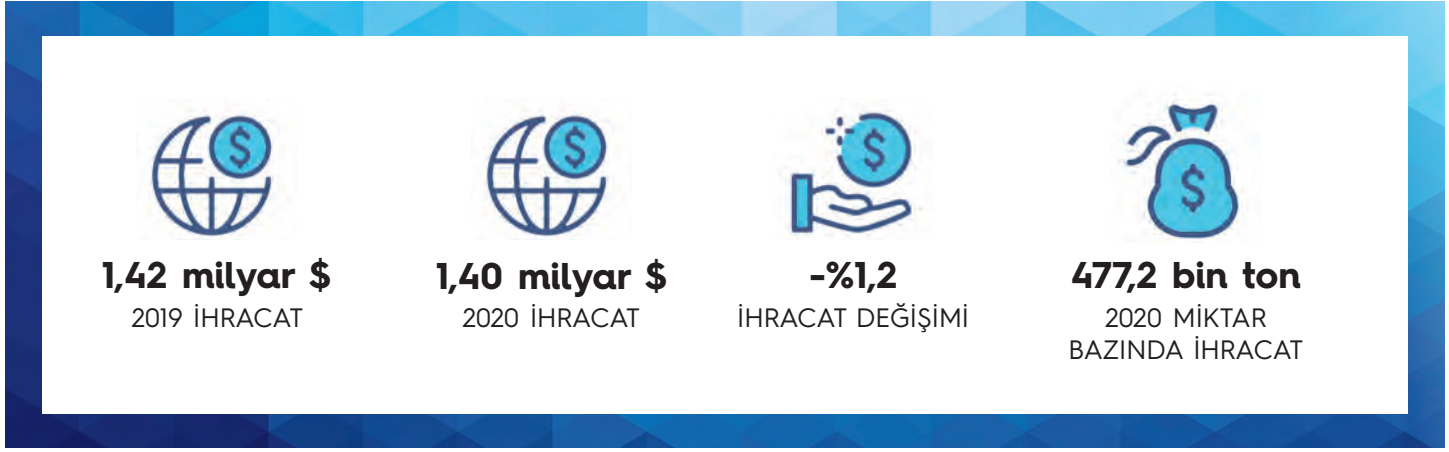
TİM Sektörler Konseyi Üyesi

GÖRÜŞMELERİMİZİN SANAL OLMASI BİR ÇOK AÇIDAN FAYDA SAĞLADI

Sektörümüzü tüm dünya ile birlikte ülkemizi de etkisi altına alan Covid-19 pandemisi şartları altındaki olumsuz gelişmeler çerçevesinde değerlendirdiğimizde 2020 yılının kuru meyve sektörümüz açısından başarılı geçtiğini söyleyebiliriz. İhracatımızda; çekirdeksiz kuru üzüm 466,2 milyon dolarlık ihracat getirisi ile ilk sırada yer almış, kuru kayısı ihracatı 266,2 milyon dolar olurken, kuru incir ihracatı 236,6 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Sektörümüz ürünlerinin insan sağlığına faydalı ürünler kapsamında olması sebebi ile özellikle pandemi sürecinde kuru meyve tüketiminin azalmadığı görülmüştür. Gerek Tarım ve Orman Bakanlığımız, gerekse Ticaret Bakanlığımızın aldığı önlemler ve verdiği desteklerle gerek bağ-bahçelerde ve gerekse işletmelerimizde üretim ve paketlenmeye ara verilmeden, yeni koşullara hızlıca adapte olup ihracatımızı kesintisiz şekilde sürdürdük. Toplam 160 ülkeye kuru meyve ihracatı gerçekleştirilirken, Avrupa Birliği ülkeleri ve ABD ihracatta ön plana çıkmaktadır. Yeni dönemde yeni satış kanallarımızı fiziksel ortamlar yerine sanal ortamlarda sürdürüyoruz. Görüşmelerin sanal olması birçok açıdan fayda da sağladı. Maliyetleri, zaman kaybını ve iş gücünü

azaltarak tüm enerjiyi direkt satışa odakladık. Özellikle son yıllarda "Kuşak ve Yol Projesi"nin hayata geçmesi ile birlikte yüzümüzü Uzak Doğu'ya daha fazla çevirdik. Yeni pazarlardaki stratejik noktalarımızı korumayı başardık. Ayrıca konvansiyonel ürünlerin yanı sıra bilindiği üzere bölgemiz ve sektörümüz organik ürünler yönüyle oldukça zengin. Organik ürünlerde de kuru meyvelerimiz lokomotif özelliğiyle ön plana çıkmayı başardı.

Sektörümüzün bu başarısının ardında üretimden nihai tüketiciye kadar olan bütün değer zincirini esas alan bütüncül bir yaklaşımla çalışmalarımızı yürütmemiz yatmaktadır. Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği olarak 2020 yılında başta Ticaret Bakanlığımız ve Tarım ve Orman Bakanlığımız olmak üzere hem yurtiçinde hem de yurt dışındaki tüm paydaşlarımız ile iş birliği içinde çalışmalar yürüttük, sorunlarımızı çözmeye ve sürdürülebilir bir ihracat artışı sağlanması için stratejiler geliştirmeye çalıştık. Katma değerli ürün ihracat artışının sağlanması, üretim kaynaklı sorunlarımızın çözülmesi ve kaliteli ve sağlıklı üretimin artırılması, bürokratik engellerin

en aza indirilmesi, uluslararası platformlarda ülkemiz ve sektörümüzün çıkarlarının korunması alanlarında çalışmalarımız oldu.

2021 yılında da kuru meyve sektörümüz adına paydaşlarımız ile kurduğumuz yakın iş birliğinin devam etmesini, sektörümüzün yaşadığı sorunlara çözüm bulunmasını ve katma değerli ürün ihracatımızın artırılmasını temenni ediyoruz. Diğer yandan, üretim ve ihracatında dünya lideri olduğumuz bu prestij ürünlerimizin arz-talep dengesinin sağlanması ve piyasanın düzenlenmesi açısından 2020 yılında TMO tarafından bir miktar kuru üzüm ve kuru incir alımı yapılmış olup, bu girişimin sektörümüz açısından olumlu sonuçları olmuş, arz-talep dengesinin sağlanması ve ürünlerimizin dünya pazarlarında hak ettiği fiyat seviyelerinden satılması yönünde katkı sağlamıştır. Ayrıca, yeni dönemde alıcı firmalarla olan iletişimin sanal ortamda olması bir çok açıdan bize fayda sağlamaya devam ediyor. Dünya şartları değişirken sektör olarak biz de mevcut şartlara uyum sağladığımızı düşünüyoruz.

Pandemi sürecinden sonra Birlik olarak mevcut dünya fuarlarına ve Uluslararası Kongre ve toplantılara katılmaya devam edeceğiz, bunun yanında sanal etkinliklere de muhakkak devam edeceğiz. E-ticaret ve e-ihracat gibi platformlarda firmalarımızın başarılı olduğunu düşünüyorum, hatta Birliğimiz üyelerine yönelik e-ticaretle ilgili webinarlar düzenlenmekte, e-ticareti artırmaya yönelik çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Ülkemiz kuru meyve ihracatının % 60'tan fazlasını gerçekleştiren Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği olarak, değer zincirindeki tüm kurum/ kuruluşlar ile iş birliği içinde çalışıyor, hem bilimsel hem de tanıtım projeleri yürütüyor, proaktif bir yaklaşım ile tüm gelişmeleri yakından takip ederek üyelerimizi ve üreticilerimizi bilgilendiriyoruz. Üniversitelerimiz ve Bakanlıklarımız ile birlikte tüm çalışmalarımızda ürünlerde verim, kalite, gıda güvenliğini ve buna paralel olarak sürdürülebilirlik temasına uygun üretim ile ihracatımızı arttırmayı hedefliyoruz. Bu çalışmalar çerçevesinde, ilk hedefimiz kuru meyve ve mamulleri ihracatımızın 1.5 milyar doların üzerine çıkartılmasıdır.

Maden Sektörü

Rüstem ÇETİNKAYA

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

KAYIP YIL 2020'Yİ EN AZ HASARLA ATLATTIK

Pandemi yılı hatırlanacağı üzere madencilik sektörü için büyük bir buhran ile başladı. Küresel salgının, maden sektörünün en büyük alıcısı olan Çin'de ortaya çıkması tsunami dalgasının ilk çarptığı sektör olmamızın neden oldu. Dolayısıyla pandemi daha ülkemize giriş yapmamışken ocak-şubat aylarında bu virüsten en şiddetli etkilenen sektör olduk. Her ne kadar söz konusu dönemde (2020 ilk çeyrek) düşük sezonda olsak dahi, ihracat bazında çok ciddi etkilendik. İhracat rakamlarımız salgının ülkemize giriş yapması ile birlikte iyice azaldı ve ikinci çeyrekte dibi gördü. Akabinde senenin ikinci yarısı ile birlikte toparlamaya başladık.

Son çeyrekle birlikte üreticilerimiz ciddi çaba ve efor sarf ederek bir nebze de olsa kayıplarını telafi etmeye başladı. Sektörümüz 2020'yi toplamda yüzde 1 ciro kaybı ile tamamladı. Endüstriyel minerallerde yüzde 8,5'luk, doğal taşlarda ise yüzde 7 oranında bir kayıp yaşadık. Çin özelindeki kayıplarımız yine doğal taş özelinde yüzde -20'lere vardı ancak metalik cevherlerde ve madenlerde özellikle demir, bakır, kurşun ve kıymetli metal fiyatlarının

artması ile birlikte pozitif etkiyi sene sonunda yakalamış olduk. Bu durum, kayıp yılı en az hasarla atlattığımız vesile oldu.

Sektörümüzün, dünyanın "kayıp yıl" olarak nitelendirdiği 2020'yi en az hasarla atlattığımızın temel nedenlerinden biri üreticilerimizin değişen koşullara hızlı bir şekilde adapte olması. Doğal taş ürünleri temelde uzaktan satışa uygun değil. Yabancı alıcılar ürünlerdeki renk tonlarını kalite olgusunu çıplak göz ile görerek ve dokunarak anlıyor. Hal böyle iken, 2020'nin ikinci yarısında ana ihracat pazarımız olan Çin'e ve diğer ihracat pazarlarına fotoğrafla satışlar gerçekleştirildi. Sektörümüz ihracatını ve ticaretini sürdürülebilir kılmak adına tüm enstrümanları verimli kullandı. Geçtiğimiz yılın ilk yarısında hızlı bir şekilde negatife dönen rakamlar yılın ikinci yarısı itibarıyla toparlanma eğilimine girdi.

2021 yılının ilk üç ayı sonrası özellikle 2019 yılı rakamlarını yakalamış durumdayız. Tedarik zincirlerinin ve üretimin tekrar harekete geçmesi ile birlikte maden sektörünün genelindeki ihtiyaçlar da tekrar canlanmaya başladı.

Özellikle uzun zamandır aksayan metalik madenlerin talep zincirleri bir anda tekrar talep görmeye başladığından birim fiyatlarının da artması ile 2021 yılının ilk çeyreğinde önemli artışlar kaydettik. İnşaat sektörünün de özellikle ABD'den gelen veriler ışığında tekrar hareketleneceğini tahmin ediyoruz. Dolayısıyla hem doğal taş hem de maden tarafında sektörümüzün büyük satışlar gerçekleşeceğini olası görüyoruz ve 2019 rakamlarını geçmeyi umut ediyoruz. Bu noktada tüm bu beklentilerimizin gerçeğe dönüşmesi, bir süredir devam eden ve halen çözüme kavuşamayan konteyner sorunu ve navlun fiyatlarındaki fahiş artışların son bulmasına bağlı. Söz konusu sıkıntı yükte ağır pahada hafif olan maden sektörünü çok ciddi olarak etkiliyor, çünkü birim fiyat üzerinde negatif baskı uyguluyor. Birçok alıcı daha önce onayladığı ürünün sevkiyatına izin vermemektedir.

Mevzuat olarak süreçlerin eski seviyesine gelerek hızlanması en büyük arzumuz. Ruhsat güvencesi sağlanarak gerekli düzenlemelerin yapılması ile birlikte maden sektörü, pandemi döneminde de, olası kur

risklerinde de ithal girdisi olmayan bir sektör olarak Türk sanayisine yapacağı katkısı tekrar gözler önüne sermiştir. Dolayısıyla yatırım iştahı olan bu sektörün önünün mevzuat olarak açılması sektörün en büyük beklentisidir. Toprağımızın altında daha kıymetli madenler de gün yüzüne çıkmayı bekliyor. Nadir toprak elementleri gün geçtikçe daha da önem kazanacak. Enerjide kısa zamanda büyük adımlar attık. Şimdi sıra madende. Benzer destek ve projeleri hayata geçirerek madencilik sektöründe ses getirecek haberleri duyacağımızı umuyoruz. Türkiye, madencilik açılımına tam destek sunduğunda ihracatımız da bundan olumlu etkilenecek. Yeter ki ülkemizde madencilikle ilgili olumsuz algıları bir kenara bırakıp Türkiye ekonomisine ciddi anlamda katkı sunan sektörümüzü daha ileri seviyelere taşıyalım.

Makine ve Aksamları Sektörü

Kutlu KARAVELİOĞLU

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

2020'Yİ PAZAR PAYIMIZI ARTIRARAK TAMAMLADIK

Makine sektörü kamu planlarında odak ve pilot sektör olmasına rağmen, pandemi sürecinde mücbir sebep kapsamına alınmadı. Mücbir sebep, bize kontratlı işlerimizde cezai yaptırımlarla karşılaşmamak için yardımcı olacak idi. Bu durum, sektörün yapısı ve toplam sanayi içindeki payı düşünüldüğünde birçok kişiye şaşırtıcı gelmiş olsa da biz firmalarımızın büyük çoğunluğunun öncelikli konusunun borç erteleme olmadığını belirlemiştik. Bunu sektörün kendi gücünün farkında oluşuna başladık.

Artan makina teçhizat yatırımları sayesinde 2020 yılında üretimimiz yüzde 9 kadar arttı, üretimi yüzde 14 kadar daralan AB imalatçılarından ayırdık. Firmalarımız likit kalmayı başardı, teslimatlarında da önemli gecikmeler yaşamadılar. Küresel makine ticaretinin pandemi nedeniyle yaklaşık yüzde 12 düştüğü 2020 yılında ihracattaki daralmayı yüzde 3,7 seviyesinde tuttuk ve Bakanlığımızın da ilan ettiği üzere serbest bölgeler dahil toplamda 18,5 milyar dolar ihracata imza attık.

Biz bu sonuçları her yıl hızla yükselen teknoloji seviyemiz ve rekabetçi fiyatlarımızın desteğiyle sağladık. Pandemi döneminde makine ithalatı milyarlarca dolar azalan Almanya, ABD ve İngiltere gibi en güçlü olduğumuz

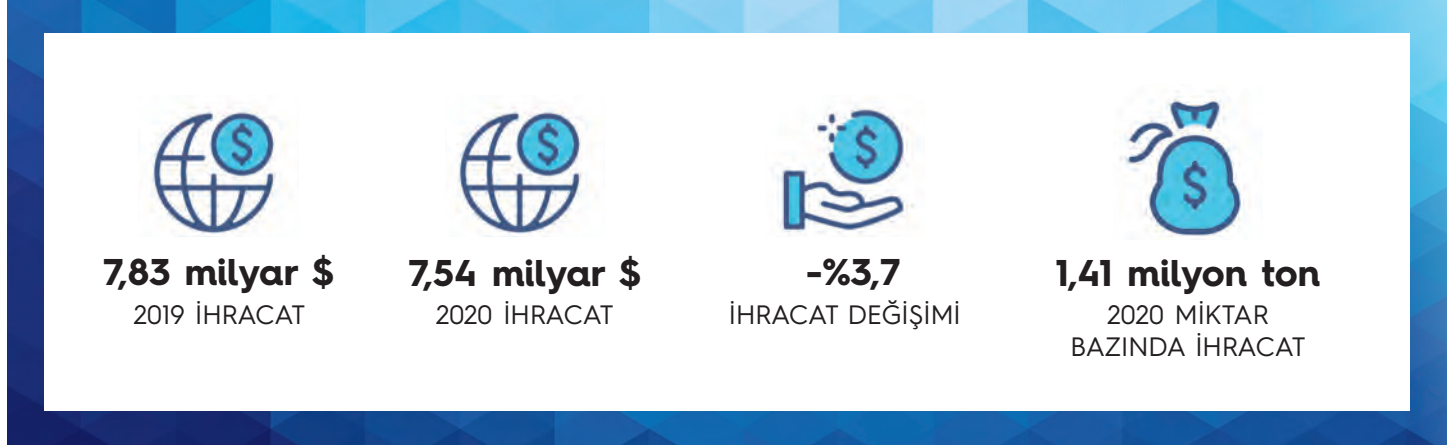
pazarlar başta olmak üzere dünya makina ihracatından aldığımız payı artırıp kaliteye önem verenler için vazgeçilmez bir imalatçı olduğumuzu da kanıtladık.

Biz ihracatta rekabet gücü çok yüksek bir sektörüz. Firmalarımızın performans kriterlerini de Makine Federasyonumuzla birlikte sürekli ölçümlüyoruz. Bu çerçevede görüştüğümüz firmaların yüzde 40'ı pandemiye rağmen 2020 cirolarının yarısından fazlasının ihracat kaynaklı olduğunu, firmaların yüzde 70'i ise geçtiğimiz yılı ciro artışı ile kapattıklarını ifade ettiler.

Makine imalatçılarımız, pandemi sürecinde Avrupalı KOBİ'lerin tamamlayamadığı işlerin üstesinden kolayca geldiler. Almanya, İngiltere, Fransa ve İtalya gibi AB'nin önde gelen ülkelerine makine ihracatımız özellikle son çeyrekte sıra dışı bir yükselişe geçti. Bu ülkelerde ihracat artışımız sadece Aralık ayında yüzde 20 ile yüzde 50 arasında gerçekleşti.

Türkiye'nin AB geneline makine ihracatının yüzde 22 yükseldiği ilk çeyrekte Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa ve İspanya gibi makine imalatında güçlü ülkelere yapılan ihracatta yüzde 23,3 ile yüzde 37,6 arasında değişen

artışlar sağlandı. AB'nin en büyük üreticilerinde baz etkisi olmadan oluşan bu ihracat artışı, oluşturduğumuz memnuniyetin ve bize olan ilginin sürdüğünün bir göstergesi oldu.

Mart sonunda 2019 yılı ihracat rakamını 750 milyon dolar aşarak, baz etkisinin görünür hale geleceği ikinci çeyreğe büyük bir moralle girdik. Yıl sonuna kadar 20 milyar dolar makine ihracat hedefi koymuştuk. İlk çeyrekte serbest bölgeler dahil 5,4 milyar dolar ihracat performansımızla bu hedefi zorlanmadan yakalayacağımıza inanıyoruz.

Sektörün dijital dönüşümde hamleler yaparak değerlendirdiği bu sıkıntılı dönemin sonunda, nihayet dikkatimizi AB'nin yeni yeşil-dijital sanayi dönüşümüne uygun iş modelleri ve tekniklerinin geliştirilmesine verebileceğiz. ABD'de korumacı politikaların hız kesmesi ve yeşil ekonomiye geçiş yönündeki beklentiler de mevcut makine parklarının yenilenmesini hızlandıracaktır. Küresel beklentilerin, sektörümüzün 2021 yılı performansını destekleyici nitelikte olduğunu düşünüyorum.

“Türkiye’nin AB geneline makine ihracatının yüzde 22 yükseldiği ilk çeyrekte Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa ve İspanya gibi makine imalatında güçlü ülkelere yapılan ihracatta yüzde 23,3 ile yüzde 37,6 arasında değişen artışlar sağlandı.”

Meyve Sebze Mamulleri Sektörü

Melisa TOKGÖZ MUTLU

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

ÜRETİME VE İHRACATA ARA VERMEDEN DEVAM EDİYORUZ

Tarım ve sanayi sektörleri, Türkiye ekonomisinin ve ihracatının belkemiğidir. Bu iki sektörün birbiri ile iyi entegre olması ve paralel gelişme göstermesi gerekir. Bunu başarabildiğimiz ölçüde avantajlar yaşarız. Meyve Sebze Mamulleri sektörü olarak girdi-çıktı ilişkileri sebebi ile tamamen tarıma dayalıyız. Hammaddemiz bu topraklardan çıkan tarım ürünlerimizden oluşur. Sektörümüz, meyve ve sebze ile en yüksek teknoloji ile donatılmış fabrikalarımızda, yüksek hijyen koşulları ile işleyip, paketlenip, müşterimizin tüketimine sunar.

Ülkemizde gıda imalat endüstrisi, sahip olduğu kapasitelerle etrafımızdaki 3,5 saatlik uçuş uzaklığındaki hinterlandtaki 1,5 milyar insanı doyuracak kapasiteye ve güce sahiptir. Dünya geneli pandemi döneminde ekonomik küçülme yaşanmış ve bu durum birçok sektörün üretim ve ihracat rakamlarının gerilemesine sebep olmuştur. Ancak Meyve Sebze Mamulleri sektörü 2019 yılına oranla 2020 yılında %8,8 artışla yaklaşık 1.7 milyar dolar ihracat gerçekleştirerek rekor seviyeye ulaşmıştır. Bu zorlu süreçte üretmeye devam eden ve

başarıya imza atan tüm ihracatçılarımıza teşekkür ederiz.

En çok ihracat gerçekleştirdiğimiz 5 ülke; Almanya, ABD, Irak, Hollanda ve Birleşik Krallık oldu. Pandemi süreci, insanların tüketim davranışlarında birçok değişikliğe neden olurken, güvenilir ve sürdürülebilir ihracatı ön plana çıkarttı. Ucuz değil, sürdürülebilir tedarikçinin önemini ortaya koydu.

Meyve Sebze Mamulleri sektör toplantılarında dile getirilen hususlar ile ihracatçılarımızdan iletilen sorunlar ilgili mercilerle paylaşılmış ve çözüm için adım atılmıştır. Tüm sektörlerde olduğu gibi sektörümüzde de yaşanan bir takım sıkıntıların hızlıca çözülmesine yardımcı olan kamu bürokratları, Türkiye İhracatçılar Meclisi, sektör kurulumuz ve sivil toplum kuruluşlarımızdır. Gelecek yıllarda gıda sektöründeki tüketimin artarak devam edeceğine ve bu nedenle de tarıma elverişli toprakları bulunan ülkelerin sürdürülebilir tarım politikaları üretmek, tarıma dayalı sektörlerle daha fazla yatırım yapması beklenmektedir.

Ülkemiz bir tarım ülkesi olması ve jeopolitik olarak bulunduğu konumdan dolayı bunu avantaja çevirecektir. Birçok ülkenin artık en ucuz ve tek tedarikçi politikasından çıkıp, güvenilir ve sürdürülebilir üretim ve ürün tedarik eden ülkelere yöneldiğini ve bu eğilimin de artacağı tahmin edilmektedir. Türkiye sahip olduğu hammadde kaynağı, üretim tesisleri ve lojistik olarak bulunduğu konumdan dolayı, gıda alanında önemli bir tedarikçi olmayı sürdürecektir. Doğru ürün ve yeterli mahsul hem iç piyasanın tüketim ihtiyacının ve hem ihracat ayağının desteklenmesi için büyük önem arz etmektedir. En önemli hedefimiz, elbette ihracat artışındaki sürekliliği sağlayarak, katma değeri yüksek ürünlerle tüm dünyanın tedarikçisi olabilmeye devam etmek. Üretmeye devam ettiğimiz süreçte önümüzdeki dönemde ticaret hacmimiz artacaktır. Yaşanan pandemi nedeni ile rakip olduğumuz ülkeler ekim, hasat yapamadı. Hem hammadde hem de üretim alanlarında yaşadıkları sorunlar nedeni ile oluşan üretim kayıpları,

Türkiye için avantaj yarattı. Çünkü pandemi döneminde Türkiye hiç durmadan üretti ve üretmeye de devam etmektedir. Dünyadaki birçok rakibimiz ile kıyaslandığında müşterilerin taleplerine göre, çok çabuk değişim ve dönüşüm gerçekleştirebiliyoruz. Devletimizin sağlayacağı yatırım destekleri ve politikaları, ülkemizde yüksek teknoloji, Ar-Ge donanımlı daha çok üretim tesisinin açılmasını sağlayacak ve meyve sebze mamulleri sektörümüzü daha güçlü kılacaktır. Bir kez daha vurgulamamız gerekir: Önemli olan katma değeri yüksek ürünler üretip bunu dünyaya satabilmektir. Bu da sanayi ve tarım sektörlerinin birlikte gelişmesi ile mümkün olacaktır.

BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ

*Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından biriyiz.
Bir asrı aşan başarılı geçmişimizle geleceğe güvenle
bakmanın haklı gururunu yaşıyoruz.*

*Farklı sektörlerde, binlerce çalışanımızla üretip,
100'ü aşkın ülkeye ihracat yapıyoruz, her adımda
daha güzel bir Türkiye hedefi ile ilerliyoruz.*

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Sadece bir finans kuruluşu değilsen, imkânlarını vakfedersin.

Yüzlerce yıldır memleketine hayır sağlayan vakıf kültüründen ilham aldık,
5 yılda katılım finans sektörünün en güçlü sermayeli kuruluşu olduk.

Yüzlerce
yılın
birikimi
ile
5
yaşında

VAKIF KATILIM
Ortak geçmiş, ortak gelecek.

#HayataVakfet

Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri Sektörü

Ahmet GÜLEÇ

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

2020 YILINDA SEKTÖR OLARAK İHRACATTA DÜŞÜŞ YAŞAMADIK

2020 yılı belirsizlikler yılı olarak başlamıştı. Bir yandan gelişme umudu bir yandan pandemi, sektörü etkisi altına aldı. Sektörlerimiz içinden mobilya sektörü ise 2020 yılının ilk gününe, sektörün yıllardır beklediği KDV'nin kalıcı olarak yüzde 8 olarak uygulanacağı haberiyle başladı. Ancak bu müjdeli gelişme pandemi sürecinin yoğun etkisi altında kaldı. Bir önceki yıl sektörlerimizin yüzde 12'lik artışı 2020 yılının da büyük bir beklentiyle açılmasına neden oldu. Ancak yılın büyük bölümünde yaşanan mobilizasyon kısıtlamaları, global ticaretin önünde beklenmeyen engeller ve diğer hususlar yılın büyük kısmında beklenen global ticareti gerçekleştirmemize engel oldu.

Ancak Mart, Nisan ve Mayıs aylarındaki radikal düşüşe rağmen özellikle sektörlerimiz Haziran, Temmuz, Ağustos ve Kasım, Aralık dönemlerinde üstün bir performans göstererek 2020 yılını da bir önceki yıla göre neredeyse kayıpsız kapatmayı başardı.

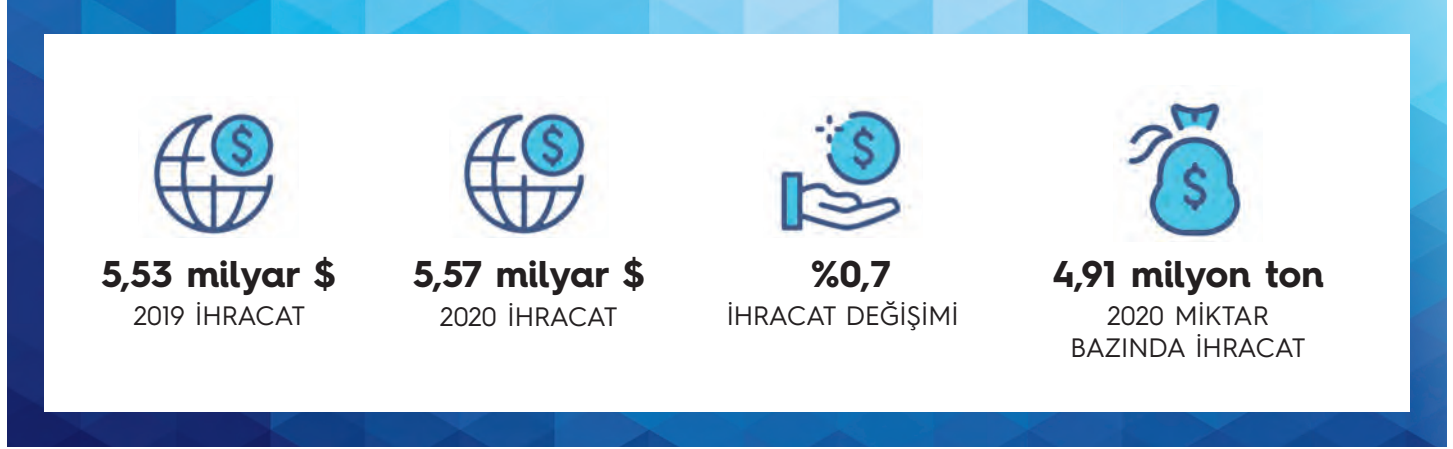
ABD pazarı 3 sektörümüz için 2020 yılından sonra 2021'de de en önemli pazarımız olma yönünde adımlar atıyor. Sektörlerimiz için 2020 yılında en çok ihracat gerçekleştirdiğimiz pazarlarımıza göz attığımızda tablo şu şekilde gerçekleşti:

- Irak: 879 milyon dolar
- İsrail: 310 milyon dolar
- Birleşik Krallık: 237 milyon dolar
- ABD: 234 milyon dolar
- Almanya: 232 milyon dolar

Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri sektörü olarak pandeminin en etkin olduğu 2020 yılında bir düşüş yaşanmadan toplamda 5,57 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir.

Birliğimizin toplam ihracatının gelişme bölgelerine baktığımızda, pandeminin tetiklediği yeni ve tedarik zinciri oluşumlarının etkilerini net bir şekilde görmekteyiz. Bu kapsamda, sadece ABD pazarında bir yıl öncesine göre yüzde 60'lık bir artışla, Almanya pazarı için yüzde 16'lık bir artışla, Fransa'da ise yüzde 21'lik bir artışla tamamlanmıştır.

Sektörlerimiz açısından 2021 yılına ilişkin beklenti ve tahminlere gelince ise 2020 yılındaki tabloya rağmen 2021 yılına da çok pozitif girildi. Geçen yılın son aylarında başlayan artış ivmesi özellikle 2021 yılının ilk çeyreğinde devam etti. Örneğin mobilya sektörümüz ilk 3 ay 1 milyar dolar ihracat seviyesine erişti. En son ay, bir yıl öncesine

göre yüzde 40 oranında artış gösterdi.

Yine sektörlerimizden mobilya sektörü için 2020 yılı ortası ve 2021 yılı başı son derece önemli bir gelişmeye sahip oldu. Mobilya sektörü dünyadaki en büyük ihracatçılar listesinden 6 basamak birden yükseliş göstererek 8. sıraya yükseldi. 2023 hedefi olan ilk 5 büyük ihracatçıdan birisi olma hedefi yolunda dev bir adım atılmış oldu. Kovid etkileri sonrası ülkemiz önemli ve güvenli bir tedarik zinciri parçası haline gelmiş, AB ile ilişkilerimiz bu düzlemde gelişmeler göstermiştir. Salgının olumsuz etkileri, karşımıza çıkan yeni fırsatlar çerçevesinde yol haritamızı şu şekilde yürütmeyi planlamaktayız:

- İhracat artışıımızdaki sürekliliği korumak
- Ülke sayısını artırmak
- Hedef pazarlarda daha kalıcı olmak ve artışı yüzde 30'lar üzerine çıkarmak
- 1 milyon dolar ve üzeri ihracat yapan firma sayısını yüzde 10 oranında arttırmak
- Uluslararası e-ticaret yapan firma sayısının artırılması

“Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri sektörü olarak pandeminin en etkin olduğu 2020 yılında bir düşüş yaşanmadan toplamda 5,57 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir.”

Mücevher Sektörü

Mustafa KAMAR

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

PANDEMİ KOŞULLARINA HEMEN ADAPTE OLDUK

Mücevher İhracatçıları Birliği olarak, Türkiye'nin ilk 1000 İhracatçı Firması Araştırması kapsamında birçok kıymetli üyemizin yer alıyor olmasından ve bu üyelerimizin ülke ekonomisine sağladığı katma değerden son derece memnunuz.

Sektörümüzün doğası itibarıyla çok büyük ekonomik krizler, bunalımlar, dövizde dalgalanmalar, talepte daralmalar yaşadık ama mücevher sektörünün 2020 yılındaki kadar zora girdiği ve fabrikalarımızın aylarca kapalı kaldığı bir dönemi hiç yaşamadık. Sizlerin de çok iyi bildiğiniz üzere bir ekonomik darboğazda tüketici ilk olarak lüks tüketimden vazgeçtiği için Covid 19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerin başında mücevher gelmektedir.

Küresel salgın, belirsizlik, yükselen altın fiyatları, tüketicilerin lüks tüketim alışkanlıklarından vazgeçmelerine sebep oldu. Pandemiden sonra ülkemizde mücevher ihracatı ve mücevher üretimi Nisan ve Mayıs aylarında durma noktasına geldi. 2020 yılında TİM verilerine göre 3,8 milyar dolar (FOB bedel) ihracat gerçekleştirdik. Bu rakama DIR ile yapılan külçe altın bedelini de eklersek toplam 6,4 milyar dolarlık bir ihracat rakamına ulaşmaktayız.

Rasyonel adımlar atılır, sektöre özgü teşvikler geliştirilir, mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılır, hatta ve hatta mevzuatlarda olmayan yeni düzenlemeler getirilir ve bize kulak verilirse biz bu krizden çıkarız hem de daha güçlenmiş olarak. En büyük hayalimiz taş kesim atölyelerini Anadolu'daki seçilmiş köylere taşımak ve buradaki kızlarımıza bu işi öğretip taş kesim köyleri kurmaktır.

Pandemi koşullarına hemen adapte olduk ve son derece dolu zengin içerikleri kaliteli bir MÜCEVHER PORTALI oluşturduk ve JOIN SANAL B2B ORGANİZASYONU'nu hayata geçirdik.

Türkiye Tanıtım Grubu'nda (TTG) yönetim kurulu üyesi olarak sektörümüz için projeleri hayata geçirmeye çalışıyoruz. Nitekim mücevher sektörünün G20'si olan ASEAN mücevher ihracatçıları başkanlarını İstanbul'da Mücevher İhracatçıları Birliği organizasyonu ve TTG'nin katkılarıyla ağırladık. Turkish Luxury projesine liderlik ediyoruz. Proje onaylandı.

2021 YILI İŞ PROGRAMI

Fuarlar Ve Alım Heyeti 7-10 Ekim 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi beklenen "İstanbul Jewelry Show

4,10 milyar \$
2019 İHRACAT

3,76 milyar \$
2020 İHRACAT

-%8,4
İHRACAT DEĞİŞİMİ

7,3 bin ton
2020 MİKTAR
BAZINDA İHRACAT

Uluslararası Mücevher Saat ve Malzemeleri Fuarı" ile eş zamanlı bir Alım Heyeti Programı düzenlenecektir.

Dijital Platformlar ve Etkinlikler Sanal Etkinlik Platformu JoinVirtual 16-18 Şubat 2021 tarihleri arasında organize edildi ve dünyanın dört bir yanındaki alıcılar ile ihracatçı firmalarımız online platformda bir araya geldiler. Bu etkinliğin ikincisi 14-16 Nisan 2021 tarihleri arasında organize edildi. Pandemi sürecinde ihracatçılarımızı ve koleksiyonlarını dünyadaki yabancı alıcılara tanıtmak amacıyla gerçekleştirilen B2B İhracat Platformu TurkishJewellery.Org'nin tanıtım çalışmalarına başlanacaktır.

Birleşmiş Mücevherciler UR-GE Projesi Mücevher ihraç eden firmalarımızın, rekabet güçlerini artırmak, yeni ihraç pazarları sağlamak gibi amaçlarla başlatılan ve Mücevher İhracatçıları Birliği'nin yürütülen Birleşmiş Mücevherciler UR-GE projesinde sektörün önde gelen 31 ihracatçı firması yer almaktadır.

2021 Mücevher Takı Tasarım Yarışması Mart 2022 ayında finali yapılan 12. Mücevher Takı Tasarım Yarışması'nda dereceye girenler ödüllendirilecek,

bir sonraki Mücevher Takı Tasarım Yarışması'nın çalışmalarına başlanacaktır.

Birlik News ve Global Jewellery News Pandemi döneminde üyelerimize haberlerimizi Birlik News ile ulaştırdık.

Kuyumculuk Meslek Lisesi Kuyumculuk Meslek Lisesi (KML) olarak açılan Küçükçekmece Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'ne destek verilerek sektörün ihtiyaç duyduğu insan kaynağının yetiştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Anadolu'da taş kesim atölyeleri açılması

Kuyumcu Kent'te faaliyete başlayan taş kesim atölyesinin model alınarak, Anadolu'da da yeni taş kesim atölyelerinin açılması için çalışmalar yapılacaktır. Bu şekilde ülke istihdamına katkı sağlanması ve sektörümüzün ihtiyaç duyduğu değerli taş tedariği için dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir.

Mücevher İhracatçıları Birliği olarak bugüne kadar sağladığımız katma değer, sağlayacağımız katma değer in ispatıdır. Ülkemize ve kendimize güveniyor, çok daha başarılı hedeflere ulaşacağımıza inanıyoruz.

Otomotiv Endüstrisi Sektörü

Orhan SABUNCU

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

OTOMOTİV ENDÜSTRİMİZ YAŞANAN BÜTÜN ZORLUKLARA RAĞMEN ÜST ÜSTE 15. SEKTÖREL İHRACAT ŞAMPİYONLUĞUNA ULAŞTI

2020 yılı her bakımdan zor bir yıl olarak geride kaldı. Özellikle ilkbahar dönemi ihracatçılarımız açısından tarihteki en zor dönemlerden birisi oldu. Otomotiv ihracatımız Nisan ayında %77, Mayıs ayında %56 düşüş gösterdi. Haziran ile birlikte toparlanma başladı ve Eylül ayı ile birlikte de tekrar ihracat artışına geçtik. Yılın son dört ayındaki ihracat ortalamamız 2,75 milyar dolar olsa da, ilkbahar aylarında yaşanan kayıpları telafi etmek mümkün olmadı. 2020 yılını 25,5 milyar dolar ihracat rakamı ile kapattık. Tedarik endüstrisi ihracatında düşüş %10 civarında kalırken, ana sanayinde daha yüksek oranlarda düşüş ile karşılaştık. Bununla birlikte, 2020 yılında otomotiv endüstrimiz yaşanan bütün zorluklara rağmen üst üste 15. Sektörel İhracat şampiyonluğuna ulaştı.

Almanya 2020 yılı otomotiv ihracatımızda 3,6 milyar USD ile ilk sırada yer aldı. Bu ülkeye yönelik ihracat geçtiğimiz yıla göre %18 azaldı. Almanya'yı 3 milyar USD ile Fransa ve 2,2 milyar USD ile Birleşik Krallık takip etti. Yılın tamamında önemli pazarlarımızdan Fransa'ya %14, İtalya'ya %27, İspanya'ya %16, Polonya'ya %12 ihracat düşüşü görüldü. 2020 yılında Mısır'a yönelik ihracat %27, Brezilya'ya yönelik

ihracat %30 arttı. Bu dönemde en fazla ihracat yapılan ilk 10 ülkenin 8'i AB Gümrük Birliği Ülkeleri oldu.

2020 yılında AB Ülkelerinin Türkiye Otomotiv ihracatındaki payı %75 olurken, AB ülkelerine yönelik ihracat %18 azaldı ve 19,3 milyar USD olarak gerçekleşti. Afrika Ülkeleri %5,6 Ortadoğu Ülkeleri %5,5 Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi %4,4 ile otomotiv ihracatımızda önemli pay alan diğer ülke grupları oldu.

Türk otomotiv endüstrisi, halen ana sanayinde Avrupa'nın 4. büyük, ticari araçlarda Avrupa'nın 2. büyük motorlu araçlar üreticisi durumunda. Tedarik endüstrimiz dünya otomotiv markalarının en stratejik parçalarının da üreticisi. Rakamların da net bir şekilde ortaya koyduğu üzere Türkiye, üretim ve ihracatta dünyanın önde gelen güçlerinden biri durumunda. Otomotiv endüstrisi, halen bazı ülkelerin toplam ihracatı kadar, hatta daha fazla ihracata imza atıyor.

Dünya çapında aşılamanın başlaması ile 2021 yılından beklentilerimiz yüksekti. 2021 yılı ilk çeyreğinden sonra daha rahat bir döneme gireceğini düşünüyorduk.

Ancak bir yandan yarı iletken çip krizi gibi yeni sorunlar ve ham madde tedarikinde yaşanan sıkıntılar, bir yandan da aşılamanın yavaş devam etmesi AB pazarındaki toparlanmayı geciktiriyor. Avrupa’da salgının seyrine göre zaman zaman ülke bazında kısıtlamalar devam ediyor. Daha önce 2021 yılında %15-%20 aralığında büyüme beklenen AB pazarında, bugünkü tahminler %10 civarında büyümeyi gösteriyor.

Bütün olumsuzluklara rağmen 2021 yılı ile birlikte hedefimiz tekrar yükselişe geçerek, pandemi öncesi rakamlara dönmek olacak. Bu kapsamda 2021 yılı ihracat hedefimizi 30 milyar dolar olarak belirledik. Yılın ilk üç ayında otomotiv ihracatımız %10 artarak 7.7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu dönemde tedarik endüstrisi ihracatımız %17 arttı. Her ne kadar geçen yılki düşük rakamlar baz etkisi yaratıp, ihracat artışını yüksek gösterse de yılın ilk çeyreğinde ulaştığımız 2,56 milyar dolarlık ortalama aylık ihracat, 30 milyar dolarlık ihracat hedefimize ulaşacağımızı gösteriyor.

“Türk otomotiv endüstrisi, halen ana sanayinde Avrupa’nın 4. büyük, ticari araçlarda Avrupa’nın 2. büyük motorlu araçlar üreticisi durumunda. Tedarik endüstrimiz dünya otomotiv markalarının en stratejik parçalarının da üreticisi.”

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Yatırımlarımız hayallerinize!

TSKB olarak 71 yıldır müşterilerimize finansman desteğinden fazlasını sunuyoruz; onların gelecek hayallerine ortak oluyoruz.

Geniş yelpazede kurumsal kredi, yatırım bankacılığı ve danışmanlık hizmetlerimizle, Türkiye'nin sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümesine destek oluyor, derin bilgi birikimi ve uzmanlığımızla geleceği koruyarak üretkenlerin yatırımlarına değer katıyoruz.

KURUMSAL BANKACILIK

YATIRIM BANKACILIĞI

DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
1950'den bugüne...

www.tskb.com.tr

TSKB

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

DIŞ TİCARETTE UZMAN İSİM; ALTERNATİF BANK

Alternatif
Bank

Hissedarımız Commercial Bank'ın tecrübesi,
uzmanlığımız ve finansal desteğimizle
dış ticaret yolunda size özel çözümlerle yanınızdayız.
Alternatif Bank ile dış ticarete adım atın,
işlerinizi kolaylaştıran çözümlerle tanışın.

Savunma ve Havacılık Sektörü

Mustafa KAVAL

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

ÜLKE İHRACATINDAKİ YERİMİZİ İSTİKRARLI BİR ŞEKİLDE YUKARILARA TAŞIMAYA KALDIĞIMIZ YERDEN DEVAM ETMEKTEYİZ

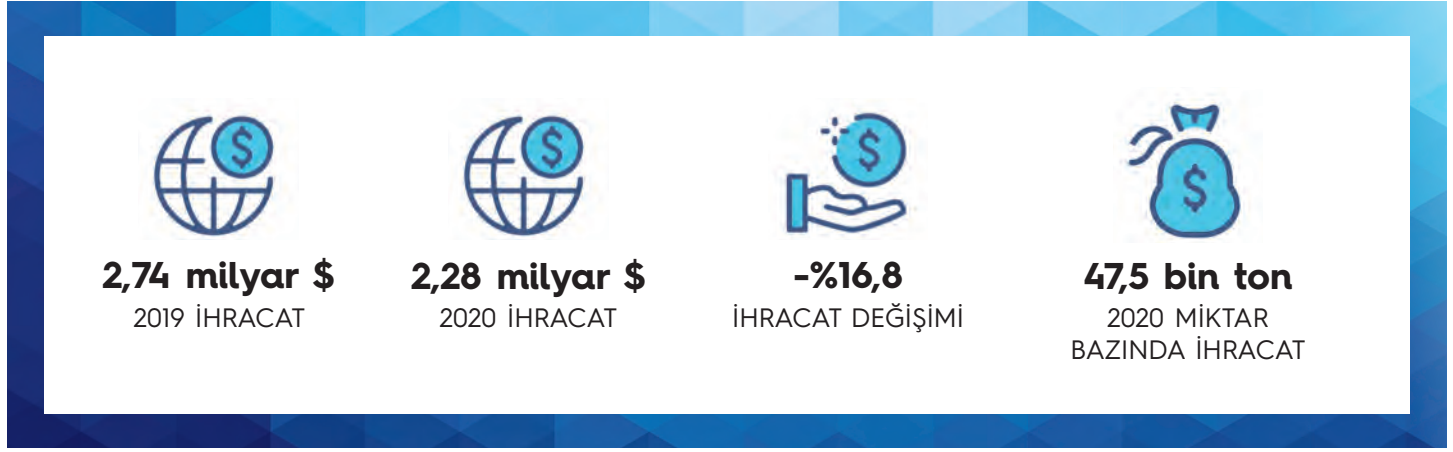
Türk savunma ve havacılık sanayii olarak dünya ile rekabet edebilen ürünler ortaya koyarken, yenilikçi projelerle sürdürülebilir gelişme sağlayan bir sektöre sahibiz. Bir taraftan Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde başarıyla hizmet veren özgün ürünleri, savunma ve anayurt güvenliği sistemlerini tasarlayıp üretirken, diğer taraftan uluslararası iş birliklerini geliştirerek yeni anlaşmalar imzalamaya devam etmekteyiz.

Sektör yatırımlarının ürüne dönüşmesi ve seri üretim aşamasına gelmesi uzun dönemli bir çaba gerektirmektedir. Türk savunma ve havacılık sektörü bu alandaki gelişme ve büyüme ivmesini, istikrarlı devlet politikaları ile desteklenmesine borçludur. Birliğimiz, dost ve müttefik ülkelerle yapılacak iş birlikleri ile sektör ihracat ve yatırım ortamının geliştirilmesi için başta T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı olmak üzere Milli Savunma Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ortak çalışmalar yürütmektedir.

Bugün küresel ölçekte şirketler arasında bulunan Türk savunma ve havacılık firmaları, insansız hava araçlarından haberleşme ve gözlem uydularına, taarruz helikopterinden muharebe gemisine, piyade tüfeğinden komuta kontrol sistemlerine kritik önemi haiz ürünlerin geliştirilmesi, üretimi ve yaşam döngüsü destek süreçlerini uluslararası standartlarda yürütmektedir.

Birliğimiz kurulduğundan itibaren 2019 yılı sonuna kadar her sene ihracatını artırmayı başardı. 2020 yılı için planlarımız bu başarının artarak devam etmesi yönünde idi ancak küresel bir ekonomiden bahsedilen çağımızda hiçbir ülke, pandemi gibi dünyayı etkileyen olaylardan izole bir şekilde ekonomik etkilerden muaf kalamadı. Tedarik, üretim ve lojistik gibi birçok alanda yaşanan küresel bir sıkıntı, tüm ülkeleri ve hemen her sektörü belki az, belki çok ama mutlaka belirli ölçüde de olsa etkiledi. Bu gelişmeler sonucunda Türk savunma ve havacılık sektöründe de %16,8 oranında bir azalma ile 2020 yılı Ocak-Aralık döneminde 2,28 milyar dolar tutarında bir ihracat gerçekleşti.

Covid-19 pandemi süreci ve yarattığı tüm olumsuzluklara rağmen 2021 yılının ilk 4 ayı gösteriyor ki, bu alandaki gayretimiz neticesinde ülke ihracatındaki yerimizi istikrarlı bir şekilde yukarılara taşımaya kaldığımız yerden devam etmekteyiz. 2021 yılı Ocak-Nisan döneminde ihracatımızı bir önceki yılın aynı dönemine oranla %48 artırarak 643 milyon \$'dan 950 milyon \$'a çıkardık. Bir başka husus ise ihracatımızın yüksek katma değere sahip ürünlerden oluşması. 2019 yılında kg başına 62 \$ ile zirveyi bulan ve 2020 yılında kg başına 48 \$ olarak gerçekleşen ihracatımızın 2012-2020 yıllarında ortalama kg değeri 37 \$ olmuştur. Sanayi sektörlerinde katma değeri açık ara en yüksek olan ve Mücevher sektöründen sonra Türkiye'de ikinci sırada yer alan sektörümüz için bu rakam Türkiye ortalamasının neredeyse 35 katı.

Bu başarıları sürdürebilmek, dünya çapında rekabet edebilmek için ithal eden değil, ihracat odaklı üretim yapan ve hatta yüksek teknoloji ihraç eden bir sektöre

sahip olmak zorundayız. AR-GE'ye daha fazla yatırım yapmalı, yüksek katma değerli ürünler üretmeliyiz. Yeni dönemde dijitalleşme, otomasyon, yapay zekâ uygulamaları ve siber güvenlik gibi konular ön plana çıkmaktadır. Bu alanlarda altyapısını hazırlayan firmalar bu sürece daha hızlı uyum sağlayacaktır. Türk savunma ve havacılık sanayii, pandemi sonrası dönemde stratejik iş birliklerini arttırmak amacıyla teknolojik alt yapısını ve nitelikli insan gücünü geliştirmek için çalışmalarını sürdürmektedir.

Savunma ve Havacılık Sanayi İhracatçıları Birliği (SSİ) olarak 1000'e yakın üyemiz ile birlikte sektörümüzün ortak gelişim hedefleri çerçevesinde özgün ürünlerimizin ihracat ortamının geliştirilmesi ve tanıtımı amacıyla ilgili kurumlar, kuruluşlar ve sanayicilerimiz ile birlikte çalışmalarımız artarak devam edecektir.

Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller Sektörü

Ahmet Tuncay SAGUN

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SEKTÖRDE 2023 İHRACAT HEDEFİ 1.5 MİLYAR DOLAR

Son 50 yılda hızlı bir gelişme gösteren su ürünleri sektörü, uluslararası ticaretteki payı ile hem günümüzün küresel balıkçılığında önemli rol almış hem de küresel ekonomide itici güç olarak kendini göstermiştir.

Su ürünleri üretimimiz geçmişte avcılık karakterli olmasına karşın, su ürünleri yetiştiriciliğinin üretim içindeki payı yıllar içinde artış göstermiştir. Türkiye’de son yıllarda yetiştiricilik sistemlerinde önemli gelişmeler olmuş, denizlerdeki balık çiftliklerinin açık ve derin sulara taşınması buradaki şartlara uygun yeni tekniklerin kullanılmasını zorunlu kılmış, buna bağlı olarak kafes boyutlarında ve yapılarında, ağ sistemlerinde, yemleme sistemlerinde dünya standartlarının üzerinde bir teknoloji uygulanarak iyileştirmeye gidilmiştir.

2020 başında tüm dünyada etkisini gösteren Covid-19 problemi sonucu ulaşım ve turizm vb. fiziksel aktivite ve insan hareketliliği gerektiren sektörlerdeki şirketlerin faaliyetlerinin dünya genelinde durma noktasına gelmesi, dünya ülkeleri açısından neredeyse daima ülke ödemeler dengesi üzerinde pozitif etkili olan turizm sektörünün toparlayıcı etkilerini de devre dışı bırakmıştır.

Son yıllarda su ürünleri yetiştiriciliği üretimi ve işleme teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak Türkiye’nin su ürünleri ihracatında da önemli bir artış görülmüştür. 2020 yılında su ürünleri üretiminde 836 tonu aşarak, ihracatı % 4 artarak 1 milyar 53 milyon dolara ulaşmıştır.

Türkiye açısından krizin yol açabilecekleri, kriz süresince ve sonrasında yaşanması muhtemel durumlar açısından değerlendirme yapmak gerekir ise Türkiye’nin salgına daha geç yakalanması ve salgının ülkeye gelişine kadar geçen sürenin sağlık sektörü açısından hazırlanma süreci olarak değerlendirilmesi, diğer ülkelere nazaran daha avantajlı hale gelmesini sağlamıştır.

Tarım Orman Bakanlığı tarafından uygulanan politikalar, su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesine yönelik yapılan desteklemeler sayesinde su ürünleri yetiştiricilik üretimi her yıl artmaktadır. Bu gelişmenin gelecekte de devam etmesi ve toplam su ürünleri üretiminde yetiştiricilik oranının artacağı beklenmektedir. 2020’nin ilk aylarından beri tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19, su ürünleri üretimini önemli derecede etkilemiştir. Global anlamda su ürünleri

ticaretinde kilit konumda olan ithalat ve ihracatçıları (rakamlar açıklanmış olmamakla birlikte) olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir. Türkiye su ürünleri yetiştiriciliğinde, 2020 yılının ilk aylarında hava şartlarının uygunluğu sayesinde balık hasadının planlanan tarihten önce yapılmış olması Covid-19'un üretim miktarına etkisini önlemiştir.

Su ürünleri sektöründe 2020 yılında 1 milyar 53 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaşılmış ve 2023 yılı için ortaya konulan 1,5 milyar dolar ihracat hedefine ulaşma konusunda motivasyon kaynağı olmuştur.

Türk su ürünleri sektörü 836 bin tonluk üretim rakamına ulaşmış olup 2021 hedefimiz 1 milyon tona ulaşmaktır.

Su ürünleri sektörümüzün 836 bin tonluk üretiminin içerisinde yetiştiricilik son 20 yılda yaptığı yatırımlarla 373 bin 356 tona ulaşmıştır. Yetiştiriciliğin payının 2025 yılında avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarını geçmesi beklenmektedir.

Türkiye'nin su ürünleri ihracatı 2021 yılının ilk çeyreğinde

yüzde 28'lik artışla 247,8 milyon dolardan 304,5 milyon dolara yükseldi. Su ürünleri sektörünün ihracatı miktar bazında ise 47 bin 505 tondan 56 bin 475 tona çıktı.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda 2022 yılının Uluslararası Balıkçılık ve Su Ürünleri Yılı ilan etmesi Türkiye'nin su ürünleri sektörüne ne kadar doğru bir yatırım yaptığını ortaya koymaktadır.

“Türk su ürünleri sektörü 836 bin tonluk üretim rakamına ulaşmış olup 2021 hedefimiz 1 milyon tona ulaşmaktır.”

Süs Bitkileri ve Mamulleri Sektörü

İsmail YILMAZ

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

TÜRKİYE'NİN SEKTÖRÜMÜZ İHRACATINDA SAHİP OLDUĞU BİR ÇOK ÜSTÜNLÜK VAR

Türkiye'de süs bitkileri sektörü gelişime açık ve geleceği olan bir sektör konumundadır. Sektörümüz yarattığı istihdam ve yüksek katma değer ile ülke ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.

Süs bitkileri ve mamulleri sektör ihracatı her yıl düzenli artış göstermektedir. 2020 yılında yıllık ihracatımız bir önceki yıllara aynı seviyede gerçekleşmiş ve 106 milyon 156 bin \$ olmuştur. İhracatta en önemli ürün grubu ihracattan %53 pay alan canlı bitkilerdir.

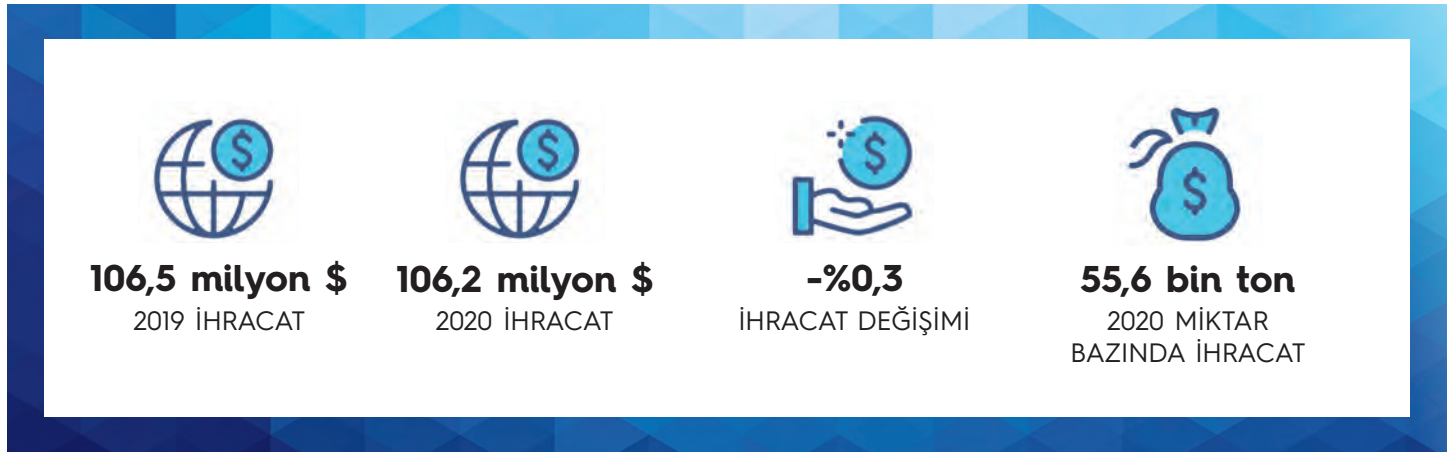
Türkiye'den 79 ülkeye süs bitkileri ihracatı yapılmaktadır. Süs bitkileri sektörünün önemli ihracat pazarları sırayla Hollanda, Özbekistan, Almanya, Azerbaycan, Türkmenistan, İngiltere, Irak, Gürcistan, Bulgaristan ve Kazakistan'dır.

İhracatta en önemli ürün grubu olan canlı bitkilerde, 2020 yılında 58,3 milyon \$ değerinde ihracat gerçekleşmiştir. Özbekistan, Azerbaycan, Almanya ve Türkmenistan canlı bitkiler ihracatında en önemli pazarlarımızdır. Kesme çiçekler ürün grubu ihracatında 2020 yılında %3 ihracat

artışı görülmüş ve toplam 36,7 milyon \$ değerinde ihracat gerçekleşmiştir. Bu ürün grubunda en önemli pazarlarımız sırasıyla Hollanda, İngiltere ve Bulgaristan'dır.

Tüm dünya için zor bir yıl olan 2020 yılı süs bitkileri sektörü için de zor bir yıl oldu. Covid-19 salgınından en çok etkilenen sektörlerden biri olan sektörümüz, hükümetimizin destekleri ve ihracatçılarımızın yoğun çabaları ile bu krizi atlattı. Bu zorlu süreçte sektörün bir önceki yıldaki ihracat rakamını yakalamasını olumlu değerlendiriyoruz.

Bu dönemde sadece ülkemiz değil dünya üzerinde önemli diğer üretici ve ihracatçı ülkeler de sektör açısından büyük kayıplar yaşadılar. Örneğin İtalya ve İspanya gibi rakiplerimiz yaşanan süreçten dolayı düzenli ve yeterli dikim yapamadılar. Avrupa'nın en büyük tedarikçileri olan Kenya ve Kolombiya artan hava kargo maliyetlerinden dolayı büyük sorunlar yaşadı ve ürünlerini düzenli gönderemedi. Ülkemiz bu krizi fırsata çevirerek,

rakiplerimizden pazar payı almaya ve ihracatını arttırmaya başladı.

2021 yılında sektör ihracatımızda güzel bir gelişim görülüyor. 2021 yılının ilk 4 aylık döneminde süs bitkileri sektör ihracatımız %42 artışla 61 milyon dolara ulaştı. Bu doğrultuda ihracat artışının aynı hızda devam edeceğini öngörüyoruz. 2021 yılı sonunda sektör ihracatımızın 125 milyon \$ olmasını hedefliyoruz.

Dünyada toplam 21 milyar dolar değerinde süs bitkileri ihracatı yapılırken, ülkemiz bu pastadan çok düşük bir pay alıyor. Türkiye'nin süs bitkileri üretimi ve ihracatında sahip olduğu bir çok üstünlük var. Bunlar dünyadaki yeni gelişmeler ve yeni teknolojiler doğrultusunda desteklenirse, ihracatımızda büyük gelişmeler görülmesinin mümkün olacağını düşünüyorum.

“Tüm dünya için zor bir yıl olan 2020 yılı süs bitkileri sektörü için de zor bir yıl oldu. Covid-19 salgınından en çok etkilenen sektörlerden biri olan sektörümüz, hükümetimizin destekleri ve ihracatçılarımızın yoğun çabaları ile bu krizi atlattı.”

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

DAMAT | TWEEN

damattween.com

 [Damat_Official](https://www.instagram.com/Damat_Official)

 [DamatOfficial](https://www.youtube.com/DamatOfficial)

 [OrkaHolding](https://www.linkedin.com/company/OrkaHolding)

Teknolojimiz Arşaya Çıktı

1988 yılından beri Türkiye'nin
öncü teknoloji geliştiricisi ve inovasyon lideri olarak
Türkiye için daima en yükseği hedefliyoruz.

©ROKETSAN SP/G.PT-0100-1990-21/101

Tekstil ve Hammaddeleri Sektörü

Zeki KIVANÇ

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

ÜLKEMİZ BİRÇOK SEKTÖRDE İYİ BİR ÜRETİM MERKEZ ÜSSÜ OLDUĞUNU İSPAT ETMİŞTİR

Tekstil ve hammaddeleri sektörümüz 2020 yılına güçlü başlamıştı. Ancak salgının erken dönemlerinde büyük alım gruplarının taleplerinin Çin'den ülkemize yönelmesi beklenirken, salgının tüm dünyaya yayılmasıyla birlikte küresel ölçekte ticaret neredeyse durdu. Küresel talep daralmasının neticesinde Mart, Nisan ve Mayıs ayları ihracatımız yaklaşık yarı yarıya geriledi.

Tekstil ve hammaddeleri sektörü olarak 2020 yılının ikinci yarısında ise salgının tüm olumsuz etkilerini bir kenara bırakarak güçlü bir ihracat atağı başlattık. Ekim ve Aralık aylarında 1 milyar doların üzerinde ihracatla tüm zamanların en yüksek aylık ihracat verilerine ulaştık. Güçlü ihracat atağımızın bir sonucu olarak 2020 yılı tekstil ve hammaddeleri ihracatımız bir önceki yıla göre %8,0 oranında gerileme yaşadı ve yaklaşık 7,29 milyar dolar değerinde gerçekleşti. Alt ürün grupları bazında ihracatımıza baktığımızda; 2020 yılının teknik tekstil sektörümüz için rekorlar yılı olduğunu gözlemliyoruz.

Her ay bir önceki rekorunu tazeleyen teknik tekstil sektörümüz; 2020 yılı sonunda 2,7 milyar dolar değerinde ihracatla cumhuriyet tarihi rekoru kırdı. 2020 yılında ev tekstili ihracatımız 1,8 milyar dolar değerinde gerçekleşirken örme kumaş sektörümüz ise 139 ülkeye 1,5 milyar dolar değerinde ihracat gerçekleştirdi. 2020 yılından en fazla etkilenen alt ürün grubumuz dokuma kumaşlarda ihracatımız 1,9 milyar dolar, iplik sektöründe 1,6 milyar dolar, elyaf ürün grubunda ise 629 milyon

dolar değerinde ihracat gerçekleştirdik. 2020 yılında 200 ülkeye ihracat gerçekleştiren tekstil ve hammaddeleri sektörümüz, 23 ülkede cumhuriyet tarihi rekoru kırdı. Sektörümüz 2020 yılında, tüm salgın şartlarına rağmen AB ülkeleri ve ABD'nin tekstil ve hammaddeleri ithalatından payını artırmayı başardı. Sektörümüz adına en fazla gurur verici husus ise küresel ihracat sıralamamızda yaşandı. 2019 yılında dünyanın en büyük 6. tekstil ve hammaddeleri tedarikçisi olan Türkiye; 2020 yılında Güney Kore'yi geride bırakarak 5. sıraya yükseldi.

Sanayi üretim endeksi, kapasite kullanım oranı ve diğer ekonomik göstergelere de baktığımızda 2020 yılında en hızlı toparlanan sektörlerin başında tekstil ve hammaddeleri sektörümüzün geldiğini görüyoruz. 2020 yılı başında hazırgiyim sektörü ile birlikte 1 milyon istihdam rekoru açıklayan sektörümüz; istihdamını salgın sürecinde de artırmaya devam etti. 2020 yılında salgının tüm olumsuz şartlarına rağmen istihdamımız yaklaşık 60 bin seviyesinde arttı.

Sektörümüz salgının tüm olumsuz etkilerini, yeni dönemin koşullarına hızlı adaptasyon kabiliyeti ve entegre üretim gücü sayesinde kırdı. Tüm dünyada maske savaşları yaşanırken, Türkiye maskenin hammaddesi konumundaki Meltblown ve Spunbond kumaşta sahip olduğu üretim kapasitesi sayesinde hızla maske üretiminde kapasite artırımına gitti. Salgın döneminde Türkiye maske ve kişisel koruyucu donanım ürünlerinin hammaddesi

7,92 milyar \$
2019 İHRACAT

7,29 milyar \$
2020 İHRACAT

-%8,0
İHRACAT DEĞİŞİMİ

1,97 milyon ton
2020 MİKTAR
BAZINDA İHRACAT

konumundaki non-woven kumaş üretimi gerçekleştiriyor olsaydı çok daha zor bir dönem yaşayabilirdik. Salgın, hammadde üretiminin stratejik önemini bir kez daha göstermiş oldu. Bu kapsamda güçlü üretim kapasitemiz en büyük başarımızdır. Buradan da şunu anlıyoruz ki ülkemiz birçok sektörde iyi bir üretim merkez üssü olduğunu ispat etmiştir.

Şüphesiz değişen ihtiyaçlara ve yeni normal şartlarına uyum sağlamak da burada kilit bir unsurdu. Sektörümüz hızlı adaptasyon gücü ile lojistik kabiliyetini de kullanarak avantaj sağladı. Pek çok firmamızın medikal maske ve koruyucu kıyafet üretimine başlayarak, vardiyalı şekilde çalışması bu toparlanmaya önemli etki etti. Bununla birlikte Türk tekstil sektörü, çok köklü bir geçmişi olan, kendini sürekli yenileyen dinamik bir sektör. Sektörümüzün sürekli canlı kalan bu motivasyonu, aynı zamanda kendine hızlı adaptasyon kabiliyeti sağlıyor. Dijitalleşme ile birlikte sanal fuar ve sanal heyetlerin hız kazandığı bu dönemde, firmalarımız bu fırsattan istifade ettiler. Tasarım, Ar-Ge ve inovasyon gücümüzden gelen katma değerli ihracatımız da bizi zirvede tutan bir başka önemli etken. 2021 yılında da esnek üretim ve hızlı teslimat avantajı ile kurduğumuz güçlü üretim altyapımızla küresel ölçekte öncü olma konumumuzu sürdürmeye devam ediyoruz.

2020 yılını öngörümüzden çok daha iyi bir konumda tamamladık. 2021 yılı Ocak-Mart dönemi ihracatımız ise

%25'lik artışla 3 milyar değerinde gerçekleşti. Ocak-Mart döneminde 176 ülkeye ihracat gerçekleştirilirken, ihracat pazarlarımızın %72'sinde ihracatımızı artırdık. En önemli ihracat pazarlarımız olan, Almanya'ya %29 artış, İtalya'ya %37 artış ve ABD'ye %50 artış kaydettik. Sadece Mart ayına bakıldığında ise 1,1 milyar dolar ile tüm zamanların en yüksek aylık tekstil ihracatını gerçekleştirdik.

2021 yılında alt ürün grupları bazında baktığımızda; teknik tekstil alanında yeni yatırımlarımız ve lojistik kabiliyetimizin sağlayacağı avantajlar ile 2020 yılında 2,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen teknik tekstil ihracatımızın, 2021 yılında 3 milyar doları aşacağını öngörüyoruz. Salgınun yaşam tarzlarına olan etkisi ve gündelik kıyafetlere yönelik talebin artmasıyla en çok etkilenen alt sektörümüz dokuma kumaş olmuştur. Ancak 2021 yılı itibarıyla dokuma kumaş sektörümüzde de hızlı bir toparlanma eğiliminin olduğunu gözlemliyoruz. Ev tekstili, örme kumaş, iplik gibi tüm alt ürün gruplarımızda güçlü ihracat atağımız devam ediyor.

Sektör firmalarımızın yoğun çabalarımız neticesinde ihracatımızda gerçekleşen bu artışlar, çalışma azmimizi canlı kılıyor. 2021 yılında tekstil ve hammaddeleri sektörü olarak küresel ölçekteki öncü konumumuzu koruma ve yıllık ihracatımızı 11 milyar dolara çıkarma hedefimize bir adım daha yaklaşıcağımızı öngörüyoruz.

Tütün Sektörü

Ömer Celal UMUR

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, TÜM DÜNYANIN OLDUĞU GİBİ BİZİM DE GÜNDEMİMİZDE

2020 yılı tüm sektörler, ülkemiz ve dünya adına çok zorlu bir yıl oldu. Sektörümüz ihracatına etkileri açısından bakacak olursak; ihracatımız bildiğiniz üzere yaprak tütün ve tütün mamulleri olarak iki ana başlık altında gerçekleşmektedir. 2020 yılında bir önceki yıllara karşılaştırıldığında yaprak tütünde %3'lük bir artış yaşanmıştır. Tütün mamulleri sektöründe, bir önceki seneye hemen hemen aynı performans yakalanmış, toplam ihracatımız 910 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkeler bazında yaprak tütünde ilk beş pazarımız olan ülkelere ihracatımıza baktığımızda, ABD'ye ihracatımız %28 artmış, Belçika'ya ihracatımız %14, Endonezya'ya ihracatımız %27 azalmıştır. Yaprak tütün ihracatında en önemli artış %200 artış ile Polonya'ya olmuştur. Toplam yaprak tütün ihracatımız 267 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Tütün Mamulleri ihracatımızda ise; İran'a ihracatta %11'lük, Suudi Arabistan'a %20'lik, İsrail'e ise %9'lük bir artış olmuş, Irak'a ihracatımızda %2'lik bir azalma gerçekleşmiştir. Toplam tütün mamulleri ihracatımız 643 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektörümüz yarattığı istihdam, ihracat geliri ve katma değer açısından, Türkiye ekonomisi için önemli bir konuma sahiptir. Yaprak tütün ticari değeri en yüksek tarım ürünlerimiz arasında yer almaktadır. Türkiye, dünya tütün üretiminde yedinci sırada yer alırken, oriental tütün üretiminde ise Dünya lideridir. Sektörümüzü başarıya ulaştıran potansiyelin temel etkenleri; dünya standartlarını rahatlıkla karşılayabilen üretim teknolojilerimiz, ürünlerimizin kalitesi ve üreticilerle yapılan sözleşmeli üretim sayesinde gerçekleşen kontrollü üretim olarak sayılabilir. Yaprak tütün üretiminde yapılan sözleşmeli üretimler sayesinde Türkiye'de toplam 5 bin civarında köyde tütün üretilmekte, yaklaşık 60.000 aile geçimini tütün üretiminden sağlamaktadır.

2021 yılı beklentilerimizle ilgili olarak; her şeyden önce tüm dünyayı etkileyen Covid-19 Pandemisinin ülkemiz ve dünyada bir an önce son bulmasını umut ediyoruz. 2021 yılı boyunca mevcut pazarlarımızdaki pazar paylarımızı geliştirirken, potansiyel pazarlarımıza yeni ülkeler eklemek adına çalışmalarımız olacak. 2021 yılında sürdürülebilirlik, tüm dünyanın olduğu gibi bizim de gündemimizde

908,4 milyon \$
2019 İHRACAT

910,5 milyon \$
2020 İHRACAT

%0,2
İHRACAT DEĞİŞİMİ

132,4 bin ton
2020 MİKTAR
BAZINDA İHRACAT

oldukça geniş bir yer tutacak. Yaprak tütün ticaretinde sürdürülebilir üretim ve ihracatın sağlanması amacıyla Birliğimiz üyesi yaprak tütün ihracatçısı firmalarının temsilcilerinin katılımıyla sürdürülebilirlik çalışma grubu kurulmuştur. Tütün tarımı ile ilgili çeşitli konularda çözüm ve proje önerilerinin görüşüleceği çalışma grubunun çalışmaları doğrultusunda üretim, çevre, altyapı, işgücü, tütün tarımında su kullanımı gibi alanlarda çeşitli sosyal sorumluluk projelerinin oluşturulması beklenmektedir. Sürdürülebilirliğin üretimden ihracata kadar her alanda tartışılmaz bir konu haline geldiği günümüzde, yaprak tütün tarımı ve ihracatının doğaya çok daha az zarar vererek, sürdürülebilir bir üretim ekosistemde sağlanabilmesi sektör için çok önemlidir.

“Sektörümüz yarattığı istihdam, ihracat geliri ve katma değer açısından, Türkiye ekonomisi için önemli bir konuma sahiptir. Türkiye, dünya tütün üretiminde yedinci sırada yer alırken, oriental tütün üretiminde ise Dünya lideridir.”

Yaş Meyve Sebze Sektörü

Ali KAVAK

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

2021 TÜRKİYE YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATINI ARTTIRMAK ADINA ÖNEMLİ BİR YIL

Türkiye ihracatının temel yapıtaşlarından biri olan yaş meyve sebze sektörü, Türkiye ekonomisine sağladığı net döviz girdisinin yanı sıra hasat sürecinden paketlenmeye, nakliye aşamasından ihracata kadar olan süreçte milyonlarca insana istihdam yaratan çok değerli bir sektördür. Ülke nüfusunun zorunlu gıda maddeleri ihtiyacını karşılamasının yanı sıra sanayi sektörüne hammadde sağlayıp ve sanayi ürünlerine talep yaratıp ulusal gelir ve ihracata katkı sağlayarak sektörümüz değerini de açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

İhracatçılarımızın özverili çalışmaları sonucunda Türkiye yaş meyve sebze ihracatı son yıllarda önemli bir yol katetmiş ve ivme kazanmıştır. 2020 yılı değerlendirildiğinde sektörü olumsuz etkileyen başta tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisine rağmen Türkiye yaş meyve sebze ihracatımız miktar olarak %8'lik artışla 4,3 milyon ton, değer olarak ise %21'lik bir artışla 2,7 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Rekabetin yükseldiği, ülkeler arası ekonomik ilişkilerin dinamik ve değişken hale geldiği bu konjonktürde bu artış önem arz etmektedir. En çok ihracatını yaptığımız ürünler sırasıyla bir önceki yılda da olduğu gibi mandalina, domates, limon, kiraz,vişne ve üzüm en çok ihracat yapılan

ülkeler ise sırasıyla Rusya Federasyonu, Almanya, Irak, Ukrayna ve Romanya olmuştur. Bu başarıyı sağlayan etmenlerin başında ihracatçılarımızın insan sağlığına verdikleri önemle, kalite ve fiyatlamayla rekabet etmeyi tercih etmesi olmuştur. Türkiye yaş meyve ve sebze sektörümüz teknolojiye uyum sağlamış, üretim metotlarında insan ve çevre bazlı tercihler yapmış, ürün kalitesini arttırmış ve bu anlamda dünya standartlarını yakalamıştır.

Bilindiği üzere 2020 yılına damga vuran Covid-19 pandemisi, tüketim alışkanlıklarında da değişimler olmasına neden olmuştur. Pandemi koşullarının yarattığı sağlık vurgusu, bağışıklık sistemini güçlendirdiği bilimsel olarak da tespit edilen yaş meyve sebze ürünlerine olan talebi arttırmıştır. Bu talep artışı, dünya yaş meyve sebze ihracatında 2019 verilerine göre değerinde dokuzuncu sırada olan ülkemiz açısından iyi değerlendirilmesi gereken bir fırsattır. Böylelikle, Türkiye ihracatı açısından yerli ürünlerin dünya pazarlarına açılması ve Türk ürünlerinin hak ettiği değere erişmesi temel hedefine bir adım daha yaklaşılacaktır.

Bu hedefe ulaşma azmiyle çalışan Türkiye Yaş Meyve ve Sebze Sektör Kurulu, Türk ürünlerinin tanıtılması ve Türkiye yaş meyve sebze ihracatının artırılması amacıyla geçmiş

yıllarda da pek çok farklı ülkede çalışmalar düzenlemiş, dünyanın en büyük yaş sebze meyve fuarlarına da katılarak dünya pazarının nabzını tutmuştur. Ancak 2020 yılının bilinen dünyayı dönüşüme mecbur etmesi, fiziksel olarak fuarların yapılmasını imkansız hale getirmiştir.

Ayrıca, yıllardan beri yaş meyve sebze sektörünün en önemli ihraç pazarı olan Rusya Federasyonu'nda, mevcut pazar payımızı korumak, değerli Rus halkının mevcut beğenisini sürdürmek ve ilgisini arttırmak amacıyla İletişim Kampanyaları düzenlenmektedir. 2020 yılı Rusya İletişim Kampanyası Projemiz de pandemi koşullarının yarattığı yoğun sağlık gündemi nedeniyle anne-çocuk ve sağlık konsepti üzerine yoğunlaşmıştır.

Kampanya dahilinde planlanan hedefler, Türkiye Tanıtım Grubu (TTG) ve Türkiye Yaş Meyve Sebze İhracatçı Birlikleri Sektör Kurulu, Rus medyasının ve Rus halkının desteği ve ilgisiyle hayata geçirilmiştir. Bu desteğin ve ilginin somut neticesi olarak da "Rusya İletişim Kampanyası" ile Türk yaş meyve sebze sektörü, "50 Legendary Brands" yarışmasında en önemli ve en üst kategori olan "Dünya Efsaneleri" dalında aday gösterilmiş ve yarışmanın en değerli dalında pek çok dünya markasını geride bırakarak birinci seçilmiştir.

Bu ödül, Türk yaş meyve sebze sektörü ve ülkemiz açısından büyük bir gurur kaynağı olmuştur.

2021 yılının Türkiye yaş meyve sebze ihracatını arttırmak ve dünyadaki pazar payımızı genişletmek adına önemli bir yıl olacağı açıkça görülmektedir. Hem pandemi hem de Birleşmiş Milletlerin (BM) 2021'i Uluslararası Meyve ve Sebze Yılı ilan etmesi, bu yıl karşı karşıya kaldığımız mevcut sağlık krizinin üstesinden gelinmesi amacıyla dünya talebinin daha çok yaş meyve sebze ürünlerine doğru artmasına neden olacaktır. Bu durum, Türkiye'nin ihracatta pazar çeşitliliğini artırması bakımından da önemli fırsatlar sunacaktır.

Konjonktürün sunduğu bu dönüşümün yaratacağı fırsatları en iyi şekilde değerlendirmek, kaliteli ve güvenli üretimimizi sürdürülebilir kılarak dünyaya sunmak için var gücümüzle dün olduğu gibi bugün de çalışacağız. Üretim ve ihracatımızdaki artış eğiliminin yükselerek devam etmesi için üretici-ihracatçı işbirliği içerisinde kazan-kazan politikası ile çalışmalarımız devam edecek ve sektörün gerekliliklerinden biri haline gelen modern/sürdürülebilir tarım yöntemlerini kullanan bilinçli üretici ve ihracatçılar olarak çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Zeytin ve Zeytinyağı Sektörü

Davut ER

TİM Sektörler Konseyi Üyesi

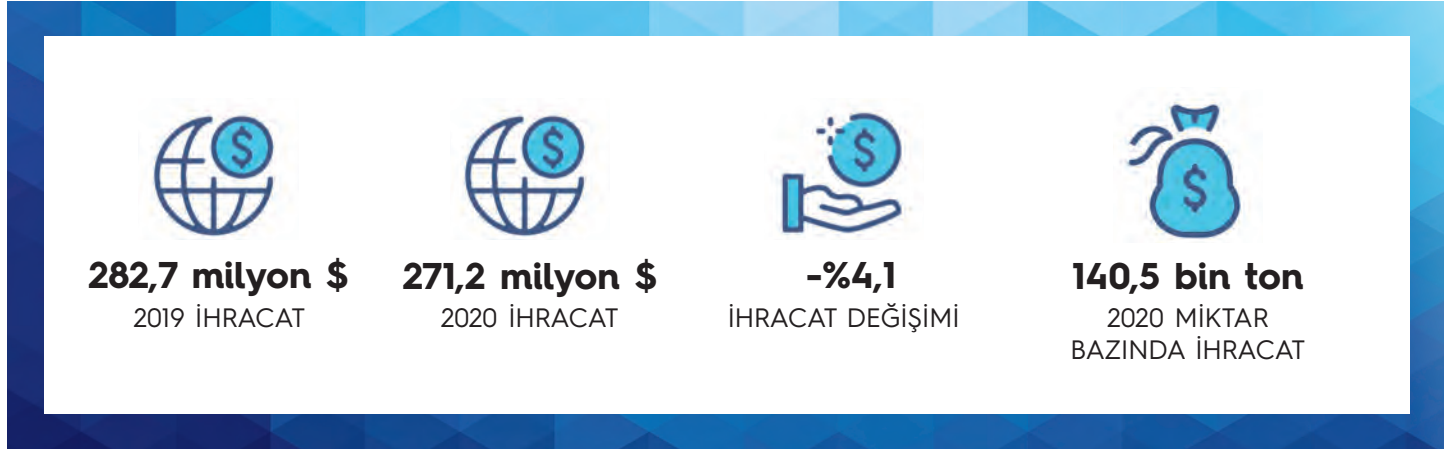
300-350 BİN TON DÜZEYLERİNDE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ BEKLİYORUZ

Bilindiği üzere, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de Sofralık Zeytin (1 Ekim-30 Kasım) ve zeytinyağı (1 Kasım-31 Ekim) mal gruplarının üretim ve dış ticaret verileri sezon bazında takip edilmekte. Geride bıraktığımız 2019/20 ihraç sezonunda sofralık zeytin ihracatımız miktar bazında %7 gerileme ile 84.417 ton, tutarda ise %3 artışla 145 milyon ABD \$ olarak gerçekleşti. 2019/2020 dönemi Türkiye geneli zeytin-zeytinyağı sektöründe toplam ihracat rakamımız 267 milyon ABD \$ düzeyinde. Yine 2019/2020 sezonunda sofralık zeytin ihracatımızda önde gelen ülkeler, Almanya, Irak, Romanya, zeytinyağında ise ABD, Suudi Arabistan, Japonya şeklinde sıralanmakta.

30 Nisan 2021 tarihi itibarıyla içinde bulunduğumuz 2020/2021 sezonunda ise zeytinyağı ihracatımız bir önceki sezona kıyasla miktar bazında %19 azalarak 22 bin ton, tutar bazında ise %6 azalarak 63 milyon ABD \$ seviyesinde gerçekleşti. Sofralık zeytin ihracatımız ise geçtiğimiz sezona kıyasla miktar bazında %3 artarak 55 bin ton düzeyinde gerçekleşirken, tutar bazında ise %2 artarak 95 milyon ABD \$ döviz geliri elde ettik. Ülkemizde son 15 yılda Devletimizin desteği ile yapılan dikimlerle ağaç varlığımız 190 milyon adet düzeyine yükselmiş bulunmakta.

Bunun sektörümüze sağladığı katkılar çok büyük olmakla birlikte, maalesef yeterli düzeye henüz erişemedi. Dünyada en önemli rakibimiz konumunda olan İspanya'nın zeytin ağaç varlığı yaklaşık 330 milyon düzeyinde. Ülkemiz ekonomisi açısından büyük öneme sahip olan zeytincilikte üretim bölgelerinin iklim ve toprak şartları ile uyumlu, bölgelere adaptasyonunu tamamlamış çeşitlerin (örneğin; Akhisar-Uslu, Aydın-Memecik, Bursa-Gemlik gibi) dikiminin sağlanarak, 300 milyon ağaç varlığına ulaşmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Ağaç sayımız son yıllarda artmış olmakla birlikte, ağaç başına verimlilik çok düşük düzeyde kalmakta. Bu sebepten dolayı, Tarım ve Orman Bakanlığımız öncülüğünde yaşlı zeytin ağaçlarının tıraşlanması (gençleştirilmesi) sağlanmalı, bu nedenle oluşacak gelir kaybı, çiftçinin ürün kaybı yaşadığı yıllarda desteklemeli. Bilindiği üzere, Dünya genelinde ortalama 3.2 milyon ton civarındaki zeytinyağı üretimin %50'sinden fazlasını tek başına İspanya üretiyor. Böylece İspanya, dünya sofralık zeytin ve zeytinyağı sektöründe tek başına fiyat belirleyici olmakta ve piyasayı kontrol altında tutmakta. Uluslararası rekabette gücümüzün artırılması için; üretimin bahçeden

işletmeye nakle kadar geçen tüm aşamalarında, girdi maliyetlerimizin daha rekabetçi olabileceğimiz seviyelere çekilmesi çok büyük önem taşıyor. Ayrıca, AB üyesi üretici ülkelerle rekabet edebilmemiz için üreticilerimize yönelik desteklerin artırılması, mekanik tarım ve hasadın daha fazla desteklenmesi, kırsalda yaşayan özellikle genç çiftçilerin daha fazla desteklenmesi, büyük ölçekli zeytin plantasyonu yatırımlarının da destek kapsamına alınması, TARSİM kapsamına aşırı sıcakların, ani ve yoğun yağışların getirdiği ürün kayıplarının dahil edilmesi çok faydalı olacaktır.

Şu an üreticiye sağlanmakta olan zeytinyağında kg başına 80 kuruş ve dane zeytinde 15 kuruş destek, AB ülkelerinde zeytinyağına verilen kg başına 0,90 Euro/Kg'a ulaşan destek ile kıyaslandığında yetersiz kalmaktadır. AB üretici ülkeleri ile rekabet edebilmemiz için sofralık zeytine 0,70 TL, zeytinyağına ise 3,5 TL düzeyinde destek sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Hayatın hemen her alanı etkileyen ve değişiklikleri beraberinde getiren pandemi, özellikle seyahat kısıtlamaları ile pazarlama faaliyetlerini de derinden etkiledi. Biz de Birlik olarak fiziki ortamda gerçekleştirdiğimiz ticaret heyetleri ve fuar katılımları gibi pek çok tanıtım faaliyetimizi ertelemek durumunda kaldık. Bununla birlikte faaliyetlerimizi sanal ortamda sürdürmeye devam ediyoruz. Sanal ticaret heyetleri ve sanal fuarlar ile üyelerimize bu ortamda da tanıtım ve pazarlama konusunda destek olmaya devam ediyoruz. Covid 19 pandemisinin neden

olduğu konteyner krizi ve navlun fiyatlarındaki artışlar bütün sektörlerde olduğu gibi zeytin ve zeytinyağı sektörümüzü de olumsuz anlamda etkiledi ve etkilemeye devam ediyor. Umuyorum ki önümüzdeki dönemde tüm dünyada pandeminin etkilerinin de azalması ile normalleşme süreci başlayacaktır. Zeytin ve zeytinyağı sektörü olarak 2021 yıl sonu için 350-400 milyon ABD\$ ihracat hedeflemekteyiz. Bu sene bölgelerimizin çoğunda çiçeklenme mevsiminin çok güzel geçtiğini gözlemliyoruz. Önümüzdeki sezon için 300-350 bin ton düzeylerinde zeytinyağı rekoltesi bekliyoruz. 2022 yılında çok daha yüksek ihracat rakamlarına ulaşacağımıza inanıyorum. Sektör olarak öncelikli hedefimiz, 500 binin üzerinde üretici ailenin geçim kaynağı olan, 41 ilimizde 190 milyona ulaşan ağaç varlığımızla üretilen zeytin ve zeytinyağımızın ihracatının ağırlıklı olarak ambalajlı şekilde ve sürdürülebilir şekilde devamının sağlanmasıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre yeni dikim ağaçlarımızın verimli hale gelmesiyle birlikte sofralık zeytin rekoltemizin 1 milyon 200 bin tona, zeytinyağı rekoltemizin ise 650 bin tona ulaşması hedeflenmektedir. Bu rekoltelemeye ulaştığımız takdirde sofralık zeytinde dünya birinciliği Türkiye'nin olurken, zeytinyağında da ikinci sıraya ülkemizin adı yazılacaktır. Türkiye, üretimde bu seviyelere ulaştığı takdirde ihracatta da dünya genelinde fiyat yapıcı konuma gelecektir. Bugün en parlak sezonumuzda 400 milyon dolar seviyelerinde olan sofralık zeytin ve zeytinyağı ihracatımızın 1,5 milyar dolar seviyelerine ulaşmasını bekliyoruz.

gelecek özümüzde

Gelecek özümüzde, teknolojimiz hayatın her alanında...

50 yılı aşkın deneyimlerimizle **Türkiye ve bölgenin dijital dönüşüm mimarı** olarak daha bağlantılı, daha mobil, daha akıllı teknolojiler tasarlıyoruz. Eğitim, sağlık, ulaşım, enerji, finans, kamu hizmetleri, telekomünikasyon, spor ve eğlence sektörlerinde **yarattığımız değer ve çözümlerle yaşamlara dokunuyoruz.**

DÜNYA BOR LİDERİ ETİ MADEN

86 YILDIR

TÜRKİYE'NİN GÜCÜNE GÜÇ KATIYOR

%73'üne sahip olduğu dünya bor rezervleriyle yaşam için geleceği tasarlıyor, geçmişinden aldığı güçle Türkiye'nin doğal gücünü dünyaya ulaştırıyor.

BOR KİMYASALLARI

ETİBOR-48
(BORAKS PENTAHİDRAT)

BORİK ASİT

BORAKS
DEKAHİDRAT

ETİBOR-68
(SUSUZ BORAKS)

BOROKSİT

ÇİNKO BORAT
(ETİ - znBOR)

ETİFERT

ETİDOT-67

BOR KİMYASALLARI EŞDEĞERİ

ÖĞÜTÜLMÜŞ KOLEMANİT

ETİCOL-43

ETİCOL-SERAMİK

ÖĞÜTÜLMÜŞ ÜLEKSİT

DİĞER ÜRÜNLER

SÜKFÜRİK ASİT

ZEOLİT

KALSİNE PİRİT

BORON

 ETİMADEN
for life

Gelecek Borda **Bor Eti Maden'de!**

WORLD BORON LEADER ETİ MADEN
HAS BEEN MAKING TURKEY MORE POWERFUL
FOR 86 YEARS

With 73% of the world's boron reserves, we are designing the future for your life and showing the natural power of Turkey to the world through the power we receive from the past.

BORON CHEMICALS

ETİBOR-48
(BORAX PENTAHYDRATE)

BORIC ACID

BORAX
DECAHYDRATE

ETİBOR-68
(ANHYDROUS BORAX)

BORON OXIDE

ZINC BORATE
(ETI-ZNBOR)

ETİFERT

ETİDOT-67

BORON CHEMICALS EQUIVALENT

GROUND COLEMANITE

ETİCOL-43

ETİCOL-CERAMIC

GROUND ULEXITE

OTHER PRODUCTS

SULFURIC ACID

ZEOLITE

CALCINED PYRITE

BORON

 ETİMADEN
for life

The future is in Boron, and Boron is in Etı Maden!

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Dyepro teknolojimiz sayesinde
denim üretiminin boyama aşamasında
su kullanmıyor, kimyasal atık oluşturmuyor ve
enerji tasarrufu sağlıyoruz.
Yaşamınıza ve gezegenimize değer veriyoruz.

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

İhtiyaçlarınız İçin Özel Çözümler

Sofia
maylo

ultra
Berrak
Nua

Tuvalet Kağıdı

Kağıt Havlu

Kağıt Mendil

Peçete

On Going
Applications

BSCI
Business Social Compliance Initiative

- 1.200'den fazla çalışan.
- 1 milyon tondan fazla üretim.
- Türkiye'de 70.000 noktada, dünyada 5 Kıtada **80'den fazla ülkede**.
- **Yıllık 220.000 ton** kağıt ve **120.000 ton** konverting üretim kapasitesi.
- Aynı kampüs altında **Bobin** ve **konverting üretimi**.
- Avrupa'da aynı kampüs altında üretim yapan, sektörün tam-entegre ana oyuncularından biri.
- Özel markalı ve markalı ürün üretimi.
- Kara, hava ve deniz yolu kullanılarak 20 DC 40 HC konteyner ile teslimat.

Lila Group, LEAD Network, TÜSİAD, TAİDER, TKYD, TOBB, Sales Network,
Women in Sales, RVD, PLAT, Türkonfed, Selülöz ve Kağıt Sanayi Vakfı üyesidir.

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN İLK 10
İHRACATÇISI
DEĞERLENDİRMELERİ**

Haydar YENİGÜN

Genel Müdür

**GURURLA 6. KEZ TÜRKİYE'NİN
"İHRACAT ŞAMPİYONU"
UNVANINA SAHİP OLDUK**

Ford Otosan olarak, son 6 yıldır üst üste Türkiye'nin, 10 yıldır da Türkiye otomotiv sektörünün 'ihracat şampiyonu' unvanını gururla taşıyoruz. Pandemi etkileri ile geçen 2020 yılını, tüm zorluklara rağmen 254.146 adetlik ihracat ve 4,9 milyar dolarlık ihracat geliriyle geride bıraktık. İç pazara baktığımızda; 2019'da toplam pazarda %10,1 olan pazar payımızı 2020'de %12,4'e yükselttik ve 3. sırada yer aldık. Türkiye ticari araç pazarındaki geleneksel liderliğimizi bir önceki yıla göre pazar payımızı %34'ten %39,1'e yükselterek 2020'de de sürdürdük. 2020'de Türkiye'nin toplam otomotiv üretiminin %25'ini, ticari araç ihracatının ise %74'ünü tek başımıza gerçekleştirdik.

Pandeminin devam eden etkileriyle fiziksel yapılan birçok alışveriş, e-ticarete kaymaya devam ediyor, bu da doğal olarak tüm dünyada lojistik ve nakliye ihtiyacını artırıyor, ticari araç pazarı açısından önemli bir büyüme dinamiği oluşturuyor. Bununla beraber Ford, Avrupa'da ticari araç pazar liderliğini 6 yıldır aralıksız sürdürüyor ve pazar payı her geçen yıl artıyor. Ford'un Avrupa'da sattığı Transit Ailesi araçlarda Ford Otosan'ın ürettiği araçların payının %85 olduğunu göz önüne alırsak, bu başarıda Ford Otosan olarak zamanında, esnek ve yüksek kaliteli üretimimizle

etkin bir rol oynuyoruz. Ağır ticari pazarında ise özellikle 2019 Uluslararası Yılın Kamyonu ödüllü çekicimiz F-MAX'in büyük rolü ile pandeminin zorlayıcı etkisine rağmen hedeflerimize ulaştık, geldiğimiz noktada Türkiye ağır ticari pazarında satılan her 3 araçtan biri Ford Trucks oldu. F-MAX, 2020'de kendi segmentinde Türkiye'nin en çok tercih edilen çekici modeli unvanını elde etti. 2020 yılında yeni bir rekor kırarak Türkiye ağır ticari pazarında %31,7 pazar payına ulaştık. Türkiye ile birlikte tüm uluslararası bölgelerde pazar payımızı artırırken, Ford Trucks olarak yeni pazarlara girmeye ve büyümeye devam ediyoruz. Geçtiğimiz aylarda da Belçika'daki ilk distribütörümüzü atayarak pazara girdik, sırada Almanya, Fransa, Hollanda ve Lüksemburg var.

**20,5 milyar TL'lik yatırım ile Kocaeli
Fabrikalarımız Ford'un elektrikli ticari araç
üretim üssü olacak**

Sektörümüz, elektrikli, hibrit ve bağlantılı araçların rol oynadığı teknolojik bir geleceğe evrilirken, bu alandaki yatırımlar hız kazanmaya devam ediyor. Bu doğrultuda, Türkiye otomotiv sanayinin elektrikli dönüşümünde liderlik edecek firma olma hedefiyle, Kocaeli'de elektrikli

ve bağlantılı yeni nesil ticari araç projelerini hayata geçireceğimiz, 2026'ya kadar sürecek olan 20,5 milyar TL'lik yeni yatırımının en önemli fazını geçtiğimiz aylarda Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla duyurduk. Otomotiv sanayisinin en büyük yatırımı kapsamında; Kocaeli Fabrikalarımızdaki ticari araç üretim kapasitemiz 440 binden 650 bin adede çıkacak; 130 bin adetlik batarya montaj kapasitesine ulaşılacak. Bu da yıllardır gururla sürdürdüğümüz 'Avrupa'nın en büyük ticari araç üreticisi' unvanını bir üst noktaya taşıyarak taçlandıracak. Önümüzdeki 10 yılı kapsayacak bu yatırım ile doğrudan 12 bin kişiyi aşkın istihdamımız, ilave 3 bin kişi ile 15 bin kişiye yükselecek. Yan sanayide oluşacak ilave 15 bin kişilik istihdam öngörüsüyle toplam 18 bin kişilik yeni iş imkanı yaratmış olacağız.

Bu yatırım kapsamında, Kocaeli Fabrikalarımız Türkiye'nin bataryası dahil ilk ve tek elektrikli araç entegre üretim tesisi haline gelecek ve Ford'un elektrikli ticari araç üretim üssüne dönüşecek. İlk etapta 2022 yılı itibarıyla Ford'un tam elektrikli ilk ticari aracı E-Transit'in Avrupa'ya yönelik seri üretimini gerçekleştireceğiz ve bataryalarını da yine Kocaeli'de temin edeceğiz. 2023 ilk yarı itibarıyla ise 'Yeni Nesil Transit Custom' ailesinin dizel ve şarj edilebilir, hibrit elektrikli versiyonları ile tam elektrikli ilk versiyonunu da üretmeye başlayacağız. Ayrıca; Ford ve Volkswagen'in stratejik iş birliği kapsamında yeni nesil Volkswagen 1 tonluk ticari araç modeli de Ford Otosan olarak Kocaeli'de üreteceğiz.

Türkiye'nin ihracat lideri olarak, ülkemizin gelişmesi için üretmesi gerektiğine inanıyor, yerli üretimimizle sektörümüze liderlik ediyoruz. Üretim olduğu sürece yatırım olacaktır, Ford Otosan olarak bunun en güzel örneğiyiz. Ülkemizde yatırım maliyetini destekleyecek ve doğrudan yabancı yatırımları cezbedecek oldukça önemli teşvik uygulamaları mevcut. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından açıklanan Ekonomi Reform Programı'nda AB'dekine benzer nakit teşvik modellerinin de uygulamaya alınacağına dair tedbirler yer alıyor. Tüm bunları değerlendirdiğimizde, teşvik sistemimizin yatırım ve üretim maliyetlerini düşürerek ürünlerimizin rekabetçi fiyatlarla dünya pazarlarına arz edilmesi mümkün hale geliyor.

Türkiye'nin en büyük ihracatçı şirketi ve Ford'un Avrupa'daki en büyük ticari araç üretim merkezi olarak, 2021'de ihracat odaklı stratejimizi sürdürerek, hem ticari hem de ağır ticari ürün grubunda yılı yeni ihracat rekorları ile kapatmayı hedefliyoruz. Bir yandan da dijitalleşme ve inovasyon odağındaki büyümemizi, Türkiye otomotiv sanayisinde yine örnek olacak bir şekilde çevik çalışma şeklini benimseyerek sürdürülebilir değer yaratacak projelerimizle sanayideki dönüşüme liderlik etmeyi hedefliyoruz.

“Otomotiv sanayisinin en büyük yatırımı kapsamında; Kocaeli Fabrikalarımızdaki ticari araç üretim kapasitemiz 440 binden 650 bin adede çıkacak; 130 bin adetlik batarya montaj kapasitesine ulaşılacak. Bu da yıllardır gururla sürdürdüğümüz 'Avrupa'nın en büyük ticari araç üreticisi' unvanını bir üst noktaya taşıyarak taçlandıracağız.”

TOYOTA

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 2.'Sİ

TOYOTA OTOMOTİV SAN. TÜRKİYE A.Ş.

Toshihiko KUDO

Genel Müdür ve CEO

TOYOTA, AVRUPA VE AFRİKA BÖLGESİNDEKİ EN İYİ FABRİKA SEÇİLDİ

2020 yılı 30. kuruluş yıldönümümüzdü. Dünya ve Türkiye için çok zor bir yıld. Ama bizim için aynı zamanda çok özel bir yıl oldu. Amerikalı bağımsız araştırma şirketi JD Power tarafından Avrupa ve Afrika bölgesindeki en iyi fabrika seçilerek "Golden Plant" ödülüne layık görüldük. Kuruluşumuzdan bu yana geçen 30 yıllık süreçte elde ettiğimiz başarılarımızı bu ödül ile taçlandırmanın gururunu hem çalışanlarımız hem de yan sanayimizle beraber yaşadık. Bu başarı, Türkiye'deki otomotiv sektörünün geldiği noktayı göstermesi bakımından da önemli bir anlam taşıyor. Türkiye'de bu ödülü alan ilk ve tek fabrikayız.

Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye olarak 30 yıldır otomotiv sektöründe, yıllar içinde gelişen faaliyetlerimiz ve kurumsal vatandaş kimliğimizle örnek bir şirket olarak anılmaktan da ayrıca onur duyuyoruz.

"Pandemi sürecini büyük bir başarıyla yönetiyoruz"

Bizim için çalışan sağlığı ve iş güvenliği her daim en önemli kurumsal değerimizdir. Bu paralelde pandeminin Türkiye'de resmi olarak açıklanmasının hemen ardından üretim ve ihracat faaliyetlerimize 7 hafta ara verdik. Uyguladığımız önlemler ile üretimimize 7 haftanın sonunda

tekrar başlayarak ilk olarak yüzde 80 ve daha sonrasında yüzde 96 verimlilik düzeyine ulaşmayı başardık. İlerleyen dönemlerde ise global ve özellikle Avrupa pazarlarındaki talebe paralel olarak üretimimizi artırdığımızı söyleyebilirim.

Sonuç olarak pandemiden dolayı yaşanan 7 haftalık üretim duruşumuza rağmen 217 bin adet araç üretirken, 180 bin adet ihracat gerçekleştirdik. Pandemi sürecini yönetirken gereken adaptasyonu hem yönetim olarak hem de çalışanlarımızla en iyi şekilde sağladığımızı, tüm çalışanlarımızla büyük bir takım olarak bu süreçte çok daha fazla kenetlendiğimize inanıyorum. Biz aldığımız tüm bu önlemleri, çalışanlarımızın ve ailelerinin sağlığı adına hiç gevşetmeden günlük rutinimiz halinde sürdürmeye devam ediyoruz.

"Toyota'nın Avrupa'daki en yüksek üretim hacmine sahip fabrikası konumunda bulunmaktayız"

Halen 280 bin adetlik kapasitemizle Sakarya'daki üretim tesislerimizde Corolla ve C-HR modellerini yüksek kalite standartlarında üreten, Toyota'nın Avrupa'daki en yüksek üretim hacmine sahip fabrikası konumunda bulunmaktayız. Üretimimizin her yıl ortalama yüzde 90'ını yaklaşık 150

ülkeye ihraç ediyoruz. 3 vardiyalı üretim sisteminde haftada 6 gün çalışma paterni ile 5 binin üzerinde kişiye istihdam sağlıyoruz.

“Sakarya, Türkiye’nin “hibrit üretim üssü” haline gelmiş durumdadır”

2020 yılında ürettiğimiz araçlar ile Toyota Avrupa satışlarının üçte birini, fabrikamızda üretilen araçlar karşıladı ve bu araçların yaklaşık %75’ini hibrit motorlu araçlar oluşturdu. Gururla söylemek isterim ki ilk hibrit araç üretimine başladığımız 2016 yılından bu yana geçen sürecin sonunda her iki modelimizin de hibrit versiyonunu üretiyor olmamız neticesinde bugün artık Sakarya, Türkiye’nin “hibrit üretim üssü” haline gelmiş durumdadır.

Ayrıca “Üretim Mühendisliği ve Sistem Geliştirme Merkezi”mizde üretim ve bakım proseslerinin daha emniyetli, az maliyetli teknolojiler geliştirirken, endüstri 4.0, IoT, görüntü işleme ve otomasyon sistemleri gibi konularda çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Üretimin kalbi ve beyni niteliğinde olan bu akıllı sistemlerin ihraç edilmesi de faaliyetlerimiz arasında. Bu kapsamda 2020 yılında robot ve IT teknolojileri sayesinde işbirlikçi (collaborative) robot ve kamera sistemleriyle %100 güvenilir-insansız kalite kontrol uygulamaları geliştirdik.

“Yeni global vizyonumuz “Mobilite Şirketi” olarak şekilleniyor”

Bir süredir Toyota, yepyeni bir vizyon çerçevesinde kendini “mobilite şirketi” olarak adlandırarak, yeniden şekilleniyor. Araç üretmenin ötesinde bir bakış açısı ile yeni iş yapış şekillerinden toplumsal ve bireysel yaşama kadar birçok proje ile çalışmalarına devam ediyor. Farklı “mobilite” çözümleriyle insanların özgürce hareket etmelerini ve hayatlarını kolaylaştırmayı sağlamayı amaçlayan bu değişime ayak uydurabilmek adına çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Kısa-orta ve uzun vadeli planlarımızı bu strateji çerçevesinde şekillendirmeye çalışıyoruz.

“İdeal proses, ideal çalışan ve ideal yönetim” anlayışını temel alarak global düzeyde rekabetçi bir fabrika olma yönünde tüm çalışanlarımızın katkılarıyla üretim, kalite, iş güvenliği ve iş sağlığı, çevre, esneklik, çalışan gelişimi alanlarında operasyonlarımızı daha da güçlendirmeye böylelikle Sakarya’mıza ve Türkiye’ye ekonomik ve sosyal anlamda katkılarımızı sürdürürebilmek için çalışmalarımız devam edecek.

Gelecek yıllarda da yeni dünya düzenine en iyi şekilde adapte olarak yüksek kaliteli araçlarımızın yanında verimlilik, güvenlik, çevre ve diğer üretim faktörlerini de fabrikamızda en üst seviyede tutmaya devam edeceğiz. Toyota’nın 2050 vizyonu çerçevesinde ortaya koyduğu 6 çevreci hedef ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda sosyal sorumlu yönümüzü de daha fazla ortaya koyacağız.

“Gururla söylemek isterim ki, ilk hibrit araç üretimine başladığımız 2016 yılından bu yana geçen sürecin sonunda her iki modelimizin de hibrit versiyonunu üretiyor olmamız neticesinde bugün artık Sakarya, Türkiye’nin ‘hibrit üretim üssü’ haline gelmiş durumdadır.”

Dr. Antoine AOUN

Genel Müdür

PANDEMİ DÖNEMİNDE DE İHRACATTAKİ LİDERLİĞİMİZİ KORUDUK

Türkiye'nin en büyük entegre otomobil fabrikası Oyak Renault olarak pandeminin etkisi altında başlayan ve tüm sektörlerde olduğu gibi küresel otomotiv sektörü için de zorlu geçen 2020 yılında, başarılı bir üretim performansı gösterdik. Oyak Renault Otomobil Fabrikaları'ndaki tüm faaliyetlerimizin odağına çalışanlarımızın sağlığını alarak, yerel ve ulusal sağlık otoritelerinin talimatlarına uyacak şekilde üretimimize devam ettik. Pandemi gölgesinde geçirilen zorlu 2020 yılını, 308 bin 568 adet otomobil, 431 bin 337 adet de motor üretimi ile tamamlayarak sektördeki liderliğimizi koruduk.

Otomotiv Gazetecileri Derneği tarafından yılın otomobili seçilen yeni Clio ile yılın ilk yarısında üretimine başladığımız Yeni Clio Hibrit modeli de dahil olmak üzere 2020'de ürettiğimiz otomobillerin yaklaşık yüzde 69'unu 50 ülkeye ihraç ederek ülke ekonomisine katkıda bulunduk. 211 bin 954 adetlik ihracat adediyle de Türkiye'nin binek otomobil ihracatındaki liderliğimizi sürdürdük.

Oyak Renault Otomobil Fabrikaları olarak, Renault Grubu'nun teknolojik dönüşüm stratejisine uyumlu bir şekilde motor üretiminde yepyeni bir sayfa açtık. Geçen yıl fabrikalarımızda hibrit araçlar için motor seri üretimine başladık. Hibrit araçlar için motor üreten fabrikalar arasında Renault Grubu içinde ilk ve Türkiye'de tek fabrika konumundayız.

Faaliyetlerimizi Renault Grubu'nun yeni açıkladığı Renaultion stratejisi kapsamında yürütmeye devam ediyoruz. Renault Grubu artık faaliyetlerini temeli insan olan, paylaşımcı, mobilitayı daha ileriye taşıyarak insanları birbirine yaklaştıran misyonu doğrultusunda yürütmeye karar verdi. Biz de Grubun bir parçası olarak bu misyona yönelik üzerimize düşen görevleri gerçekleştireceğiz.

2021 ve önümüzdeki büyüme planlarımıza yönelik hedeflerimize gelince Türkiye'deki Satış Sonrası Mühendislik operasyonlarına ağırlık vermeye başladık. Bu amaçla,

Oyak Renault çatısı altında bulunan Global İş Hizmetleri Direktörlüğü bünyesinde, başta Mühendislik, Satınalma ve Pazarlama olmak üzere satış sonrası ekibi kurduk. Renault Grubu'nun Renault, Dacia ve Lada markalarına ait otomobil projelerine yönelik satış sonrası aksesuarlarının önemli bir bölümü, fabrikamız bünyesinde yeni kurulan Satış Sonrası Mühendislik ekibi tarafından geliştirilecek.

Yeni organizasyonumuzla global ölçekte aksesuar ürünleri satın alma operasyonları da artık büyümekte olan Türk satın alma ekibinin katkıları ile yönetilecek. Bu gelişme, otomobil ve aksesuar dünyasında çalışan Türk tedarikçilerimizin uluslararası pazarlara açılmasında önemli bir fırsat olacaktır.

Görünen o ki otomotiv sektörü bir süre daha pandemi koşullarında çalışmaya devam edecek. 2021'de de çalışan sağlığına önem veren, zorlu üretim koşullarına en iyi adapte olan şirketler öne çıkacak. Bu noktada, çevik ve esnek üretim kabiliyeti fabrikamızın en büyük gücü. Bu çok değerli özelliğimiz pandemi dönemini en etkin şekilde yönetmemizi sağlayacak.

Renault Grubu'nun dünyadaki en önemli üretim merkezlerinden biri olarak, sahip olduğumuz insan gücüyle ve teknolojiğimizle bugüne dek olduğu gibi bundan sonra da başarılarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

“Faaliyetlerimizi Renault Grubu'nun yeni açıkladığı Renaultion stratejisi kapsamında yürütmeye devam ediyoruz. Renault Grubu artık faaliyetlerini temeli insan olan, paylaşımcı, mobilitayı daha ileriye taşıyarak insanları birbirine yaklaştıran misyonu doğrultusunda yürütmeye karar verdi. Biz de Grubun bir parçası olarak bu misyona yönelik üzerimize düşen görevleri gerçekleştireceğiz.”

VESTEL

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 4.'SÜ

Elektrik Elektronik Sektör Birincisi

VESTEL TİCARET A.Ş.

Turan ERDOĞAN

CEO

YENİ MARKALARLA KÜRESEL PAZARLARDAKİ VARLIĞIMIZI GÜÇLENDİRİYORUZ

Küresel ölçekte olağan dışı gelişmelerle dolu olan 2020 yılını çevik yapımız, küresel pazarlardaki rekabet gücümüz ve ihracattaki tecrübemiz sayesinde hedeflerimiz doğrultusunda tamamladık. Teknolojimizi dünyanın 157 ülkesine ulaştırarak, ülke ekonomimize değer yaratmayı sürdürdük.

Özellikle pandeminin ilk dönemlerinde, salgının Avrupa ülkelerinde tepe noktasına ulaşmasını takiben sınırların kapanması, lojistik yavaşlamaların yaşanması gibi zorlu koşullara rağmen sektörümüzde 23'üncü kez ihracat şampiyonu olmanın gururunu yaşadık. İhracatta sahip olduğumuz başarıyı her yıl artırma hedefimiz kapsamında 2020 yılında da stratejik hamlelerde bulunduk. Uluslararası şirketlerle iş birliklerine ve satın almalara devam ettik. Yılın son çeyreğinde İngiltere beyaz eşya pazarının önemli oyuncularından Crosslee PLC şirketinin Hostess ve White Knight markalarını satın aldık. Bu satın alma ile özellikle İngiltere ve AB ülkelerindeki gücümüze güç katmayı hedefliyoruz. Sharp ile devam eden lisans anlaşmamızın süresini uzattık. Son olarak yakın zamanda Güney Koreli

Daewoo ile 10 senelik stratejik bir marka lisans anlaşması imzaladık. Bu anlaşma ile ihracat pazarlarındaki gücümüze güç katacağız. Avrupa başta olmak üzere Rusya ve Türkiye Cumhuriyetlerindeki pazar payımızı artıracacağız. Bu ve benzer adımlarımızla hedef pazarlarımıza daha da yaklaşıyor, teknolojimizi dünya geneline yayma yolunda emin adımlarla ilerliyoruz.

Diğer taraftan, çok önceden yatırım alanlarımıza aldığımız elektrikli araç şarjları ve yeni nesil pil teknolojilerinde de uluslararası pazarda söz sahibi konumuna geldik. Katma değeri yüksek bu alandaki vizyonumuz bize büyük bir başarı getirdi. 2020 yılının sonunda dünyanın en büyük elektrik hizmeti şirketlerinden Iberdrola ile uluslararası elektrikli araç şarj cihazları (EVC) projesi için anlaşma sağladık. Bu anlaşma kapsamında Avrupa'nın birçok önemli bölgesine konumlandırılacak EVC'leri üreteceğiz. Projenin ilerleyen aşamalarında tüm Avrupa'ya ulaşmayı hedefliyoruz. Aynı zamanda otomotiv elektroniği, akıllı evler ve şehirler, sağlık teknolojisi konularında Ar-Ge çalışmalarımıza yoğun bir şekilde devam ediyoruz.

“Gündemimiz sürdürülebilirlik ve dijitalleşme”

Uzun zamandır en önemli gündem maddelerimiz sürdürülebilirlik ve dijitalleşme. Tüm yatırımlarımızı sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda gerçekleştiriyoruz. 2020 yılında ilk yeşil tahvil ihracatını gerçekleştirdik. Tahvil ihracatından elde ettiğimiz kaynağı, su kaynaklarının korunması, karbon azaltımı, enerji verimliliği ve atıkların azaltılması gibi alanlara katkı sağlayan Ar-Ge çalışmalarımız ve çevre dostu teknoloji yatırımlarımız için kullanacağız.

Dijital dönüşüm tarafında ise çok ciddi ilerleme kaydettik. Sürdürdüğümüz çalışmalar neticesinde Endüstri 4.0 dönüşümünde yüzde 90 seviyelerine ulaştık. Bir teknoloji şirketi olarak, önceki yıllarda ithal ettiğimiz üretim hattı ve makineleri bugün kendi bünyemizde tasarlayıp imal eden ve bu makineler için patent başvurusunda bulunan bir şirket haline dönüştük.

Bu başarının arkasında 20 bin kişilik büyük bir aile, dünyanın farklı noktalarındaki 8 Ar-Ge merkezimizde görev yapan mühendislerimiz, tasarımlarıyla dünya devi rakiplerini geride bırakarak uluslararası prestijli organizasyonlardan onlarca ödülle dönen ekiplerimiz ve bize inanan tüketicilerimiz var. Ülkemizin adını değerli platformlarda daha çok duyurmaya, beyaz eşya ve elektronik sektörlerinde Türkiye’yi global bir marka haline getirmeye odaklanarak çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

“Özellikle pandeminin ilk dönemlerinde, salgının Avrupa ülkelerinde tepe noktasına ulaşmasını takiben sınırların kapanması, lojistik yavaşlamaların yaşanması gibi zorlu koşullara rağmen sektörümüzde 23’üncü kez ihracat şampiyonu olmanın gururunu yaşadık. İhracatta sahip olduğumuz başarıyı her yıl artırma hedefimiz kapsamında 2020 yılında da stratejik hamlelerde bulunduk. Uluslararası şirketlerle iş birliklerine ve satın almalara devam ettik.”

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 5.'Sİ

Demir ve Demir Dışı Metaller Sektör Birincisi

KİBAR DIŞ TİC. A.Ş.

Haluk KAYABAŞI

CEO - Kibar Holding

STRATEJİK PAZARLARA ODAKLANARAK İHRACAT ÇALIŞMALARIMIZIN KAPSAMINI GENİŞLETECEĞİZ

2020 yılı global sağlık krizinin gölgesinde geçen, olağan dışı gelişmelerle dolu bir yıl oldu. Pandeminin küresel ticarete yaratacağı etkileri ve olası riskleri, salgın henüz Çin dışında bir ülkeye yayılmamışken tespit etmiş, tüm aksiyon planlarımızı hazırlamıştık. Bu planları devreye alarak, lojistik yavaşlamalar ve ülkeler arasındaki sınırların kapandığı dönemlerde hızla pazar değişikliği yaptık. Esnek ve çevik yapımız sayesinde, ihracat odaklı bir Grup olmanın gerektirdiği şekilde ürünlerimizi dünyanın dört bir yanına ulaştırmaya devam ettik.

Alüminyumdan otomotive, gıdadan ambalaja kadar çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren Kibar Holding olarak üretimlerimizin yüzde 60'ını ihraç ediyoruz. Bu oran bazı şirketlerimizde yüzde 90 seviyesine kadar yükselebiliyor. 50 yıla yaklaşan tarihimiz boyunca, bu topraklarda ürettiğimiz ürünleri 5 kıtaya ulaştırıyor, ülkemizin adını gururla dünyaya tanıtıyoruz.

Geride bıraktığımız 2020 yılı pek çok sektör açısından küresel ölçekte zorlu bir yıl oldu. Çin'den başlayarak kısa sürede dünyanın diğer ülkelerine sıçrayarak pandemi haline gelen Covid-19, daha önce tecrübe etmediğimiz birçok gelişmeyle bizleri karşı karşıya bıraktı. Kibar

Holding olarak ihracat odaklı bir Grubuz, ihracat alanında çok ciddi bilgi birikimi ve tecrübemiz var. Risk yönetim yapımızla pandemi sürecini başından itibaren başarıyla yönettik, yönetmeye devam ediyoruz.

Tüm grup şirketlerimizin ihracatlarını, Türkiye'nin en fazla ihracat yapan şirketleri arasında yıllardır ilk sıralarda yer alan Kibar Dış Ticaret A.Ş. şirketimiz ile gerçekleştiriyoruz. Önümüzdeki dönem ihracat pazarlarına daha fazla odaklanmayı, mevcut pazarlarımızı korurken başka pazarlarda da genişlemeyi planlıyoruz. İhracatta en büyük artılarımızdan biri sadece tek pazar için ürün üretmiyor oluşumuz. Dünyanın her yerine satılabilir maliyette ve kalitede ürün üretebiliyoruz. Hangi işte faaliyet gösteriyorsak her zaman sektörün öncü firmaları arasında yer almayı amaçlıyoruz.

Batı Avrupa, yıllardır ihracat yaptığımız ana pazarımızı oluşturuyor. Yeni dönemde rotamızı Afrika, Asya ve Uzakdoğu ülkelerine de çevireceğiz. Uzak Doğu pazarında var olmak için ciddi mesai harcıyoruz. Assan Alüminyum ile Amerika'da 3 yılda büyük pazar payı elde ettik. Sosun anavatanı Uzak Doğu'ya Walmart ile giren Assan Foods ile satışlarımızı yüzde 100 artırmayı hedefliyoruz.

Aynı başarı örneklerini yeni pazarlarda da tekrarlama hedefindeyiz. Assan Panel ile Azerbaycan'ın en önemli sanayi ve teknoloji merkezi STP ile iş birliği anlaşması yaptık. Bu ortaklık ile başta Türki Cumhuriyetler olmak üzere Rusya ve Asya pazarlarına ihracat hedefleyen Assan Panel şirketimiz, global marka olma yolunda hızla ilerliyor. 5 kıtada 100'ü aşkın ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz. Yeni Pazar arayışlarımız ve çalışmalarımız aralıksız devam ediyor. Faaliyet gösterdiğimiz her alanda ihracat yaptığımız ülkelerin kapsamını genişletme konusu ajandamızda her daim önemli bir yer tutuyor.

“Kibar Holding 2025 Sürdürülebilirlik Stratejisi, çalışmalarımızda yol göstericimiz olacak”

2020 yılında Grubumuz açısından büyük önem taşıyan kilometre taşlarından biri, Kibar Holding 2025 Sürdürülebilirlik Stratejisi'ni oluşturmak ve açıklamak oldu. Bu stratejiyi, “Kibar Grubu Sürdürülebilirlik İlkeleri”yle tanımladık ve tüm paydaşlarımızla birlikte geniş bir katılımı belirlediğimiz Grubumuzun sürdürülebilirlik öncelikleriyle şekillendirdik.

Birleşmiş Milletler'in 2030 yılına kadar gerçekleştirmeyi planladığı hedeflere, Kibar Grubu'nun sağladığı ve sağlayacağı katkıları analiz ederek 40 hedef tespit ettik. Ekonomik büyümeyi sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirmek, çalışan sağlığına öncelik vermek, mesleki gelişim ve katılımı artırmak, ürün ve hizmet kalitesini en yüksek standartlarda sürdürmek, dijitalleşme süreçlerini tamamlamak, doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini ve verimli kullanımını sağlamak, iklim değişikliği ile mücadele çalışmalarına katkı koymak ve sosyal sorumluluk

projelerini artırmak gibi başlıklarda somut hedeflerimiz var.

2021 yılında da ana gündemimiz üretim ve istihdamı koruyarak ihracat hacmini artırmak ve stratejik pazarlara odaklanmak olacak. Tüm faaliyetlerimizi sürdürülebilirlik ekseninde şekillendirmeye devam edeceğiz. Tüm grup şirketlerimizdeki yatırımlarımızın merkezinde ise dijitalleşme yer alacak.

“Yeni dönemde rotamızı Afrika, Asya ve Uzak Doğu ülkelerine de çevireceğiz. Uzak Doğu pazarında var olmak için ciddi mesai harcıyoruz. Assan Alüminyum ile Amerika'da 3 yılda büyük pazar payı elde ettik. Sosun anavatanı Uzak Doğu'ya Walmart ile giren Assan Foods ile satışlarımızı yüzde 100 artırmayı hedefliyoruz.”

Hakan BULGURLU

CEO

DAHA GÜZEL VE SAĞLIKLI GÜNLERE HEP BERABER ULAŞACAĞIMIZA YÜREKTEN İNANIYORUZ

Tüm dünyayı 2019 sonlarından itibaren etkisi altına alan küresel salgın sebebiyle olağanüstü bir dönemden geçtik ve geçmeye de devam ediyoruz. Tüm dünyada ağır izler bırakan pandemi, hayatımızı derinden etkiledi. Arçelik olarak pandeminin ilk günlerinden itibaren süreci yakından takip edip öncü önlemler aldık. Bir yandan da çalışmalarımızı stratejik hedeflerimiz doğrultusunda hız kesmeden sürdürdük.

Küresel pazarlarımızda güçlü bir performans sergiledik. Lider olduğumuz pazarlardaki pozisyonumuzu korumanın yanı sıra, yurt içi ve yurt dışında markalarımıza olan güçlü talebi yönetmek için yoğun bir gayret gösterdik. Mart 2020 itibarıyla pazarların hızlı kapanması ve satışların online kanallara kaymasıyla ortaya çıkan yeni rekabet koşullarına çeviklikle uyum sağladık. Yılın son çeyreğinde büyüme ivmesi yakaladığımız Afrika pazarında gerçekleştirdiğimiz maliyet kontrolü, fiyat ayarlamaları ve düşen kredi maliyetleri yıllık kâr marjlarında ilerleme kaydetmemizi sağladı. Hızlı uyum kapasitemiz ve doğru risk yönetimimiz ile bu pazarlardaki kayıpları minimize etmeyi başardık.

Global tedarik zincirleri için tehdit oluşturan Covid-19 salgınına rağmen dünya beyaz eşya sektörü büyümeye devam etti ve 2020'yi kapanmaların da etkisiyle güçlü geçirdi. Üretim kapasiteleri ve tedarik zincirlerini kapsayan hızlı bir adaptasyon sürecine giren sektör, 2020'de ciro bazında %4 büyüyerek 215 milyar dolar ciroya ulaştı. Türkiye pazarı da pandeminin ilk aydaki zorlayıcı etkilerini atlattı. 2020 yılında sektör üretimde %3 büyüdü, ihracat rakamları ise paralel seyretti. İç satışlar geçtiğimiz seneye oranla %16 artış gösterdi.

Pandemi ile çetin mücadelemiz devam ederken bu zorlu dönemi en kısa zamanda geride bırakacağımıza, daha güzel ve sağlıklı günlere hep beraber ulaşacağımıza yüreктen inanıyoruz. Türkiye'ye ilkleri sunan ve yurt dışında çok önemli atılımlar gerçekleştiren bir şirket olarak ülkemiz için çalışmaya ve istihdam sağlamaya devam edeceğiz. Aşı dağıtımlarının hızlanmasıyla birlikte ekonomik toparlanmanın hız kazanmasını beklediğimiz 2021 yılında da performansımızı korumayı ve küresel pazarlardaki pozisyonumuzu güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Özellikle Asya-Pasifik'te doğru yatırımlarla yakaladığımız ivmeyi daha da kuvvetlendirip, bu pazarlarda payımızı artırmayı hedefleyeceğiz. Yarını hayal etmekte zorlandığımız bu günlerde sürekli değişen tüketici ihtiyaçlarına hızlı ve dinamik Ar-Ge gücümüzle cevap vermeye devam edeceğiz. Ticari faaliyetlerimizin yanında, sürdürülebilirlik konusu da iş modelimizin kalbinde yer alacak. Önümüzdeki dönemde tüm operasyonlarımızda çevre dostu, yeşil politikalar izleme konusunda kararlıyız. Avrupa Birliği'nde yeni enerji etiketi uygulaması başlarken, yeni ürün platformlarımız ve tasarımlarımızla pazardaki konumumuzu sağlamlaştırmaya odaklanacağız. Dijitalleşme ve müşteri deneyimini üst seviyelere taşımak için yenilikçi ürün ve hizmetlerimizle sektörün öncü şirketi olmayı sürdüreceğiz, uluslararası pazarlardaki gücümüzü daha da artırmak üzere çalışacağız.

“Türkiye’ye ilkleri sunan ve yurt dışında çok önemli atılımlar gerçekleştiren bir şirket olarak ülkemiz için çalışmaya ve istihdam sağlamaya devam edeceğiz. Aşı dağıtımlarının hızlanmasıyla birlikte ekonomik toparlanmanın hız kazanmasını beklediğimiz 2021 yılında da performansımızı korumayı ve küresel pazarlardaki pozisyonumuzu güçlendirmeyi hedefliyoruz.”

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 7'Sİ

Hazır giyim ve Konfeksiyon, Deri ve Deri Mamulleri Sektör Birincisi

TGS DIŞ TİCARET A.Ő.

Ali TANRIVERDİ

Yönetim Kurulu Başkanı

BELİRSİZLİKLE BAŞA ÇIKAN KASLARIMIZ GELİŐTİ

2020 pandemi yılı olarak dünya tarihindeki yerini alırken, ekonomik, sosyal ve kültürel aktivitelerin büyük oranda gerilediğine, hatta zaman zaman yaşanan tam kapanma dönemlerinde nerdeyse tamamen durduğuna tanıklık ettik. Bu durum en çok da dünya ekonomilerini olumsuz etkiledi hiç şüphesiz. Dünya ticaretinde 2019 yılında ABD ile Çin arasında tırmanan gerginlik sonucunda %3, ardından 2020'de Covid 19 etkisiyle %5,3 daralma yaşandı. Öte yandan, 2020 yılında gerek yaşam tarzlarında, gerekse iş anlayışlarımızda köklü değişiklikler yaşandı. Bu değişim süreci, iş yapma ve üretim şekillerimizle birlikte genel tüketici alışkanlıklarını da etkiledi. Son yıllarda hızlanan teknolojik değişim, pandemi ile birlikte zirveye ulaştı. İş yaşamındaki teknolojik dönüşüm, ticaret alanında etkisini iyice gösterdi. Bugün online toplantılar ile müşterilerimiz ile hızlı bir şekilde ticari ilişkilerimizi sürdürülebiliyoruz. Bizler de değişen bu koşullara uyum sağlayarak yaşanan tüm bu zorluklara rağmen pek çok tecrübe edinerek 2020 yılını başarıyla tamamladık.

Bu dönemin en önemli kazanımı, belirsizlikle başa çıkma konusundaki kaslarımızın gelişmesi oldu diyebiliriz. Anlık takip, hızlı karar ve öngörülü bir yaklaşımla, firmalarımıza

uygun çözümler geliştirme kabiliyetimiz ve öğrenen şirket yetkinliğimizi kuvvetlendirdik. Bu dönemde en etkili strateji, hiç şüphesiz kriz yönetimindeki kabiliyetlerimizi güçlendirerek belirsizlikle mücadele etmek, en önemli aksiyon ise kaynakları optimize ederek tehditleri minimize etmek ve sürdürülebilir bir gelecek için fırsatlara odaklanmak oldu. Kurumsallaşma boyutundaki kazanımlarımız, doğru işi doğru yapmamızı sürdürülebilir kılarken alternatif iş ve hizmetlere yönelik odağımızı ve vizyonumuzu geliştirmeye devam ettik.

Şirketimiz açısından 2020'nin ihracat performansı, aracılık ettiğimiz ihracatçılarımızın performansına paralel bir seyir izlemiştir. Ülkemizin pandemiye rağmen sergilediği duruş ve ihracatçılarımızın bu alanda gösterdiği olağanüstü çabanın farkında olarak, önümüzdeki döneme umutla bakıyoruz. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki; kalıcı ve hızlı bir toparlanmanın, ancak aşı çalışmalarında belirli bir doygunluğa gelmesiyle mümkün olacağını düşünüyoruz. 2021 yılı için de salgına karşı aşı tedavilerinin başlamasına rağmen, pandeminin bir risk faktörü olarak varlığını sürdürülebileceğini hesaba katmalıyız. 2021 yılında, aşının tedarik ve uygulanmasının yanı sıra, mutasyon sürecinin

somutta nereye bağlanacağına göre şekilleneceğini de unutmamak lazım.

TGS A.Ş. olarak verdiğimiz hizmetin niteliğinde bir kayba uğramadık. Ayrıca, finansal ve mali yapımızda da bir olumsuzluk yaşamıyoruz. İhracatta majör pazarımız olan AB'deki açılma sürecini önemli buluyor ve izliyoruz. Yılın ikinci yarısından sonra AB pazarının büyüyeceğine inanıyoruz, bunun ihracata olan yansımalarını yakından takip etmek gerekir.

Önümüzdeki dönemde yenilene iş yapma modelleri ve sektörel fırsatlara odaklanarak ilerleyeceğiz. Bilhassa lojistikte tecrübe ettiğimiz deneyimlerle postansiyel yatırım alanlarına odaklanmayı planlıyoruz. Diğer taraftan imalatçılarımıza yönelik süreçleri iyileştirme çalışmalarımıza devam edeceğiz. Bu konuda dijital çözümlerin her zamankinden daha fazla merkeze olacağını düşünürsek, iş yapma modellerinde yaşanan dijital dönüşüm ve yapılanmanın her zamankinden daha fazla öne çıktığını göreceğiz.

Diğer taraftan sağlık alanındaki harcama ve yatırımların, önümüzdeki dönemde daha da öne çıkacağını ve ihracatçılarımız için yeni fırsatlar sunacağına inanıyoruz. 2021 yılı için aşılama uygulaması ile pandeminin tüm dünyada sona ermesini, firmamız ve tüm sektörlerimiz için yılın geri kalanının başarılı bir şekilde tamamlanmasını diliyoruz. Temennimiz, alınan önlemler neticesinde salgının tüm dünyada kısa sürede atlatılmasıdır.

“Şirketimiz açısından 2020'nin ihracat performansı, aracılık ettiğimiz ihracatçılarımızın performansına paralel bir seyir izlemiştir. Ülkemizin pandemiye rağmen sergilediği duruş ve ihracatçılarımızın bu alanda gösterdiği olağanüstü çabanın farkında olarak, önümüzdeki döneme umutla bakıyoruz.”

TOFAŞ

TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 8.'Sİ TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.

Cengiz EROLDU

CEO

DEĞİŞİME HIZLI UYUM SAĞLADIK

2020 olağandışı bir yıl oldu. Pandemi normal tanımımızı değiştirirken hayatımızı yeniden şekillendirdi. Bu zorlayıcı yılda, çalışanlarımızın ve diğer paydaşlarımızın sağlığını ön planda tutarak, işimizin devamlılığını sağladık. Yeni ürün yatırımlarımıza ara vermeden, Ar-Ge ve teknoloji yatırımlarımızı da sürdürdük. Tüm dünyanın dayanıklılık testinden geçtiği bu dönemde, değişime hızlı uyum sağlayarak, çevik ve etkin yönetimimizle yılı başarılı şekilde tamamladık. Toplumsal fayda yaratmaya yönelik faaliyetlerimizle de salgınla mücadelede örnek bir duruş sergileyerek tüm paydaşlarımızı korumaya yönelik örnek uygulamaları hayata geçirdik.

2020 yılında 250 bin 630 adetlik üretim gerçekleştirdik. İç pazar satışlarımızdaki yüzde 93'lük yerli üretim payı, Fiat markası ile toplam pazar liderliğimiz ve 118 bin adetlik ihracatımız ile ülkemizin önde gelen sanayi kuruluşları arasında yer almayı sürdürdük.

İhracatımızın, yaklaşık yüzde 75'ini Batı Avrupa ülkelerine gerçekleştiriyoruz. Avrupa, Orta Doğu ve Afrika pazarlarının yanı sıra Kuzey Amerika ve Kanada ihracat pazarlarımız arasında yer alıyor. Geliştirme sürecinde önemli sorumluluklar aldığımız ve üretimini gerçekleştirdiğimiz ürünler dünyanın bazı bölgelerinde

farklı markalar altında satışa sunuluyor. Egea, Avrupa'da Tipo ismiyle satışa sunuluyor. Doblò'yu ise Avrupa ve diğer ana ihracat pazarlarının dışında, RAM markası altına ProMaster City adıyla 2015 yılının başından bu yana Kuzey Amerika ve Kanada'ya ihraç ediyoruz.

2020 yılında, başta İtalya, İspanya ve Fransa olmak üzere Avrupa'daki ihracat pazarları pandemiden büyük oranda etkilendi. Bu durum, Avrupa ağırlıklı olan Türkiye toplam otomotiv sanayi ihracatında daralmaya yol açmakla birlikte, otomotiv sanayi 14 yıldır sürdürdüğü ülke ihracat liderliğini 2020 yılında da toplam ihracattan yüzde 15 pay alarak korudu.

Tofaş olarak, 2020 yılında toplam ülke ihracat hacminin yüzde 13'ünü gerçekleştirerek 10,8 milyar TL ihracat geliri elde ettik. Geçtiğimiz yıl; Tofaş'ın ürün geliştirme sürecini yöneterek üretimini gerçekleştirdiği Fiat Egea, tüm gövde seçenekleriyle Türkiye'nin en çok tercih edilen otomobili oldu ve başarısını 5'inci yılına taşıdı. Fiat Egea 225 milyon ABD dolarlık yatırımla kapsamlı bir şekilde yenilenirken, Egea Cross projesi de tamamladık. Yenilenen Egea Model Ailesi ve ürün gamında yeni eklenen yeni gövde seçeneği Egea Cross'un yıl sonunda lansmanı gerçekleştirdik. Avrupa ülkelerine ihracatı Kasım 2020'de

başlayan yeni Egea model ailesi, 2021 başında Türkiye’de satışa sunduk.

Son yıllarda, nihai ürünlerin yanı sıra mühendislik ihracatı da gerçekleştiriyoruz. Ürünün mühendislik tasarımından pazara sunulmasına kadar önemli roller üstlendiğimiz Doblo, Fiorino ve Egea gibi başarılı projelerimizle beraber yalnızca ürün değil mühendislik anlamında da dünyaya açıldık. Bir otomobilin tümünün veya parçalarının uluslararası düzeyde sorumluluğunun üstlenilmesi hem uygun bir altyapı hem de yetkin mühendislik gerektiriyor. Tofaş; tüm bu kabiliyetleri karşılayacak bilgi birikimine ve gerekli tüm yetkinliklere sahip. Otomotiv teknolojilerini yakından takip eden ve sıfırdan araç geliştirme yetkinliğine sahip Ar-Ge’miz, Stellantis’in dünyanın birçok noktasında üretilerek pazara sunulacak olan modellerinde önemli sorumluluklar alıyor.

İhracatta başarı, teknolojinin ve küresel ekonominin günümüzdeki durumuna bağlı olarak yeni niteliklerin kazanılmasını gerekli hale getirdi.

Otomotivde başarı için düşük maliyetli üretimin, ölçek ekonomisiyle buluşması önemini koruyor. Ancak, teknolojinin etkisiyle otomasyon yeni boyutlara ulaştı; bilgi ekonomisinin ağırlığı arttı. Gelişmiş ekonomiler, üretimin, yeni biçimleriyle kendi ülkelerinde tekrar kuvvetlenmesine yönelik politikalar benimsiyorlar. Yüksek teknoloji kullanımının yanı sıra, çevre etkilerinin sınırlandırılmasına yönelik önlemler, üretim yeri ve ticaretin akışını da kontrol etmek üzere kurgulanıyor. Rekabet avantajı sağlayabilmek üzere ekonomik blokların birlikte hareket eğilimi güçleniyor.

Bu yeni durum, oluşmasına katkı verdiğimiz, yetkin ve güvenilir tedarik zincirinin korunması ve geliştirilmesinin ötesinde, farklı politikalara ve etkili bir yatırım ortamının yaratılmasına ihtiyaç doğurmuş durumda. Artık sürdürülebilirlik sağlamak için ekonomik üretim yapmanın yanı sıra, küresel olarak katma değer artışı, çevre etkilerini ve hammadde kaynaklarına erişimi birlikte düşünmek gerekiyor.

Bu meydan okumalara cevap verebilecek bir Ar-Ge yeteneğinin, yüksek katma değerli ihracatın sürdürülebilirliği açısından da önemi artmış durumda. Biz Ar-Ge’ye

verdiğimiz önem ve istikrarlı yatırımları salgın koşullarında da sürdürdük; son 15 yılda 1,6 milyar Euro Ar-Ge harcaması yaptığımız, Ar-Ge merkezimizde yaklaşık 500 çalışanımız görev alıyor. Salgının yarattığı ihtiyaçlara yanıt vermek ve Ar-Ge yeteneğimizin, uzun vadeli hedeflere odaklı olarak çalışmasını sağlamasına yönelik çalışmaya devam ediyoruz.

Bunun için hem uygun yatırım ve yenilik ortamının sağlanması her zamankinden daha önemli hale geldi. Salgın ertesinde, küresel piyasalar canlanırken, üretimin ve ihracatın korunması ve geliştirilmesi için özellikle sertleşen ticaret savaşları ve korumacılık eğilimleri karşısında Ar-Ge ve teknoloji geliştirme, üretim ve ihracata yönelik yatırımlarda etkin ve anlamlı teşviklerin ve tedarik zincirinin uzun vadeli gelişimine uygun ortamın, sektörle birlikte geliştirilmesi ortak bir ödev olarak karşımızda duruyor.

Tofaş olarak yatırımlarımızı ve iş planlarımızı uzun vadeli bakış açısıyla yapıyoruz. Tofaş üretime başladığı günden bugüne iç pazara üretim yapan bir şirketten, dünya pazarları için ürün geliştiren ve geliştirdiği ürünleri dünyanın dört bir yanına ihraç eden bir şirket haline dönüştü.

Otomotiv sanayimizin önde gelen üreticisi olarak, bu olağandışı dönemde, gerek insan kaynağımız ve yönetsel yetkinliğimiz, gerekse üretim ve teknolojik yetkinliğimizle güçlü konumumuzu pekiştirdik. Diğer yandan FCA ve PSA gruplarının birleşme görüşmelerinin tamamlanmasıyla her iki şirketin yüzde 50 paya sahip olduğu “Stellantis” grubunun kuruluşuyla yaratılan sinerjinin, şirketlerin operasyonel ve sermaye verimliliğinin yanı sıra, büyüme ve teknoloji geliştirme kapasitesini artırması hedefleniyor. Birleşme sonrası, dünyanın dördüncü büyük otomotiv grubu oluşurken, yeni oluşumun yaratacağı sinerji ve artı değerlerle gücümüzü ve performansımızı arttırmaya odaklanacağız.

Ar-Ge yetkinliğimizin odaklı bir şekilde geliştirilmesi, üretimde rekabetçiliğimizin küresel düzeyde tutulması, değer zincirinin tasarım yeteneğinin ve dijital optimizasyonunun desteklenmesi ve rekabetçiliğinin güçlendirilmesi için yatırımlarımızı yapmaya, insanı ve sürdürülebilirliği önceliklendiren bir anlayışla çalışmaya devam edeceğiz.

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 9.'SU

Kimyevi Maddeler ve Mamulleri Sektör Birincisi
TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

İbrahim YELMENOĞLU

CEO

TÜRKİYE'NİN AKARYAKIT İHTİYACINI, HİÇBİR AKSAKLIĞA İZİN VERMEDEN BAŞARIYLA YERİNE GETİRDİK

Küresel ekonomik kırılganlıkların arttığı bir dönemde başlayan Covid-19 salgını, dünya ekonomisinde büyük bir daralmaya yol açarken, petrol sektöründe de en kötümser tahminleri dahi aşan bir talep azalışına neden oldu. Petrol ürünleri talebi son 8 yıllık birikimli artışını kaybederek 2013 düzeyine gerilerken, benzin talebi 10 yıl, jet yakıtı talebi ise 32 yıl geriye döndü. 2020 yılı, kompleks rafineri kârlılıkları için tüm olumsuz bileşenlerin bir arada olduğu, arz ve talep şoklarının aynı anda meydana gelmesi ile "ikiz şok" yaşanan, eşi ve benzeri görülmemiş bir yıl oldu.

Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, yılın tamamında ortalama ham petrol talebinde 8,8 milyon varil/gün düşüşüne karşın, arzdaki düşüşün 6,6 milyon varil/gün düzeyinde kalması, sektörü yıl boyunca rekor seviyelere ulaşan ham petrol stoklarıyla mücadele etmek durumunda bıraktı. Talep kaybının yüzde 90'ından fazlası gelişmiş rafinerilerin kârlılığında en önemli ürünler olan benzin, motorin ve jet yakıtından kaynaklandı. Bu durum küresel bazda ana petrol ürünlerinde ciddi bir stok artışına yol açarken, ürün kârlılıkları da tarihi dip seviyeleri gördü.

Tüpraş, ihracat ve transit satış dâhil 24,5 milyon ton satış hacmine ulaştı

Dünya talebinin 2009 kriz dönemindeki düşüşün tam 10 katı gerilediği bu dönemde, Türkiye olumlu ayrışan nadir pazarlardan biri oldu. EPDK verilerine göre, 2019 yılında yüzde 2,2 artan petrol ürünleri talebi 2020 yılında ise yüzde 1 düşüş gösterdi. Bu düşüşte talebi yaklaşık yüzde 54 oranında gerileyen jet yakıtı başı çekerken, benzin talebi de yüzde 2,5 oranında geriledi. Buna karşın artan ticari aktivite ve kamyon taşımacılığının desteğiyle motorin talebi yılı %1'lik bir büyüme ile kapatmayı başardı.

İran yaptırımlarının sürdüğü, OPEC+ kesinti kararlarıyla ham petrol arz dengelerinin tamamen bozulduğu 2020 yılı içinde, en uygun maliyetli şarj kompozisyonunu oluşturacak şekilde yerli ham petrol dâhil, 11 ülkeden 18 farklı çeşit ile toplam 21,5 milyon ton ham petrol ikmal edildi.

Şirketimiz, Covid-19 salgınına bağlı olarak talepte meydana gelen azalışın olumsuz etkilerini minimum seviyeye indirmek amacıyla, Mayıs ve Haziran aylarında İzmir Rafinerisi'nde

üretimde ara verdi. Bu dönemde özellikle jet yakıtı talebinin daha fazla etkilenmesi sebebiyle, üretim optimizasyonu kapsamında jet yakıtı üretimi minimum seviyeye düşürüldü. Normalleşme sürecine paralel olarak artan talebi karşılamaya yönelik üretim artışına gidilerek optimum şarjla ortalama %82 kapasite kullanımı gerçekleştirildi ve 2020 yılında 23,4 milyon ton ürün üretildi. Bunun yanı sıra dönüşüm ünitelerinin etkin kullanımı ile yüksek katma değerli beyaz ürün verimliliği geçen yılın 2,5 puan üzerinde %81,5 olarak gerçekleşti.

Şirketimiz, geniş filosu ve alternatifli üretim ve ikmal çözümleriyle yurt içi müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirerek, 19,8 milyon ton yurt içi satışla ülke talebinin büyük kısmını karşılarken, ihracat ve transit satış dâhil 24,5 milyon ton toplam satış hacmi sağladı.

Tupras Trading Ltd 2020'de 2,3 milyon ton ihracat gerçekleştirdi

2018 yılında şube olarak faaliyete başlayan Londra Ofisimiz, 2020 yılında yüzde 100 Tüpraş'ın sahibi olduğu iştirake dönüşerek faaliyetlerine devam etti. Bu zorlu dönemde Tupras Trading Ltd üzerinden alınan önlemlerle salgının Tüpraş ticari operasyonları üzerinde yaratabileceği riskler ve olumsuz etkiler kara ve denizdeki depolama işlemleri ve üçüncü taraflarla ticaret imkânları ile minimize edildi. 2020'de toplam 2,3 milyon ton ihracat, rafinerilerinin yakıt ve ara ürün ihtiyacını karşılamak üzere toplam 1,8 milyon ton ithalat Tupras Trading Ltd tarafından gerçekleştirildi.

Tüpraş, TURQUALITY® Destek Programı'nda

Tüpraş, yurt dışında markalaşma hedefine hizmet eden çalışmaların desteklediği Türkiye'nin "markalaşma projesi" olarak anılan TURQUALITY® programına katıldı. Bu kapsamda aldığımız destekle yurt dışı markalaşma çalışmalarımızı daha da güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Pandemi sürecinde çevik yaklaşım sergiledik

Dünya Sağlık Örgütü ve T.C. Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere tüm yetkili mercilerin güncel öneri ve direktifleri doğrultusunda gerekli önlemleri ve Koç Holding Kriz Merkezi'nin yönlendirmelerini dikkate almış olan Tüpraş; tüm rafinerilerinde COVID-19 TSE Güvenli Üretim Belgesini olarak emniyetli üretim önceliğini korudu. Vardiya ve

çalışma sistemi salgınla mücadeleye uygun hale getirildi ve tüm çalışanlarımız için HES kodu uygulamasına geçildi.

Tüpraş, pandemi döneminde müşterilerin talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı şekilde karşılamak üzere, dijital müşteri çözümleri üzerine odaklanarak, saha düzenlemeleriyle bulaş riskinin minimum seviyede tutulması için çevik yaklaşımlar sergiledi.

Ülkemiz için yatırımlarımıza devam ediyoruz

Dünyadaki en rekabetçi rafinerilerden biri olma hedefi doğrultusunda, yatırım koşullarının hiç olmadığı kadar zorlaştığı 2020 yılında pandemi süreci boyunca yatırımlarımızı sürdürdük. Sadece rafinaj faaliyetlerimize yönelik 113 milyon dolar yatırım gerçekleştirdik. Tüm faaliyetlerimiz için konsolide yatırım tutarımız ise 153 milyon dolara ulaştı. 2020 yılında 30 enerji verimliliği projesi ile 713 bin GCal enerji tasarrufu sağlarken, son 5 yılda 108 proje ile CO2 salınımını 433 bin ton azalttık.

Kendi mülkiyetindeki 14 tanker, bareboat kirasındaki 3 tanker dâhil toplam 17 tanker ve yaklaşık 749 bin DWT'lik taşıma kapasitesiyle hizmet veren iştirakimiz Ditaş'ın, toplam taşıma kapasitesi 346 bin DWT olan 4 adet tankerinde, Uluslararası Denizcilik Organizasyonu kurallarına uyum amaçlı baca gazı temizleyicisi (scrubber) kuruldu.

Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisi Körfez Ulaştırma iştirakimiz, 2018 yılında başladığı faaliyetlerini, satın aldığı 5 yeni lokomotif ilavesi ve vagon yatırımlarıyla daha da geliştirerek, 2020 yılında %77'si kendi vagonlarıyla olmak üzere toplam 1,5 milyon ton akaryakıt ürünü ve ara ürün taşınması gerçekleştirdi.

Ülkemiz açısından katma değer yaratmak amacıyla ve sorumlu üretici bilinciyle; çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim performanslarımızı her geçen gün daha da geliştiriyoruz. 2021 yılında gerçekleştireceğimiz yatırımların yaklaşık 1,7 milyar TL'lik yatırımın yüzde 40'ını sürdürülebilirlik projelerine ayıracağız. Geleceğin Tüpraş'ını bugünden tasarlayarak rekabet gücümüzü en üst seviyelere taşımayı sürdüreceğiz. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Ülkemiz, çalışanlarımız, iş ortaklarımız, hissedarlarımız ve tüm paydaşlarımız için en yüksek katma değeri üretmeye kararlılıkla devam edeceğiz.

2020 YILI TÜRKİYE İHRACAT 10.'SU

MERCEDES-BENZ TÜRK A.Ş.

Süer SÜLÜN

İcra Kurulu Başkanı

PANDEMİYE RAĞMEN; 'EKONOMİNİN AŞISI ÜRETİMDİR' DİYEREK, SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİME ODAKLANDIK

Mart 2020 itibarıyla ülkemizde etkilerini hissettiğimiz Covid-19 pandemisine rağmen; 'Ekonominin aşısı üretimdir' diyerek Aksaray Kamyon Fabrikamız ve Hoşdere Otobüs Fabrikamızda sürdürülebilir üretime odaklandık. 2019 yılına kıyasla şehirlerarası otobüs satışlarımızda yüzde 90, kamyon satışlarımızda ise yüzde 141'lik artış ile 2020 yılını zirvede tamamladık. Pandemi döneminde müşteri memnuniyetini odağımıza alarak, müşterilerimize kesintisiz hizmet sağlamak amacıyla satış sonrası servis ağı faaliyetlerimizi bu zorlu koşullara rağmen aralıksız sürdürdük. Eylül 2020'de 95.000'inci otobüs ve Ekim 2020'de 285.000'inci kamyon üretimine imza attık. 54 yıllık toplam yatırımlarımız 1.3 milyar Euro'yu aştı. Mercedes-Benz Türk olarak pandeminin etkisine rağmen otobüs ihracatından 422 milyon Euro, kamyon ihracatından 479 milyon Euro, AR-GE ve diğer alanlardaki hizmet ihracatından da 41 milyon Euro'yu aşkın gelir elde ettik. Mercedes-Benz Türk, 2020 yılında yaklaşık 1 milyar Euro'luk ihracat gelirin'e ulaşarak Türkiye ekonomisine katkısını aralıksız sürdürdü.

2020 yılında 376 adet otobüs satışı gerçekleştirdik. Türkiye'de 2020 yılında üretilen 7.267 adet otobüsten 3.611 adedini, yaklaşık yarısını, üretmenin gururunu yaşıyoruz. Bir diğer gurur kaynağımız ise; 2020'de Türkiye'den ihraç edilen her 2 otobüsten 1'inin Mercedes-Benz Türk imzası taşıması. Hayatın devamlılığının sağlanmasında büyük bir önemi olan kamyon ürün grubunda ise, bu yıl da liderliğimizi sürdürdük ve 6.932 adet kamyon sattık. Türkiye'deki her 10 kamyonun 6'sını üreten Mercedes-Benz Türk Aksaray Kamyon Fabrikası; üretimiyle, istihdamıyla, AR-GE faaliyetleri ve ihracatı ile Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına önemli katkılar sağlıyor. Şirketimiz, 2020 yılında Türkiye'den ihraç edilen her 10 kamyonun 8'inin üretimine imza atarak bir kez daha gururlanmamızı sağladı. 2020 yılında kamu bankalarından yerli üretim araçlara sağlanan özel krediler sayesinde pazardaki düşüş yeniden pozitif bir ivme kazandı. Bu alandaki kredi imkânlarını ithal modellerimiz için de özel bankalarla yaptığımız anlaşmalar ile destekledik.

2021 yılının gidişatı büyük ölçüde pandeminin gidişatına bağlı olarak belirlenecek. Mercedes-Benz olarak geleceğe hazır olmaktan ziyade geleceğin nasıl olacağını hem ürünlerimizle hem de değişen şartlara adapte olma kabiliyetimizle dizayn ettiğimizi söyleyebiliriz. Global olarak edindiğimiz deneyimler doğrultusunda otomotivin geleceğine yönelik çalışmalarımızı şimdiden planlayarak, belirlenen aksiyonları hayata geçiriyoruz.

“2020 yılında 376 adet otobüs satışı gerçekleştirdik. Türkiye’de 2020 yılında üretilen 7.267 adet otobüsten 3.611 adedini, yaklaşık yarısını, üretmenin gururunu yaşıyoruz. Bir diğer gurur kaynağımız ise; 2020’de Türkiye’den ihraç edilen her 2 otobüsten 1’inin Mercedes-Benz Türk imzası taşıması. Hayatın devamlılığının sağlanmasında büyük bir önemi olan kamyon ürün grubunda ise, bu yıl da liderliğimizi sürdürdük ve 6.932 adet kamyon sattık.”

NOW
VADEN
AGE

YPS GLOBAL

YPS GLOBAL OTOMOTIV İÇ VE DİŞ TİCARET A.Ş.

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

vaden.com.tr

GÖRÜNENİN ÖTESİNDE BİR BAŞARI
GÜCÜNÜN ZİRVESİNDE

Dünyanın 95 ülkesine ihracat yapan bu güç, inanmış bir takım, yüksek teknoloji ve büyük bir vizyonun eseridir.

VADEN®
ORIGINAL

GELECEĞİNE
GÜÇ KAT

TUSAŞ - Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.

TSKGV'nin Bağlı Ortaklığı ve SSB'nin İştirakidir.

tusas.com

ANKA
İHA SİSTEMİ

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

2020 YILI SEKTÖR BİRİNCİLERİ DEĞERLENDİRMELERİ

Çelik Sektör Birincisi

HABAŞ SİNAİ VE TIBBİ GAZLAR
İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.

Mehmet BAŞARAN

Yönetim Kurulu Başkanı

SEKTÖRÜMÜZ BİRİNCİLİK BAYRAĞINI TAŞIMAYA DEVAM ETMEKTEDİR

Temelleri 1956 yılında Hamdi BAŞARAN'ın (1913-1987) kurduğu Hamdi Başaran Topkapı Oksijen Fabrikası ile atılan HABAŞ Grubu, Sınai ve Tıbbi Gazlar, Demir Çelik, LPG, Doğalgaz, Ağır Makine İmalatı, Enerji ve Bankacılık sektörlerinde Ülkemizin önde gelen kuruluşlarından biridir. Kurucusunun yenilikçi vizyonunu kılavuz edinen HABAŞ Grubu, kesintisiz, etkin ve sürdürülebilir büyüme perspektifiyle faaliyetlerine devam etmektedir.

Faaliyet gösterdiği bir çok alanda Türkiye liderliğini sürdüren HABAŞ, son 10 yıldır uzun ve yassı çelik ihracatında birincilik bayrağını taşımaya devam etmektedir. 65 yıl önce Sınai ve Tıbbi Gazlar üretimi amacıyla kurulan HABAŞ, bugün Demir Çelik, LPG, Doğalgaz, Ağır Makine İmalatı, Enerji ve Bankacılık sektörlerini de içeren ülkemizin önde gelen kuruluşlarından biridir.

Sınai ve tıbbi gazlar sektörünün lider firması konumunda olan HABAŞ, ülke çapında yaygın tesislere, yüksek üretim, depolama ve nakliye imkanlarına, geniş bayi ağına, teknik destek ve bakım ekiplerine sahip olup Türkiye'nin giderek artan sınai ve tıbbi gazlar talebi doğrultusunda kapasitesini, satış noktalarını ve ürün gamını sürekli

geliştirmektedir. Coronavirüs salgınında (pandemide) dünyanın gelişmiş ülkelerinde dahi medikal oksijen gazı sıkıntısı yaşanırken Türkiye, HABAŞ'ın güçlü oksijen gazı üretim ve dağıtım alt yapısı ile bu süreçte son derece başarılı bir sınav vermiş, ülke genelinde medikal oksijen temininde bir sorun yaşanmamıştır.

Özellikle pandemi döneminde sağlık kuruluşlarının katlanarak artan oksijen gazı talebinin sıkıntısız karşılanabilmesi için HABAŞ, 7/24 çalışma sistemine geçerek yedek üretim tesislerini hızlı bir şekilde devreye almış, lojistik filosuna ve çalışan personel sayısına takviyeler yapmış, hastanelere kısa sürede ilave çok sayıda kriyojenik oksijen tankı kurulumu ve yeterli tüp desteği sağlanmıştır.

HABAŞ ayrıca başta Balkan ülkeleri, Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan, Makedonya olmak üzere diğer komşumuz olan çevre ülkelerin de ihtiyaç duyduğu medikal oksijeni doğrudan ve dolaylı olarak sağlayarak destek olmuştur. Sıvı oksijen dışında, sıvı azot, sıvı argon, sıvı karbondioksit, sıvı helyum, asetilen, hidrojen, narkoz, kaynak gazları, gıda gazları, gaz karışımları, yüksek saflıkta ve özel gazlar yurt çapındaki HABAŞ

tesislerinde üretilmekte, depolanmakta ve müşterilere tedarik edilmektedir. Türkiye'nin en önemli ve öncelikli sektörlerinin başında gelen demir çelik sektörü, HABAŞ'ın sektör lideri olduğu faaliyet alanlarından bir diğeridir. 1987 yılında Alağa'da üretime başlayan HABAŞ demir çelik tesisleri, bugün 4.7 milyon ton sıvı çelik üretme kapasitesine sahiptir. 2020 yılı her ne kadar ekonomik dalgalanmaların hakim olduğu bir yıl olsa da, bizim için çelikte koruma önlemleriyle anılan bir yıl olmuştur. İhracatımızda en büyük pazar payı olan AB ve ABD'nin koruma önlemleri nedeniyle ihracatımız önemli engellerle karşılaşmıştır. Buna rağmen üretiminin çoğunu, beş kıtada çeşitli ülkelere ihraç eden HABAŞ'ın 2020 yılı ihracatı 1.1 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. HABAŞ nervürlü inşaat demiri, filmaşın, sıcak haddelenmiş bobin, temperlenmiş, asitlenmiş, yağlanmış bobin, dilinmiş bobin ve lehva üretimine devam etmektedir.

HABAŞ tesisleri modern toz tutma sistemi ile çevreci bir tesistir. Sektöründe ilk çevre izin belgesini HABAŞ almıştır. Ağırlıklı olarak ithalat ve ihracata yönelik çalışan HABAŞ'a ait liman tesisleri, yüksek indirme-bindirme kapasitesiyle bu alanda Ülkemizin en büyük tesisleri arasındadır.

LPG sektörünün önde gelen kuruluşları arasında yer alan HABAŞ, dolun ve depolama tesisleri, deniz terminalleri, geniş nakliye filosu ve bayi ağıyla LPG'yi tüplü, dökme ve otogaz olarak tüketicilere sunmaktadır.

HABAŞ, doğalgaz sektörünün liberalleşmesinin ardından gerekli lisansları almış ve doğalgazın henüz ulaştırılmadığı noktalardaki müşterilere ilk defa sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) tedarik sistemini geliştirmiştir. Böylece Ülke çapında pahalı ve kirlili yakıtlarla çalışmak zorunda kalan sanayiciler doğalgaz kullanma olanağına kavuşmuşlardır. HABAŞ, aynı zamanda, tüketimi daha düşük düzeyde olan müşterilerin ihtiyacını karşılamak amacıyla sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) tedarik zincirini de geliştirip piyasaya tanıtan ilk firmadır.

Enerjinin her alanında var olmayı hedefleyen HABAŞ, elektrik üretimi alanında da büyük yatırımlar gerçekleştirmiş

ve Ülkemizin önde gelen elektrik üretim şirketleri arasında yerini almıştır. Başlangıçta yalnızca Grup şirketlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için kurduğu enerji tesislerinin kapasitelerini yeni yatırımlarla arttırarak enerji tesislerinin üretim kapasitesini 1.100 MWh'a çıkarmıştır.

HABAŞ'ın faaliyet konularından biri de endüstriyel tesislerin imalatıdır. Farklı sanayi kolları için proses tesisleri, hava ayırımı tesisleri, çelik üretim tesisleri, haddehaneler, elektrik üretim tesisleri, gaz dolun ve depolama tesisleri gibi işletmelerin anahtar teslimi kurulumunu gerçekleştiren ve geniş işleme, kaynak ve şekillendirme makina parkına sahip olan HABAŞ Grubu, bu alanda mühendislik hizmetleri de sunmaktadır. Türkiye'nin ilk yüksek basınçlı dikişsiz çelik tüp üreticisi olan HABAŞ, her türlü dikişli ve dikişsiz basınçlı gaz tüplerinin, tek ve çift cidarlı depolama tanklarının, gazlaştırıcıların, atık ısı kazanları ve benzeri makina ve ekipmanların da imalatçısı konumundadır.

HABAŞ Grubu ayrıca bankacılık sektöründe de faaliyet göstermektedir. HABAŞ iştiraki olan Anadolubank, Türkiye'nin genç, dinamik ve yüksek gelişme potansiyeline sahip bankalarından biridir. 1997 yılında Özelleştirme İdaresi'nden satın alındığında 3 şubesi olan Anadolubank, kesintisiz büyüme temposuyla bugün 114 şubede toplam 1659 çalışanıyla müşterilerine hizmet sunmaktadır. Bunun yanında Anadolu Leasing, Anadolu Faktoring, Anadolu Yatırım ve Hollanda merkezli Anadolubank N.V. de HABAŞ Grubu içerisinde faaliyet gösteren finans kuruluşlarıdır.

%100 Yerli sermayeli HABAŞ Grubu, üretimden satışlar ve ihracat alanlarındaki performansıyla uzun yıllardır Ülkemizin büyük şirketler sıralamasında ilk 10 içerisinde yer almaktadır.

HABAŞ Grubu'nun faaliyetleri Ülkemiz ekonomisine katkıları açısından büyük önem taşımaktadır. HABAŞ Grubu, kaliteli insan gücü ve güçlü sermayesiyle Ülke ekonomisinin büyümesine verdiği katkıyı önümüzdeki yıllarda arttırarak yoluna devam edecektir.

Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri Sektör Birincisi

ŞİŞECAM DIŞ TİC. A.Ş.

Görkem ELVERİCİ

Şişecam Dış Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

ÜLKEMİZ İÇİN HEM EKONOMİK HEM TOPLUMSAL DEĞER YARATMAYI SÜRDÜRDÜK

Türkiye'nin en köklü kuruluşları arasında yer alan Şişecam, bugün düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi camın tüm temel alanları ile soda ve krom bileşiklerini kapsayan iş kollarında küresel bir oyuncudur. Şişecam, Türkiye'nin yanı sıra Almanya, İtalya, Bulgaristan, Romanya, Slovakya, Macaristan, Bosna Hersek, Rusya Federasyonu, Gürcistan, Ukrayna, Mısır, ABD ve Hindistan olmak üzere dört kıtada, toplam 14 ülkede üretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bugün üretim kapasitesi açısından cam ev eşyası alanında dünya ikincisi olan Şişecam, cam ambalaj ve düzcamda ise dünyanın beşinci büyük üreticisidir. Dünyanın en büyük 8 soda üreticisi arasında yer alan şirketimiz, aynı zamanda krom kimyasallarında ise dünya lideri konumundadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) 2020 yılı verilerine göre; Türkiye'nin en büyük ihracatçıları arasında yer alan Şişecam, "Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri" kategorisinde ise ihracat lideridir. Pandemi döneminin

hakim olduğu sıradışı koşullara rağmen 2020 yılında 4,9 milyon ton cam, 2,2 milyon ton soda ve 4,1 milyon ton endüstriyel hammadde üretimi gerçekleştiren, Şişecam, cam sektörünün toplam ihracatının yüzde 30'unu gerçekleştirmiştir..

2020 yılında satış gelirlerimiz yüzde 37,4 oranında artışla 21.3 Milyar TL'ye ulaşırken, 685 milyon doları Türkiye'den gerçekleştirdiğimiz ihracat olmak üzere 1.8 milyar dolara yakın da uluslararası satış gerçekleştirdik. Satışlarımızın bölgesel dağılımı ise yüzde 87 Avrupa, yüzde 3 Afrika ve Ortadoğu, yüzde 7 Asya-Okyanusya ve yüzde 3 Amerika olarak gerçekleşti. Güçlü mali yapımız sayesinde yatırımlarımıza ara vermeden devam ettik ve faaliyet döneminde 1,9 milyar TL tutarında yatırım yaptık.

Küresel salgının yarattığı belirsizlikler karşısında uyguladığımız etkin kriz yönetimiyle salgının etkilerini en aza indirgeyecek tedbirleri büyük bir hızla devreye alarak paydaşlarımız ve ülkemiz için hem ekonomik hem toplumsal değer yaratmayı sürdürdük.

2020 yılı Şişecam için, salgın kaynaklı olumsuzlukları etkin bir şekilde yönettiğimiz, küresel vizyonumuz ve stratejik hedeflerimiz doğrultusunda tüm faaliyetlerimizi tek çatı altında birleştirdiğimiz ve bu kapsamdaki organizasyonel dönüşümü başlattığımız, zorlu koşullara rağmen köklü dönüşüm adımlarını attığımız önemli ve sıra dışı bir yıl oldu.

85 yılı aşan deneyimi, 22 bin çalışanı, dört kıtaya yayılan üretim faaliyetleri ve 150 ülkeye ulaşan satışlarıyla dünya pazarlarında ülkemizi gururla temsil eden Şişecam, ezberleri bozan 2020 yılında da başarılı performansını sürdürmüştür. Önümüzdeki dönemde de ülkemiz ve paydaşlarımız için yarattığımız değeri artırma, küresel cam sektöründeki oyun kurucu pozisyonumuzu güçlendirme, sürdürülebilir büyüme ve operasyonel mükemmellik hedeflerimiz doğrultusunda çalışmayı sürdüreceğiz.

“2020 yılı Şişecam için, salgın kaynaklı olumsuzlukları etkin bir şekilde yönettiğimiz, küresel vizyonumuz ve stratejik hedeflerimiz doğrultusunda tüm faaliyetlerimizi tek çatı altında birleştirdiğimiz ve bu kapsamdaki organizasyonel dönüşümü başlattığımız, zorlu koşullara rağmen köklü dönüşüm adımlarını attığımız önemli ve sıra dışı bir yıl oldu.”

Diğer Sanayi Ürünleri Sektör Birincisi

POLİN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Şöhret PAKIŞ

Marka İletişim Direktörü

İNOVASYON, POLİN'DE BİR YAŞAM BİÇİMİ

1976 yılında İstanbul'da kurulan Polin, bugün su kaydırakları ve su parkları tasarım, üretim, mühendislik ve montajında A'dan Z'ye hizmet sunan bir su parkı tedarikçisidir. Bugün global arenada pazar lideridir. 109 ülkede kendi markasıyla 3500 su parkı projesi gerçekleştiren firmamız, "Daima Yenilikçi", "Dünya Çapında Üstün Kalite" ve "Teknoloji Liderliği" vizyonu ile global su parkı sektöründe birçok yeniliğe imza atmıştır. Birçok ülkenin, hatta kıtanın en büyük ve ödüllü su parklarında Polin imzası bulunuyor. Yüzde 100 kendi içimizde ürettiğimiz bir değer, kendi fikrimiz, kendi tasarımımız, kendi mühendisliğimiz ve işgücümüz ile tüm dünyada ülkemizden çıkan bir marka olarak bir numaraya yerleşmesi bizleri gururlandırıyor.

Polin bugün, 35.000 m²'lik dünyanın en büyük su kaydırakları üretim tesisi olan fabrikasında tüm üretimini üstün kalite anlayışıyla Türkiye'de gerçekleştirmekte. Su kaydırakları üreticileri arasında globalde en yüksek üretim kapasitesine sahip firmayız. Sadece su kaydırakları tasarımında değil, su kaydırakları üretim teknolojilerinde sunduğumuz yeniliklerle de sektörde adımızı "teknoloji lideri" olarak koruyoruz. Örneğin, su kaydıraklarındaki üretim teknolojisini global olarak değiştirdik. Polin 2006 yılından bu yana

kaydıraklarını iki tarafı parlak yüzeyli ve pürüzsüz, daha mukavim ama daha hafif, görselliği mükemmel ürün elde etme gibi önemli avantajları olan RTM (Resin Transfer Molding) kapalı kalıp kompozit üretim teknolojisiyle üretmeye başladı. Bu teknoloji kaydırak üretiminde en ileri noktadır. Polin böylece, bu üretim tekniğini kullanarak üretim yapan ilk ve tek su kaydırakları üreticisi olmuştur. Bugün bu teknolojiyle tüm ürün gamını sunan Polin sektör liderliğini sürdürmektedir. Polin, kaydıraklarında bu teknolojiyi desen, ışık, ses efektleriyle de zenginleştirip daha heyecanlı bir kullanıcı deneyimi sunuyor. Ayrıca bu teknoloji liderliğimizi su kaydıraklarını bir sanat objesine dönüştürerek perçinledik. Gerçek ahşap görüntüsündeki yeni su kaydırakları, grafiti, metalik efektli kaydıraklar sektörümüzün temel trendi "tema" ve hikaye anlatımı konusunda tüm otoritelerce bir km taşı olarak gösterildi. Bu, su kaydıraklarında daha önce görülmemiş bir yenilik.

Polin, bugün kuzeyde İzlanda'dan güneyde Güney Afrika Cumhuriyeti'ne; batıda Kanada'dan doğuda Japonya'ya kadar uzanan 109 ülkede 3500 referansı ile dünyada su kaydırakları sektöründe bir dünya lideridir. Polin tüm Dünya'da yüzlerce başarılı proje gerçekleştirmiştir. Büyük

ölçekli parklar, kapalı (indoor) parklar, otel & tatil köyü paketleri, en büyüğünden en küçüğüne yüzlerce başarılı proje... 109 ülkede hem de inovasyonun yön verdiği ve olmazsa olmaz olduğu bir sektörde, marka olmuş bir firmayız. Markalaşmada en kritik unsur kanımca ürün, hizmet ve kültürünüzde yenilikçilik, teknoloji ve değer katmadır. Güçlü bir satış ve pazarlama stratejisi ve ağı ve globalde iyi bir iletişim ağı da olmazsa olmazdır. Bugün Polin minimum 15 yıllık geçmişleriyle 65 ülkede exclusive partnerleri, 19 ülkede ofisleriyle, müşteriye hep yakındır. Elbette bunları iyi anlatmanız, yani pazarlama araçlarını iyi kullanmanız şarttır, bizim gibi çok farklı coğrafyalarda global bir anlayışla lokal çözümler ve araçlar kullanmanız şarttır. Su parkları sektörü sürekli gelişen bir sektör. Yenilik olmazsa olmaz. Yatırımcılar daha çok heyecan verici, etkileyici ve görseelliği ön planda olan atraksiyonları tercih etmektedirler. Kaydırak tasarımı da yaptığımız için su parkı yatırımcıları için en büyük mücadele alanı burası, çünkü tesise gelen müşterileri tesise çekmek zorundalar ve sadece bir sefer değil, sürekli geliyor olmasını sağlamak durumundalar. Kaydırak tasarım çalışmalarımızı yaparken şuna bakıyoruz, su parkına gelen misafirler ne istiyor? Hatta bununla ilgili bir Pazar araştırması yaptık. Şu sonuçlarla karşılaştık: Birincisi en heyecanlı, kalplerini yerinden oynatacak kaydıraklar istiyorlar. Kalplerini yerinden oynatan kaydıraklar en çok sıra olan kaydıraklar. Adrenalinini yüksek kaydıraklar istiyorlar. İkincisi interaktif kaydıraklar istiyorlar, eğlenceyi, oradaki deneyimi eşleri, çocukları, kardeşleri, arkadaşları ile paylaşmak istiyorlar. Üçüncüsü temalı kaydıraklar istiyorlar. Kaydırakların onlara hikayeler anlatmasını istiyorlar. Dördüncüsü yüksek kapasiteli kaydıraklar istiyorlar. Bu sebeple aynı anda 4 ya da 6 kişinin aynı anda kayabileceği kaydıraklar tasarladık. Park operatörlerinin de en önemli konularından biri sıraları azaltmak. Aynı anda 4 ya da 6 kişi kaysın ki sirkülasyon çok olsun. Ayrıca kaydıraklarının güzel görünmesini istiyorlar. Bu nedenle RTM kaydıraklar neden bu kadar popüler bunu çok iyi açıklıyor. Kaydıraklardan kaymayanların bile kaydırakları seyredilmeye değer bulmalarını istiyorlar.

Tüm dünyayı etkileyen bir durumla karşı karşıya olmamıza rağmen önlemlerimizi maksimum olarak çalışmalarımıza hiç hız kesmeden devam ettik. Dünya çapında 4 farklı kıtada 57 farklı proje tamamladık. Her zaman olduğu gibi sektörümüze yenilikler katmaya devam ettik ve iki farklı su kaydıracağı üretim teknolojilerini ve iki farklı su kaydıracağını sektörle buluşturduk. 2018 yılında dünyanın en büyük eğlence parkları fuarı IAAPA Expo'da lansmanını gerçekleştirdiğimiz, dünyanın ilk tamamen şeffaf kompozit su kaydıracağı olan Glassy'yi bu süreçte Vogue

Hotel Bodrum'da yer alan Candyland Tema Parkı'na kurduk. Sınırsız desen seçeneği sunan UTexture teknolojimiz ile gerçekleştirdiğimiz ilk projemiz Kirman Hotels Arycanda De Luxe'ü tamamladık. Bunlar dışında teknoloji entegre ederek kaydıracağın içinde kayış esnasında görsel efektlerle deneyimi arttıran Wonder Flux kaydırığımızı ve başlı başına yeni ve eşsiz bir tasarım olan, doğadan esinlenerek tasarladığımız Stingray su kaydıracağını sektörle buluşturduk. Bizim için güzel gelişmelerin olduğu ve başarılarımıza yenilerini eklediğimiz bir süreç oldu diyebiliriz.

Polin kurulduğu günden bugüne Ar-Ge ve inovasyona hep değer verdi. İnovasyon Polin'de bir yaşam biçimi. Bu yüzden King Cobra gibi sektörde oyunu değiştiren ürünler sunabildi, bu yüzden kaydıraklarda daha önce yapılmamış kapalı kalıp teknolojisini sektöre kazandırdı. 28 Aralık 2016 tarihinde Ar-Ge Merkezi resmi başvurumuzu gerçekleştirdik ve 22 Şubat 2017 tarihinde Türkiye'nin 383. Ar-Ge Merkezi olduk. Polin Waterparks böylece kendi sektöründe Ar-Ge merkezi olan ilk firma oldu. Bugün Ar-Ge departmanımız tasarım Ar-Ge, mekanik Ar-Ge ve kompozit Ar-Ge olmak üzere 3 birimden oluşan güçlü bir departman. Her biri kendi alanlarında farklı projeler üzerine çalışıyorlar. Bu merkezde Mekanik ve Su Tekniği Geliştirme, Kompozit Malzeme Geliştirme, Kaydırak Tasarım, Mühendislik ve Kesin Hesap, Elektronik Ürün Geliştirme Bölümleri bulunacak. 2016 yılından beri TİM'in yayınladığı Ar-Ge'ye en çok yatırım yapan 250 şirketten biri oldu Polin. Her yıl bu listede daha da yukarılara tırmanacağız. Su parkı sektöründe liderliğimizi yeni yollar, yeni teknolojiler ve inovasyonlarla devam ettireceğiz.

Devlet tarafından verilen teşvikler, uluslararası arenada yer almak isteyen şirketleri daha fazla katma değer ve daha fazla pazar payı anlamına gelen güçlü markalar yaratmaya teşvik ediyor. Bu teşvikler sayesinde yurt dışı yatırımlarımızı markamızı güçlendirmek ve daha da geniş bir coğrafyaya yaymak yolunda daha da güçleniyoruz. 44 yıllık sektör tarihçesi, 109 ayrı ülkede 3500'den fazla proje gerçekleştirmemiz bize benzersiz bir işletme teknolojik uzmanlık kazandırdı. Tüm bu süreçte değişmeyen tek şeyse, Polin'in müşteri ihtiyaçlarını karşılamaya verdiği öncelik oldu. Dolayısıyla ileriye dönük planlarımızı bu önceliğe göz ardı etmeden ele aldık. Bugün ve gelecek öngörülerimiz ve müşterilerimizin görüşleri sektörümüzde iki önemli küresel gelişmeyi işaret ediyor: A'dan Z'ye kadar tüm ihtiyaçlara tek elden ve entegre edilmiş çözümler üretmek ve sektöre yeni, adrenalinini yüksek ürünler sunmak. Her iki konuda da liderliğimizi ve öncülüğümüzü önümüzdeki yıllarda da sürdürmeyi amaçlıyoruz.

DÜNYALAR BİZİM OLDU

Türkiye'de 34 yıl önce başlayan serüvenimiz dünyanın yarısına yayıldı.
Nesiller boyu fayda sağlayan markalarımızla 100'den fazla ülkede
milyonlarca kişiye ulaştığımız için çok mutluyuz, çok gururluyuz!

Bamsı AKIN

Genel Müdür

HEDEFİMİZ HERKES İÇİN “DEĞER” YARATAN BİR FINDIK SEKTÖRÜDÜR

1940'lı yıllarda İtalya'nın Piyemonte bölgesinde bir aile şirketi olarak kurulan Ferrero Grubu, NUTELLA®, Kinder Surprise® ve Ferrero Rocher® gibi ikonik markalarıyla gıda sektöründe faaliyet gösteriyor. Yaklaşık 37 bin çalışanı olan Ferrero Grubu, bünyesindeki 105 şirket ve 31 üretim tesisi ile 170'in üzerinde ülkede doğrudan ve distribütörler aracılığıyla satış faaliyetlerini gerçekleştiriyor.

Ürünlerimizin kalbinde fındık ve elbette ki Türk fındığı bulunuyor. Fındık aynı zamanda bizi rakiplerimizden ayıran en değerli hammaddemiz. Türkiye'de, 2014 yılında Ferrero Fındık çatısı altında faaliyetlerimize başlayarak Türk fındığına olan güvenimizi pekiştirdik. Ferrero Fındık olarak bugün 1.600'ün üzerinde çalışma arkadaşımız ve yüzlerce tedarikçimiz ile Türk fındık sektöründe önemli bir işveren ve ihracatçı konumunda olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Ferrero Grubu olarak, ürünlerimizde güvenle kullandığımız

hammadelerin sosyal ve çevresel kalitesine odaklanarak, tüm değer zinciri boyunca mükemmelliği hedeflemekteyiz. “Değerli Tarım Programı” kapsamındaki çalışmalarımız 2012 yılından bu yana Türkiye'de fındık sektöründe devam etmektedir. Programın amacı iyi tarım uygulamaları aracılığıyla Türkiye'de fındık sektörünün modernizasyonuna yönelik çalışmalara ve değer zincirinin her yönüyle geliştirilmesi sürecinde atılacak adımlara destek sağlamak; fındık bahçelerindeki çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve çocuk işçiliğinin engellenmesi dahil olmak üzere tüm değer zinciri boyunca izlenebilirliğin ve sürdürülebilirliğin artırılmasını temin etmektir. Program, aynı zamanda Ferrero'nun sivil toplum kuruluşları ve yerel halk dahil fındık değer zincirinin diğer paydaşları ile işbirliği içinde çiftçilerimizle sahada nasıl çalıştığının güzel bir örneğidir. “Değerli Tarım Programı” aracılığıyla hedefimiz herkes için “değer” yaratan bir fındık sektörüdür.

“Değerli Tarım Programı” çerçevesinde sahada yaklaşık 120 kişilik yerel ekibimizle şimdiye kadar 40.000 Türk çiftçisine ulaştık. Uzman ekibimiz fındık bahçelerini ziyaret ederek, sağlık ve güvenlik, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve çocuk işçiliğın önlenmesi gibi “iyi sosyal uygulamalar” ile kalite ve verimliliği arttıran, gübreleme ve kireçleme, pestisit ve hastalık yönetimi, atık yönetimi, budama ve toprak analizi gibi etkinliği kanıtlanmış “iyi tarım uygulamaları” eğitimleri veriyorlar. Türk çiftçisi ile Türk fındığına yaptığımız yatırımların karşılığını, verimlilik ve sürdürülebilirlikte yaşanan artış ile görmekteyiz.

Ferrero Fındık olarak amacımız, çiftçilerin gelişimini destekleyen; işçi ve çocuk haklarına istisnasız saygılı; onarıcı tarım uygulamaları yoluyla çevresel değerlerin korunması ve geliştirilmesine katkıda bulunan ve tüm paydaşlar için değer yaratan bir fındık sektörünün arkasındaki itici güç olmak. Tüm değer zinciri boyunca hedeflediğimiz mükemmelliğe paydaşlarımız ile birlikte ulaşacağımıza inancımız tamdır.

“Ürünlerimizin kalbinde fındık ve elbette ki Türk fındığı bulunuyor. Fındık aynı zamanda bizi rakiplerimizden ayıran en değerli hammaddemiz. Türkiye’de, 2014 yılında Ferrero Fındık çatısı altında faaliyetlerimize başlayarak Türk fındığına olan güvenimizi pekiştirdik. Ferrero Fındık olarak bugün 1.600’ün üzerinde çalışma arkadaşımız ve yüzlerce tedarikçimiz ile Türk fındık sektöründe önemli bir işveren ve ihracatçı konumunda olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.”

Gemi ve Yat Sektör Birincisi

SEFINE DENİZCİLİK TERSANECİLİK
TURİZM SAN. ve TİC. A.Ş.

Süleyman Akın TUZCUOĞLU

Yönetim Kurulu Başkanı

ÜLKEMİZİN İHRACAT HACMİNE DAHA FAZLA KATKI YAPACAĞIMIZA İNANCIMIZ TAMDIR

Sefine Tersanesi olarak, pandeminin getirdiği engeller ve zorluklara rağmen, 2020 yılını güçlü bir şekilde tamamlamayı başarabildik. Bu sene içerisinde 7 yeni inşa gemi projemizi zamanında teslim ettik. Bu projelere ek olarak 11 adet yeni gemi inşa sözleşmesi imzaladık. Gemi tamir ve bakım hizmetlerinde ise yetkili makamlarla yapılan görüşmeler sonucunda alınan tedbirler düzenlenerek Akdeniz havzasındaki gemilere verilen hizmette aksaklık yaşanmadı. Yüksek kalite ve müşteri memnuniyetini ön planda tutmamıza ek olarak, salgın döneminde aldığımız tedbirler, yeni inşa ve tamir/bakım süreçlerinde elde ettiğimiz bu başarının oluşumundaki en önemli etkenler olarak sayılabilir.

Sektörümüzün 2020 yılındaki durumunu genel anlamda değerlendirecek olursak işleyişin aksamadan devam ettiğini görüyoruz. Yeni Gemi İnşa projeleri uzun süreli projeler olduğundan, inşası devam eden projeler sektörü canlı tutmaya devam etti. Gemi Tamir/Bakımda ise verilen

hizmetler kısa süreli olduğundan salgının ilk aylarında müşteri sayısında azalma beklerken, yeni çıkan kurallar gereği yapılması gereken balast suyu ve egzoz arındırma sistemlerindeki talep, işlerimizin artmasına sebep oldu. Salgın yönetimi konusunda tersanelerin müşteriye güven vermesi de bu devamlılığı desteklemiş oldu. Bunların dışında, 2000'li yılların başından beri Türk tersanelerinin butik yeni gemi inşasında edinmiş olduğu tecrübe, gemi tamir/bakımında ise hız, kalite ve fiyat unsurunun uyumlu bir bütün olarak sunulması, yabancı müşterilerimizin portföyündeki yerimizi sağlamlaştırmış oldu.

Önümüzdeki dönemlerde de bu başarıları devam ettireceğimize ve ülkemizin ihracat hacmine daha fazla katkı yapacağımıza inancımız tamdır. Üretim ve hizmet kapasitemizi artırmak ve aynı anda daha fazla geminin inşası ve tamirini yapabilmek için mevcut bulunan 140 dönümlük tesisimize ilave olacak 100 dönümlük yeni alanımızın yatırımlarına 2021 yılının ilk çeyreği içinde

başlamış olduk. Daha öncesinde teslim etmiş olduğumuz hibrit ve LNG gemilerin sağladığı bilgi birikimi sayesinde, yeşil enerji kaynaklarını yakıt olarak kullanan gemilerin üretimi konusuna odaklanıp, daha fazla bu türde gemilerin yeni inşasını almayı hedefleyeceğiz. Son zamanlarda gündeme gelen gemilerin boy uzatma dönüşümleri konusuna ağırlık vereceğiz. Ayrıca üretim sırasında kullanılan kaynaklar ve tüm üretim sürecinin karbon salınımının düşük seviyelere çekilmesi için yapacağımız Ar-Ge çalışmaları ve yatırımlar ile daha temiz bir gelecek için önemli adımlar atacağız.

Devletimizin tüm bu süreçlerdeki katkısı göz ardı edilemez. Geçtiğimiz dönemde üretimin devamlılığı için sağlanan gümrük vergi ve KDV muafiyetleri bizleri olumlu yönde etkiledi. Bunlara ek olarak, gemi inşa ve tamirindeki en temel malzemelerden biri olan çeliğin, gelecekte yurtiçi piyasadan daha rekabetçi bir şekilde tedarik edilmesi beklentimizdir.

Belirsizliklerin ve kısıtlamaların devam ettiği 2021 yılında ise üretim ve hizmet kapasitemizi artırmaya devam etmek ve ülkemize döviz girişi ve istihdamı artırarak ekonomimize olumlu yönde katkı sağlamayı hedefliyoruz.

“Sefine Tersanesi olarak, pandeminin getirdiği engeller ve zorluklara rağmen, 2020 yılını güçlü bir şekilde tamamlamayı başarabildik. Bu sene içerisinde 7 yeni inşa gemi projemizi zamanında teslim ettik. Bu projelere ek olarak 11 adet yeni gemi inşa sözleşmesi imzaladık.”

Halı Sektör Birincisi

ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.

Mehmet ERDEMOĞLU

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

ERDEMOĞLU ÇATISI ALTINDA BULUNAN BÜTÜN ŞİRKETLERİMİZ ŞU ANDA YENİ YATIRIMLAR YAPIYOR

2020 yılında pandeminin sebebiyet verdiği tüm zorluklara rağmen şirketimiz büyümesini sürdürmüş ve döviz bazında satış rakamlarını bir önceki yıla göre arttırmayı başarmıştır. Şirketimiz 2020 yılında 100'den fazla ülkeye ihracat yapma başarısını göstererek kendini yineleyen değil, geliştiren firma olma hedefini gerçekleştirmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi bizde de 2020 yılı olumlu olumsuz beklenmedik durumlarla mücadele etmekle geçti, deneyimlenen tüm zorlukların yanında global düzeyde bize kattığı ticari tecrübe her şeyden kıymetliydi. Pandemi dolayısıyla, haftalarca tam kapanmada olan ülkelere mal satmak ve bunu rekabet unsuruna dönüştürüp buradan başarıyla çıkmak hem zorlayıcı hem de öğretici bir deneyimdi. Onursal Başkanımız Mehmet Erdemoğlu'nun bir sözü vardır: "Zaman size uymaz, siz zamana ayak uyduracaksınız". Biz de bütün çalışma arkadaşlarımızla, bu sözün ışığında tüm gayret ve çabalarımızı çeviklikle harmanlayarak bu zor dönemin üstesinden gelmeye çalıştık, bu da bizi başarıya taşıyan en önemli etken olmuştur.

2020 yılında sektörümüzde kullanılan hammadde ve sarf malzeme fiyatlarının hızlı değişim göstermesi ve bununla beraber dünyada yaşanan lojistik kriz, müşterilerin süreklilik ve güvenli tedarik odaklı satın alma planları yapmalarını gerektirdi. Bu durumda firma olarak trendleri, renkleri ve yeni tasarımları hayata geçirmenin yanında tedarik zincirini optimal maliyetle aksatmamaya odaklandık. Yine pandeminin etkisiyle yurt dışındaki tüketicilerin değişen tüketim alışkanlıkları bizi anlık büyük siparişlerle karşı karşıya bıraktı. Fuarlar, ziyaretler ve sıcak temaslardan dünyanın farklı coğrafyalarına satışlarımızı arttırabilmeyi ve ticareti en kırılgan koşullarda bile sürdürebilmeyi deneyimlemiş olduk.

Ülkemiz uzun yıllardır halı üretimi konusunda dünyaya ev sahipliği yapmakta ve dünyadaki tüm halı alıcıları için tedarik üssü konumunu her geçen gün güçlendirmektedir. Bu sebeple dünyanın neresinde olursa olsun halı gereksinimi olan bir alıcı mutlaka yönünü ülkemize çevirmek zorundadır. Biz ve meslektaşlarımızın uzun

yıllardır süregelen ve devam eden ciddi yatırımlarıyla makine halısında dünyanın en büyük kapasitesine sahip olan ülkeyiz. Sektörümüzdeki paydaşlarla birlikte bunun sürdürülebilirliğine ve iyileştirilmesine odaklanmış durumdayız. Ülkemizin ve üretim tesislerimizin bulunduğu coğrafi konumunun avantajları ihracatımızı artıran en önemli etkenlerdendir. Aynı zamanda hem halı sektöründeki bilgi, birikim ve tecrübe hem de alternatif tedarikçi ve yetişmiş işgücü sektörümüze başarı yolunda ışık tutmaktadır. Sektörümüzün şu an için en büyük avantajı ülkemizin dünyada halı üretimiyle beraber anılıyor olmasıdır.

Sahip olduğumuz sorumluluklar bize ulusal çapta ciddi görevler yüklüyor. Bunlardan en önemlileri istihdama daha fazla katkı sağlamak ve ham madde gereksinimleri konusunda ithalata en az bağımlı olacak şekilde cari açığı azaltarak ülkemize katkı sağlamaktır. Erdemoğlu Holding çatısı altında bulunan bütün şirketlerimiz şu anda yeni yatırımlar yapıyor. Önümüzdeki dönemler, yıllar için bu günden yatırım kararları almış bulunmaktadırlar. Her fabrikamız bulunduğu sektörde yaşadığımız topraklara olan sorumlulukları gereğiyle istihdamı arttıracak ve cari açığı azaltacak yatırım plan ve hedeflerini hayata geçirmek için tüm gücüyle çalışmaktadır. Kimya ve Polyester konusunda faaliyet gösteren SASA şirketimiz, gerçekleştirdiği ve önümüzdeki dönemde petrokimya alanında gerçekleştireceği büyük yatırımlarla cari açığı azaltma ve istihdamı artırma hedefine ulaşmamızdaki en büyük pay sahibi şirketimiz olacaktır. Halı ve iplik üretimi konusunda faaliyet gösteren Merinos ve Dinarsu şirketlerimiz 2020 yılından başlayan ve 2021'in sonuna kadar devam edecek yeni yatırımlarını gün gün hayata geçirmekte, özellikle istihdamın artmasına ve ülkemizin halı üretiminde dünyadaki gücüne güç katmasına katkı sağlamaktadır.

Teşvik avantajlarını tüm şirketlerimizde etkin şekilde yönetmeye çalışıyoruz. Doğru teşvik yönetimi, sahip olduğumuz hak ve istisnaları bilmek, üretim ve yatırım maliyetine direk etkisi olan sonuçlar doğuruyor. Özellikle makine yatırımlarında sunulan kolaylıkları tüm güncellemeleriyle anlık takip ediyoruz. Tabii ki tüm sektörlerin beklentisi prosedürlerin ve onay süreçlerinin de minimize edilmesidir, böylece yatırımların bir an önce hayata geçmesi, üretim, ihracat ve istihdam oluşturmasının hızlı şekilde sağlanması en önemli gerekliliktir.

Tabii ki öncelikle tüm insanlık adına sağlıklı bir 2021 yılı diliyoruz. Pandeminin etkilerinin kalmadığı bir sene, iş hayatında ise her sektörde olduğu gibi normalleşme beklentisindeyiz. Muhtemelen 2021'de yeni normallerimize uyum sağlamaya çalışmakla geçecek. Dünyadaki değişen tüketim alışkanlıklarına göre biz de üretim ve yatırım planlarımızı şekillendireceğiz. Son birkaç yıldır tekstil ve halı pazarında yer edinen geri dönüştürülebilir ürünler için Ar-Ge çalışmalarımızı yoğunlaştıracak, sürdürülebilirlik konusunda üzerimize düşen vazifeyi en iyi şekilde yapmaya çalışacağız. Dünyanın peşinde koştuğu, en faydalı olduğunu düşündüğümüz bu akımı biz de önemsiyor, üretim ve yatırım planlarını hep bu yönelimle değerlendiriyoruz. Bilindiği üzere bu akım özellikle hazır giyimde tüketicinin tercihlerini belirlemede ilk etken durumuna geldi. Çok yakında halı için de pazarın bu yönde şekil alacağını ön görüyoruz. Bu kapsamda geri dönüşüm yatırımlarımızı tamamladık ve üretim tesisimizi devreye aldık. 2021 yılında hedefimiz her sene olduğu gibi tüm şirketlerimizdeki büyümeyi sürdürerek ülkemize fayda sağlamak ve en çok ihracat yapan şirket liderliğini devam ettirmektir.

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

DÜNYANIN HER YERİNDE NEFİS TÜRK KAHVESİ

1871'den beri kalitesini ve titizliğini hiç bozmadan evlerimize nefis Türk kahvesini getiren Kurukahveci Mehmet Efendi, bugün 55'ten fazla ülkede tüketiliyor. Kurukahveci Mehmet Efendi, Türklerin dünyaya armağan ettiği Türk kahvesini, her yudumda aynı kalite ve keyifle dünyaya ulaştırıyor.

Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Birincisi

OBA FOOD GIDA SAN. TİC.A. Ş.

Mehmet Musa ÖZGÜÇLÜ

Yönetim Kurulu Başkanı

2020 YILI OBA MAKARNA İÇİN “YENİLİKLER YILI” OLMUŞTUR

Türkiye makarna sektörünün köklü firmalarından Oba Makarnacılık olarak, Gaziantep ve Sakarya Hendek'teki tesislerimizde günlük 2 bin ton makarna üretim kapasitesi ile faaliyet göstermekteyiz. Makarna sektöründe yarım asırdan daha fazla bir geçmişe sahip olan Firmamız, yüksek teknoloji yatırımları, insan sağlığına olan duyarlılığı, kaliteli ve yenilikçi üretim anlayışı ile gerek üretimde gerekse ihracatta liderliğini sürdürmektedir. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin araştırmalarında 7 yıldır makarna sektöründe şampiyonluğu elden bırakmamaktayız. 40 farklı ürün çeşidimizle 105 ülkeye ihracat yaparak, dünya sofralarının Oba lezzeti ile buluşmasını sağlamaktayız.

2020 yılı İlk 1000 İhracatçı Araştırmasında, Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamüllerin sektöründe en çok ihracat yapan firma olmamız entegre çalışma ve hızlı aksiyon almamızın sonucudur. İnovasyon ve Ar-Ge yatırımlarını aralıksız sürdüren firmamız, geçtiğimiz yıl yeni lezzetlerini tüketicilerle tanıştırmıştır. Bu nedenle bir anlamda 2020 yılı Oba Makarna için “Yenilikler

Yılı” olmuştur. 2020 Yılında Oba olarak Obamie markamız ile noodle üretimine başladık. Bunun yanı sıra ürün portföyümüze Oba Un'u da ekleyerek 1000 ton kapasitemizle üretime başladık, ailemize yeni lezzetlerin katılmasını sağladık. Yeni ürünlerimiz içerisinde özellikle hazır tüketim grubundaki yer alan Obamie markası ile ürettiğimiz noodle tüketicilerimizin büyük beğenisini kazanmış bulunmaktadır.

2020 yılı maalesef global anlamda salgınla mücadele yılı olarak geçmiştir. Tüketim konusunda özellikle pandemi döneminde makarna, un gibi temel gıda ürünlerinin satışında büyük miktarda artış görülmektedir. Süreçteki talep artışından firmamız da olumlu yönde etkilenecek, başarılı bir yılı geride bırakmıştır. Türkiye olarak dünya makarna ihracatında önemli bir Pazar payına sahibiz. Firmamız yüksek üretim kapasitesi ile müşterilerimize özel talepleri doğrultusunda hızlı servis verebilmektedir. Aslında buradaki başarımızın temeli ihracat yapılacak ülkelerin regülasyonlarına hakim olmamız ve bu regülasyonlara

göre üretimimizi ayarlayabilmemizdir. Elbette burada devletimiz tarafından verilen teşvikleri göz ardı etmemek gerekir. Geçmiş yıllarda verilen navlun desteği ihracatımızı arttırmada önemli bir rol oynamıştır. Bunun yanı sıra yurtdışı Pazar araştırması, fuar desteği, reklam giderleri ödemelerine verilen teşviklerde özellikle uluslararası platformlarda markalaşmamıza katkı sağlamıştır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi İlk 1000 Araştırmasında sektörümüzde elde ettiğimiz liderlikle ülkemizi uluslararası arenada temsil ediyor olmanın gururunu yaşamaktayız. Bu başarı, ekip motivasyonumuzu arttırırken bizi yeni yatırımlara kamçulamaktadır. 2021 yılında tamamlanacak olan yeni noodle üretim yatırımımızla aylık 110 milyon paket kapasiteye ulaşarak Türkiye'nin en büyük noodle tesisini hayata geçirmeyi hedefliyoruz.

Tüketim alışkanlıklarında yaşanan değişimleri iyi gözlemleyerek, dünya tüketicilerinin taleplerine uygun ürünlerimizle sektördeki yerimizi daha da güçlendirmek istiyoruz. Günümüzde dijitalleşme artık bir tercih olmaktan çıkmış, zorunluluk haline gelmiştir. Bu anlamda dijital dönüşüme, e-ticaret alanındaki yatırımlarımıza, Ar-Ge ve İnovasyona verdiğimiz önemi daha da arttıracaktır. Ayrıca 1500 TEU'luk iki gemi ve 10.000 konteyner satın alımı ile 2021 yılında kendi lojistikimizi yapmak üzere aksiyon almış bulunmaktayız. Yeni yatırımlarımız ve istihdamlarımızla gerek iç pazarda, gerek ihracatta istikrarlı bir şekilde büyüyerek, ülke ekonomimize daha fazla katkı sunmanın gayreti içerisinde olacağız.

“2020 yılı maalesef global anlamda salgınla mücadele yılı olarak geçmiştir. Tüketim konusunda özellikle pandemi döneminde makarna, un gibi temel gıda ürünlerinin satışında büyük miktarda artış görülmektedir. Süreçteki talep artışından firmamız da olumlu yönde etkilenerek, başarılı bir yılı geride bırakmıştır.”

İklimlendirme Sanayii Sektör Birincisi

**BOSCH TERMOTEKNİK ISITMA
VE KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.**

Akın KAZAK

Ticari Genel Müdür

“DÜNYANIN TERCİHİ OLMAK İÇİN ÜRETİM YAPIYORUZ”

Bosch Termoteknik dünyasında üretim, ihracat ve Ar-Ge başarılarımızla dikkat çeken Bosch Termoteknik Türkiye olarak yükselişimizi kararlılıkla sürdürüyoruz. Bosch Termoteknik olarak, ihracata ve Ar-Ge alanına verdiğimiz önemi yıllardır hem üretim hem de yaptığımız yatırımlarımızla desteklemekteyiz. Bu bağlamda, Manisa Fabrikamızın güçlü tedarik zinciri ve üretim hacmiyle sektörümüze katma değer sağlayan ve her koşulda sürdürülebilir bir ihracat gerçekleştiriyoruz. 2020 yılında Condens 2000i W duvar tipi yoğuşmalı kombilerimiz ile Ar-Ge merkezimizin gücünü perçinlediğimiz dünya genelindeki tüm Bosch Termoteknik divizyonuna bağlı ekiplerin geliştirdiği ürünlerin değerlendirildiği inovasyon ödülünü almaya hak kazandık. Manisa tesisimizin en güçlü özelliği ürünlerimizin tasarımından tedarik zincirine, üretimden yüzde 100 izlenebilir hale getirdiğimiz sevkiyat süreçlerimize kadar tek çatı altında maksimum verimde müşterilerimize hizmet vermek. Bunun yanı sıra tesisimizde 2016 yılında açılışını yaptığımız Inovasyon Merkezimizle tüm paydaşlarımızı bir araya getiriyor, yeni teknolojilerimizi

tanıtıyor, bayilerimizin ve servislerimizin yetkinliklerini güçlendiriyor, eğitim kurumlarındaki uzmanlara ve öğrencilere verdiğimiz hizmet içi eğitimler, tesis gezileri ile işbirliğimizi güçlendiriyoruz. Tüm bu başarılarla yerli bir firma olarak sektörümüze ve ülkemizin ithalat ve ihracat dengesine pozitif katkı sağlamaktan gurur duyuyoruz.

Bu doğrultuda zor koşullar altında bile Türkiye iklimlendirme pazarındaki üretim yatırımlarının devam etmesini çok önemli buluyoruz. Aynı zamanda pazarımız maliyet anlamında avantajlı bir pazar olduğu için dış ülkeleri beslemeye devam etmelidir. Avrupa pazarı yanında diğer bölgelere yönelik klima ürün gamımızı genişleterek ihracatımızı arttırmak da hedeflerimiz arasında.

Bosch Termoteknoloji Türkiye olarak, 1000'in üzerinde çalışanımız ile hem iç pazar hem de uluslararası pazar için güçlü bir üretim kapasitesine sahibiz. Yaklaşık 30 yıldır kendi ürünlerimizi tasarlıyor, geliştiriyor ve dünyanın tercihi olmak için üretim yapıyoruz. Bu gücümüzle; 2020 senesinde yaklaşık 282 milyon euro civarında ihracat gerçekleştirdik.

Bu ihracat hacmimizle, son 5 yılda ihracatımızın yüzde 10 civarında artış gösterdiğini söyleyebiliriz. Sürekli artan ihracat rakamlarımız ve sektörümüzde yıllardır süregelen ihracat şampiyonluğumuz sonucunda 2020 yılında aldığımız TİM ve ISIB ihracat ödülleri ile başarılarımızı perçinledik.

Bosch Termoteknik olarak 40 ayrı ülkeye ihracat yapıp 60'dan fazla noktaya ürünlerimizi sevk ediyoruz. En yoğun sevkiyatı İngiltere ve Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerine ve sonrasında Şili'den Çin'e kadar birçok ülkeye yapıyoruz. Tüm dünyaya gerçekleştirdiğimiz satışla Türkiye'nin en büyük 40. ihracatçısı olarak ülke ekonomimize önemli bir katkı sağlamaya devam etmekteyiz. ithalat ve ihracat dengesine pozitif katkı sağlamaktan gurur duyuyoruz.

Manisa Fabrikamız; komponent geliştirme, konvansiyonel ve yoğunluşturmalı cihaz geliştirme, güvenilirlik testleri sayesinde 3 alanda yetkinlik merkezi olarak araştırma ve geliştirmesiyle ön plana çıkıyor. 5746 sayılı "Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerini Desteklemeye" ilişkin yasa kapsamında 2010 yılından bu yana faaliyet göstermekte olan Manisa Ar-Ge merkezimizde Termoteknik divizyonunda üretilen ve satılan her duvar tipi kombiye çalışanlarımızla birlikte katkı sağlıyoruz.

2021 yılında da Bosch Termoteknik olarak çevik bir firma olmamız, ileri görüşlü bakış açımız ve kolay adaptasyonumuz ile kesintisiz üretime ve ihracata devam etmekteyiz. Müşterilerimizin ihtiyaçlarını karşılamak için özveriyle çalışan uzman ekiplerimizin desteğiyle müşterilerimize en iyiyi sunmak için çalıştık ve çalışmaya da devam edeceğiz.

"Bosch Termoteknoloji Türkiye olarak, 1000'in üzerinde çalışanımız ile hem iç pazar hem de uluslararası pazar için güçlü bir üretim kapasitesine sahibiz. Yaklaşık 30 yıldır kendi ürünlerimizi tasarlıyor, geliştiriyor ve dünyanın tercihi olmak için üretim yapıyoruz Bu gücümüzle; 2020 senesinde yaklaşık 282 milyon euro civarında ihracat gerçekleştirdik. Bu ihracat hacmimizle, son 5 yılda ihracatımızın yüzde 10 civarında artış gösterdiğini söyleyebiliriz."

Kuru Meyve ve Mamulleri Sektör Birincisi

AYDIN KURUYEMİŞ SANAYİ VE TİC. A.Ş.

Mahmut Ramiz BALIK

Genel Müdür

OLUMLU SONUÇLARI DAHA BARİZ HİSSEDECEĞİMİZ BİR DÖNEME GİRECEĞİMİZİ ÜMİT EDİYORUZ

2020 yılında yaşanan global Kovid 19 salgınının etkisiyle dünya çapında ticaretin genel dengesi temellerinden sarsılmış, adeta taşlar yerinden oynamıştır. Firmamız değişen bu farklı ortama ayak uydurmak için genç ve dinamik kadrosu ile üstün bir gayret sarf etmiştir, nihayetinde bu performansın oluşmasından dolayı büyük kıvanç ve haz yaşamaktadır.

Dünya çapında fırtınaya dönüşen bu salgın sonucunda, sektörümüzde faaliyet gösteren şirketlerin işgal sahasındaki ürünlerinin insan sağlığı için ne kadar önemli ve elzem doğal yaşam kaynağı olduğu bir kez daha çoğunlukça anlaşılmış ve kamuoyu tarafından tespit ve takdir edilmiştir.

Önümüzdeki yıllarda insan merkezli bu yaklaşımımızı pekiştirecek üretim ve pazarlamaya dayalı ilave yatırım ve istihdam planlarımızı artırarak sürdürmeyi düşünmekteyiz. Değişen müşteri tüketim tercih ve yöntemlerini önceleyen kurumumuz, dünya pazarlarına ulaşım ve etkin yayılımı için altyapısını sürekli olarak güncellemekte kararlıdır.

Devletimizin ihracatçılarımıza sunduğu aktif desteklerin farkında olarak, ülkemizin gelişmesinin ve ekonomik sıkıntılarının en etkin çözümü olarak gördüğümüz milli üretimin artırılması ve ihracatımızın daha üst noktalara taşınması için başlatılan atılımı destekler şekilde ve ihracatçılarımıza yol gösteren vizyonda yeni teşvikleri bizleri olumlu manada daha da motive edecektir.

2021 yılında, daha önceki sezonlarda planladığımız ve uygulamaya koyduğumuz yatırımların devamını sağlayarak, bu sürecin olumlu sonuçlarını daha bariz hissedeceğimiz bir döneme gireceğimizi ümit ediyoruz. Bu doğrultuda, devletimizin katkısı ile ve ülkesel hedeflerimize paralel olarak şirket olarak hedeflerimizi sık sık güncelliyor, mazeret üretmeden değişen dünyaya uyum sağlayarak, üretim ve ihracatın şirketimiz, sektörümüz ve ülkemiz adına önemli bir çıkış kapısı olduğuna dair inancımızı yeniliyoruz.

Bu vesile ile 2021 yılının ihracat ailemize ve ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyoruz.

“Dünya çapında fırtınaya dönüşen bu salgın sonucunda, sektörümüzde faaliyet gösteren şirketlerin iştigal sahasındaki ürünlerinin insan sağlığı için ne kadar önemli ve elzem doğal yaşam kaynağı olduğu bir kez daha çoğunlukça anlaşılmış ve kamuoyu tarafından tespit ve takdir edilmiştir.”

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

YORGLASS

[in](#) [@](#) [f](#) [t](#) [v](#) /yorglass

www.yorglass.com

**CAMA OLAN
TUTKUMUZU
DÜNYANIN
6 KITASINA
TAŞIYORUZ!**

**TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020**

esan

Madencilik Ürünleri Sektör Birincisi

EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.

Hüseyin Rıza BAYRAKTAR

ESAN Pazarlama ve Satış Direktörü

BAŞARIMIZI DEĞİŞİME HIZLI UYUM SAĞLAYARAK SÜRDÜRÜYÖRÜZ

Esan olarak, kardeş kuruluşumuz ve dış ticaret iş ortağımız EKOM aracılığıyla 2019 yılında aldığımız Maden İhracatı Birinciliğimizi 2020 yılı rakamlarımızla da sürdürmenin ve ülkemiz için değer yaratmanın gurur ve mutluluğunu yaşadığımızı paylaşmak isterim. 2020 yılına, bütün dünyada yükselen belirsizlik ortamı, ekonomik durgunluk ve dünya ticaret savaşlarının gölgesinde girdik. Yılın ilk aylarında yalnızca madencilik sektöründe oldukça önemli bir yeri olan Çin pazarını etkileyen korona virüs salgınının, Mart ayında Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilmesiyle birlikte belirsizlik, son yıllarda deneyimlediğimiz çok üstünde bir seviyeye çıktı. Hepimizin tarih kitaplarından okuduğu ancak dünya üzerinde hiç kimsenin deneyimmediği bir sağlık krizi karşısında dünyanın birçok yerinde yaşam temel fonksiyonlar dışında durma noktasına gelirken, yaklaşık 50 ülkeye ihracat yapan bir kuruluş olarak bizim de birçok pazarımız bu durgunluktan birçok diğer sektör gibi etkilendi. Bu süreçte en büyük iki gücümüz, Türkiye’de henüz ilk vaka görülmeden başladığımız kriz yönetimi ile tüm önlemleri en üst seviyede alarak iş sürekliliğimizi sağlayabilmemiz ve portföyümüzün endüstriyel hammaddeler ve metalik madenler çeşitliliğine sahip olması oldu. Nisan ayında, özellikle seramik sektörünün Avrupa’daki merkezleri olan İtalya ve İspanya’da

Covid-19’un ani hızlı artışı ve alınan en üst mertebede önlemler sebebiyle, bu alanda ihracatımız neredeyse durarak Esan’ın 43 yıllık kuruluş tarihinde görmediğimiz seviyelere indi. Ancak Mayısın ikinci yarısı itibarıyla düzelme belirtileri görmeye başladık. Ağustosun ikinci yarısı itibarıyla ise dış piyasanın açılması ve taleplerin artması ile satışlarımız tekrar artmaya, tahminlerimizi yakalamaya başladı. Metalik madenlerde ise Güney Amerika’daki maden üreticilerinin pandemiden etkilenmesi piyasalar için belirleyici oldu. Fiyatlarda önce çok hızlı bir düşüş, ardından da hızlı bir yükseliş yaşadık. Emtia fiyatları da artmaya devam etti. Metalik madenlerde yılın başında yapılan anlaşmalarımız sayesinde Nisan-Mayıs aylarındaki bu dönemi çok fazla etkilenmeden üretimimize ve satışlarımıza devam ederek geçirdik. 2020 Mart itibarıyla tüm faaliyet alanlarımızda salgın önlemlerine ve değişen koşullara çeviklikle uyum sağlayabilme kabiliyetimiz sayesinde, faaliyetleri devam eden ve ürünlerimizi satın almaya hazır müşterilerimizin tamamının talebini yanıtlayabildik ve siparişlerini zamanında eksiksiz teslim edebildik. Tutarlı, güvenilir bir tedarikçi olarak ürün tedarikimizi sürekli kılmamızın avantajını ise yılın ikinci yarısında daha fazla deneyimledik. Taleplerin arttığı yılın ilerleyen dönemlerinde, sektörümüzde daha fazla talep

bize yöneldi. Üçüncü çeyrek itibarıyla da, yılı hedeflerimizin üzerinde tamamlayabileceğimiz yönde satış tempomuzu yakaladık. İş Sağlığı ve Güvenliği için Hedef Sıfır Kaza anlayışıyla çalışan bir kuruluş olarak, pandemi sürecini yönetirken önlemlerimizi risklerin oluşmasını beklemeden almamız, Hedef Sıfır Bulaş ilkesiyle hem çalışanlarımızı hem tedarikçilerimizi bilinçlendirip sağlıklı çalışmaları için ihtiyaç duydukları tüm koşulları sağlayabilmemiz sayesinde pazarlarımızdaki yukarı ivmeyi en iyi şekilde değerlendirebildik.

Sektörümüz için de durgunluklar ve sonrasında toparlanma süreçleri paralel şekilde ilerlediye de Esan olarak bizi öne çıkaran ve bu yılı da en yüksek ihracat rakamıyla tamamlamamızı sağlayan avantajlarımızdan ikincisinin de portföy çeşitliliğimiz olduğunu görüyoruz. Hem endüstriyel hammaddeler hem de metalik madenler alanında faaliyet gösteriyor olmamız, ekonomik belirsizliklerde durumumuzu korumamızı ve hatta gelişimimizi sürdürmemizi sağlıyor. Endüstriyel hammaddelerin Avrupa'daki öncü üreticilerinden biriyiz ve 50'ye yakın dış pazara ihracat gerçekleştiriyoruz. Bunun yanı sıra seramik ve cam başta olmak üzere birçok farklı sektöre de hammadde sağlıyoruz. Bu sayede, tek bir pazarda olan ekonomik düzensizliklerden etkilenmemeyi başarıyoruz. Benzer bir avantajı üretim çeşitliliğimizde de yakalayabiliyoruz. 40'a yakın ocakta birçok hammaddenin üretimini gerçekleştiriyoruz. Ticari ürünlerimizle pazardaki ürün çeşitliliğimizi arttırarak öncülüğümüzü destekliyoruz. Bu durumları ele aldığımızda, her açıdan çeşitlilik bizim en önemli gücümüz diyebiliriz.

Elbette çeşitliliğin gücüne inansak da, başarının en önemli yanının devamlılığı olduğunun bilinciyle sürdürülebilir büyüme vizyonuyla hareket ediyoruz. Bu kapsamda hem endüstriyel hammaddeler hem de metalik madenler alanlarında ruhsatlarımızı, rezervlerimizi ve üretim kapasitemizi arttırmaya yönelik yatırımlar yapıyoruz. Şu anda Türkiye'de üreterek dünyaya ihracat gerçekleştiriyoruz. Ancak gelecekte üretimimizi de globalleştirmek adına Türkiye'deki arama faaliyetlerimize ilaveten yurt dışında da arama faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bu çalışmalarımızı yürütürken, şu anda hizmet verdiğimiz ürünleri ve sektörleri öncelikli olarak odağımızda tutuyoruz. Sürdürülebilirlik, dijital dönüşüm ve inovasyon yatırımlarımız da kısa ve uzun vade planlarımızda kapasite ve rezervlerimizi arttırmak kadar önemli bir yer tutuyor. Dünyanın kaynaklarının kısıtlı olduğu bilinciyle, hem bugüne

hem yarınlara karşı sorumluluğumuzla hareket ediyor ve sürdürülebilir madencilik anlayışımızla tüm uygulamalarımızı hizalıyoruz. Madencilik, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin birçoğuna doğrudan etki eden, etki alanı oldukça büyük bir sektör. Bu nedenle birçok alanda yapabileceklerimizi projelendiriyor, uygulamaya alıyoruz. Üretim süreçlerinde temiz enerji kaynakları kullanım oranını arttırmak için fırsatları araştırıyor, üretim ve lojistik planlamalarımızı karbon ayak izimizi azaltacak şekilde dönüştürüyoruz. Verimliliğimizi ve kalitemizi birlikte arttırmaya çalışırken İSG ve Çevre Yönetimini yatırımların planlanmasından itibaren birinci önceliğimiz tutuyoruz. Mümkün olan tüm kaynakları ekonomiye kazandırmak için üretim artıklarından inovatif çalışmalarla değer yaratıyoruz. Ayrıca sıfır atık yaklaşımıyla, kaynakların değer kazanması için döngüsel ekonomi iş birlikleri geliştiriyoruz.

Ar-Ge merkezimizde de ürünlerimizi geliştirmeye odaklanıyoruz. Geleceğin mineralleri için çalışmalar yaparken, büyüme planlarımızda da yeni katma değerli ürünler ve niş ürünler önceliğimiz olmaya devam ediyor. Bir hammadde üreticisi olarak nihai ürünlerimizi daha fazla nasıl geliştirebiliriz, dönüştürebiliriz diyerek tüm hızımızla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Özetle, elimizdeki limitli rezervleri en verimli ve karlı şekilde nasıl üreteceğimizi ve nerelerde, nasıl pazarlayacağımızı bütünsel bir sistem olarak ele alıyoruz. Tabii bu kadar kapsamlı ve ezber bozan dönüşümü hızlı ve etkin şekilde yapabilmek için farklı destek kanallarını da değerlendiriyoruz. Bu açıdan devlet teşviklerinin de önemli bir yeri olduğunu söylemeliyim. Esan olarak geçtiğimiz yıl Türk markalarının yurt dışında tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini destekleyen Turquality teşvik programına dahil olduk. Sektörümüzde Turquality alan ilk firma olmaktan gurur duyduğumuzu da belirtmek isterim. Tüm pazarlarımızda gelişimimiz için reklam ve tanıtım faaliyetlerimiz oldukça önemli bir yer tutuyor. Var olduğumuz pazarlarda payımızı büyütme, yeni pazarlara girebilmek ve buralarda müşterileri iyi anlayıp analiz ederek ihracatımızı arttırmak için teşviklerinin rolünün çok önemli olduğuna inanıyorum. Turquality ile de hedef pazarlarımızda markalaşmaya ve pandemide bizi sektörümüzdeki birçok oyuncudan ayıran gücümüzü markamızın gücüne katarak ilerlemeye devam ediyoruz. Bunun yanı sıra Ar-Ge Merkezimizin de teşvik kapsamında olması ile nitelikli insan kaynağı, teknoloji ve bilgiye erişim, iş birliği imkanları gibi birçok alanda daha atak olmamızı sağlıyor.

TürkTraktör

Makine ve Aksamları Sektör Birincisi

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK. A.Ş.

Aykut ÖZÜNER

Genel Müdür

TÜRKİYE'NİN TOPLAM TRAKTÖR İHRACATININ %86'SINI TEK BAŞIMIZA GERÇEKLEŞTİRDİK

2020'de pandeminin neden olduğu bütün olumsuz koşullara rağmen, sektördeki kesintisiz liderliğimizi sürdürerek 14. yılına taşımayı başardık. Yıl boyunca TSE Güvenli Üretim Sertifikası'na sahip fabrikalarımızda toplam 34 bin 337 adet traktör üreterek; Türkiye'nin toplam traktör üretiminin %68'ini tek başına gerçekleştiren üretici olduk. Yurt içi pazardaki 22 bin 384 adetlik satışımızla, ülke çiftçimizi son teknolojiye sahip traktörlerle buluşturmaya devam ettik.

Her şartta ülke tarımı ile çiftçisini destekleyen bir üretici olarak; salgın döneminde de gıda tedarikinde kritik rol oynayan bu sektörün kıymetli oyuncularını olan çiftçilerimizin yanında olduk. Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak adına çiftçilerimizin bulunduğu yerde servis hizmetlerinden yararlanabilecekleri Mobil Yol Desteğini sağladık.

Tarımsal verimliliği artırmak üzere kendilerine sektörde ilk olan Tarlam Cepte mobil uygulamasını ücretsiz sunarken, yine ücretsiz olarak erişime sunduğumuz online eğitimlerle

çiftçilerimizi desteklemeye devam ettik. Buna ek olarak, mevsimlik işçilerin tarlalardaki çalışmalarını hijyenik koşullarda yapabilmeleri için grup şirketimiz Tat A.Ş. iş birliği ile hijyen projemizi hayata geçirdik.

Türkiye'nin ilk traktör ihracatını gerçekleştiren üretici olarak, pandemi sürecinden etkilenen yurt dışı pazarlara yönelik çalışmalarımızı da sürdürdük. Dünya pazarlarına gerçekleştirdiğimiz 12 bin 553 adetlik traktör satışıyla, 130'dan fazla ülkeye Türkiye'de üretilen traktörleri ulaştırmanın gururunu yaşadık. Aynı zamanda Türkiye'nin toplam traktör ihracatının %86'sını tek başımıza gerçekleştirdik.

Kendi üretimimiz olan Faz IIIB ve Faz 4 emisyon standartlarında motora sahip traktörlerimizle uzun yıllardır ihracata devam ediyoruz. Faz 5 motora sahip traktörlerimizi ise 2020'nin Eylül ayından itibaren Avrupalı çiftçilerin kullanımı için başta Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa olmak üzere farklı ülkelere ihraç etmeye başladık. Buna ek olarak, 2019 yılında iç pazara sunduğumuz ve

çiftçilerimiz tarafından da büyük bir ilgiyle karşılanan yerli üretim yarı otomatik şanzımanlı traktörlerimizi de Case IH Farmall M serisi olarak dünya tarımının en önemli bölgelerinin başında gelen Asya, Afrika, Ortadoğu ve Meksika gibi pazarlara sunmaya başladık.

Kuruluşumuzdan bu yana faaliyetlerimizde tarımın belkemiği olan çiftçilerin verimliliğini artırmaya, mekanizasyona erişimini kolaylaştırmaya ve dijital tarıma daha hızlı adaptasyonlarını sağlamaya odaklanıyoruz.

Sektörde, 65 yılı aşan tecrübemiz, kaliteli insan kaynağımız, yeni yatırımlarla geliştirdiğimiz üretim gücümüz, yenilikçi ürün ve çözümlerimiz bizlere pazarda kesintisiz liderliği, ihracatta da sürdürülebilir bir başarıyı getirirken; hepsinden önemlisi 'sektörün öncü şirketi' olarak konumlanmamızı da sağladı.

2020 yılında iş makineleri alanında da yerli üretime başlayarak, bu alanda da sürekli büyümeye devam ettik. Ekonomik olduğu kadar ekolojik ve sosyal açıdan da sürdürülebilir, verimliliğin daima arttığı, uluslararası alanda da rekabet edebilen bir tarım ve gıda vizyonunun ön plana çıktığı bu yeni dönemde ülkemiz ve dünya çiftçilerinin ihtiyaç ve beklentilerini karşılamaya devam edeceğiz.

Gerçekleştirdiğimiz yerli üretimle sadece Türkiye'de tarımda teknoloji kullanımının yaygınlaşmasını desteklemekle kalmayacak; ürünleri sunduğumuz dünya pazarında ülkemizin adını duyurmayı ve ülke ekonomimize olan katkımızı da artırmayı sürdüreceğiz.

“Sektörde, 65 yılı aşan tecrübemiz, kaliteli insan kaynağımız, yeni yatırımlarla geliştirdiğimiz üretim gücümüz, yenilikçi ürün ve çözümlerimiz bizlere pazarda kesintisiz liderliği, ihracatta da sürdürülebilir bir başarıyı getirirken; hepsinden önemlisi 'sektörün öncü şirketi' olarak konumlanmamızı da sağladı.”

Meyve Sebze Mamüleri Sektör Birincisi

ALTUNKAYA İNŞ. NAK. GIDA TİC. A.Ş.

Mahsum ALTUNKAYA

Yönetim Kurulu Üyesi

ÖZVERİ VE TİTİZLİKLE HİÇ DURMADAN ÇALIŞIYORUZ

Altunkaya Şirketler Grubu olarak faaliyet gösterdiğimiz tüm sektörlerde 2020 yılını başarıyla tamamladık. Son 7 yılda olduğu gibi bu yılda Meyve Sebze Mamulleri sektöründe en çok ihracat yapan firma olmamızın gururu ve mutluluğunu yaşıyoruz. Şirketimizin ilk kurulduğu günden bu yana ürünlerimizin kalitesinden ödün vermeden önce insan prensibiyle ürünlerimizi tüketicilerinin beğenisine sunuyoruz. Ürünlerimizi üretirken son trendleri takip edip sürekli gelişen, araştıran ve yeniliklere açık bir firma olarak yatırımlarımıza hız kesmeden devam ediyoruz. Ülkemizin ihracat hedeflerine katkı sağlamak için büyük bir özveri ve titizlikle hiç durmadan çalışıyoruz.

2020 yılında tüm dünyada COVID-19 salgını dünyanın ana gündemi oldu. Özellikle Mart, Nisan ve Mayıs aylarında dünyanın birçok yerinde kısıtlamalardan dolayı ekonomik faaliyetler önemli ölçüde yavaşlamıştır. Pandeminin olumsuz

koşullarına rağmen Türkiye'nin meyve sebze mamulleri yıllık ihracatını %8,8 arttırarak 1 Milyar 683 Milyon USD ile rekor kırdı. Meyve sebze mamulleri ihracatının yarısından fazlası Almanya, ABD, Irak, Hollanda ve Birleşik Krallık ülkelerine yapıldı. Bu ülkeler haricinde diğer faaliyet gösterilen ülkelerde de meyve sebze mamulleri ihracatı olumlu yönde seyretti. Bu olumlu tablonun nedenlerinden biri sektörümüz açısından ülkemizin birçok önemli avantaja sahip olmasıdır. Türkiye'nin üretime müsait geniş tarım alanları ve iklim özelliği nedeniyle pek çok çeşit kaliteli ürün yetiştirilmektedir. Yetiştirilen ürünler ülkemizde yer alan yüksek teknoloji üretim tesislerinde üretilmektedir. Diğer bir önemli avantaj ise Türkiye'nin jeopolitik konumunda dolayı gerek Avrupa gerekse Ortadoğu ülkelerine yakınlığı da ülkemize önemli bir avantaj sağlamaktadır. Bunların haricinde tüm sektörlerde firmaların büyümesi ve markalaşma için devlet desteği çok önemlidir. Global

pazarlarda rekabet ederken arkamızda güçlü ve markalarını destekleyen bir gücün varlığını ve desteğini hissetmek, firmaları daha kolay başarıya götüreceğine inanıyorum. İhracata yönelik verilen teşvikler, ihracatın teşvik edilmesi, ihraç pazarlarının geliştirilmesi ve dünya ihracatındaki payının artırılması ve uluslararası piyasalara açılan firmaların rekabet güçlerinin artırılması açısından önem taşımaktadır. Sonuç olarak; devlet teşvikleriyle ihracatı desteklemek özellikle ülkemiz gibi ihracata dayalı büyüme modelini benimsemiş ülke ekonomileri için çok önemli bir konudur. Ülkemizde bu zamana kadar bu destekler verilmiş, bundan sonraki dönemde de ihracat desteklerinin verileceğine inanıyoruz.

2021 yılında pandemiden dolayı belirsizlikler devam ediyor. Bir süre daha kısıtlamalar ile hayatımıza devam edeceğiz gibi gözüküyor. IMF 2021 küresel büyüme tahminini %5,5, Türkiye için ise %6 olarak açıkladı. Temennimiz tüm bu olumsuzluklardan ülke olarak başarılı bir şekilde üstesinden gelmektir. Riskler ve sorunlar her zaman olacaktır. Ancak şirketler bu risklere ayak uydurabilme yeteneğine göre başarılı ya da başarısız oluyorlar. Bizim hedefimiz marka bazlı ticaretimizi daha geniş bir pazara yaymak, sürdürülebilir ve karlı büyüme için çaba göstermek.

“Pandeminin olumsuz koşullarına rağmen Türkiye’nin meyve sebze mamulleri yıllık ihracatını %8,8 arttırarak 1 Milyar 683 Milyon USD ile rekor kırdı. Meyve sebze mamulleri ihracatının yarısından fazlası Almanya, ABD, Irak, Hollanda ve Birleşik Krallık ülkelerine yapıldı. Bu ülkeler haricinde diğer faaliyet gösterilen ülkelerde de meyve sebze mamulleri ihracatı olumlu yönde seyretti. Bu olumlu tablonun nedenlerinden biri sektörümüz açısından ülkemizin birçok önemli avantaja sahip olmasıdır.”

Yaşamın M Zamanın

STU

#YaşamınMerkezinde

Merkezinde Ötesinde

DIO
Collection

istikbal

Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri Sektör Birincisi

HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

Enes ÇİZMECİ

Genel Müdür

KÜRESEL OYUNCU OLMA YOLCULUĞUMUZ TÜM HIZIYLA SÜRÜYOR

Hızlı tüketim sektöründeki 34 yıllık deneyimimizle; hijyen, ev bakım, temizlik kağıdı ve kişisel sağlık kategorilerinde Molfix, Molped, Bingo, Papia, Familia ve Evony gibi markalarla milyonlarca kişinin ihtiyacına en yüksek kalitedeki ürünlerimizle cevap veriyoruz. Türkiye’de her 10 evin 8’ine en az 1 Hayat markamızla giriyoruz. Türkiye’deki başarılarımızdan aldığımız cesaretle yurt dışındaki yatırımlarımıza ve büyümemize devam ediyoruz. Küresel oyuncu olma yolculuğumuzda Türk markalarını dünyaya sevdirmek, kaliteli ve güvenilir Türk ürünleri algısını dünyaya yaymak için çalışmayı sürdürüyoruz.

Hayat Kimya, bugün ‘dünyanın en büyük 5. markalı bebek bezi üreticisi’ ve ‘Ortadoğu, Balkanlar ve Doğu Avrupa’nın en büyük temizlik kağıdı üreticisi’ konumunda. Türkiye dahil tam 11 ülkede 21 üretim tesisimiz var. Türkiye, Rusya, Cezayir, İran, Mısır, Nijerya, Pakistan ve Vietnam’daki tesislerimizde 9 bine yakın çalışanımızla 15 markamızı üretiyor ve 100’ü aşkın ülkeye ihracat yapıyoruz. Girdiğimiz

pazarlarda, markalarımızla pazarın ilk iki oyuncusu arasında yer alıyoruz.

2020’ye maske yatırımı damgasını vurdu

2020 yılında yaşadığımız Covid-19 salgını tüm dünyada yaşamı kökten değiştirdi. Hayatımıza ‘yeni normal’ kavramını getirdi. Maskeler günlük hayatımızın bir parçası haline geldi. Hayat Kimya olarak, hızlı tüketim sektöründe hijyen ve temizlik kategorilerindeki 34 yıllık tecrübemizi, bilgi birikimimizi cerrahi maske sektörüne taşıdık. 100 milyon TL’nin üzerinde yatırım ve 600 kişiye yakın istihdam ile üretime başladık ve günlük 16 milyon, yıllık 6 milyar adet maske üretim kapasitesi ile dünyanın en büyük Türk cerrahi maske üreticisi olarak sektöre adım attık. Tüm deneyimimizle yeni bir oyuncu olarak girdiğimiz sektörde Evony ve Goodcare markalarıyla koruma ve konforu bir arada sunuyoruz. Cerrahi yüz maskelerde kullanılan en önemli hammaddelerden biri olan non-woven dediğimiz dokumasız kumaşı kendi bünyemizde üretiyoruz. Bu sayede,

kendi hammaddesiyle üretim yapan tek cerrahi yüz maskesi üreticisiyiz. Böylelikle, her koşulda kaliteden ödün vermeden, sürdürülebilir üretim gücü ile tüketicilerimize Hayat'ın en iyisini sunuyoruz.

Kaliteyi, yenilikçilikle harmanlıyoruz

Hayat'ta yenilikçiliğimizi ve Ar-Ge başarımızı, laboratuvar çalışmalarıyla değil, hayata geçirebildiğimiz yeniliklerle ölçüyoruz. Sektörün Türkiye'deki en kapsamlı Ar-Ge merkezine sahibiz. İleri teknoloji ekipmanlar ve 100'den fazla bilim insanımızla, araştırma ve yeni ürün geliştirmenin yanı sıra alternatif hammadde, ambalaj ve süreç geliştirme çalışmaları da yürütüyoruz. Üretim yöntemlerimizi, formülasyonlarımızı ve ürünlerimizin farklı özelliklerini korumaya yönelik, Dünyada 68 ülkede 7 tescilli patentimiz mevcut. Bu da, Türkiye merkezli globalleşen bir şirket olarak bizim için büyük bir gurur. Global yenilik üssümüz niteliğindeki Ar-Ge Merkezimizde, tüm yeniliklerimizi farklı kategorilerdeki ürünlerimize de taşıyarak bir sinerji oluşturuyoruz. Örneğin, boya, paraben, klor ve naylon içermeyen Molped Pure&Soft'un bu %0 konseptini, Molfix'e de taşıdık. Parfüm, klor, paraben, nonilfenol içermeyen yeni Molfix Pure&Soft'u tüketicilerimizle buluşturduk. Temizlik kağıdı kategorimizde ise %0 konseptini klor, boya, parfüm ve optik beyazlatıcı içermeyen Papia Pure& Soft ürünümüzle sunduk.

Bugün, dünyanın dört bir yanında ürünlerimiz anneler, gençler, aileler tarafından sevilerek tercih ediliyor. İhracat hacmimizle üst üste 5 senedir Türkiye'nin en büyük 50 ihracatçısı arasında yer alarak Hayat imzasını dünyaya taşıyoruz. Markalarımızı dünya tüketicisiyle buluşturmaktan memnuniyet duyuyoruz. Ortadoğu, Balkanlar, Asya ve Afrika ülkelerindeki tecrübemizin verdiği motivasyonla

küresel rekabette her geçen gün mesafe kat ediyoruz. Özellikle ekonomik olarak gelişen ve potansiyel taşıyan ülkelere odaklanıyoruz. Kalıcı yatırımların yanı sıra, Ar-Ge çalışmaları, teknoloji ve altyapı geliştirmeye de yoğun yatırımlar yapıyoruz. Nesiller boyu fayda sağlama vizyonumuzla yatırım, üretim, istihdam ve ihracat odaklı çalışmalarımıza hız kesmeden devam edeceğiz.

“Türkiye’deki başarılarımızdan aldığımız cesaretle yurt dışındaki yatırımlarımıza ve büyümemize devam ediyoruz. Küresel oyuncu olma yolculuğumuzda Türk markalarını dünyaya sevdirmek, kaliteli ve güvenilir Türk ürünleri algısını dünyaya yaymak için çalışmayı sürdürüyoruz.”

Mücevher Sektör Birincisi

İSTANBUL ALTIN RAFİNERİSİ ANONİM ŞİRKETİ

Ayşen ESEN

CEO

2020, PANDEMİ YILI OLMASINA RAĞMEN KÖTÜ BİR YIL OLMADI DİYEBİLİRİZ

Kuruluş amaçlarından biri Türkiye'yi dünyanın altın merkezi haline getirmek olan İstanbul Altın Rafinerisi olarak yıllardır bu amaçla çalışmaktayız. Ülkemiz kuyumculuk sektöründe dünyada 3.sırada, rafinasyon sanayisinde de dünya altın ticaretine yön veren ülkeler arasında yer almaktadır. Kaç sektörde ülkemizin dünya sıralamasında ilk 5'te olduğunu düşünerek olursak sektörümüzün önemini ve ülkemiz dış ticaretindeki değerini daha iyi anlamış oluruz. İstanbul Altın Rafinerisi de, ürettiği altınlar finansal piyasalarda dünya çapında kabul gören, dünyadaki 70 "iyi rafineri" den biridir. Bu doğrultuda pazarı dünya olan Global bir rafineri olarak 2020, pandemi yılı olmasına rağmen kötü bir yıl olmadı diyebiliriz. 2020 yılının başında dünyanın ilk kez karşılaştığı bu kadar geniş çaplı ve çıkış noktası finansal değil, sağlık olan bir krizin etkilerini önceden tahmin etmek elbette ki mümkün değildi. Buna rağmen birçok ülke hazırlıksız yakalanıp doğru hamleleri doğru zamanda

yapamazken biz daha planlı davranmaya çalıştık, bir yandan önlemlerimizi alırken diğer yandan iş gücümüzü durdurmamayı tercih ettik ve bilinçli, duyarlı bir sanayici olarak yolumuza devam ettik.

Bu sayede 900 milyon dolara yakın ihracat gerçekleştirerek yıllardır açık ara fark ile sürdürdüğümüz sektör birinciliğimizi ve ülkemiz dış ticaretindeki önemli yerimizi koruduk. Pandemiye karşı alınan önlemler, beklenmeyen alışılmadık şartların ekonomiye etkisi, nihai tüketicinin psikolojik etkenler altında davranış biçimlerinin değişmesi, ülkemizin altın ticaretindeki dengelerinde değişmesine yol açmıştır. Değişen dengelerin yarattığı sorunların çözümü için kısa vadede sert önlemler alınmaya başlanmış, 2020 yılı sonu ve 2021 yılı başlarında sektörü derinden etkileyen birçok karar gündeme gelmiştir. Bu alınan kararlar doğrultusunda, bizler ülkemizin sektördeki Pazar payını

arttırarak ülkemizi dünya altın ticaretinin merkezi yapmaya çalışırken, dünya madencilik sektöründe katma değeri ülkemize çekerek uzun vadeli rafinasyon anlaşmaları yapmakta iken, değişen şartlar sonucu hammadde temin etmekte zorlanmaya başlanılmış, İsviçre gibi İtalya gibi rafinasyonda öncülük eden ülkelere karşı lojistik ve hız avantajımızı kaybetmeye başlamış bulunmaktayız. Bu nedenle büyük çabalarla, büyük emekle geldiğimiz önemli konumu ve avantajları kaybetmekte olduğumuzdan 2021 yılı için öngörüde bulunmak zorlaşmıştır.

Ama biz hiçbir zaman pes etmeyeceğiz, Türkiye'nin ilk resmi altın rafinerisi olmanın verdiği vizyon ve misyon ile, ülkemiz için çok önemli olan sektörümüzü "içerde" ve "dışarda" "doğru" anlatmaya devam edeceğiz. Umarız 2021 yılında da dünya sıralamalarında geri düşen ülkemizin tekrar öne çıkmasını, kaybetmekte olduğu repütasyonu tekrar kazanmasını sağlayacak adımlar atılacaktır. Ülke olarak, sektör olarak, İstanbul Altın Rafinerisi olarak bugüne kadar başardık, zor şartlara rağmen bugünden sonra da başarmak için elimizden geleni yapacağız.

"2020 yılının başında dünyanın ilk kez karşılaştığı bu kadar geniş çaplı ve çıkış noktası finansal değil, sağlık olan bir krizin etkilerini önceden tahmin etmek elbette ki mümkün değildi. Buna rağmen birçok ülke hazırlıksız yakalanıp doğru hamleleri doğru zamanda yapamazken biz daha planlı davranmaya çalıştık, bir yandan önlemlerimizi alırken diğer yandan iş gücümüzü durdurmamayı tercih ettik ve bilinçli, duyarlı bir sanayici olarak yolumuza devam ettik."

Temel KOTİL

Genel Müdür

HAVACILIK EKOSİSTEMİNDE YARIM ASIRLIK TECRÜBE: TUSAŞ

Türkiye özellikle son yıllarda tam bağımsız savunma sanayiini inşa etmek için önemli atılımlar içinde yer alıyor. Havacılık ve savunma sektörü için dünya pazarının önemli trend belirleyicisi birkaç ülkeden biri konumuna ulaştı. Bulduğumuz coğrafya itibarı ile teknolojinin ve kaliteli iş gücünün merkezinde yer alan bir ülkeyiz. Tabii bu durumun doğal sonucu olarak ihracatın kapıları ardına kadar açılmış oluyor.

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii (TUSAŞ) olarak dünya kamuoyunun takip ettiği önemli hava platformlarını ülkemize kazandırıyoruz. Ülkemizin beka projesi Milli Muharip Uçak'ın (MMU) geliştirilmesi için çalışmalarımız devam ediyor. MMU kapsamında Rüzgâr Tüneli, Yıldırım Test Merkezi, yerli yazılımlar, yerli güç üniteleri gibi önemli yatırımlar gerçekleştiriyoruz. Havacılıkta bu teknolojileri konuşurken uzay alanında da önemli işler yapıyoruz. TUSAŞ'ta eklemeli imalat ve termoplastik gibi havacılık sektörünün ileri malzeme olarak tabir ettiği yeni nesil çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan pandemi şartlarında dahi çalışmalarına devam eden şirketimizde, teknolojiyi adapte etme ve kullanma konusunda yakaladığımız ivmeyi sürdürdük. Ayrıca geçtiğimiz yıl ciromuzun %40'ını Ar-Ge yatırımlarına harcadık. Patent ve faydalı ürün çalışmalarımızı bir önceki yıla göre neredeyse ikiye katlayarak önemli bir başarıya imza attık. Geçtiğimiz yılın son çeyreğinde ilk ihracat anlaşmamızı imzaladık. Yeni anlaşmaların 2021 için daha da yoğunlaşmasını hedefliyoruz. Bu yıl pandeminin etkisinin yitireceğini ve havacılık sektörünün daha yoğun bir tempo ile kaldığı yerden faaliyetlerine devam edeceğini ön görüyoruz.

“Türk Havacılık ve Uzay Sanayii (TUSAŞ) olarak dünya kamuoyunun takip ettiği önemli hava platformlarını ülkemize kazandırıyoruz. Ülkemizin beka projesi Milli Muharip Uçak’ın (MMU) geliştirilmesi için çalışmalarımız devam ediyor. MMU kapsamında Rüzgâr Tüneli, Yıldırım Test Merkezi, yerli yazılımlar, yerli güç üniteleri gibi önemli yatırımlar gerçekleştiriyoruz.”

A.101
HARCA
HARCA
BITMEZ

TÜRKİYE'NİN A101'İ DÜNYANIN ALTINCISI!

Deloitte Perakendenin Küresel Güçleri 2021 raporuna göre, dünyanın en hızlı büyüyen perakende şirketleri arasında 6. olarak bu sene de ilk 10'daki yerimizi koruyoruz.

10.000'den fazla marketimizle Türkiye'nin her ilçesine kaliteli ürünleri ucuz fiyatlarla ulaştırırken, on binlerce çalışanımızla da istihdama sağladığımız katkıdan ve perakende sektörünün öncü şirketleri arasında yer almaktan mutluluk duyuyoruz.

Su Ürünleri ve Hayvansal Mamüller Sektör Birincisi

KLC GIDA ÜRÜNLERİ İTH. İHR. ve TİC. A.Ş.

Sinan KIZILTAN

KLC Gıda Yönetim Kurulu Başkanı

DOĞRU KARARLARLA DOĞRU YATIRIMLARA İMZA ATIYORUZ

Başarımız Türkiye'nin yavru balık üretiminden yem fabrikalarına, paketlenme ve işleme tesisinden, lojistik ve ihracata kadar tam entegre deniz ürünleri şirketi olmamızdan kaynaklanıyor. Su ürünleri sektöründe üretim 70.000 ton üretim hacmiyle, dünyanın en büyük tam entegre tesisine sahibiz. Üretim ve değer zincirinin tüm aşamalarını tam olarak kontrol etmek için, balık kutularımıza kadar, zincirin tüm halkalarını kendi tesislerimizde ve kendi ekibimizle üretmeye özen gösteriyoruz. İşletmenin en üst düzeydeki operasyonlarını sürdürmek için entegre bir yaklaşımın zorunlu olduğuna inanıyoruz. Bu sayede Kılıç olarak, yılda 450 milyon/adet çipura levrek üretim kapasitesi ve ihracatında dünyada lider firma olmamızın haklı gururunu yaşıyoruz.

Sektörümüze yönelik tüm kalite standartlarına ve buna ilişkin, ISO18000, ISO22000, IFS, BRC, Global GAP ile Aquaculture Stewardship Council (ASC) belgelerine sahibiz. Özellikle dünya çapında kabul gören, üretim ve çevre alanlarında ki belgelere de sahibiz. ASC sorumlu çiftlik deniz ürünleri yetiştiriciliğinde (aquaculture) için dünyanın önde gelen belgelendirme ve etiketleme sertifikalarından biridir. GLOBAL G.A.P. sertifikasına sahip olmak ise gıda

üretimini hijyen açısından güvenli olduğu ve çevre ile dost uygulamalar yoluyla üretildiği konusunda, ihracatımız için pasaport görevi gören en önemli belgelerin başında gelmektedir. Tam entegre üretim sürecimiz ile çevreye olan sorumluluk bilincimiz, başarı grafiğimizi her yıl bir üst seviyeye çıkartmamızı ve marka değerimizin sürdürülebilirliğini sağlamaktadır. Dolayısıyla, 2020 yılında da pandemiye rağmen, üretimimiz ve ihracatımızda, hem yurtiçi piyasadan hemde dünyanın dört bir yanından, besin değerleri yüksek ve lezzetli balıklarımız yüksek oranda talep gördü. Kılıç Holding'e bağlı, KLC gıda dış ticaret firmamızla, 2020 yılında da sektör birinciliğimizi koruyarak, 196 Milyon 886 Bin Dolarlık ihracat rakamına ulaştık.

2010 yılından beri Su ürünleri ve Hayvansal Mamüller kategorisinde ihracat alanında Türkiye birinciliğini sürdürüyoruz. Kılıç Deniz Ürünlerinin dış ticaret firması olan KLC Gıda ile 2020 yılında da 196 Milyon 886 bin dolarlık ihracat gerçekleştirerek, sektör liderliğimizi açık ara sürdürmeyi başardık. İçerisinde bulunduğumuz ve tüm dünyayı ticari/ekonomik anlamda olumsuz etkileyen küresel salgına rağmen, bu yıl da sektörümüzde ihracat birincisi olarak yerimizi aldık. 2020 yıl sonu itibarıyla

%45 Avrupa olmak üzere, Asya, Orta Doğu ve Amerika pazarları dahil yaklaşık 70 ülkeye ihracat gerçekleştirdik. Müşterilerimiz ile ilişkilerimiz her zaman çok iyi ve işbirliğini geliştirmek adına yeni ürün kategorileri için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Ayrıca balık tüketimi hakkında bilinçlendirme çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Sağlıklı ve dengeli beslenme için, balığın içinde bulunan besin değerleri, hücrelerin onarılması ve yeni dokuların yapımı için çok büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, protein bakımından zengin olan balığın, tüketiminin artırılması oldukça önemlidir. Pandemi süreciyle birlikte balığın tüm faydalarını halkımız da daha açık bir şekilde görmeye başladı. Bağışıklık sistemini koruduğu, içindeki omega 3 ile kalp sağlığına olumlu etkisi olduğu ve çocuklarda zeka gelişimini desteklediği uzmanlarca da sıkça belirtmeye başladı. Balık tüketimi bu dönemde gerek ülkemizde, gerekse dış pazarlarda artış göstermiştir. Besin değeri yüksek ürünleriyle, sektörümüzde, 2020 yılında da, tüketim miktarı artmış, yurtiçi satışlar ve ihracata büyük oranda yansımıştır.

Kılıç Holding olarak, yeni yatırım ve projelerle, ihracat ağırlıklı büyüme odaklı bir yol izliyoruz. Ayrıca tesislerimizde Yeşil ekonomi odaklı uygulamalarımıza devam ediyoruz. Ege Üniversitesi ile çevresel riskleri ve karbon ayak izini azaltmayı hedefleyen, çözüm yollarına yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Halihazırda doğu Karadeniz bölgesinde Somon balığı üretimi için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Şu anda, Mavi Yüzgeçli Orkinos yetiştiriciliğini gerçekleştiriyoruz. Özellikle 2020 yılında da Japonya'ya, orkinos satışlarımız hedeflediğimizin çok üzerinde gerçekleşti.

Sektörümüz büyümeye devam etmekte, bu bağlamda Mersin ve Aydın illerinde üretime açılmış yeni tesislerimizde, izin süreçlerini tamamlayarak çipura levrek kapasitemizi arttırdık. Aynı zamanda, son dönemin gözdesi Türk Somonu üretimini, başarılı bir şekilde gerçekleştiriyoruz. International Taste and Quality Enstitute tarafından, Kılıç Çipura, Kılıç Levrek gibi, Kılıç Türk Somonunun da lezzet ödülü almış bulunuyoruz. Bu ürün sektör ihracatında yeni bir kalem olarak tüm pazarlarda önemli bir yer edinmiştir. 2021 yılında Türk somonu kapasitesini hızla arttırıp başta uzak doğu pazarları olmak üzere, daha geniş bir pazar yelpazesinde ihraç ederek, ülkemize döviz kazandırmaya devam edeceğiz. Sürdürülebilir büyümenin ardındaki destekleyici gücün AR-GE faaliyetlerinden geldiğine

inanıyoruz. Doğru kararlarla doğru yatırımlara imza atıyoruz. Kılıç olarak, son yıllarda AR-GE faaliyetlerimiz kapsamında ürettiğimiz, Japon Pisi balığının üretimini de arttırdık ve önemli ölçüde talep görmeye başladı. Hali hazırda ihracatı devam ediyor. Devlet tarafından, yatırım ve Ar-Ge ile ilgili teşvik edici önemli yenilikler yapılıyor. Ülkemizin zengin su ürünleri ve çeşitli türlerin üretimine imkan sağlayan potansiyeli kullandığımızda sektörden daha fazla pay alabiliriz. Bunların hepsi önemli avantajlar.

Mersin, Aydın ve Adana'daki tesislerimizi, tam kapasiteye çıkartarak, rekabetçi maliyetlerle, rakip ülkelerin pazarlarından daha fazla pay almayı hedefliyoruz. Aynı zamanda, yetiştirdiğimiz balık türleri olan, çipura, levrek, granyöz, alabalık, somon alabalık ve orkinos tanıtımlarını artırarak, 2021 yılında ürünlerimize daha fazla dikkat çekerek, gerek yurt içinde kişi başı 6 kg/yıl civarında olan tüketimi arttırmak, gerekse yurt dışında mevcut pazarlardaki payımızı büyütmeyi hedefliyoruz. Geçtiğimiz Nisan ayında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun aldığı kararla birlikte, Dünya Sağlık Örgütü'nün dünya genelinde tüketiminin artması için, haftada 2-3 öğün balık tüketimine yönlendirmesi ile 2022 yılı Geleneksel Balıkçılık ve Su Ürünleri yetiştiricilik yılı ilan edildi. Bu karar, hem ülkemizde hemde dünyada balık tüketimini büyük ölçüde artıracaktır. Bu kapsamda balık tüketimi ve besin değerleri ile ilgili farkındalık artırılmasına yönelik çalışmalarımız olacak.

Bütün dünyada pandemiyle beraber ara verilen sektörel fuarlar da çok önemli. Dünyanın dört bir yanına ulaşabildiğimiz satış ve lojistik ekiplerimizle katılacağımız, önümüzdeki süreçte başlayacak olan su ürünleri fuarlarının da, pozitif etkisi olacağını öngörüyoruz. Deniz ürünleri üreticileri, ihracat ve akuakültür sektöründen çok sayıda katılımcı ile düzenlenen önemli fuarlarda, başta Kılıç Levreği ve Çipurası olmak üzere, Alabalık, Somon alabalık, Kaya Levreği, Orkinos ve Pisi balığımızı da dünyaya tanıttıyorduk.

Ayrıca Çin gibi yeni pazarlarda ürünlerimizi tanıtmak için faaliyetlerde bulunacağız. Mevcut bilinçlendirme projelerimizle de, 2021 yılında tüketimin daha da artacağını öngörüyoruz. Önceki yıllarda olduğu gibi 2021 yılında da, doğru ve bilimsel yetiştiricilik yöntemleri ile ürettiğimiz, lezzet ödüllü balıklarımızla, sektör liderliğimizi korurken, üretimden lojistiğe tam entegre yapımızla, başarı grafiğimizi sürdürmeyi hedefliyoruz.

Süs Bitkileri ve Mamulleri Sektör Birincisi

ÇİÇEKÇİLER BİRLİĞİ DIŞ TİC. A.Ş.

Lütfi GÖBÜŞ

Yönetim Kurulu Başkanı

TÜM YIL ARALIKSIZ İHRACATA DEVAM EDEBİLMEKTEYİZ

Çiçekçiler Birliği Dış Ticaret AŞ. (ÇİÇEK A.Ş.) olarak sektör birinciliği unvanımızı korumak ve ilerletmek adına tüm gayretimizle yolumuza devam etmekteyiz.

Kendimize adapte ettiğimiz uluslararası mezat standartlarını sürekli geliştirerek ileriye yönelik birçok proje geliştiriyoruz. Türkiye’de üretimi ve ihracat hacmi yok sayılacak pek çok çiçek çeşidini uluslararası satış portallarına sunarak süs bitkileri ihracatını daha yüksek noktalara çıkarmayı hedefliyoruz.

2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüse rağmen yürüttüğümüz Ar-Ge çalışmalarını ile teşvik edici önemli yenilikleri ülkemize kazandırmaya devam edip ülkemizin doğal ortamında yetiştirilebilecek her tür süs bitkisi ürününe ticari değer katmayı hedeflerimizin arasına yerleştiriyoruz.

Süs bitkileri yetiştiriciliğinde değerli ve ticari öneme sahip birçok ürünü barındıran ülkemizde bu ürünlere katma değer yaratmak için sürekli bir araştırma ve yenileme içerisindeyiz. 12 ay boyunca yapılan yetiştiricilik sayesinde tüm yıl aralıksız olarak ihracata devam edebilmekteyiz. 2020 yılında 93 milyon dal olan ihracat rakamımız, 2021 yılının ilk yarısı dolmadan 78 milyon dala ulaşmıştır.

Bizi başarıya götüren en önemli etkenlerden biri olan lojistik ve organizasyon çözümlerimiz ile sürdürülebilir rekabet şartlarında hedeflerimizi ileriye taşıyarak sektör üreticilerine ve Çiçek AŞ. üyelerine öncülük etmekteyiz.

Her yıl katıldığımız uluslararası fuarlar ile sektörümüzü ve üreticilerimizi temsil etmekten onur duyuyoruz.

“Süs bitkileri yetiştiriciliğinde değerli ve ticari öneme sahip biręok ürünü barındıran ölkemizde bu ürünlere katma değer yaratmak için sürekli bir araştırma ve yenileme içerisindeyiz. 12 ay boyunca yapılan yetiştiricilik sayesinde tüm yıl aralıksız olarak ihracata devam edebilmekteyiz. 2020 yılında 93 milyon dal olan ihracat rakamımız, 2021 yılının ilk yarısı dolmadan 78 milyon dala ulaşmıştır.”

Tekstil ve Hammaddeleri Sektör Birincisi

AK-PA TEKSTİL İHRACAT PAZARLAMA A.Ş.

Pelin IRGAÇ

Genel Müdür

AK-PA, TÜRKİYE'NİN PERFORMANSI EN YÜKSEK ŞİRKETLERİ ARASINDA

Akkök Holding'in yurt dışı pazarlama ve ihracat faaliyetleri, bu alanda holding bünyesinde bir şirket ihtiyacını doğurmuş ve böylece 1976 yılında Ak-Pa'nın temelleri atılmıştır. Bugün 6 kıtada 90'ı aşkın ülkeye ihracat yapan Ak-Pa'nın ticari faaliyetleri, tekstil ürünleri ile başlamış daha sonra kimyevi ürünler dahil tüm grup firmalarının dış ticaretine aracılık edecek şekilde genişlemiştir.

2020 yılında Ak-Pa, grubun ihracat operasyonuna aracılık ederek 308 milyon FOB USD'lik ihracat rakamına ulaşmış ve Türkiye'nin lider ihracatçı şirketleri arasında yer almaya devam etmiştir. Ak-Pa, Türkiye'nin performansı en yüksek şirketlerinin değerlendirildiği Fortune 500 listesinde 145. sırada yer almıştır. Capital Dergisi'nin Türkiye'nin en büyük 500 şirketini ortaya koyan "Capital 500" araştırmasında ise 184. sıradadır.

Şirketimizin ihracat konusunda sektördeki en büyük avantajı, grup imalatçı firmalarıyla entegre olarak hizmet vermesi ve holdingin gücünü başarı ile yansıtmasıdır. Grubumuzun imalatçı firmaları, Aksa Akrilik Kimya, Akkim Kimya, DowAksa ve Akcoat A.Ş.'dir. Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş., 1968 yılında Türkiye'nin akrilik elyaf ihtiyacını karşılamak üzere Yalova'da kurulmuş ve 1971 yılında 5000

ton/yıl kapasiteyle üretime başlamıştır. Yıllar içerisinde, yaptığı yatırımlar ve geliştirdiği yeniliklerle dünyanın en büyük akrilik elyaf üreticisi haline gelen Aksa, bugün 5 kıtada, 50'den fazla ülkede 300'e yakın müşterisi bulunan bir dünya devidir. 1200'den fazla çalışana sahip olan Aksa, 502 bin metrekarelik alanı ve 330.000 ton/yıl kapasitesi ile de dünyadaki en büyük, Türkiye'deki tek akrilik elyaf üreticisidir.

Yıl boyunca iç piyasada aktif pazarlama faaliyetlerine odaklanan Aksa, 2020 yıl sonu itibarıyla global pazarda %24'lik paya sahiptir. Aksa Akrilik günde yaklaşık 950 bin kilo üretim yaparak, günde 2 milyondan fazla kişiye triko giydirebilecek kadar elyaf üretimi gerçekleştirmektedir. 145 MW kapasiteli enerji üretim lisansına sahip şirket, kendi ve Yalova'daki grup şirketlerinin elektrik ve buhar ihtiyacını karşılayacak kapasitededir. 2020 satışlarının %66'sını iç piyasaya, %34'ünü ise dış piyasaya yapmıştır.

Türkiye'nin öncü kimyasal madde üreticisi Akkim Kimya, 1977'de Yalova'da kurulmuş ve geçmiş yıllar içerisinde çok farklı alanlarda üretim faaliyetlerini genişletmiştir. Akkim Kimya; klor-alkali ve türevleri, peroksitler, metilaminler, persülfatlar, bisülfidler, tekstil yardımcı maddeleri, kağıt ve

su arıtma kimyasalları, beton katkı maddeleri ve plastik katkılarını kapsayan geniş ürün yelpazesıyla altı kıtada müşterilerine hizmet veren bir kimya şirkettir. Temel kimyasallar ve performans kimyasallarında birçok üründe pazar lideri olan şirket; temizlik, kimya, tekstil, kâğıt, su arıtma, gıda, metal, zirai ilaç, enerji, yapı, maden, plastik ve inşaat sektörlerine hizmet verir. Akkim iştirakleriyle birlikte 1000'i aşan personeli olan ve 5 farklı lokasyonda üretim yapan; farklı sektörlerle yönelik çeşitli ürünler sunan yapısıyla kimya sektöründe özel bir yere sahiptir.

DowAksa, enerji, ulaşım, savunma ve alt yapı sektörleri başta olmak üzere endüstriyel sektörlerle karbon elyaf kompozit çözümleri sağlamaktadır. Bu benzersiz malzemenin Türkiye'deki tek üreticisi olan DowAksa, Avrupa Birliği ülkelerine ek olarak 7 ülkeye daha sürekli ihracat yapmaktadır. Şirket cirosunun yüzde 80'e varan bölümü ihracattan gelmektedir. 2020 yılında global pandemiye rağmen, kesintisiz çalışmayı, üretmeyi ve ihraç etmeyi sürdüren DowAksa, daha önceden planlanan yatırımları tamamlayarak Türkiye'ye ve Yalova'ya bu zor dönemde ekonomik destek sunmaya devam etmiştir. Şirket, geçtiğimiz 3 yıl içerisinde hem fiyat avantajlı hem de performans açısından daha ileri, 'yenilikçi' bir karbon elyaf ve karbon elyaf takviyeli poliüretan reçineli plaka üretim teknolojisini geliştirmiştir. Bu ürün uluslararası müşterilerden çok yüksek bir talebi de beraberinde getirmiştir. DowAksa bu talebi karşılayabilmek için 2021 yılında kapasitesini arttırmaya yönelik yatırımlara hız verecektir.

1979 yılında frit üretimine başlayan Akcoat; emaye, seramik, yapışmaz ve dekoratif kaplamalar, pigment ve cam olmak üzere 5 ana grupta üretime devam etmektedir. Ürettiği ürün grupları ve "ileri kimyasal kaplama malzeme ürünleri" ile beyaz eşya, seramik karo, ev ve mutfak eşyaları, cam endüstrisi gibi çeşitli sektörlerde her biri alanında lider olan global markaların çözüm ortağıdır.

6 Kıta ve 65 ülkede tercih edilen bir marka olarak, İspanya'da üretim tesislerine sahiptir ve ABD, Meksika ve

Çin'de bölge ofisleri ve iştirakleri ile faaliyet göstermektedir. Yıllık yaklaşık 142 bin ton üretim kapasitesi ve 50 milyon dolara varan ihracatıyla, Türkiye ekonomisine stratejik bir katkı değer katmakta ve 12 yıl üst üste sektör ihracat şampiyonluğunu elinde tutmaktadır.

Akcoat, önümüzdeki yıl odağına Ar-Ge, dijitalleşme ve inovasyon alanlarındaki çalışmalarını alarak liderliğini güçlendirmek üzerine sağlam adımlar atmakta ve yeni yatırımlarını bu doğrultuda hayata geçirmektedir. 5 yıl içinde ihracatını 100 milyon dolar seviyesine çıkararak dünya liderliğini elde etmeyi hedeflemektedir.

Ak-Pa, 2020 yılında yaşanan küresel ve ulusal değişiklikleri anlamlı olarak grup firmaları ile paylaşarak, mevzuata uygun hareket etme konusunda öncü, yaşanabilecek risklere karşı koruyucu olmuştur. Pandeminin etkisiyle sınırların kapanması vb. faktörler uluslararası ticareti büyük ölçüde etkilemiş olup, bu süreçte interaktif yaklaşımlarla müşteri memnuniyeti korunmaya çalışılmış ve operasyonel süreçlerdeki aksaklıkların önüne geçilmiştir.

Entegre Yönetim Sistemini uygulayan Ak-Pa, ISO 9001:2015 ve ISO 27001:2013 belgelerini ara denetim sonrası güncelleştirilmiştir. Değişen mevzuata ayak uydurarak, 2018 yılında T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın güvenilir şirketlere gümrük işlemlerinde kolaylık ve imtiyaz tanıdığı Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasını almış, 2020 yılında yıllık faaliyet raporunu sunarak belgenin geçerliliğini devam ettirmiş olup bu belgenin sağladığı haklarla, gümrük işlemlerini yeşil hattan tamamlayarak grup firmalarının ihracat operasyonlarına hız katmıştır.

Ak-Pa, 2021 yılında da artan performansı ile dış ticarete katkı sunmaya devam edecektir.

Tecrübenin Getirdiği Kalite

KABLODA KALİTENİN ADRESİ

Yarım asırlık tecrübemiz ve yenilikçi vizyonumuz, modern teknolojiye sahip tesislerimiz ve alanında uzman ekibimizle, **6 kıtada; 70'in üzerinde ülkeye ihracat** yaparak ülke ekonomisine olan katkımızı arttırarak büyümeyi sürdürüyoruz. Endüstriyel tesisler, gemi inşa sanayi, madenler, havalimanları, demiryolları ve savunma sanayi gibi endüstrilere kablo çözümlerimizle enerji taşıyoruz.

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

Tütün Sektör Birincisi

BRITISH AMERICAN TOBACCO TÜTÜN
MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.

Gökhan BİLGİÇ

BAT Türkiye, Kafkaslar ve Kuzey Afrika Bölge Direktörü

VİZYONUMUZU “DAHA İYİ BİR GELECEK” İNŞA ETMEK OLARAK YENİDEN ŞEKİLLENDİRDİK

Türkiye’de 19 yıldır faaliyet gösteren British American Tobacco (BAT) olarak, Samsun’da yer alan fabrikamızla Türkiye’de üretiyor ve 30’dan fazla ülkeye tütün ve tütün mamulleri ihracatı gerçekleştiriyoruz. 2002 yılından bu yana Türkiye’de 2 milyar doların üzerinde yatırım gerçekleştirdik, 10 binden fazla kişiye istihdam sağladık. Samsun’da ihracat üssü olarak konumlandığımız fabrikamız üretim hacmiyle, 180’in üzerinde pazarda faaliyet gösteren British American Tobacco’nun 45 fabrikası arasında 4. sırada, ENA bölgesinde (Avrupa ve Kuzey Afrika) ise 2. sırada yer alıyor.

2020 yılına baktığımızda ise; şirket olarak stratejik değişimin ve dönüşümün yapıtaşlarını oluşturduk. Global çapta gerçekleştirdiğimiz yeni yapılanma doğrultusunda; Türkiye ve Kuzey Afrika Bölgesi’ne Kafkasları da ekleyerek seneye hızlı bir başlangıç yaptık. Yeni bölge yapılanmamız doğrultusunda Ocak 2020 itibarıyla; Türkiye, Kuzey Kıbrıs, Mısır, Fas, Cezayir, Tunus, Libya, Sudan, Azerbaycan ve Gürcistan ‘dan oluşan 340 milyonluk nüfusa sahip, 10 pazar ve 4 fabrikadan sorumlu hale geldik. Mart ayında ise vizyonumuzu “Daha İyi Bir Gelecek” inşa etmek olarak yeniden şekillendirdik. Stratejimizin merkezine

sürdürülebilirliği koyarak, dünyanın önde gelen çok kategorili şirketlerinden biri olmayı ve tüm paydaşlarımız için değer yaratmayı hedefliyoruz.

Pandemi, tüm sektörleri olduğu gibi bizi de önemli ölçüde etkiledi. Çalışanlarımızı, iş ortaklarımızı ve müşterilerimizi pandeminin olumsuz etkilerinden korumak için olağanüstü bir çaba sergiledik ve başarılı olduk. 2020 yılında fabrikada aldığımız yoğun tedbirlerle Türk Standartları Enstitüsü’nün (TSE) “COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi”ni almaya hak kazandık. Güvenli, rekabetçi, yüksek kalite indeksine sahip ürünlerimiz ve çevik tedarik zinciri yaklaşımımız, 2020’deki başarımızın en temel yapı taşları oldu.

British American Tobacco (BAT) olarak aynı zamanda, Top Employers Institute tarafından her yıl uluslararası düzeyde gerçekleştirilen, işverenlerin çalışanlarına sunduğu koşulları değerlendiren bağımsız araştırma sonucu, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında üst üste 4 kez Türkiye ve Avrupa’nın En İyi İşvereni (Top Employer) Sertifikalarını kazandık. 2021 yılında Top Employer listesinde seçilmemizin yanı sıra, Top Employer Institute tarafından Türkiye’nin En İyi 3 işvereni arasında yer aldık.

British American Tobacco (BAT) olarak, 1950'li yıllardan itibaren Türkiye'de yetişen oryantal tütünün en büyük alıcıları arasındayız. Global olarak, Türkiye'de yetiştirilen oryantal tütünün %20'sini satın alıyoruz. Mali değeri 80 milyon dolara yakın olan oryantal tütünün, yaklaşık %33'lük kısmını Türkiye'deki üretim faaliyetlerinde kullanıyoruz. Öte yandan, 2020'de pandemi nedeniyle dünyada tedarik zincirinde yaşanan sıkıntılar, coğrafi konumun önemini oldukça artırdı. Coğrafi avantajının yanında Türkiye'nin dünyada oryantal tip tütün üretiminde lider konumda olması da tütün ihracatı açısından oldukça önemli bir pay almasını sağladı.

British American Tobacco (BAT) olarak, pandeminin getirdiği olumsuzluklara rağmen bu süre boyunca üretimimize ara vermeden, hizmet verdiğimiz iç ve dış pazarların tamamına kesintisiz ürün tedarikine devam ettik. BAT olarak Türkiye'den 30'dan fazla ülkeye 167,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirerek bir kez daha sektörümüzde ihracat lideri olmaya hak kazandık. 2020'de en çok ihracat yaptığımız ilk 5 Pazar; İran, Körfez Arap Ülkeleri, Irak, Libya ve İsrail oldu. Geçtiğimiz yıllarda en çok ihracat yaptığımız pazarlardan biri olan Suudi Arabistan'da yaşanan gelişmeler nedeniyle, ihracat hacmimizde %35'lik düşüş ile 24 milyon dolarlık gerileme yaşadık.

British American Tobacco (BAT) olarak "Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası" sahibiyiz. Küresel ticaret açısından oldukça önemli olan ve bu sertifikaya sahip şirketlere imtiyaz tanıyan bu uluslararası araç sayesinde ithalat ve ihracat süreçlerimizi daha hızlı ve çevik gerçekleştirebiliyoruz. Önümüzdeki dönemde Katar ve Sudan Serbest Ticaret Anlaşmalarının resmîyete kavuşmasının da ihracatımızda kritik bir rol oynayacağını düşünüyoruz. Türkiye'deki ihracat faaliyetlerimizin yaklaşık yüzde 75-80 oranındaki tutarını "Dahilde İşleme İzin Belgesi" adını verdiğimiz özel bir teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirmekteyiz. Dahilde İşleme Rejimi ile girdi maliyetlerinin azaltılması sayesinde uluslararası arenada rekabet gücü kazanarak ihracat hacmimizi artırmayı hedefliyoruz. 2019 yılında 192,9 milyon dolar, 2020 yılında ise 167,6 milyon dolarlık tütün mamulü ihracatı gerçekleştirdik. Ek olarak; Samsun fabrikamızdan birçok ülkeye yarı mamul ihraç ediyoruz. 2019 yılında 15 milyon dolar, 2020 yılında ise 16 milyon dolarlık yarı mamul ihracatı gerçekleştirdik.

Öte yandan, devlet tarafından sağlanan diğer teşviklerden

tütün sektörünün genel ve bölgesel teşvikler kapsamında yer almaması nedeniyle faydalanamıyoruz. Hatta sektörümüz, pandemi döneminde birçok sektöre tanınan 518 sayılı VUK Genel Tebliği Mücbir Sebep statüsü dışında yer aldı. 2021 yılında Avrupa ülkelerini de ihracat radarımıza alarak; önümüzdeki dönemde gerçekleştireceğimiz ihracatla hem yeni başarılarla imza atmayı hem de ülkemizin ekonomi ve kalkınmasına sağladığımız katkıyı artırmayı hedefliyoruz.

Sürdürülebilir büyümenin en temel gereksinimi ürün portföyünü genişletmek ve geliştirmek de yine hedeflerimiz arasında. BAT Global, Daha İyi Bir Gelecek inşa etmek vizyonu doğrultusunda Yeni Kategoriler ile işimizin sağlık üzerindeki etkilerini daha az risk içeren farklı alternatifler sunarak azaltmayı hedefliyor. Bu kapsamda; Yeni Kategoriler'e ivme kazandıracak yatırımlar yapmak, üretim ve tedarik zinciri yapısını esnek ve verimli hale getirmek BAT Global'in en büyük öncelikleri arasında yer alıyor. Yeni Kategoriler'in satış ve dağıtımının ülkemizde yasak olmasına karşın, bu ürünleri Türkiye'de üreterek ülkemizi ihracat üssü olarak konumlandırmak amacıyla devletimiz ile görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Yeni Kategorileri Türkiye'de üretmemiz durumunda önümüzdeki 12 ay içerisinde; yaklaşık 50 milyon dolarlık yatırım yapacak, fabrikamızdaki istihdamı %35 artıracak ve en önemlisi ülkemize 200 milyon dolarlık ihracat potansiyeli yaratacağız.

Şirket olarak rekabet gücümüzü artırarak yüksek kalite endeksimizle fark yaratıyor ve bu alanda yenilikçi çalışmalarla sadece ihracat rakamlarımızı değil, ihracat yaptığımız coğrafyayı da genişletmek için büyük bir titizlikle çalışıyoruz. Bu kapsamda, Avrupa Birliği ile gümrük birliği güncellemesi sürecinde sektörümüzün sorunlarının giderilmesi Avrupa'ya ihracatımıza da olumlu katkılarda bulunacak. Samsun fabrikasında sürdürdüğümüz üretim faaliyetlerimizde ülkemizin ihracat alanında büyük dönüşüm yol haritasına katkı sağlama hedefiyle çalışıyoruz. Ek olarak, Katar ve Sudan Serbest Ticaret Anlaşmalarının resmîyete kavuşması ve süreçlerin hızlanması Türkiye'nin ihracat verilerine önemli oranda etki edecektir.

Uzun yıllardır sektörümüzde ihracat lideri olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Ege İhracatçı Birlikleri tarafından birçok kez ihracat lideri ödülüne layık görüldük. Önümüzdeki dönemde gerçekleştireceğimiz ihracatlarla hem yeni başarılarla imza atmayı hem de ülkemizin ekonomi ve kalkınmasında değer yaratmayı hedefliyoruz.

Yaş Meyve ve Sebze Sektör Birincisi

**UÇAK KARDEŞLER GIDA SERACILIK ULUS.
NAK. PLAS. SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.**

Hayrettin UÇAK

Yönetim Kurulu Başkanı

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKESİ İLE DÖRDÜNCÜ ŞAMPİYONLUK

1970 yılında ticari faaliyetlerimize başladığımız ilk günden bugüne, hiçbir zaman vazgeçmediğimiz ve taviz vermediğimiz “Güvenilir Marka Olmak” ve “Müşteri Memnuniyeti” ilkelerimizi, 1984 yılında kurulan şirketimizle kurumsal bir yapıya taşıdık.

1984 yılında kurulan şirketimiz, yaş meyve sebze ihracatında 37 yılı geride bıraktı. 37 yılı kurumsal olmak üzere 51 yıllık geçmişimizde birçok birincilikler, ödüller vb. almayı başardık.

2017-2020 yıllarında dört kez üst üste yaş meyve sebze sektöründe Türkiye birincisi olarak kurumsal sürdürülebilirliğin önemini göstermiş olmanın gururunu yaşadığımız ticaret hayatımızın 51. yılında; tüm çalışanlarımıza, üreticilerimize, tedarikçilerimize, Uçak Kardeşler ailesine teşekkür ediyor, 2020 yılı şampiyonluğunu kendilerine hediye ediyorum.

Birçok akademisyenin kurumsal sürdürülebilirlik için

“aslında bir yönetim felsefesi” demesinin doğruluğunu ortaya koyan şirketimiz, her yıl yaptığı yenilikler ve yatırımlar ile bu başarıyı yakalamıştır. Üst yönetimlerin belli bir kararlılığı ya da ısrarı olmaksızın kurumsal sürdürülebilirlik başarılı olamaz. Kurumsal sürdürülebilirlik konusunda entegrasyonun sağlanması, yenilikçi yaklaşım ve bunlara paralel olarak gerekli yatırımların yapılması ile işletme performansında sürdürülebilir bir artışın sağlanması kaçınılmazdır. Aynı zamanda işletmenin ömrünün devamlılığı konusunda da sağlam adımlar atılmış olur.

Müşterilerinin ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap vermenin yolu; sürekli ve hızla gelişen teknolojiyi, değişen ekonomiyi, müşteri alışkanlıklarını takip etmekten ve yakalamaktan geçmektedir. Sektörümüzde; üretim ve yatırımlarınızla bu gelişim ve değişimi yakalayamazsanız geride kalırsınız. Zaman içinde de kaybolursunuz. Biz Uçak Kardeşler olarak, Global G.A.P. Sertifikalı ürünleri özenle seçip, doğallığına zarar vermeden topluyor,

50.000 m2 nin üzerinde tesislerimizde hijyenik koşullarda işleyip, pakettiyor ve ihraç ediyoruz. Kazandığımızın bir kısmını değil çoğunu işimize yatırarak, Ülkemiz, Devletimiz sayesinde bu noktalara geldik. Yeni işletmeler ile istihdam yaratmak, üretimi arttırarak ihracatımızı geliştirmek, kaliteli ürün çeşitliliğini arttırarak yeni pazarlara açılmak, var olan pazarlarda payımızı yükseltmek, Ülkemize, Devletimize karşı görevimiz ve sorumluluğumuzdur.

Başarılı ve sürdürülebilir ihracatın olmazsa olmazı; Kaliteli, kalıntısız ve albenisi yüksek ürünler üretmeyi başarabilmektir. Sürdürülebilirlik için de bu çok önemlidir. Bu nedenle her yıl üretim alanlarımızı genişletmek ve ürün kalitesini arttırmak en büyük hedefimiz ve prensibimiz olmuştur.

Antalya/Kaş'ın Ova, Kınık ve Göl Mahallelerinde bulunan seralarımızda "Arı'lı Sistem" ile doğal ürünler üretimimizi her yıl arttırmaktayız. Bunun yanı sıra Mersin Silifke'de "Topraksız Çilek Üretimi" , İzmir Seferihisar ve Gümüşhane'de "İyi Tarım Mandalina Üretimi" yapmaktayız. Isparta'da elma işleme tesisimizi 2020'de hayata geçirdik ve işleme tesisimiz ile birlikte elma üretim alanlarımızı oluşturmaya başladık. Birçok bölgede tropik meyve üretimi için fideden başlayan zorlu üretim süreçlerini başlattık. Tabii ki meyve üretiminde bugün kurulan bir meyve bahçesinin en az dört-beş yıl sonra ekonomik anlamda değer katmaya başlayacağı önemli bir gerçektir. Bu bizleri korkutmuyor, tam tersi heyecanlandırıyor, üretmek dünyanın en güzel ve gurur verici işi.

Sektörümüzün gelişimini hızlandırmak için, "Üretimsiz İhracat, İhracatsız Üretim Olmaz" cümlesini herkes benimsemeli, üretici-ihracatçı ve resmi kurumlar birlikte ortak akıl oluşturmalı ve bu düşünce ile hareket edilmelidir. 2020 yılı dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi ile sektörümüz adına oldukça zorlu geçti. Ancak, ihracat rakamlarımıza baktığımızda sektörümüzde çok fazla sorunla karşılaştığımızı söyleyemem. Tam tersi, zoru başararak 2020 yılını neredeyse tüm ürünlerimizi rekor ihracatlar ile tamamladık.

2020 başlangıcında Pandemi ilan edilmesiyle, Dünya Ekonomisi bambaşka bir döneme girdi. Tüm taşlar yerinden oynadı. Ülkeler arası ticaretin seyri ve yoğunluğu tamamen değişti. Devletimizin; Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi ilanından önce tarım sektörü için aldığı kararlar ve önlemler sayesinde dünyayı saran tehdit, ülkemiz tarım sektörü ve ihracatı adına avantaja dönmeye başladı.

Şirket olarak biz Devletimize duyduğumuz güvenle, 2021 yılında da pandeminin getirdiği tüm risk ve belirsizliklere rağmen hiçbir yatırımımızı durdurmadık. Tam tersi yatırımlarımıza, özellikle üretim ve işletme alanları yatırımlarımıza hız kesmeden devam ediyoruz. Devlet, üretici, ihracatçı ve çalışanlarımız ile birlikte başaracağımıza inanıyoruz.

"Başarılı ve sürdürülebilir ihracatın olmazsa olmazı; Kaliteli, kalıntısız ve albenisi yüksek ürünler üretmeyi başarabilmektir. Sürdürülebilirlik için de bu çok önemlidir. Bu nedenle her yıl üretim alanlarımızı genişletmek ve ürün kalitesini arttırmak en büyük hedefimiz ve prensibimiz olmuştur."

MARMARABİRLİK

Zeytin ve Zeytinyağı Sektör Birincisi

**S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SAT. KOOP.
BİRLİĞİ MARMARABİRLİK**

Hidamet ASA

Yönetim Kurulu Başkanı

MARMARABİRLİK 7. KEZ İHRACAT ŞAMPİYONU

Yaptığı yatırımlarla kendini sürekli yenileyen, ürün çeşitliliğini genişleten, kalitesini sürekli artıran, tüketici memnuniyetine büyük önem veren, ortaklarının refah seviyesini artırmak için yetiştirdikleri ürünün değerine değer katan Marmarabirlik, 60 ülkeye yapmış olduğu 9 bin ton ihracat ile 2020 yılının zeytin ve zeytinyağı sektöründe 7. kez ihracat şampiyonu olmanın haklı gururunu yaşıyor. Marmarabirlik Yönetim Kurulu Başkanı Hidamet Asa, sektörel değerlendirmeler yaparak, kurumun geldiği noktayı ve gelecek ile ilgili hedeflerini açıkladı. 1954 yılında kurulan ve 67 yıldır zeytin ve zeytinyağı sektörünün öncü kuruluşları arasında yer alan Marmarabirlik, bir üretici kuruluşu ve kooperatif markası olup 8 kooperatif ve 30 bin aktif ortağı bulunmaktadır. Marmarabirlik'in 306 barkotlu ürünü doğal fermantasyon yöntemiyle olgunlaştırılmakta ve hiçbir şekilde kimyasal kullanılmamaktadır. Türkiye'de ilk 500 sanayi kuruluşu içinde yer alan Marmarabirlik, 10 yıldır yurtiçi ve yurt dışı pazar payını sürekli artırmaktadır. Yurt içinde ambalajlı pazarın tartışmasız lideridir. Covid-19, dünyada ve ülkemizde ekonomik olarak büyük

sıkıntılara sebep olurken, Marmarabirlik olarak yaşadığımız bu zor süreçte daha önceden alınan önlemler ve yaptığı planlama çerçevesinde hedeflerimizi birer birer gerçekleştirdik. Marmarabirlik 2020 yılında 45 bin ton ambalajlı ürün satışı ile tarihinde bir ilki gerçekleştirmiştir.

Yurt dışı pazarda da önemli bir oyuncu haline gelen Marmarabirlik, ihracatta yeni bir başarı elde etmiştir. Zeytin-zeytinyağı sektöründe 6. kez ihracat şampiyonu olan Marmarabirlik, 2020 yılı sonunda 9 bin ton ve 25 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirerek 7. kez ihracat birincisi olmuştur. Ayrıca ihracat yaptığı ülke sayısını da Güney Kore, İrlanda, Gabon, İtalya ve en son Makedonya'yı da ekleyerek 60'a çıkarmıştır.

Pandemi nedeniyle birçok sektörde ihracat rakamlarında düşüş yaşanırken, Marmarabirlik bu dönemde ihracatını artırmayı başarmıştır. Bir önceki yıla göre ihracatta miktar olarak % 25 büyüme gerçekleşmiştir. Bugüne kadar ihracatı Marmarabirlik'in geleceği olarak gördük. 2010 yılında ortalama 4 bin ton seviyelerinde olan ihracatımızın 9 bin

tonlara çıkması, ihracata verilen önemin bir göstergesidir. Toplam ciromuzun % 23'lük kısmını ihracat oluşturmaktadır.

Marmarabirlik, başta kurumsal yönetim, marka, pazarlama ve tedarik zinciri performansı ile tüm faaliyetleri incelenip verilen olumlu rapordan sonra 2019 yılında Turquality Marka Destek kapsamına dahil edilen ilk kooperatif olmuştur. Turquality Marka Destek Programı, kurumsal iyileşmeye önemli faydası olmakla birlikte, marka bilinirliğinin artırılmasına da büyük katkı sağlamaktadır. Turquality Marka Destek Programı kapsamında hedef ülkelerimiz Almanya, Irak ve Rusya'da tadım aktiviteleri, ürün tanıtımı, billboard, TV ve internet reklamlarıyla ihracat rakamlarımızın daha da artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca ihracat yaptığımız ülkelerde etnik pazarda liderliğimizi sürdürmek, marka bilinirliğini artırmak ve yurt dışında global bir marka olmak öncelikli hedeflerimizdir.

Her geçen gün ürün çeşitliliğini artıran, özellikle Kuru Sele üretim tesisi ile sektörde fark yaratan Marmarabirlik, Sepet ve Gurme serisi ile de tüketicisinin büyük beğenisini kazanmıştır. Marmarabirlik, inovatif ambalaj çeşitleri ile tüketicisine büyük kolaylıklar sunmaktadır. Büyük ambalajlar dışında özellikle HORECA (HOTel, REstaurant, CAfe) kanadında tek porsiyonluk zeytin ve zeytin ezmesi ürünleri ile tek kullanımlık zeytinyağı ambalajlarına kadar geniş bir ürün yelpazesi ile Marmarabirlik ürünlerinin bütün kanallara girmesi sağlanmıştır.

Sofralık zeytin sektöründe tartışmasız liderliğini büyüterek sürdüren Marmarabirlik, yapılan yatırımlarla birlikte çeşitli ambalajlarda yılda 10.000 ton zeytinyağı, 55 bin ton zeytin ve türevlerini üretebilecek bir kapasiteye sahiptir. 2010 yılından bugüne oluşturulan yeni bir yapılanma modeli ile son derece modern ve hijyen yeni depolama tesisleri, yıllık üretim kapasitesinin 55-60 bin tonlara çıkarılması, sektörün geleceğine yön verecek yenilikler ve kalite standartlarının artırılması için 160 milyon TL'lik yatırım yapılmıştır.

Gelecekte zeytin ve zeytinyağı sektöründe sıkıntı yaşanmaması için uzun vadeli programlar yaparak, üretimden-tüketime kadar bütün aşamalarda sektörün mutlaka desteklenmesi gerekir. Ayrıca bilimsel raporlar, son yıllarda iklim değişikliğinin etkileri dünyada ve ülkemizde kendisini hissettirmeye başladığını ortaya koymaktadır. Doğa koşullarındaki olumsuzluklar, ürünün periyodisite özelliği ve hastalıklar; zeytin ve zeytinyağı arzını dalgalandırmaktadır. Nitekim iklim değişikliğinin sebep olduğu kuraklık, don ve seller zeytin üretimini olumsuz yönde etkilemektedir. Sağlığın çok önemli hale geldiği bu dönemde zeytin ve zeytinyağı tüketiminin artırılmasına yönelik projeler üretilmesi, ihracat teşvik oranlarının artırılması sektörün ve Marmarabirlik'in büyümesine büyük katkı sağlayacaktır.

“Marmarabirlik, başta kurumsal yönetim, marka, pazarlama ve tedarik zinciri performansı ile tüm faaliyetleri incelenip verilen olumlu rapordan sonra 2019 yılında Turquality Marka Destek kapsamına dahil edilen ilk kooperatif olmuştur.”

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 1000
İHRACATÇI
FİRMAŞI**

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
1	1	4.897.527.388,22	1	5.869.661.568,96	-%16,6	FORD OTOMOTİV SAN. A.Ş.
2	2	3.576.484.623,29	2	4.232.517.062,08	-%15,5	TOYOTA OTOMOTİV SAN. TÜRKİYE A.Ş.
3	3	2.282.777.993,01	4	2.385.472.903,08	-%4,3	OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ
4	1	2.048.752.685,50	8	2.192.183.543,99	-%6,5	VESTEL TİCARET A.Ş.
5	1	1.963.810.713,69	5	2.247.555.676,84	-%12,6	KİBAR DIŞ TİCARET A.Ş.
6	2	1.818.406.404,33	9	1.836.046.066,54	-%1,0	ARÇELİK A.Ş.
7	1	1.521.088.892,84	6	2.231.419.730,08	-%31,8	TGS DIŞ TİC. A.Ş.
8	4	1.520.868.841,35	7	2.210.593.979,76	-%31,2	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.
9	1	1.464.935.894,78	3	3.511.810.833,47	-%58,3	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
10	6	1.110.852.099,65	10	1.507.850.379,62	-%26,3	MERCEDES-BENZ TÜRK A.Ş.
11	1	1.041.201.129,63	11	1.358.494.169,34	-%23,4	HABAŞ SINAİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.
12	1	903.672.007,07	12	1.196.080.634,46	-%24,4	İSTANBUL ALTIN RAFİNERİSİ ANONİM ŞİRKETİ
13	7	847.482.779,02	15	923.763.043,42	-%8,3	BOSCH SAN. VE TİC. A.Ş.
14	3	812.022.141,91	14	934.084.659,69	-%13,1	BSH EV ALETLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
15	2	802.543.678,76	16	848.528.217,62	-%5,4	İÇDAŞ ÇELİK ENERJİ TERSANE VE ULAŞIM SANAYİ A.Ş.
16	2	703.556.830,86	17	783.586.578,25	-%10,2	STAR RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ
17	2	698.195.539,06	19	738.709.589,16	-%5,5	PERGAMON STATUS DIŞ TİC. A.Ş.
18	3	661.206.798,61	21	668.343.839,19	-%1,1	DİLER DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
19	1	642.107.707,77	20	736.271.118,40	-%12,8	ŞİŞECAM DIŞ TİC. A.Ş.
20	3	589.124.857,37	24	611.022.958,99	-%3,6	CİNER İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
21	1	584.808.020,39	28	584.938.749,91	%0,0	EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.
22	3	584.358.571,14	18	739.852.963,59	-%21,0	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GEN. MÜD.
23	2	505.282.388,51	26	604.589.584,23	-%16,4	TAHA PAZ. VE MAĞAZACILIK A.Ş.
24	4	503.384.174,70	25	579.501.555,62	-%13,1	YÜCEL BORU İHR. İTH. VE PAZ. A.Ş.
25	9	498.003.617,89	32	538.851.283,76	-%7,6	MAN TRUCK&BUS SE DAR MÜKELLEF TEM. MAN. TÜRKİYE A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%41,00	%41,00	%18,00		16.700.760.334,37	3.574.764.798,95
Üretici ihracatçı		%100,00			4.628.204.297,00	
Üretici ihracatçı	%49,00	%51,00			9.502.525.478,00	994.948.650,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				6.163.985.666,39	
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				1.951.483.307,94	24.455.038,89
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%74,80		%25,20		9.923.187.268,95	
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%42,68		%57,32			9.319.427,29
Üretici ihracatçı	%37,86	%37,86	%24,28		14.328.058.577,72	1.542.300.367,76
Üretici ihracatçı	%51,00		%49,00		51.044.765.000,00	-3.795.394.000,00
Üretici ihracatçı	%7,00	%85,00		%8,00		
Üretici ihracatçı	%100,00				9.904.954.532,29	408.546.345,65
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00			2.692.885.688,60	76.740.013,01
					7.479.709.792,84	918.756.090,65
Üretici ihracatçı	%100,00				6.469.971.808,00	608.201.188,00
Üretici ihracatçı	%99,99	%0,01			19.857.331.115,10	-3.830.420.578,52
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%31,42		%68,58		20.369.504,00	11.643.176,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					5.023.400,51
Grup dış ticaret firması	%100,00					-6.524.557,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)						
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				26.894.487,75	28.978.575,40
Üretici ihracatçı				%100,00	249.706.014,77	2.737.087.469,30
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı		%100,00				

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
26	2	484.515.589,13	322	56.009.711,12	%765,1	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.
27	1	461.374.872,79	22	633.066.874,59	-%27,1	FERRERO FINDIK İTHALAT İHRACAT VE TİCARET A.Ş.
28	4	441.759.940,72	33	465.844.326,85	-%5,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
29	4	439.403.389,46	13	972.317.862,50	-%54,8	SOCAR TURKEY PETROL TİC. A.Ş.
30	5	433.621.834,53	30	561.458.702,18	-%22,8	TOSÇELİK PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.
31	7	390.439.659,04	29	582.292.233,92	-%32,9	İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.
32	2	389.100.084,09	38	365.475.267,79	%6,5	BAŞAK METAL TİC. VE SAN. A.Ş.
33	1	385.885.806,48	27	599.645.899,60	-%35,6	TUSAŞ TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN.A.Ş.
34	3	377.471.013,72	34	412.563.642,91	-%8,5	SARBUYSAN ELEKTROLİTİK BAKIR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
35	6	377.450.627,18				ÇOLAKOĞLU METALURJİ A.Ş.
36	6	354.227.240,61	23	622.652.487,28	-%43,1	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ
37	1	336.442.417,40	36	390.671.428,87	-%13,9	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK. A.Ş.
38	5	326.569.139,12	37	381.965.829,64	-%14,5	BİRGİ BİRLEŞİK GİYİM İHR. DIŞ TİC. A.Ş.
39	1	318.026.770,07	43	312.523.035,38	%1,8	BOSCH TERMOTEKNİK ISITMA VE KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.
40	2	311.113.703,30	40	335.551.122,09	-%7,3	RAM DIŞ TİCARET A.Ş.
41	1	308.387.748,05	35	403.132.451,17	-%23,5	AK-PA TEKSTİL İHRACAT PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ
42	1	288.473.523,82	79	194.662.913,31	%48,2	OBA FOOD GIDA SAN. TİC. A.Ş.
43	8	285.668.410,51	47	278.015.569,76	%2,8	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI. TİC. A.Ş.
44	4	282.043.654,98	54	253.801.030,62	%11,1	WHIRLPOOL BEYAZ EŞYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
45	1	278.767.281,09	51	264.835.979,99	%5,3	ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.
46	8	276.443.778,02	235	75.025.436,39	%268,5	ETİ BAKIR ANONİM ŞİRKETİ
47	7	272.041.966,33	50	266.089.943,89	%2,2	CANDY HOOVER EUROSIA EV GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
48	1	269.147.548,61	45	287.373.767,68	-%6,3	HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
49	10	265.460.026,47	55	250.777.342,73	%5,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
50	4	264.658.037,52	42	319.473.921,35	-%17,2	SANKO DIŞ TİC.A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
İhracatçı	%100,00					842.000,00
İhracatçı	%94,00	%6,00			16.916.077.977,02	1.040.868.974,09
İhracatçı	%100,00				5.845.679.274,10	-183.454.466,26
Üretici ihracatçı	%100,00				7.437.013.557,61	142.736.185,50
Üretici ihracatçı	%100,00				13.732.103.443,39	5.774.499.795,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					13.334.344,74
Üretici ihracatçı	%100,00					
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)			%100,00		3.240.092.997,00	238.087.905,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%51,00		%49,00		8.010.375.192,95	1.010.459.942,47
Üretici ihracatçı	%37,50	%37,50	%25,00		3.929.831.932,00	873.710.656,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				3.108.629,61	2.289.482.605,18
Üretici ihracatçı		%100,00				
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				1.471.443.746,98	29.684.167,09
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					530.030,00
Üretici ihracatçı	%100,00				23.016.657.416,55	3.613.954.624,46
Üretici ihracatçı		%100,00				
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				139.178,67	
Üretici ihracatçı	%100,00				5.873.071.407,49	3.791.312.732,49
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)						
Üretici ihracatçı	%100,00					
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				5.064.542,71	6.878.627,88

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
51	11	261.684.914,73	46	283.357.865,58	-%7,6	TOYOTA MOTOR EUROPE ADAPAZARI ŞUBESİ
52	4	244.474.345,63	52	259.924.909,69	-%5,9	ASAŞ ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
53	2	242.356.635,53	61	233.252.078,93	%3,9	İSTANBUL GIDA DIŞ TİC. A.Ş.
54	6	239.060.341,95	56	246.662.403,61	-%3,1	ÜNİTEKS TEKSTİL GIDA MOTORLU ARAÇLAR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
55	3	236.493.589,08	60	237.615.052,91	-%0,5	BOSCH REXROTH OTOMASYON SAN. VE TİC. A.Ş.
56	7	236.157.253,44	58	238.379.456,29	-%0,9	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FAB. A.Ş.
57	10	235.173.555,40	71	202.504.887,40	%16,1	ZORLU DIŞ TİC. A.Ş.
58	12	225.394.725,14	53	253.731.286,29	-%11,2	BRİSA BRIDGESTONE SABANCI LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
59	9	217.161.585,87	48	275.695.913,78	-%21,2	KAPTAN METAL DIŞ TİCARET VE NAKLİYAT A.Ş.
60	3	214.006.401,43	145	113.626.916,28	%88,3	PRATT&WHITNEY THY TEK. UÇAK MOT. BAK. MERK. LTD. ŞTİ.
61	13	207.861.472,96	57	239.384.937,43	-%13,2	FEDERAL MOGUL DIŞ TİC. A.Ş.
62	1	206.643.937,43	200	87.969.805,58	%134,9	SEFİNE DENİZCİLİK TERSANECİLİK TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.
63	1	204.300.491,36	66	216.444.690,83	-%5,6	ALTUNKAYA İNŞ. NAK. GIDA TİC. A.Ş.
64	1	199.312.960,36	82	172.065.587,70	%15,8	KLC GIDA ÜRÜNLERİ İTH. İHR. VE TİC. A.Ş.
65	1	195.870.300,63	70	208.792.827,83	-%6,2	BRITISH AMERICAN TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
66	10	194.838.673,42	113	139.525.180,53	%39,6	MESCİER DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
67	2	189.559.158,42	123	130.535.982,39	%45,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
68	2	187.942.246,24	65	216.730.949,79	-%13,3	PROGIDA TARIM ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.
69	11	187.114.082,15	117	135.527.100,00	%38,1	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
70	3	184.659.905,45				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
71	14	183.534.793,65	49	270.195.705,21	-%32,1	GOODYEAR LASTİKLERİ T.A.Ş.
72	12	182.896.051,63	31	542.816.280,08	-%66,3	ÇOLAKOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.
73	15	180.127.327,42	74	198.479.182,78	-%9,2	PETLAS LASTİK SAN. TİC. A.Ş.
74	20	178.496.531,06	67	211.611.159,76	-%15,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
75	8	177.408.386,24	68	210.735.894,40	-%15,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
İhracatçı		%100,00			12.292.330.419,94	
Üretici ihracatçı	%100,00				1.793.825.831,67	6.867.065,24
	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				154.283.265,00	
Üretici ihracatçı		%100,00			393.148.859,12	
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				135.246.473,63	5.431.019,07
Üretici ihracatçı	%100,00				749.397.289,68	
Üretici ihracatçı	%46,13	%43,63	%10,24		2.710.903.790,00	475.284.038,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				149.853.213,65	20.228.398,47
İhracatçı	%49,00	%51,00			1.039.336.747,24	287.140.064,10
Grup dış ticaret firması						
Üretici ihracatçı	%100,00				32.601.406,45	357.806.624,48
Grup dış ticaret firması	%100,00				23.347.422,28	22.268.768,67
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00				
Grup dış ticaret firması	%100,00				19.949.941,04	12.400.699,43
İhracatçı	%100,00				1.123.883,22	941.317,83
Üretici ihracatçı		%100,00			261.034.677,91	
Üretici ihracatçı	%50,00	%50,00			6.212.840.270,86	
Üretici ihracatçı		%74,60	%25,40		2.099.124.542,00	195.128.021,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				2.785.570,14	11.484.733,36
Üretici ihracatçı	%100,00					

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
76	3	176.845.674,39	86	168.647.296,32	%4,9	ŞÖLEN ÇİKOLATA GIDA SAN. VE TİC .A.Ş.
77	13	175.897.256,88	183	95.634.145,83	%83,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
78	4	172.060.712,70	85	174.301.936,48	-%1,3	BAYKAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
79	14	169.765.531,29	175	98.641.264,88	%72,1	TATMETAL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
80	15	168.889.478,70	83	178.704.042,80	-%5,5	MMK METALURJİ SAN. TİC. VE LİMAN İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
81	2	167.575.853,12	62	225.132.787,50	-%25,6	KORDSA TEKNİK TEKSTİL A.Ş.
82	5	166.441.447,52	39	346.028.013,15	-%51,9	TUSAŞ MOTOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
83	14	166.396.109,24	111	140.811.459,91	%18,2	SASA DIŞ TİC. A.Ş.
84	2	166.199.795,57	73	201.203.906,93	-%17,4	TERSAN TERSANECİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
85	5	165.985.974,42	89	167.467.086,66	-%0,9	SEVAL İHRACAT İTHALAT VE PAZARLAMA TİC. LTD. ŞTİ.
86	3	163.933.203,10	88	168.087.777,27	-%2,5	BALSU GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
87	16	163.910.086,76	64	221.589.743,53	-%26,0	MAXION İNCİ JANT SANAYİ A.Ş.
88	17	163.376.042,28	78	192.386.662,47	-%15,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
89	2	161.531.392,73	124	130.112.175,05	%24,1	JTI TÜTÜN ÜRÜNLERİ SANAYİ A.Ş.
90	2	160.336.426,22	140	117.266.007,79	%36,7	DAIKIN ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.
91	3	159.136.147,48	77	193.016.064,91	-%17,6	PHILSA PHILIP MORRIS SABANCI SİGARA VE TÜTÜNCÜLÜK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
92	9	158.719.919,41	102	150.068.228,08	%5,8	DTS DENİZLİ TEKSTİL DIŞ TİC. A. Ş.
93	8	158.580.359,60	87	168.542.618,36	-%5,9	MENDERES TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
94	26	157.227.288,69	91	163.260.539,41	-%3,7	AUTOLİV CANKOR OTO. EMNİYET SİS. SAN. VE TİC. A.Ş.
95	2	155.697.763,57	99	154.381.569,67	%0,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
96	18	154.757.584,29	72	201.450.137,32	-%23,2	TIRSAN TREYLER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
97	4	153.975.386,53	131	123.690.027,57	%24,5	DURAK FINDIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
98	3	153.548.399,37	109	142.080.624,41	%8,1	KASTAMONU ENTEGRE AĞAÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
99	3	153.119.361,95	134	121.095.910,55	%26,4	NUH ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.
100	11	150.851.726,68				DGS DIŞ TİCARET A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				2.879.958.515,62	4.391.899.873,65
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00			2.310.890.451,40	
Üretici ihracatçı	%71,00		%29,00		491.258.976,00	179.930.044,00
Üretici ihracatçı	%53,78	%46,22			430.181.804,02	25.852.207,02
Grup dış ticaret firması	%100,00					-706.177,92
Üretici ihracatçı	%100,00				3.533.295,00	179.131.555,00
İhracatçı	%100,00				377.297,33	16.233.817,47
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%40,00	%60,00			554.402.180,22	416.310.683,44
Üretici ihracatçı		%100,00			1.212.899.882,00	
Üretici ihracatçı		%100,00			1.430.529.451,00	127.421.846,00
Üretici ihracatçı	%25,00	%75,00				
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				796.393,96	2.473.572,85
Üretici ihracatçı	%100,00				504.942.497,00	35.188.611,00
Üretici ihracatçı		%100,00			1.329.541.193,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				739.236.275,24	237.198.720,05
Üretici ihracatçı	%100,00				791.694.579,03	5.047.101,69
Üretici ihracatçı	%100,00				3.719.544.788,00	
Üretici ihracatçı	%83,68		%16,32			
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					930.083,95

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
101	16	149.487.900,42	80	188.602.703,89	-%20,7	KOCAER HADDECİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
102	6	149.373.758,14	126	127.155.434,61	%17,5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
103	5	149.170.577,48	119	133.482.386,64	%11,8	MEGA METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
104	3	147.466.221,53	101	150.293.500,76	-%1,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
105	2	144.435.642,47	132	122.522.277,47	%17,9	GÜMÜŞDOĞA SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM İHRACAT VE İTHALAT ANONİM ŞİRKETİ
106	4	143.439.349,65	141	115.842.459,04	%23,8	MUTLU MAKARNACILIK SAN. VE TİC. A.Ş.
107	25	142.551.636,24	98	156.207.573,23	-%8,7	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
108	19	140.354.696,88	75	196.392.148,71	-%28,5	BORUSAN MANNESMANN BORU SAN. VE TİC. A.Ş.
109	17	139.854.389,84	128	125.691.562,90	%11,3	KARDEMİR DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
110	18	139.639.964,16	59	238.053.316,22	-%41,3	BAŞTUĞ METALURJİ SANAYİ A.Ş.
111	19	139.277.385,29	90	163.612.763,17	-%14,9	PROMETEON TURKEY ENDÜSTRİYEL VE TİCARİ LASTİKLER ANONİM ŞİRKETİ
112	9	139.138.010,04	100	153.230.534,69	-%9,2	KİPAŞ PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.
113	5	136.013.069,92	108	143.948.758,01	-%5,5	GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
114	20	135.548.816,65	308	57.408.447,50	%136,1	KAPTAN DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE TİCARET A.Ş.
115	3	135.169.401,83	144	113.639.514,15	%18,9	AKINAL SENTETİK TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
116	4	135.132.707,69	93	159.848.810,71	-%15,5	ARPAS İHRACAT İTHALAT VE PAZARLAMA A.S.
117	4	133.575.155,29	115	138.047.836,89	-%3,2	ÇİMSA ÇİMENTO SAN.TİC.A.Ş.
118	13	133.394.316,29	84	174.651.613,94	-%23,6	İLERİ GİYİM SAN VE DIŞ TİC. A.Ş.
119	21	132.195.930,90	177	96.903.056,57	%36,4	TOSYALI TOYO ÇELİK A.Ş.
120	6	130.452.383,54	149	110.521.429,51	%18,0	MEDCEM GLOBAL PAZARLAMA A. Ş.
121	8	129.643.094,01	92	162.193.347,09	-%20,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
122	6	126.747.389,00	103	148.370.698,18	-%14,6	ALP HAVACILIK SAN. TİC. A.Ş.
123	5	126.556.871,18	135	121.093.097,25	%4,5	AKÇANSA ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.
124	16	126.351.012,92	106	144.898.188,91	-%12,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
125	2	126.328.099,80	104	147.005.414,27	-%14,1	DOST KARDEŞLER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				731.419.716,00	117.329.687,85
Üretici ihracatçı	%100,00				882.161.636,64	8.647.620,30
Üretici ihracatçı	%100,00				1.373.103.110,70	457.223.749,00
Üretici ihracatçı	%100,00				778.085.983,15	61.479.108,39
Üretici ihracatçı	%95,83		%4,17		314.914.580,00	
Üretici ihracatçı	%73,48	%6,67	%19,85		1.245.738.598,00	-188.387.308,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				2.241.199,93	1.185.006,89
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00				
Grup dış ticaret firması	%100,00				7.095,39	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				984.678.443,40	8.659.169.022,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				160.674.120,54	36.144.199,07
Üretici ihracatçı	%63,52		%36,48		1.203.520.602,00	205.114.932,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					1.913.470,00
Üretici ihracatçı	%51,00	%49,00			2.558.226.903,84	
	%100,00					
Üretici ihracatçı	%50,00	%50,00			61.167.175,79	259.151.195,30
Üretici ihracatçı	%39,72	%39,72	%20,56		1.097.273.431,00	145.852.441,00
Üretici ihracatçı	%100,00				321.803.586,92	56.493.376,14

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
126	22	124.357.939,01	76	194.754.102,96	-%36,1	ATAKAŞ ÇELİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
127	9	123.250.127,82	136	120.436.829,29	%2,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
128	32	123.194.602,75	147	111.652.225,04	%10,3	SARTEN AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
129	4	122.981.706,51	330	55.578.249,20	%121,3	ACACIA MADEN İŞLETMELERİ A.Ş.
130	4	120.475.306,76	444	44.272.542,08	%172,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
131	23	120.451.407,75	95	158.411.824,72	-%24,0	POSCO ASSAN TST ÇEL. SAN. A.Ş.
132	5	120.224.143,90	107	144.617.667,95	-%16,9	PERFETTI VAN MELLE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
133	24	120.166.298,49	114	138.916.633,12	-%13,5	MİTAŞ ENDÜSTRİ SAN. TİC. A.Ş.
134	21	119.673.961,20	179	96.887.724,36	%23,5	S.S.P. OTOMOTİV SANAYİ VE DIŞ TİC. A.Ş.
135	1	119.528.499,21	133	122.232.958,00	-%2,2	AYDIN KURUYEMİŞ SANAYİ VE TİC. A.Ş.
136	7	118.554.202,40	163	105.118.328,78	%12,8	RE-MA METAL TEKSTİL İNŞ. GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
137	6	118.017.545,69	165	104.552.701,19	%12,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
138	1	116.989.275,26	186	92.627.552,07	%26,3	UÇAK KARDEŞLER GIDA SER. ULUS. NAK.PLAS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
139	32	115.848.375,22	169	102.493.961,52	%13,0	SAMPA OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
140	12	115.011.072,81	118	134.631.957,12	-%14,6	CROSS TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
141	25	114.918.389,08	94	159.236.488,17	-%27,8	İZMİR DEMİR ÇELİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
142	8	113.518.386,10	110	141.455.228,98	-%19,7	HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
143	22	113.340.397,87	150	110.476.066,91	%2,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
144	24	112.283.510,32	96	156.939.226,95	-%28,5	CMS JANT VE MAKİNA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
145	3	110.997.502,47	152	110.325.542,93	%0,6	KARTAL HALI TEKSTİL SAN.VE TİC A.Ş.
146	22	110.980.472,44	122	132.489.786,91	-%16,2	HONDA TÜRKİYE A.Ş.
147	5	110.001.434,89				MİNANUR ENERJİ PETROKİMYA SANAYİ VE DIŞ TİC. A.Ş.
148	9	109.749.864,73	130	124.066.350,82	-%11,5	ELEKS DIŞ TİCARET A.Ş.
149	4	109.067.480,28	237	72.000.356,71	%51,5	AGT DIŞ TİCARET A.Ş.
150	9	109.061.697,95	156	107.372.827,88	%1,6	KÖKSAN PET VE PLASTİK AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%85,00	%15,00			1.827.488.760,88	
Üretici ihracatçı	%100,00					81.107.970,19
Üretici ihracatçı	%30,00	%70,00			2.000.716.489,04	
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				605.183.473,93	96.060.104,46
Grup dış ticaret firması	%100,00				684.683,60	19.289.192,69
Üretici ihracatçı	%100,00				634.378.328,24	27.069.708,69
İhracatçı	%100,00					1.983.668,03
Üretici ihracatçı	%100,00				397.871.324,00	11.644.705,00
Üretici ihracatçı	%100,00				89.271.311,18	139.023.264,27
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				8.846.242,69	611.442,38
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				470.054.270,40	658.257.187,63
Üretici ihracatçı	%100,00				645.827.109,07	271.958.199,32
Üretici ihracatçı	%100,00				115.963.330,60	89.653.607,29
Üretici ihracatçı		%100,00			4.313.158.327,58	391.939.103,78
İhracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				1.664.339.883,80	483.202.438,92

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
151	23	108.814.743,66	138	117.686.849,69	-%7,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
152	10	108.438.757,00	155	108.045.420,16	%0,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
153	15	107.648.226,11	129	125.467.212,22	-%14,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
154	11	106.302.153,20	125	129.583.004,46	-%18,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
155	14	106.094.205,11	166	104.273.687,90	%1,7	PAMUKKALE KABLO SAN. TİC. A.Ş.
156	12	105.652.144,20				ABB POWER GRIDS TURKEY ELEKTRİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
157	3	105.362.860,17	957	22.221.339,40	%374,2	SANMAR DENİZCİLİK MAKİNA VE TİC. A.Ş.
158	14	105.079.076,44	157	108.523.913,96	-%3,2	BAYKAN DENİM KONFEKSİYON A.Ş.
159	9	104.066.519,41	81	182.266.992,15	-%42,9	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
160	15	103.831.724,37	121	132.771.144,02	-%21,8	FORE ULUSLARARASI PAZ. VE TİC. A.Ş.
161	16	102.441.848,27	162	105.145.231,95	-%2,6	DEFACTO PERAKENDE TİC.A.Ş.
162	7	102.299.732,23	616	33.009.299,54	%209,9	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC .A.Ş.
163	5	102.210.948,40	188	91.419.126,34	%11,8	LİLA KAĞIT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
164	5	102.141.050,47	112	140.557.446,58	-%27,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
165	6	101.818.998,40	349	53.892.688,24	%88,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
166	10	101.506.869,41	182	95.864.883,33	%5,9	AKDENİZ CHEMSON KİMYASAL ÜRÜNLER PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
167	13	101.278.112,15	221	78.556.733,02	%28,9	SCHNEİDER ENERJİ ENDÜSTRİSİ SAN. VE TİC. A.Ş.
168	27	98.844.292,50	158	106.027.007,65	-%6,8	YİĞİT AKÜ MALZEMELERİ NAK. TUR. İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.
169	7	98.122.948,83	146	113.235.488,71	-%13,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
170	5	97.174.627,85	167	102.784.963,43	-%5,5	YAŞAR DIŞ TİC. A.Ş.
171	8	96.751.388,07	359	52.863.753,79	%83,0	KADOOĞLU YAĞ SAN. VE TİC. A.Ş.
172	11	96.388.115,60	173	99.988.218,82	-%3,6	RAVAGO PETROKİMYA SATIŞ VE PAZARLAMA A.Ş.
173	9	96.148.710,54	285	60.513.228,47	%58,9	NADİR YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
174	10	95.267.158,19	201	86.511.742,20	%10,1	KONYA ŞEKER SAN. TİC. A.Ş.
175	21	94.969.977,28	217	80.060.012,60	%18,6	YONCA GIDA SANAYİ İŞLETMELERİ İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				68.235.358,00	7.118.763,00
Üretici ihracatçı		%100,00			798.311.947,27	63.824.195,68
Üretici ihracatçı	%100,00				343.634.869,69	368.520.307,04
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				14.564.540.198,00	4.885.150.480,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				3.551.647,74	2.313.870,65
Üretici ihracatçı	%97,20	%2,80			2.734.809.145,90	
Üretici ihracatçı	%100,00				2.999.129.156,13	656.596.687,00
Üretici ihracatçı	%100,00				353.812.903,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				495.952.226,50	27.602.833,26
İhracatçı	%100,00				1.697.044,38	19.307.683,97
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					3.735.070,33
Üretici ihracatçı	%100,00				632.547.432,46	
Üretici ihracatçı		%100,00			1.346.304.189,00	27.828.935,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				3.692.975.926,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
176	12	94.839.429,07	193	90.717.783,45	%4,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
177	7	94.371.373,32	168	102.763.368,71	-%8,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
178	12	93.804.457,40	63	224.905.982,42	-%58,3	BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş.
179	4	93.590.795,44	178	96.899.377,61	-%3,4	TERMO TEKNİK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
180	6	93.577.246,35	137	119.042.334,09	-%21,4	BOYTEKS TEKS. SAN. TİC. A.Ş.
181	17	92.929.153,50	185	94.140.308,20	-%1,3	HES HACILAR ELEKTRİK SAN. TİC. A.Ş.
182	13	92.633.305,23	275	62.722.081,23	%47,7	SAPRO TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
183	4	92.606.618,00				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
184	8	91.910.318,36	206	81.687.551,09	%12,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
185	15	91.884.117,22	190	91.184.901,28	%0,8	ATOM KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
186	5	91.564.255,32	189	90.812.480,91	%0,8	YAVUZ GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
187	19	91.214.710,02	159	105.994.091,34	-%13,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
188	17	90.184.015,81	180	96.848.532,90	-%6,9	GREİF FPS TURKEY AMBALAJ. SAN. VE TİC. A.Ş.
189	11	90.168.855,07	205	81.835.327,19	%10,2	GÖYMEN GIDA A.Ş.
190	33	90.088.299,66	176	97.590.895,43	-%7,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
191	6	89.641.393,13	220	79.773.735,53	%12,4	NADİR METAL RAFİNERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
192	5	89.398.664,87	210	80.592.118,47	%10,9	TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRİKALARI A.Ş.
193	16	86.988.171,13	236	72.011.237,03	%20,8	TOROS TARIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
194	26	86.781.709,36	148	111.637.714,51	-%22,3	ÖZKAN DEMİR ÇELİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
195	6	86.648.541,53	266	63.206.363,12	%37,1	ARSLANTÜRK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. İHR. VE İTH. A.Ş.
196	24	86.620.734,40	204	83.016.071,95	%4,3	KOROZO DIŞ TİC. A.Ş.
197	17	86.620.115,68	212	80.504.341,58	%7,6	POLİBAK PLASTİK FİLM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
198	7	85.854.814,02	313	56.361.528,94	%52,3	YAVUZKAN HAZEL GIDA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
199	18	85.828.846,12	191	91.070.021,05	-%5,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
200	6	85.511.502,45	208	80.859.246,90	%5,8	TORUN BAKIR ALAŞIMLARI METAL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				820.426.546,00	
Üretici ihracatçı		%100,00			143.072.103,00	164.219.799,54
Üretici ihracatçı	%100,00				269.703.392,33	482.944.482,24
Üretici ihracatçı	%100,00				1.673.195.344,00	106.824.670,74
Üretici ihracatçı	%100,00				314.720.863,27	143.285.351,58
İhracatçı	%100,00					17.041.126,00
Üretici ihracatçı	%100,00				303.140,68	5.327.024,88
Üretici ihracatçı	%100,00				450.389.572,83	
Üretici ihracatçı		%100,00			81.070.000,00	172.176.389,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				1.271.117.818,00	10.184.323,00
Üretici ihracatçı		%100,00			1.475.259.884,59	161.048.021,34
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				915.784.848,00	15.809.806,00
Üretici ihracatçı	%100,00				755.274.287,77	11.006.896,73
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				57.002.714,26	20.605.567,59
Üretici ihracatçı	%100,00				346.096.937,00	105.782.124,00
Üretici ihracatçı	%100,00				53.612.819,15	114.895.566,77

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
201	3	85.459.030,16	197	88.662.362,34	-%3,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
202	18	85.338.830,83	209	80.785.434,49	%5,6	ALPİN TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
203	19	85.177.667,15	332	55.472.567,06	%53,5	WORLD MEDICINE İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
204	7	85.089.327,79	69	209.412.041,06	-%59,4	AHLATÇI KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
205	6	85.027.487,87	230	74.316.480,08	%14,4	ALTEK DÖKÜM HADDE MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
206	22	84.273.417,29	105	145.146.824,18	-%41,9	TÜRKMEN GRUP İTH. İHR. DIŞ TİC. A.Ş.
207	2	84.252.888,60	153	109.651.930,74	-%23,2	ÖZGÜR TARIM ÜRÜNLERİ İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
208	3	84.209.784,22	171	101.191.478,14	-%16,8	BANVİT BANDIRMA VİTAMİNLİ YEM SAN. A.Ş.
209	8	83.583.279,94	366	51.962.937,17	%60,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
210	18	83.505.652,14	213	80.327.685,24	%4,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
211	19	83.220.278,10	234	72.977.481,72	%14,0	REXPORT DIŞ TİC. A.Ş.
212	7	83.081.176,50	174	99.939.790,15	-%16,9	ÇAYELİ BAKIR İŞLETMELERİ A.Ş.
213	8	81.769.904,64	254	66.849.382,59	%22,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
214	5	81.308.895,59	196	89.065.098,14	-%8,7	HİDROMEK HİDROLİK VE MEKANİK İML. SAN. VE TİC. A.Ş.
215	29	81.092.709,34	265	64.652.424,50	%25,4	DURMAZ İHRACAT VE İTHALAT DEMİR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
216	7	81.085.769,46	277	62.271.218,26	%30,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
217	27	80.991.349,33	151	110.426.531,06	-%26,7	ÇAĞ ÇELİK DEMİR VE ÇELİK ENDÜSTRİ ANONİM ŞİRKETİ
218	13	80.983.980,30	324	55.849.043,89	%45,0	MEMİŞOĞLU TARIM ÜRN. TİC. LTD. ŞTİ.
219	35	80.939.416,79	224	76.564.207,08	%5,7	GAMATEKS TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
220	26	80.560.093,34	194	89.691.799,79	-%10,2	ERPA HAZIR GİYİM İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
221	6	80.452.526,74	187	91.444.792,89	-%12,0	ORTADOĞU RULMAN SAN. TİC. A.Ş.
222	28	80.395.716,90	215	80.185.739,55	%0,3	NOKSEL ÇELİK BORU SANAYİ A.Ş.
223	5	79.794.381,66				ALTERNATİVE TAŞIMACILIK A.Ş.
224	7	79.064.449,09	259	65.436.667,28	%20,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
225	28	78.847.266,93	170	102.180.514,05	-%22,8	İNCİ GS YUASA AKÜ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					903.101,19
Üretici ihracatçı		%100,00			284.535.633,00	352.128.563,00
Üretici ihracatçı	%100,00				40.848.716.983,81	2.850.468,62
Üretici ihracatçı	%100,00				569.543.704,28	
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				4.029.808,04	68.719,18
Üretici ihracatçı	%100,00				69.000.000,00	20.000.000,00
Üretici ihracatçı		%91,71	%8,29		2.772.936.950,00	-156.078.928,00
Grup dış ticaret firması		%100,00				13.599.760,85
İhracatçı	%100,00				3.623.513,00	734.537,00
Üretici ihracatçı		%100,00				335.810.123,06
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				1.094.069.066,82	813.215.278,31
İhracatçı	%100,00				2.219.072,93	2.573.526,98
Grup dış ticaret firması	%100,00				11.590.292,64	37.691.923,50
Üretici ihracatçı	%100,00				327.147.029,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				1.078.807.514,00	102.712.744,00
Üretici ihracatçı	%100,00				126.401.412,76	172.343.369,17
İhracatçı	%100,00					756.155,05
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%60,00	%40,00				
	%100,00				84.587.558,96	84.587.558,96
Üretici ihracatçı	%99,99	%0,01			1.554.341.140,27	407.681.880,01
Üretici ihracatçı	%50,00	%50,00			849.103.692,19	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
226	20	78.479.321,51	264	64.855.180,07	%21,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
227	20	78.361.820,06	240	70.612.720,99	%11,0	BEYPA DIŞ TİC. VE TEKS. SAN. A.Ş.
228	20	78.353.996,47	314	57.056.328,39	%37,3	TURK PRYSMIAN KABLO VE SİSTEMLERİ A.Ş.
229	30	78.238.640,70	199	88.106.528,16	-%11,2	YILDIZDEMİR ÇELİK SAN. A.Ş.
230	21	78.176.436,44	161	105.866.074,78	-%26,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
231	14	77.653.161,94	202	86.469.266,04	-%10,2	ALTINMARKA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
232	31	76.481.928,44	203	85.551.057,57	-%10,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
233	29	76.302.292,79	493	40.853.257,22	%86,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
234	16	76.123.200,52	333	55.409.605,70	%37,4	BAŞHAN TARIMSAL ÜRN. PAZ. SAN. DIŞ TİC. A.Ş.
235	4	75.933.545,43	249	67.647.558,46	%12,2	AGROMEY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
236	31	75.449.489,39	267	63.807.918,65	%18,2	EROL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ
237	8	75.317.871,48	245	68.391.213,15	%10,1	SİSTEM ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
238	4	75.062.616,94	225	75.552.336,14	-%0,6	T.T.L. TÜTÜN SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
239	21	74.805.993,79	247	68.317.766,40	%9,5	NOBEL İLAÇ SANAYİİ VE TİC. A.Ş.
240	6	74.144.827,32	192	91.014.373,31	-%18,5	CEMRE MARİN ENDÜSTRİ A.Ş.
241	7	73.392.746,85	143	114.033.281,02	-%35,6	DURMAZLAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
242	15	73.013.694,48	625	32.573.079,08	%124,2	ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
243	3	72.652.444,77	164	104.936.672,00	-%30,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
244	31	72.515.130,29	271	63.317.697,98	%14,5	ALMES İÇ VE DIŞ TİC. NAK. A.Ş.
245	42	72.279.310,26	311	57.126.690,93	%26,5	KÜÇÜKÇALIK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
246	21	72.098.484,01	320	56.046.167,10	%28,6	BALIKESİR ELEKTRO MEKANİK SAN. TESİSLERİ A.Ş.
247	8	72.095.228,31	44	301.274.215,16	-%76,1	FNSS DIŞ TİCARET A.Ş.
248	8	70.902.536,35	229	74.393.146,18	-%4,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
249	8	70.766.400,56	228	74.505.089,54	-%5,0	ÖZGÜN GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
250	42	70.474.635,39	279	61.771.526,91	%14,1	UNILEVER SAN. VE TİC. TÜRK A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı		%100,00			1.120.470.766,25	149.504.434,39
Grup dış ticaret firması	%100,00					445.309,30
Üretici ihracatçı		%83,75	%16,25		1.137.071.146,00	45.150.001,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				10.517.046,96	6.028.988,26
Üretici ihracatçı	%100,00				1.768.571.503,79	
Üretici ihracatçı	%100,00				645.763.523,00	58.552.326,00
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					4.129.139,70
Üretici ihracatçı	%100,00				434.262.588,95	51.359.939,38
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				1.017.376.142,00	194.521.067,00
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				2.809.308.215,86	
İhracatçı	%60,00	%40,00			450.704,85	1.239.496,89
Üretici ihracatçı	%100,00				408.787.053,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				616.853.542,53	161.731.564,06
Grup dış ticaret firması	%100,00					15.072.753,92
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				266.013.668,98	6.771.113,07
Üretici ihracatçı		%100,00			11.317.776.628,82	476.304.472,72

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
251	4	70.296.606,51	317	56.696.188,20	%24,0	MİLAT HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
252	24	70.086.477,61	139	117.464.710,87	-%40,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
253	29	69.963.939,39	142	115.668.801,60	-%39,5	KARSAN OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
254	23	69.801.758,37	195	89.683.115,83	-%22,2	BAYKAN DIŞ TİC. A.Ş.
255	33	69.663.063,63	127	125.989.110,19	-%44,7	YEŞİLYURT DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE LİMAN İŞLETMELERİ A.Ş.
256	23	69.361.593,73	284	61.188.250,34	%13,4	AKKİM YAPI KİMYASALLARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
257	2	69.069.575,50	269	63.501.389,18	%8,8	MENAS MERSİN ZİRAİ ÜRÜNLER İŞL. İHR. SAN. TİC. A.Ş.
258	9	68.831.124,09	262	65.078.269,62	%5,8	SARAY DOKUM VE MADENİ AKSAM SANAYİ TURİZM ANONİM ŞİRKETİ
259	43	68.676.970,83	319	56.390.807,21	%21,8	EUROPEN DIŞ TİC. A.Ş.
260	47	68.044.860,89	442	44.431.324,89	%53,1	MİLTEKS SPOR GİYİM TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
261	34	67.340.762,44	255	66.811.078,28	%0,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
262	24	67.216.999,51	239	70.906.965,47	-%5,2	KENT GIDA MAD. SAN. VE TİC. A.Ş.
263	17	67.179.412,82	400	47.795.197,51	%40,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
264	30	67.011.505,56	226	75.211.539,42	-%10,9	MAXION JANTAŞ JANT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
265	22	66.469.250,43	241	70.466.284,77	-%5,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
266	25	66.352.133,13	595	33.803.420,41	%96,3	TAN-ALİZE KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
267	24	66.169.834,94	250	67.187.324,51	-%1,5	ENPAY ENDÜSTRİYEL PAZARLAMA VE YATIRIM A.Ş.
268	18	65.708.286,65	256	66.349.398,48	-%1,0	ULAŞ GIDA UN TEKSTİL NAKLİYE TİC. VE SAN. A.Ş.
269	9	65.230.970,75	539	37.913.663,26	%72,1	DOWAKSA İLERİ KOMPOZİT MALZ. SAN. LTD. ŞTİ.
270	27	64.742.635,97	154	108.995.628,95	-%40,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
271	7	64.739.698,35	214	80.193.729,40	-%19,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
272	19	64.578.952,98	286	60.110.504,03	%7,4	LESAFFRE TURQUIE MAYACILIK ÜR. TİC. A.Ş.
273	27	64.320.643,96	338	55.007.538,43	%16,9	ADOPEN PLASTİK VE İNŞ. SAN. A.Ş.
274	20	64.178.144,41	459	43.322.529,78	%48,1	AVES ENERJİ YAĞ GIDA SAN. A.Ş.
275	25	63.778.218,47	303	57.842.695,69	%10,3	BVB TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				499.299,45	127.658.236,47
Üretici ihracatçı	%100,00					56.582.000,00
İhracatçı	%100,00				2.818.118,70	1.082.558,68
Üretici ihracatçı	%100,00				2.289.344.051,34	272.649.006,07
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				35.452.251,00	15.468.886,00
Üretici ihracatçı	%100,00				535.180.697,02	292.103.133,42
Grup dış ticaret firması	%100,00				2.903.439,66	5.278.779,01
Grup dış ticaret firması	%100,00				1.635.481,83	45.954.565,46
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı						
Üretici ihracatçı	%100,00				1.250.149.070,76	
Üretici ihracatçı	%40,00	%60,00			186.019.254,17	
Üretici ihracatçı	%100,00				860.800.891,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				564.217.195,99	24.200.882,62
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%50,00	%50,00			2.499.048.484,68	
Üretici ihracatçı	%81,75	%18,25			1.104.002.290,00	93.054.322,00
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				718.872.795,45	28.576.666,61
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				2.476.161,44	104.325,78

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
276	22	63.713.654,13	567	35.846.099,81	%77,7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
277	33	63.390.780,46	304	57.807.536,94	%9,7	JANTSA JANT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
278	9	63.269.644,81	318	56.447.884,83	%12,1	ONTEX TÜKETİM ÜRÜN. SAN. VE TİC. A.Ş.
279	35	63.145.643,75	184	94.376.259,51	-%33,1	ASIL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
280	11	62.623.180,13	198	88.544.932,25	-%29,3	KLİMASAN KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.
281	28	62.490.760,30				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
282	14	62.272.465,43	448	44.099.584,38	%41,2	SELÇUK İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
283	23	62.243.345,66	282	61.413.666,37	%1,4	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
284	64	62.049.648,08	316	56.912.593,32	%9,0	MAKBAŞ ALÜMİNYUM PROFİL İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
285	62	61.635.910,64	248	67.711.174,37	-%9,0	GENTAŞ İÇ VE DIŞ TİC. NAK. TAŞ. LTD. ŞTİ.
286	43	61.466.108,83	377	50.548.971,81	%21,6	MİKROPOR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
287	26	61.272.686,58	257	66.217.160,12	-%7,5	POLİNAS PLASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
288	10	61.150.775,47	260	65.403.186,42	-%6,5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
289	8	61.061.735,57	288	59.483.034,23	%2,7	K.F.C. GIDA TEKSTİL SANAYİ İTHALAT İHRACAT YATIRIM ANONİM ŞİRKETİ
290	18	60.706.069,57	307	57.564.955,41	%5,5	FİLPA AMBALAJ VE DIŞ TİC. A.Ş.
291	9	60.674.965,10	223	76.864.425,56	-%21,1	POYRAZ POYRAZ FINDIK ENTEGRE SAN. VE TİC. A.Ş.
292	30	60.051.551,80	300	58.113.862,85	%3,3	ETİK DIŞ TİC. VE PAZ. A.Ş.
293	32	59.387.937,68				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
294	36	59.197.707,97	798	26.475.542,93	%123,6	ŞARA DIŞ TİC. A.Ş.
295	33	59.116.131,92	207	80.718.849,26	-%26,8	ÖZAK TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE TİC. A.Ş.
296	8	58.858.493,84	652	31.210.165,29	%88,6	LİMAK ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.
297	16	58.662.850,53	295	58.452.105,96	%0,4	NİTTO BENTO BANTÇILIK SAN. VE TİC. A.Ş.
298	28	58.636.284,27	363	52.549.517,98	%11,6	EGGER ORMAN ÜRÜNLERİ A.Ş.
299	6	58.634.488,22	416	46.931.097,31	%24,9	BADE DIŞ TİCARET A.Ş.
300	34	58.532.479,55	233	73.610.970,45	-%20,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00				163.759.007,35	163.034.055,95
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%68,75		%31,25		559.256.592,00	64.898.156,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				5.194.378.367,67	649.354.128,00
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				20.181.766,15	601.730,15
Üretici ihracatçı	%100,00					193.113.739,62
Üretici ihracatçı	%100,00				985.786.424,00	190.198.269,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				36.626.604,17	64.457.688,29
İhracatçı	%100,00				14.611.004,00	9.005.817,74
Üretici ihracatçı	%100,00					
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				687.909,00	
Grup dış ticaret firması	%100,00					6.563.960,27
İhracatçı	%100,00				12.250.000,00	3.139.819,07
Üretici ihracatçı	%100,00				62.943.254,00	37.591.714,00
Üretici ihracatçı	%100,00				1.655.542.730,64	-1.163.271.914,49
Üretici ihracatçı		%100,00				
İhracatçı		%100,00				8.810.660,15
İhracatçı	%50,00	%50,00				2.384.006,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					12.670.749,71

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
301	31	58.254.671,33	347	53.999.075,05	%7,9	NAKSAN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
302	2	58.045.065,93				SEMBOL ULUSLARARASI YAT. PEY. İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.
303	9	57.956.876,59	290	59.306.901,54	-%2,3	GESSART ALTIN PAZARLAMA VE DAĞITIM A.Ş.
304	3	57.846.911,34	389	49.131.812,01	%17,7	TEK ASYA TARIM ÜRÜNLERİ TİC. LTD. ŞTİ.
305	25	57.818.818,85	371	51.392.314,47	%12,5	DÜNYA-93 DIŞ TİC. A.Ş.
306	30	57.817.156,05	379	50.158.567,91	%15,3	SANDOZ GRUP SAĞLIK ÜRÜNLERİ İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
307	29	57.785.178,30	369	51.820.043,77	%11,5	PROPAK AMB. ÜRETİM VE PAZ. A.Ş.
308	34	57.751.966,95	328	55.683.629,51	%3,7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
309	5	57.407.362,09	425	45.870.369,14	%25,2	ÖZTÜRKLER TEKSTİL GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
310	35	57.248.090,08	289	59.396.892,81	-%3,6	MURAT TİCARET KABLO SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
311	2	56.845.687,71	435	44.676.791,41	%27,2	DÖHLER GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
312	9	56.709.762,50	280	61.545.047,16	-%7,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
313	26	56.632.106,90	232	74.201.068,77	-%23,7	ERİŞLER GIDA SANAYİ VE TİC. A.Ş.
314	7	56.000.000,00				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
315	27	55.891.730,95	270	63.327.144,11	-%11,7	NUR GIDA PETR.ÜRN.ULUS.NAK.MAD TEKS.SAN.VE DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.
316	7	55.871.731,11	211	80.535.822,24	-%30,6	BALTA ORIENT TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
317	10	55.472.820,81	216	80.003.432,33	-%30,7	ETİ ELEKTROMETALURJİ A.Ş.
318	10	55.315.206,38	387	49.411.211,39	%11,9	VİESSMANN MANİSA SATIŞ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.
319	10	55.244.408,14	990	21.708.858,55	%154,5	AYCAN ENTEGRE GIDA A.Ş.
320	67	54.932.119,00	352	53.212.349,44	%3,2	AKD DÖKÜM TİCARET A.Ş.
321	16	54.618.887,16	365	52.047.232,90	%4,9	MAGNESİT ANONİM ŞİRKETİ
322	22	54.524.029,05	908	23.483.886,48	%132,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
323	13	54.386.119,83	410	47.214.008,18	%15,2	AYDIN TEKSTİL TİC. VE PAZ. A.Ş.
324	36	54.221.872,14	251	67.127.567,81	-%19,2	ALD DIŞ TİCARET A.Ş.
325	10	54.179.894,71	917	23.246.685,40	%133,1	BATI ÇİM BATI ANADOLU ÇİMENTO SAN. A.Ş.

Fırmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Grup dış ticaret firması	%100,00				879.594,73	1.270.208,77
İhracatçı	%100,00				39.837.804,09	151.182.709,24
Üretici ihracatçı	%100,00				60.701.833,36	
İhracatçı	%100,00				18.341.881,28	3.852.364,31
Grup dış ticaret firması	%100,00					25.010.820,00
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				183.527.185,23	169.529.255,74
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı						
Üretici ihracatçı	%100,00				723.146.276,00	29.064.104,00
İhracatçı	%100,00					3.964.299,20
İhracatçı		%100,00			4.034.133,47	879.577,03
Üretici ihracatçı	%100,00				32.508.262,63	113.098.248,57
İhracatçı		%100,00			669.388,11	9.305.726,98
	%100,00				788.487.195,29	
Grup dış ticaret firması	%100,00				306.349,42	7.798.097,96
Üretici ihracatçı		%100,00			131.428.000,00	16.822.238,00
İhracatçı	%100,00				412.100,87	22.667.832,74
Grup dış ticaret firması	%100,00				6.054.883,53	2.164.738,97
Üretici ihracatçı	%100,00				216.902.212,00	-57.496.768,00

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
326	55	54.029.537,90	345	54.274.489,08	-%0,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
327	36	53.965.880,69	351	53.840.195,61	%0,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
328	12	53.931.644,88	329	55.604.504,86	-%3,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
329	18	53.819.282,17				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
330	37	53.612.408,06	401	47.717.755,99	%12,4	ALPER İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
331	38	53.547.694,11	373	51.255.173,45	%4,5	ÖZKA LASTİK VE KAUÇUK SANAYİ TİCARET A.Ş.
332	28	53.544.383,83	246	68.387.551,18	-%21,7	DORUK UN SAN. A.Ş.
333	58	53.532.309,41	446	44.219.250,80	%21,1	JOTUN BOYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
334	38	53.461.537,94	356	52.992.776,56	%0,9	EDA DIŞ TİC.VE TEKS. PAZ. A.Ş.
335	32	53.408.870,27	381	49.963.221,63	%6,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
336	43	53.112.910,52	336	55.245.708,17	-%3,9	AKMARMARA NAKLİYE İNŞAAT OTOM. MOBİLYA ELEKT. TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
337	8	53.035.634,43	422	46.063.520,26	%15,1	ÖZKAPLAN KARPET İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
338	12	52.643.052,59	571	35.337.177,96	%49,0	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
339	60	52.571.675,72	334	55.260.295,60	-%4,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
340	4	52.513.026,55	342	54.571.320,27	-%3,8	OSMAN AKÇA TARIM ÜRÜN. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
341	46	52.420.819,87	242	70.383.452,83	-%25,5	ATLAS PORT DIŞ TİC. TURZ. TAŞM. LTD. ŞTİ.
342	37	52.389.524,96	120	133.081.511,10	-%60,6	ANADOLU ISUZU OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
343	71	52.021.445,32	555	36.700.044,81	%41,7	BEYÇELİK GESTAMP ŞASİ OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.
344	30	52.001.151,63	531	38.440.764,06	%35,3	ADM BESİN VE TARIM ANONİM ŞİRKETİ
345	38	51.879.686,01	354	53.231.699,53	-%2,5	ÖZYAŞAR TEL VE GALVANİZLEME SAN. A.Ş.
346	37	51.817.685,68	327	55.746.443,26	-%7,0	BOSKAY METAL SAN. VE TİCARET LTD. ŞTİ.
347	10	51.694.341,21	388	49.170.165,17	%5,1	GÜLPA PAZARLAMA VE DIŞ TİC. A.Ş.
348	111	51.540.368,13	376	50.980.222,76	%1,1	ETSUN DIŞ TİC. A.Ş.
349	39	51.433.295,54	298	58.175.019,06	-%11,6	NORM CİVATA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
350	29	51.345.782,34	335	55.258.331,05	-%7,1	ULUSOY UN SANAYİ VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				647.433.690,60	45.668.180,69
İhracatçı	%100,00				894.674.512,00	117.038.067,00
Üretici ihracatçı	%100,00				2.144.569.704,45	369.356.362,46
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				485.686.719,00	125.335.803,00
Üretici ihracatçı		%100,00			515.065.882,78	232.752,68
Üretici ihracatçı		%100,00				
Grup dış ticaret firması	%100,00					2.211.814,64
Üretici ihracatçı	%100,00				548.237.267,00	123.840.221,00
İhracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00				296.276,91	956.184,45
Grup dış ticaret firması	%100,00					6.971.890,49
Üretici ihracatçı	%100,00				72.132.033,96	
İhracatçı	%100,00				780.782,84	3.086.769,52
Üretici ihracatçı	%55,82	%29,73	%14,45		825.822.471,00	532.551,00
Üretici ihracatçı	%100,00				635.275.077,99	
Üretici ihracatçı		%100,00			1.099.570.978,83	164.824.316,62
Üretici ihracatçı	%100,00				178.219.245,37	11.578.319,20
Üretici ihracatçı	%100,00				143.184.528,66	443.530,24
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı		%100,00			7.448.603,00	4.671.544,00
Üretici ihracatçı	%100,00				974.339.470,20	134.877.565,61
Üretici ihracatçı	%65,98		%34,02		1.198.928.061,00	43.856.762,00

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
351	34	51.271.082,68	494	40.750.643,06	%25,8	ABDİ İBRAHİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
352	7	51.212.343,70	383	49.650.778,16	%3,1	ANATOLİA TARIM ÜRÜNLERİ SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
353	40	51.004.988,09	527	38.513.030,64	%32,4	AY-TİM TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
354	6	50.849.849,56	394	48.417.403,46	%5,0	SÜRSAN SU ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
355	31	50.777.133,76	385	49.555.373,85	%2,5	OMNİA NIŞASTA SAN. TİC. A.Ş.
356	23	50.733.887,67				ÖZGÜVEN KABLO SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.
357	39	50.573.390,41	181	96.295.237,55	-%47,5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
358	40	50.512.930,83	252	67.114.073,73	-%24,7	ERDEMİR ÇELİK SERVİS MERKEZİ SAN. VE TİC. A.Ş.
359	27	50.383.180,06	291	59.111.831,13	-%14,8	ÖZTİRYAKİLER MADENİ EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.
360	11	50.302.828,45	350	53.791.414,58	-%6,5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
361	41	50.290.320,70	355	53.229.305,48	-%5,5	ASTER GLOBAL PAZ. VE DIŞ TİC. A.Ş.
362	44	50.136.788,98	315	56.914.438,22	-%11,9	ŞANTUK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
363	45	50.069.035,05	378	50.229.352,24	-%0,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
364	39	49.995.094,76	360	52.851.677,33	-%5,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
365	9	49.970.126,42	491	41.109.084,42	%21,6	SAFYÜN DOKUMA ÜRÜNLERİ İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
366	9	49.953.576,97	274	62.730.086,85	-%20,4	ERMAKSAN MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
367	6	49.909.117,16	471	42.648.215,80	%17,0	ADALYA TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
368	10	49.786.364,12	968	22.031.098,01	%126,0	SAMSUN YURT SAVUNMA SAN.VE TİC.A.Ş.
369	10	49.729.487,45	361	52.618.363,12	-%5,5	YASİN KAPLAN TEKSTİL VE HALI SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
370	5	49.637.914,07	477	42.253.141,20	%17,5	ÖZ-EGE TÜTÜN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
371	25	49.554.900,52	550	37.029.082,39	%33,8	CMK KABLO ELEKTRİK SAN. İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
372	11	49.531.183,34	496	40.702.342,46	%21,7	NG KÜTAHYA SERAMİK PORSELEN TURİZM A.Ş.
373	22	48.978.171,56	306	57.670.371,27	-%15,1	KÜMAŞ MANYEZİT SANAYİ A.Ş.
374	22	48.957.126,81	501	40.198.649,35	%21,8	METAL YAPI HOLDİNG A.Ş.
375	11	48.925.427,79	370	51.349.310,95	-%4,7	SABIRLAR FINDIK İHR. LTD. ŞTİ.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				4.160.501.892,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				6.787.510,05	
Üretici ihracatçı	%100,00				102.182.204,50	53.822.384,00
Üretici ihracatçı	%100,00				107.303.133,00	91.407.619,00
Üretici ihracatçı	%100,00				468.124.544,74	
Üretici ihracatçı	%100,00				12.382.326,14	-3.139.290,94
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				3.909.855.798,51	115.581.174,17
Üretici ihracatçı	%72,00	%28,00			307.682.248,00	170.268.390,00
Üretici ihracatçı	%100,00				174.458,00	2.948.648,00
Üretici ihracatçı	%100,00				10.122.796,00	28.274.317,00
Üretici ihracatçı	%100,00				23.864.041,21	84.750.628,71
Grup dış ticaret firması	%100,00					3.248.466,44
Üretici ihracatçı	%100,00				109.494.875,00	102.607.807,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				77.727.303,89	116.503.748,03
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				79.404.185,08	17.111.105,20
Üretici ihracatçı	%100,00				26.259.055,82	3.346.507,33
Üretici ihracatçı	%100,00				762.043.779,00	174.199.819,00
Üretici ihracatçı	%100,00				571.081.274,00	181.815.942,31
İhracatçı	%100,00				1.654.983,58	19.518.342,37
Üretici ihracatçı	%100,00				12.212.959,21	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
376	12	48.823.160,52	523	38.692.985,11	%26,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
377	24	48.728.144,17	440	44.473.148,64	%9,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
378	4	48.716.326,99	441	44.468.744,56	%9,6	EKİN GIDA DIŞ TİCARET VE TAŞIMACILIK LİMİTED ŞİRKETİ
379	7	48.664.094,86	482	41.568.651,00	%17,1	ALLIANCE ONE TÜTÜN A.Ş.
380	34	48.449.953,28	421	46.179.299,56	%4,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
381	35	48.388.097,65	620	32.748.075,01	%47,8	GENSENTA İLAÇ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
382	10	48.269.351,26	417	46.688.021,89	%3,4	SÖZER KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET A.S.
383	56	48.261.306,05	287	59.904.875,12	-%19,4	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
384	45	48.255.671,93	294	58.626.717,37	-%17,7	BEYÇELİK GESTAMP OTOMOTİV SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
385	37	48.238.587,30	292	58.818.304,22	-%18,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
386	36	48.149.263,17	337	55.054.265,15	-%12,5	VATAN PLASTİK SAN. VE TİC. A.Ş.
387	42	48.012.614,91	302	57.991.062,13	-%17,2	ODELO OTOMOTİV AYDINLATMA A.Ş.
388	44	47.903.321,55	429	45.228.451,24	%5,9	YARIŞ KABİN SAN. VE TİC. A.Ş.
389	82	47.882.216,37	301	58.009.145,80	-%17,5	KARANFİL GROUP DIŞ TİCARET VE ULUSLARARASI TAŞIMACILIK LTD. ŞTİ.
390	39	47.855.520,28	486	41.347.739,42	%15,7	CO-RE-NA ECZA DEPOSU DIŞ. TİC. A.Ş.
391	5	47.846.738,19	299	58.148.638,75	-%17,7	TUĞRUL TARIM VE PETROL ÜR. TİC. VE SAN. A.Ş.
392	72	47.708.263,47	244	69.652.131,72	-%31,5	YİLTEKS İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
393	40	47.584.513,46	341	54.696.455,87	-%13,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
394	68	47.580.829,19	278	62.152.431,89	-%23,4	CENGİZ MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
395	26	47.558.855,00	675	30.201.916,66	%57,5	CORNING OPTİK İLETİŞİM SAN. LTD. ŞTİ.
396	41	47.548.518,88	596	33.793.777,67	%40,7	YÜKSEL DIŞ TİC. İNŞ. SAN. LTD. ŞTİ.
397	12	47.470.106,87	399	47.680.569,15	-%0,4	GÜRSOY TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
398	56	47.345.216,64	418	46.618.263,95	%1,6	CESUR AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
399	8	47.315.843,11	358	52.878.959,69	-%10,5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
400	54	47.233.831,73	326	55.795.736,78	-%15,3	GLOBAL SOURCING DIŞ TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
İhracatçı	%100,00					690.496,37
Grup dış ticaret firması	%100,00					3.675.194,31
Üretici ihracatçı	%100,00				9.490.684,42	5.393.508,65
İhracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı		%100,00			507.257.469,00	221.810.063,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%94,56	%5,44			1.131.970.243,68	968.128,74
Üretici ihracatçı	%50,00	%50,00			1.485.021.133,30	
Üretici ihracatçı	%100,00				619.414.898,42	8.734.542,33
Üretici ihracatçı	%100,00				260.324.818,12	
Üretici ihracatçı	%100,00				792.358.221,08	155.192.710,57
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				144.609.837,41	1.041.656,61
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı		%100,00				
İhracatçı	%100,00					906.897,07
Üretici ihracatçı	%100,00				222.092.680,00	26.053.588,25
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				403.874,45	678.036,29

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
401	27	46.979.012,36	424	45.882.691,38	%2,4	ÜNTEL KABLOLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
402	10	46.968.789,93	436	44.579.619,51	%5,4	SARBAK METAL TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
403	11	46.964.273,81	414	47.031.177,69	-%0,1	FİLOTEKS İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
404	30	46.917.230,38	544	37.488.170,98	%25,2	BORSAN KABLO ELEKTRİK AYDINLATMA İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
405	12	46.796.731,38	455	43.643.415,22	%7,2	DALGAKIRAN KOMPRESÖR SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.
406	11	46.789.999,65	615	33.146.595,32	%41,2	ÇİNKOM METAL VE MAD. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
407	32	46.746.538,03	554	36.788.971,25	%27,1	DURUM GIDA SAN. TİC. A.Ş.
408	81	46.719.056,19	293	58.680.465,33	-%20,4	GES TEKSTİL DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.
409	6	46.689.419,14	380	50.114.652,33	-%6,8	PAGYSA PAMUK GIDA YERLİ ÜRN. TİC. VE SAN. A.Ş.
410	28	46.684.440,61	343	54.494.279,85	-%14,3	AKSA JENERATOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
411	65	46.667.377,34	643	31.491.290,36	%48,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
412	7	46.641.294,92	309	57.252.297,06	-%18,5	KEMAL BALIKÇILIK İHRACAT LİMİTED ŞİRKETİ
413	15	46.547.403,83	756	27.509.693,33	%69,2	FİSTAŞ DIŞ TİC. PAZ. SAN. VE TİC. A.Ş.
414	11	46.309.741,00	952	22.285.699,35	%107,8	TEKNİK ALÜMİNYUM SAN. A.Ş.
415	8	46.207.237,09	413	47.106.551,19	-%1,9	HASTAVUK GIDA TARIM HAYVANCILIK SAN. VE TİC. A.Ş.
416	12	46.026.107,16	238	71.342.422,79	-%35,5	MARZİNC DIŞ TİC. A.Ş.
417	12	45.869.161,45	402	47.672.997,63	-%3,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
418	41	45.739.169,14	312	57.120.305,96	-%19,9	CHASSIS BRAKES INTERNATIONAL OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
419	17	45.544.763,96	574	35.112.495,74	%29,7	BOSSAN TEKS. İTH. İHR. SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.
420	38	45.520.490,64	451	43.910.769,82	%3,7	BİLİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
421	12	45.515.491,89	428	45.254.992,42	%0,6	MERİNOS HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
422	80	45.508.455,82	357	52.963.851,31	-%14,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
423	29	45.362.487,27	116	136.194.509,72	-%66,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
424	98	45.275.944,58				USHAŞ ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ
425	40	45.213.618,52	514	39.230.239,90	%15,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				672.710.901,00	94.833.000,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				2.173.785,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				301.491.149,29	
Grup dış ticaret firması	%100,00				3.228.676,64	1.678.751,95
İhracatçı	%100,00					2.409.839,07
Üretici ihracatçı		%100,00				
Grup dış ticaret firması	%100,00				21.508.452,54	676.999,55
Üretici ihracatçı	%100,00				11.100.373,25	
Üretici ihracatçı	%100,00				717.139.604,58	
Üretici ihracatçı	%100,00				53.359.860,49	16.515.850,73
İhracatçı	%100,00				352.345.486,37	2.532.873,94
Üretici ihracatçı		%100,00			198.145.098,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				1.045.439.370,00	
İhracatçı	%100,00				1.857.391,38	948.266,27
Üretici ihracatçı		%100,00				
İhracatçı	%100,00				732.234,42	3.838.679,07
Üretici ihracatçı	%100,00				1.925.422.557,88	381.711.669,41
Üretici ihracatçı	%100,00				2.230.256.310,39	-68.568.872,53
Üretici ihracatçı	%0,02	%99,98			3.908.823.465,28	252.902.758,03
İhracatçı				%100,00	1.838.376.211,76	395.091.915,03
Üretici ihracatçı	%100,00					

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
426	12	45.153.226,32	510	39.646.874,14	%13,9	YURTBAY SERAMİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
427	41	45.071.180,26	461	43.080.238,05	%4,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
428	52	44.955.704,24	515	39.157.873,69	%14,8	İŞBİR SENTETİK DOKUMA SAN. A.Ş.
429	48	44.597.212,55	404	47.629.108,48	-%6,4	T AND P İÇ VE DIŞ TİCARET SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
430	5	44.294.197,53	547	37.252.279,54	%18,9	GÖKNUR GIDA MAD. ENERJİ İMALAT İTH. İHR. TİC. VE SAN. A.Ş.
431	40	44.292.018,02	860	24.580.941,87	%80,2	UNAT YAĞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
432	59	44.274.097,89	231	74.244.828,94	-%40,4	AYDINLI HAZIR GIYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
433	3	44.230.386,27	699	29.351.702,60	%50,7	EURO İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
434	49	44.223.496,25	485	41.417.930,71	%6,8	GELİŞİM TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
435	13	44.211.024,32	362	52.613.201,12	-%16,0	MAYR-MELNHOF GRAPHIA İZMİR KARTON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
436	50	44.125.694,47	272	63.048.074,10	-%30,0	APS GIYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
437	42	44.069.487,02	408	47.290.335,90	-%6,8	BASF TURK KIMYA SANAYI VE TICARET LTD. ŞTİ.
438	51	43.919.307,54	460	43.190.229,94	%1,7	NESAN TEKSTİL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
439	20	43.890.554,97	577	35.071.211,82	%25,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
440	33	43.624.436,32	415	47.003.792,78	-%7,2	BEŞLER MAKARNA UN İRMİK GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
441	48	43.615.762,21	450	43.958.137,71	-%0,8	SAMSUN MAKİNA SANAYI ANONİM ŞİRKETİ
442	19	43.510.125,58	253	66.842.282,22	-%34,9	AKYEM ADANA YEM YAĞ BİODİZEL TAR. VE SAN. TİC. A.Ş.
443	17	43.342.871,30	382	49.934.539,94	-%13,2	KASAR VE DUAL TEKS. SAN. A.Ş.
444	42	43.327.091,50	524	38.668.392,45	%12,0	İŞİK ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.
445	57	43.326.121,43	367	51.910.230,46	-%16,5	MARSOY DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
446	14	43.270.977,54	511	39.559.251,63	%9,4	KİNAN DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
447	41	43.267.050,87	423	45.894.234,91	-%5,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
448	43	43.169.199,82	937	22.751.271,73	%89,7	CRONIMET TURKEY METAL TİC. A.Ş.
449	46	43.131.953,89	281	61.409.746,19	-%29,8	NEMAK İZMİR DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
450	13	43.043.903,63	431	44.982.525,17	-%4,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR

Fırmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00				279.969.936,00	100.639.639,00
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				12.854.258,99	2.775.568,31
Üretici ihracatçı	%100,00				214.040.921,40	99.725.701,34
İhracatçı	%52,00	%48,00			1.294.321,09	3.241.007,10
Üretici ihracatçı	%16,50	%83,50			251.381.275,48	61.104.608,61
Üretici ihracatçı	%100,00				426.267.362,80	17.335.626,38
İhracatçı	%96,00	%4,00			1.634.834.291,43	38.478.936,25
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				6.639.806,44	82.881.724,56
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				40.512.736,56	17.390.990,87
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				359.100.578,12	11.373.401,14
Üretici ihracatçı	%100,00				284.806.168,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				626.202.113,75	2.483.155,98
Üretici ihracatçı	%100,00				274.859.561,32	81.558.229,86
Üretici ihracatçı	%100,00				904.437.373,54	15.064.451,40
Grup dış ticaret firması	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00			207.754.911,00	100.450.759,00
Üretici ihracatçı		%100,00			8.165.814,36	18.275.719,10
Üretici ihracatçı		%100,00			116.272.995,21	26.837.709,11

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
451	13	43.011.996,75	635	31.925.287,29	%34,7	GRAND DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
452	58	42.935.140,81	453	43.750.957,23	-%1,9	DİKKAN DIŞ TİCARET A.Ş.
453	13	42.928.462,03	457	43.390.964,52	-%1,1	RÜYA İÇ VE DIŞ TİC. İNŞAAT SAN. LTD. ŞTİ.
454	53	42.809.346,05	403	47.654.086,27	-%10,2	UOB MODA TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.
455	22	42.804.923,16	438	44.532.222,07	-%3,9	ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
456	11	42.550.328,07	537	38.191.460,81	%11,4	KUTAS TARIM URUNLERI DIS TIC. VE SAN.A.S.
457	55	42.541.232,38	535	38.319.187,66	%11,0	EFES TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
458	44	42.261.885,38	447	44.146.146,24	-%4,3	EVAS EV ALETLERİ ANONİM ŞİRKETİ
459	5	42.237.847,53				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
460	13	42.196.768,20	869	24.348.637,40	%73,3	EGE SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.
461	11	42.118.224,49	305	57.804.169,26	-%27,1	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
462	49	42.081.318,29				ENDEKS KİMYA SAN. VE TİC. A.Ş.
463	14	42.080.275,22	676	30.153.604,42	%39,6	AKGÜN SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.
464	44	41.929.871,12	374	51.222.093,86	-%18,1	CONTITECH LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
465	61	41.876.975,76	219	79.815.794,42	-%47,5	YAPI MERKEZİ İNŞ. VE SAN. A.Ş.
466	45	41.850.003,17	811	25.996.482,19	%61,0	CFN KİMYA SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
467	47	41.839.722,37	498	40.542.561,31	%3,2	TIRSAN KARDAN SAN. VE TİC. A.Ş.
468	38	41.829.636,10	694	29.508.446,52	%41,8	M.T REKLAM ANONİM ŞİRKETİ
469	68	41.692.317,34	268	63.734.513,36	-%34,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
470	16	41.676.245,05	549	37.071.109,73	%12,4	YORGLASS CAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
471	35	41.673.142,46	612	33.237.226,54	%25,4	ELİTA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
472	20	41.598.726,06				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
473	31	41.483.313,26	609	33.347.914,39	%24,4	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
474	26	41.457.415,42	412	47.133.264,91	-%12,0	KIRPART OTOMOTİV PARÇALARI SAN. VE TİC. A.Ş.
475	58	41.134.899,28	529	38.483.653,44	%6,9	ÖZ TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
İhracatçı	%100,00				56.000,00	2.468.158,23
Grup dış ticaret firması	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				6.901.846,41	981.829,72
Üretici ihracatçı	%100,00				223.661.240,00	71.805.911,00
Üretici ihracatçı	%100,00				2.163.265,95	53.441.913,78
İhracatçı	%100,00					574.814,00
Üretici ihracatçı			%100,00		72.231.286,63	52.197.116,06
Üretici ihracatçı	%66,79		%33,21		171.779.117,01	92.925.542,13
Grup dış ticaret firması	%100,00				16.831.449,98	81.342,09
Üretici ihracatçı	%100,00				160.970.752,95	48.598.476,02
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00			74.741.203,12	
İhracatçı	%100,00				2.972.455.296,58	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				449.477.971,94	123.566.670,88
Üretici ihracatçı	%100,00				32.836.213,37	39.765.722,87
Üretici ihracatçı	%100,00				795.682.037,15	
Üretici ihracatçı	%100,00				1.228.053.147,00	17.226.705,00
Üretici ihracatçı	%100,00				2.387.538.878,00	378.442.461,00
Üretici ihracatçı	%100,00				632.347.886,00	79.218.323,00
Üretici ihracatçı					115.665.125,69	89.627.391,57
Üretici ihracatçı	%100,00				125.023.803,51	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
476	32	41.115.454,89	517	39.085.611,00	%5,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
477	45	41.112.417,74	222	77.600.384,08	-%47,0	METAL MARKET DIŞ TİC. ANONİM ŞİRKETİ
478	15	41.052.175,61	533	38.416.089,57	%6,9	GRANİSER İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
479	36	40.982.072,30	520	38.826.960,18	%5,6	SAYINLAR GIDA MD. SAN. TİC. A.Ş.
480	53	40.886.471,70	490	41.116.346,47	-%0,6	AKWEL GEBZE TURKEY OTOMOTİV SAN.LTD.ŞTİ.
481	46	40.833.577,56	805	26.248.880,02	%55,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
482	18	40.696.105,15	561	36.414.130,49	%11,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
483	46	40.651.043,99	273	62.769.493,05	-%35,2	GÜNEY ÇELİK HASIR VE DEMİR MAM SAN. TİC. A.Ş.
484	26	40.597.417,60	395	48.271.637,97	-%15,9	ÜNVER TEKSTİL KONF. İML. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
485	13	40.302.103,90	761	27.455.175,66	%46,8	KAYALAR BAKIR ALAŞIMLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
486	47	40.231.340,54	346	54.168.862,42	-%25,7	SHELL&TURCAS PETROL A.Ş.
487	60	39.901.690,09	507	39.883.784,32	%0,0	SLN TEKSTİL VE MODA SAN. TİC. A.Ş.
488	47	39.841.127,14	564	36.129.643,34	%10,3	NİKEL PASLANMAZ ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
489	19	39.746.543,98				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
490	46	39.711.242,60	565	35.432.229,98	%12,1	ARBEL BAKLİYAT HUBUBAT SAN. TİC. A.Ş.
491	20	39.686.877,76	409	47.252.546,47	-%16,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
492	31	39.661.973,14	398	47.974.554,33	-%17,3	AKDAŞ DÖKÜM SAN. VE TİC. A.Ş.
493	38	39.576.330,40	406	47.435.499,42	-%16,6	CCC DIŞ TİC. A.Ş.
494	14	39.531.200,60	589	34.194.052,14	%15,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
495	4	39.397.765,30	604	33.490.983,14	%17,6	ANADOLU ETAP DIŞ TİC. A.Ş.
496	49	39.345.622,44	160	105.884.357,09	-%62,8	TEMSA SKODA SABANCI ULAŞIM ARAÇLARI A.Ş.
497	49	39.329.830,48	467	42.774.859,21	-%8,1	CEMTAŞ ÇELİK MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
498	51	39.255.884,44	499	40.487.502,72	-%3,0	AMCOR FLEXIBLES İSTANBUL AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
499	55	39.181.654,99	263	65.069.517,72	-%39,8	ERKUNT SANAYİ A.Ş.
500	17	39.128.772,59	492	40.855.093,74	-%4,2	MONDİ KALE NOBEL AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				9.553.787,89	10.162.428,64
Grup dış ticaret firması		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					
		%100,00				
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					241.444,80
Üretici ihracatçı	%100,00				451.587.841,75	9.021.457,71
Grup dış ticaret firması	%100,00				2.560.585,00	238.866,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%30,00	%70,00			36.597.917.000,00	-261.110.000,00
Üretici ihracatçı	%100,00				11.678.252,08	44.425.525,77
Üretici ihracatçı	%100,00				612.048.308,30	32.458.936,86
Üretici ihracatçı		%100,00				
İhracatçı	%100,00				5.574.838,40	36.627.002,36
Üretici ihracatçı	%100,00				58.090.160,46	89.794.708,07
İhracatçı	%50,00	%50,00				1.742.391,50
İhracatçı	%100,00				1.427.872,58	1.341.637,77
Üretici ihracatçı	%100,00				299.856.898,00	
Üretici ihracatçı			%100,00		523.198.305,14	166.158.468,53
Üretici ihracatçı		%100,00			145.778.381,00	
Üretici ihracatçı						
Üretici ihracatçı		%100,00			286.016.078,80	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
501	87	38.953.592,90	375	51.150.729,56	-%23,8	ÇELİKEL ALÜMİNYUM DÖKÜM İMALAT SAN. VE TİC. A.Ş.
502	33	38.949.549,44	590	34.059.807,73	%14,4	ULUSOY ELEKTRİK İMALAT TAAHHÜT VE TİC. A.Ş.
503	15	38.882.288,31	842	25.156.922,52	%54,6	ANKUTSAN ANTALYA KUTU SAN.OLUKLU MUK. KAĞ. TİC. A.Ş.
504	38	38.882.271,47	495	40.745.331,77	-%4,6	CANAN İPLİKÇİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
505	11	38.859.226,14	563	36.148.529,14	%7,5	STM SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ MÜHENDİSLİK VE TİC. A.Ş.
506	48	38.835.850,81				IŞIK PLASTİK SANAYİ VE DIŞ TİCARET PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ
507	9	38.825.806,25	405	47.505.228,05	-%18,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
508	48	38.814.620,40	758	27.495.959,31	%41,2	KOLSAN İTHALAT İHRACAT VE PAZARLAMA LİMİTED ŞİRKETİ
509	61	38.744.713,68	392	48.840.472,33	-%20,7	PET DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
510	55	38.733.105,09				SUPERLİT BORU SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
511	37	38.692.164,00	502	40.180.361,87	-%3,7	ANI İÇ VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
512	50	38.614.975,02	575	35.106.985,40	%10,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
513	90	38.582.469,11	548	37.173.513,26	%3,8	YAŞARTEKS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
514	35	38.579.227,30	762	27.426.549,41	%40,7	ASTOR TRANSFORMATÖR ENERJİ TURİZM İNŞAAT VE PETROL SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
515	34	38.480.298,71	521	38.717.321,38	-%0,6	E.G.O. ELEKTRİKLİ ALETLER SANAYİ A.Ş.
516	39	38.381.252,16	540	37.774.837,72	%1,6	PAKLAR GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
517	14	38.138.911,71	644	31.479.646,03	%21,2	ARSLAN ALUMİNYUM ANONİM ŞİRKETİ
518	12	38.129.636,74				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
519	93	38.115.602,51	384	49.556.096,16	-%23,1	DANIŞ GİYİM DIŞ TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
520	19	38.089.240,65	372	51.316.611,13	-%25,8	ÇUKUROVA İNŞAAT MAKİNALARI SAN. TİC. A.Ş.
521	63	37.995.298,59	323	55.953.376,62	-%32,1	EDT HAZIR GİYİM PAZARLAMA VE İTH. İHR. LTD. ŞTİ.
522	52	37.929.675,70	784	26.866.953,79	%41,2	DEVA HOLDİNG A.Ş.
523	65	37.736.767,77	469	42.665.653,23	-%11,6	İBİŞLER TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
524	83	37.685.963,73				KATMERCİLER ARACUSTU EKİPMAN SAN. VE TİC. A.Ş.
525	15	37.665.509,70				KAR MAGNEZYUM METAL PAZ. VE DIŞ TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				23.844.000,00	
Üretici ihracatçı		%93,69	%6,31		401.220.861,00	3.554.435,00
Üretici ihracatçı	%100,00				767.378.219,00	98.281.779,00
İhracatçı	%100,00				301.828.438,00	537.324,20
Üretici ihracatçı	%100,00				1.472.578.127,82	140.228.698,07
Üretici ihracatçı	%78,30		%21,70		101.934.462,40	82.946.969,14
Üretici ihracatçı		%100,00			55.645.024,00	8.481.643,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					-1.445.193,00
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				158.366.633,50	
Grup dış ticaret firması	%100,00					3.592.809,00
Üretici ihracatçı	%100,00				276.805.912,96	103.630.307,63
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				1.199.112.961,44	224.692.866,79
Üretici ihracatçı		%100,00			76.625.829,02	25.607.463,45
İhracatçı	%100,00				279.656.575,00	334.237,00
Üretici ihracatçı	%100,00				822.794.133,94	38.997.692,85
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				109.783.096,00	
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%82,20	%17,80		1.863.328.501,00	646.539.535,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%20,15		%79,85		81.711.954,36	
Grup dış ticaret firması	%100,00					

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
526	56	37.535.331,04	489	41.231.504,84	-%9,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
527	64	37.518.304,00	397	47.981.572,28	-%21,8	ÜNL DİŞ TİC. LTD. ŞTİ.
528	107	37.514.270,20	526	38.575.786,79	-%2,8	FRIMPEKS KİMYA VE ETİKET SAN. TİC. A.Ş.
529	10	37.477.917,26	541	37.598.719,10	-%0,3	SUNEL TİCARET TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
530	16	37.321.806,40				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
531	54	37.309.567,09	773	27.176.373,39	%37,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
532	13	37.216.874,77	468	42.747.077,83	-%12,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
533	18	37.195.693,01	553	36.893.518,87	%0,8	AYVAZ SİNAİ ÜRÜNLER TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
534	15	37.167.870,08	391	48.884.019,49	-%24,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
535	6	36.951.410,68	973	21.824.366,02	%69,3	TUKAŞ DİŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
536	54	36.856.357,70	613	33.209.478,21	%11,0	VANSAN MAKİNA MONTAJ VE PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ
537	79	36.853.394,10	642	31.493.390,88	%17,0	KÜÇÜKER TEKS. DİŞ TİC. A.Ş.
538	14	36.830.698,66	462	43.063.896,41	-%14,5	COPA ISI SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
539	26	36.800.614,50	474	42.537.939,06	-%13,5	CEHA BÜRO MOBİLYALARI A.Ş.
540	21	36.752.176,98	505	39.931.209,15	-%8,0	TORAMAN TEKS. DERİ VE İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.
541	50	36.744.931,96	411	47.139.619,99	-%22,1	KRONE TRAILER INTERNATIONAL TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
542	12	36.616.836,99	803	26.231.832,52	%39,6	MERAY KURUYEMİŞ GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
543	17	36.615.793,56	560	36.523.583,95	%0,3	ASTAŞ ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
544	56	36.547.396,26	545	37.364.787,19	-%2,2	ESKAPET AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
545	50	36.474.275,50	297	58.223.710,96	-%37,4	CORBUS METAL İÇ VE DİŞ TİC. LTD. ŞTİ.
546	10	36.470.160,42	581	34.800.389,16	%4,8	ELKON BETON MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
547	41	36.335.208,40	419	46.473.290,52	-%21,8	TAYAŞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
548	51	36.328.420,72				AGİR GLOBAL DİŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
549	3	36.262.810,04	728	28.554.685,09	%27,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
550	57	36.204.994,93	740	27.934.868,52	%29,6	SANAT GROUP AMBALAJ İÇ VE DİŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

Fırmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
İhracatçı	%100,00				15.929.883,28	2.135.478,08
Grup dış ticaret firması	%100,00				2.601.051,27	710.436,32
Üretici ihracatçı	%100,00				621.776.477,28	202.503.337,75
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00				9.930.623,00	4.815.523,50
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00				
İhracatçı	%100,00				795.170,96	619.864,69
Üretici ihracatçı	%100,00				424.941.480,60	21.964.419,46
Üretici ihracatçı	%100,00				2.643.850,00	29.010.044,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				114.748.473,45	8.420.310,64
Üretici ihracatçı	%100,00				121.192.034,62	11.357.301,50
Üretici ihracatçı	%100,00				178.310.223,60	
Grup dış ticaret firması	%100,00					245.496,14
İhracatçı	%100,00				4.719.330,57	9.684.645,71
Üretici ihracatçı	%100,00				44.047.986,16	5.120.481,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					2.240.678,00
Üretici ihracatçı	%100,00					

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
551	9	36.173.208,13	503	40.050.267,82	-%9,7	SAHRA GIDA İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ
552	13	36.093.211,48	669	30.467.710,22	%18,5	RONLY GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
553	51	36.075.948,08	476	42.450.653,96	-%15,0	EKU FREN VE DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
554	53	35.968.312,88	443	44.311.024,99	-%18,8	BELTAN VIBRACOUSTIC TİTREŞİM ELEMANL. SAN. VE TİC. A.Ş.
555	52	35.845.159,68	513	39.292.719,71	-%8,8	ARFESAN ARKAN FREN ELEMANLARI SAN. TİC. A.Ş.
556	60	35.734.021,92	430	45.220.171,96	-%21,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
557	107	35.718.193,90	243	69.675.426,12	-%48,7	BOSTANCI KUYM. NAK. İNŞ. PET. GID. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
558	43	35.689.700,34				YAYLA AGRO GIDA SAN. VE NAK. A.Ş.
559	53	35.661.577,05	506	39.884.982,46	-%10,6	ÇİMTAŞ ÇELİK İMALAT MONTAJ VE TESİSAT A.Ş.
560	21	35.569.712,60	672	30.255.926,28	%17,6	AKPA ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
561	33	35.552.607,82	458	43.364.734,13	-%18,0	İSFA METAL TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
562	15	35.508.252,93	651	31.212.975,74	%13,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
563	61	35.480.589,82	480	41.800.814,95	-%15,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
564	11	35.477.863,71	810	26.008.027,56	%36,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
565	17	35.474.569,89	594	33.807.465,21	%4,9	MYSİLO TAHİL DEPOLAMA SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
566	59	35.462.035,00	552	36.939.405,20	-%4,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
567	18	35.445.204,71	697	29.370.628,54	%20,7	ERDOĞANLAR ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
568	104	35.414.593,82	800	26.400.962,97	%34,1	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
569	10	35.396.743,74				NOORDZEE SU ÜRÜN. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
570	32	35.387.406,16	542	37.555.667,27	-%5,8	TELATEKS DIŞ TİC. KOMPOZİT SAN. A.Ş.
571	11	35.376.590,50	522	38.706.245,20	-%8,6	SAME DEUTZ FAHR TRAKTÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
572	19	35.311.603,88	452	43.770.400,03	-%19,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
573	66	35.283.648,59	463	42.916.620,38	-%17,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
574	52	35.240.481,37	518	38.907.311,56	-%9,4	ARCELORMİTTAL RZK ÇELİK SERVİS MERKEZİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
575	54	35.188.387,21				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00				2.653.198,70	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00			64.217.710,83	78.171.007,91
Üretici ihracatçı	%100,00				44.852.941,41	
İhracatçı	%100,00				1.302.125,98	667.349,12
Üretici ihracatçı	%100,00				1.077.737.911,01	87.265.545,77
Üretici ihracatçı	%100,00				1.022.400.040,51	411.167.234,33
Üretici ihracatçı	%100,00				578.079.374,89	91.844.026,74
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				197.637.377,00	
İhracatçı	%100,00				8047,61	4.672.278,34
İhracatçı	%100,00					208.528.854,42
Üretici ihracatçı	%100,00				111.459.785,30	
İhracatçı	%100,00					1.637.161,10
Üretici ihracatçı	%100,00				157.215.625,87	56.097.860,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				28.735.723,91	14.916.100,31
Üretici ihracatçı		%100,00			514.064.323,00	22.962.076,00
Üretici ihracatçı	%100,00				15.887.265,01	10.368.616,08
İhracatçı						

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
576	19	35.153.201,45	654	31.164.359,98	%12,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
577	36	35.132.969,61	483	41.519.580,07	-%15,4	TRAKYA DOKUM SAN. VE TİC. A.Ş.
578	61	35.050.798,35	321	56.016.466,67	-%37,4	PIRELLI OTOMOBİL LASTİKLERİ A.Ş.
579	14	34.998.770,04	353	53.240.380,74	-%34,3	HEMERA KUYUMCULUK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
580	6	34.948.884,47	989	21.713.165,65	%61,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
581	54	34.867.895,73	487	41.324.907,44	-%15,6	HASCELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
582	9	34.820.676,30	504	40.003.554,41	-%13,0	ERTÜRK ÜZÜM VE TARIM ÜRÜNLERİ İŞLETMELERİ İTHALAT İHRACAT TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
583	10	34.792.921,23	703	29.300.992,08	%18,7	PAGMAT PAMUK TEKSTİL GIDA SAN. VE TİC.A.Ş.
584	51	34.790.172,39	634	31.995.467,41	%8,7	İLAY DIŞ TİC.A.Ş.
585	67	34.747.137,42				NARKONTEKS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
586	63	34.688.911,11	578	35.011.516,90	-%0,9	SUN CHEMICAL MATBAA MÜREKKEPLERİ VE GEREÇLERİ SAN. TİC. A.Ş.
587	57	34.636.296,52	602	33.652.063,99	%2,9	SIO AUTOMOTIVE PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş.
588	12	34.597.868,34				DERYA SİLAH SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
589	24	34.508.552,72				TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.
590	62	34.502.615,30	439	44.484.915,28	-%22,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
591	22	34.418.916,03	426	45.659.648,53	-%24,6	ÇALIK DENİM TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.
592	69	34.415.424,18				ERAK GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
593	36	34.372.205,80	484	41.462.462,76	-%17,1	ELECTRICFIL ÜNİFİL OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
594	45	34.356.696,15	582	34.614.024,80	-%0,7	FERRERO TÜRKİYE ÇİKOLATA VE TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
595	85	34.328.225,38	632	32.110.145,01	%6,9	DİNİZ ADIENT OTO DONANIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
596	44	34.290.547,50	368	51.877.738,91	-%33,9	AKHAN UN FABRİKASI TARIM ÜRÜN. GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
597	65	34.278.082,56	622	32.622.646,79	%5,1	IFF TURKEY AROMA VE ESANS ÜRÜN. SATIŞ TİC. A.Ş.
598	23	34.218.628,63	631	32.169.450,65	%6,4	BİMED TEKNİK ALETLER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
599	23	34.072.322,14				İSKUR MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
600	69	34.050.059,37	690	29.616.607,90	%15,0	KAYSERİ METAL CENTER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
İhracatçı	%100,00				54.252.353,91	33.696.208,31
Üretici ihracatçı	%100,00				662.436.667,31	26.986.336,55
Üretici ihracatçı		%100,00			921.799.994,24	8.295.884,98
Üretici ihracatçı	%100,00				14.192.541.700,00	22.621.000,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				8.374.661,17	44.692.819,37
Üretici ihracatçı	%100,00				15.649.777,00	
Grup dış ticaret firması	%100,00				28.593,10	
Grup dış ticaret firması	%100,00				2.066.957,00	1.131.244,62
Üretici ihracatçı		%100,00			692.798.595,62	
Grup dış ticaret firması	%100,00				13.102.818,23	3.483.097,36
Üretici ihracatçı	%100,00				5.373.004,65	121.130.267,52
Üretici ihracatçı	%57,02		%42,98		2.576.954.073,00	664.267.611,70
Üretici ihracatçı	%100,00				810.063.005,88	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)		%100,00			11.970.400,57	8.852.558,50
Üretici ihracatçı	%50,00	%50,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				598.900.658,84	6.912.230,81
İhracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00				217.313.797,67	1.131.249,67
Üretici ihracatçı	%100,00				554.552.182,93	97.014.901,64

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
601	47	33.989.346,61	680	29.936.528,14	%13,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
602	12	33.950.254,01	704	29.289.200,42	%15,9	ABALIOĞLU LEZİTA GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
603	15	33.934.077,35	713	29.008.633,22	%17,0	TUANA MUCEVHERAT VE KUYUMCULUK SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
604	25	33.851.428,88	646	31.415.990,46	%7,8	ÖZAKAN İNŞ. İTH. İHR. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
605	16	33.846.642,61	481	41.790.393,87	-%19,0	TZE GLOBAL DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
606	13	33.842.116,64	661	30.888.520,27	%9,6	KOPUZMAR SU ÜRÜNLERİ SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
607	17	33.554.304,71				DEMİR MAD. ÇİM. HAZ. BET. İNŞ. NAK. SAN. TİC. A.Ş.
608	8	33.443.872,24				ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
609	14	33.384.570,95	657	31.014.188,13	%7,6	ŞENPİLİÇ GIDA SAN. A.Ş.
610	58	33.380.408,25	530	38.469.892,71	-%13,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
611	102	33.370.721,13	519	38.884.510,41	-%14,2	REYYAN ULUSLARARASI NAK. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
612	70	33.301.830,55	765	27.461.170,01	%21,3	DOSSODOSSİ TEKS. SAN. TURZ. VE ORG. A.Ş.
613	59	33.147.450,56	296	58.224.546,04	-%43,1	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
614	15	33.007.568,28				LAZSOM SU ÜRÜNLERİ GIDA ÜRETİM PAZARLAMA SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
615	8	33.001.882,39	648	31.375.980,83	%5,2	ERBAK - ULUDAĞ PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM A.Ş.
616	140	32.976.695,46	227	74.879.490,79	-%56,0	DSD DERİ SANAYİCİLERİ DIŞ TİC. A.Ş.
617	7	32.950.970,52	821	25.746.706,24	%28,0	MAPEKS GIDA VE SANAYİ MAMULLERİ İHRACAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
618	85	32.934.073,70	678	30.054.520,22	%9,6	ASAŞ AMBALAJ BASKI SAN. TİC. A.Ş.
619	71	32.767.201,59	579	34.895.160,63	-%6,1	YAVUZÇEHRE TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
620	29	32.751.581,52	639	31.584.316,42	%3,7	SEPA MENSUCAT SAN. VE TİC. A.Ş.
621	66	32.659.921,48	617	33.004.930,97	-%1,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
622	55	32.593.350,62	774	27.150.695,24	%20,0	HURSAN PASLANMAZ ÇELİK GERİ DÖNÜŞÜM TESİS. TİC. SAN. A.Ş.
623	25	32.530.226,94	478	42.222.717,25	-%23,0	BOSSA TİCARET VE SANAYİ İŞLETMELERİ TİC. A.Ş.
624	17	32.445.414,87	605	33.458.290,05	-%3,0	INTER ABRASIV SAN. VE TİC. A.Ş.
625	73	32.369.449,25				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				222.073.676,18	9.773.250,56
Üretici ihracatçı	%100,00				2.637.252.449,57	233.081.167,35
Üretici ihracatçı	%100,00				129.426,00	-1.607.000,00
İhracatçı	%100,00				1.475.376,37	902.779,50
Grup dış ticaret firması	%100,00					4.959.654,00
İhracatçı	%15,00	%85,00			6.294.085,52	2.138.123,18
İhracatçı	%100,00				457.501.557,50	7.827.474,78
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				2.894.895.278,00	
İhracatçı	%100,00				12.695.557,97	3.543.211,23
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				200.677.821,56	49.682.493,54
Grup dış ticaret firması	%100,00				813.481.594,00	
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00			399.472.832,22	51.223.668,72
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				7.583.063,63	15.737.839,15
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				49.000.000,00	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
626	31	32.361.619,93	546	37.359.505,75	-%13,4	METAL VE YAPI SİSTEMLERİ TİCARET A.Ş.
627	86	32.290.586,90	386	49.523.409,75	-%34,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
628	20	32.284.902,65	731	28.424.100,67	%13,6	PAKSEL KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
629	7	32.206.201,96	776	27.126.494,90	%18,7	ÖZLER TARIM ÜRÜNLERİ ÜRT. PAZ. SAN. TİC. A.Ş.
630	48	32.197.355,48	875	24.201.851,81	%33,0	SELÇUK YEM GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
631	14	32.177.979,10	962	22.107.123,07	%45,6	ART DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
632	74	32.172.734,79	623	32.595.714,13	-%1,3	ÇAK TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
633	70	32.108.745,02	991	21.699.130,65	%48,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
634	16	32.102.787,83	473	42.576.486,56	-%24,6	ELİT İST. ALTIN VE GÜMÜŞ SAN. TİC. LTD. ŞTİ
635	22	32.060.253,83	532	38.436.510,68	-%16,6	ÖZER METAL SANAYİ A.Ş.
636	13	32.039.993,16	824	25.581.906,48	%25,2	ALAPALA DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
637	25	32.029.989,89	707	29.238.517,29	%9,5	CANSAN ALUMİNYUM PROFİL SAN. VE TİC. A.Ş.
638	49	31.779.319,07				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
639	67	31.756.700,82	592	33.894.324,75	-%6,3	KİMTEKS POLİÜRETAN SAN. VE TİC. A.Ş.
640	17	31.692.388,54	339	54.964.444,48	-%42,3	MİORO HEDİYELİK EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.
641	16	31.663.976,82	853	24.786.109,12	%27,7	İLKNAK SU ÜRÜN. SAN. VE TİC. A.Ş.
642	75	31.635.712,29	782	26.915.958,71	%17,5	KIVANÇ TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
643	15	31.621.123,11	918	23.238.216,56	%36,1	DOKUPA PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
644	23	31.606.715,62	660	30.910.080,83	%2,3	PANDA ALÜMİNYUM A.Ş.
645	8	31.554.562,52				AEP ANADOLU ETAP PENKON GIDA TARIM ÜRÜN. SAN. TİC. A.Ş.
646	11	31.512.526,25	556	36.654.528,43	-%14,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
647	19	31.461.329,21	734	28.266.947,20	%11,3	ESSEL SELÜLOZ VE KAĞIT SAN. VE TİC. A.Ş.
648	70	31.426.867,51	711	29.142.157,55	%7,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
649	77	31.386.128,88	588	34.340.507,14	-%8,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
650	14	31.368.887,32	475	42.527.379,02	-%26,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				352.720.934,04	143.694.146,55
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				9.760.082,23	2.649.135,04
İhracatçı	%100,00				29.938.250,63	
Üretici ihracatçı	%100,00				130.675.825,29	1.318.204,79
Grup dış ticaret firması	%100,00					3.051.847,08
Üretici ihracatçı	%100,00				391.540.142,71	29.643.533,69
Üretici ihracatçı	%100,00				496.203.589,88	81.766.788,21
İhracatçı	%100,00				9.932.640,12	906.309,51
Üretici ihracatçı	%100,00				432.330.165,55	200.134.910,83
Grup dış ticaret firması	%100,00					4.037.776,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				354.052.020,00	19.023.853,04
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				412.562.918,38	3.586.846,76
Üretici ihracatçı	%100,00				160.674.109,31	79.544.570,31
Üretici ihracatçı	%100,00				10.043.365,94	5.346.993,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				336.595.463,95	46.484.334,34
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				625.459.773,49	
Üretici ihracatçı	%100,00				21.360.329,05	8.748.220,79
Üretici ihracatçı	%100,00				184.110.464,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				10.168.415.671,00	4.268.080.275,00

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
651	24	31.328.390,14	718	28.857.513,28	%8,6	KALE KİLİT VE KALIP SAN. A.Ş.
652	68	31.301.214,03	814	25.842.527,46	%21,1	NOVARTİS SAĞLIK GIDA VE TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
653	122	31.296.984,70	786	26.767.274,70	%16,9	SEDAT UĞURLU İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
654	9	31.290.766,42	598	33.737.063,27	-%7,3	MED MARİNE KILAVUZLUK VE RÖMORKÖR HİZMETLERİ İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.
655	50	31.234.116,29				ARMADA GIDA TİC. SAN. A.Ş.
656	43	31.199.292,11	686	29.779.959,20	%4,8	ASLAR PRES DÖKÜM SANAYİ TİCARET A.Ş.
657	62	31.192.108,09	396	48.265.855,47	-%35,4	TİRYAKİLER OTO MAKİNA TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
658	69	31.152.543,43	658	31.011.866,22	%0,5	ASD LAMİNAT ANONİM ŞİRKETİ
659	37	31.121.588,04	641	31.561.364,26	-%1,4	WAT MOTOR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
660	38	31.072.040,33	684	29.846.399,43	%4,1	ERSE KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
661	18	31.059.223,62	433	44.919.112,28	-%30,9	BELENCO DIŞ TİCARET A.Ş.
662	28	31.017.904,12	679	29.974.419,52	%3,5	İPEK İDROFİL PAMUK SAN. VE TİC. A.Ş.
663	51	30.957.977,69				PAM YAĞ GIDA VE KİMYA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
664	71	30.891.058,62	621	32.633.438,18	-%5,3	KALİBRE BORU SAN. VE TİC. A.Ş.
665	56	30.886.676,01	572	35.216.686,66	-%12,3	SERTEL VİDA METAL A.Ş.
666	54	30.880.458,94	898	23.744.973,00	%30,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
667	52	30.879.648,70	674	30.209.991,95	%2,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
668	19	30.852.821,64	775	27.132.926,65	%13,7	SCHOTT ORİM CAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
669	21	30.772.805,41				GÖLTAŞ GÖLLER BÖLGESİ ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
670	57	30.733.544,06	636	31.831.034,91	-%3,4	BORUSAN İSTİKBAL TİCARET TÜRK A.Ş.
671	76	30.731.718,30	601	33.666.706,93	-%8,7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
672	23	30.657.064,49				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
673	78	30.585.887,87	759	27.459.870,18	%11,4	DEBATEKS TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
674	27	30.555.208,23	630	32.347.278,58	-%5,5	FLAMENT SENTETİK A.Ş.
675	63	30.516.182,77	420	46.557.929,37	-%34,5	PIRELLI LASTİKLERİ DIŞ TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				476.561.537,00	
Üretici ihracatçı		%100,00				
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				341.566.649,90	35.789.749,44
Üretici ihracatçı					13.327.124,27	48.105.112,49
İhracatçı	%100,00				8.640.599,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				122.731.810,73	48.481.607,92
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				219.618.811,00	27.045.220,00
İhracatçı	%20,00	%80,00				14.811.978,28
Üretici ihracatçı	%100,00				59.516.460,68	19.750.611,70
Üretici ihracatçı	%100,00				283.380.591,13	
Üretici ihracatçı	%100,00				434.946.092,81	
Üretici ihracatçı	%100,00				310.543.526,00	8.296.884,00
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%30,72		%69,28		343.241.589,39	12.437.550,71
Grup dış ticaret firması	%100,00				1.386.604,49	-62.627.017,11
Üretici ihracatçı	%100,00				22.417.576,81	4.698.919,35
İhracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması		%100,00				121.906,34

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
676	71	30.471.569,05	928	22.961.650,64	%32,7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
677	9	30.448.765,58				ANAFRUIT GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
678	53	30.442.834,09	879	24.097.576,13	%26,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
679	80	30.397.922,62	512	39.554.807,06	-%23,1	CELLION TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
680	90	30.353.197,57	757	27.504.200,12	%10,4	ŞEM OTOMOTİV DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
681	15	30.344.483,37	664	30.742.050,94	-%1,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
682	55	30.277.757,52	739	28.015.160,03	%8,1	UNSAN UN SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
683	39	30.189.742,07	700	29.349.115,39	%2,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
684	16	30.086.182,09				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
685	30	30.061.246,27				UÇAK TEKSTİL TURİZM İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE ANONİM ŞİRKETİ
686	83	29.985.542,97	872	24.228.837,22	%23,8	MODİUM KONFEKSİYON SAN. VE TİC. A.Ş.
687	56	29.915.774,71	566	36.026.260,26	-%17,0	UNITED FOOD FOREIGN TRADE GIDA DIŞ TİC. A.Ş.
688	88	29.885.215,58	310	57.188.733,37	-%47,7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
689	74	29.880.083,82				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
690	84	29.866.671,22	819	25.771.126,71	%15,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
691	58	29.763.837,23	569	35.426.090,52	-%16,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
692	9	29.717.558,26	587	34.324.547,78	-%13,4	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
693	28	29.604.399,10	741	27.988.615,44	%5,8	KURTOĞLU BAKIR KURŞUN SANAYİ A.Ş.
694	130	29.569.588,17				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
695	108	29.563.916,88	764	27.368.784,66	%8,0	3M SANAYİ VE TİC. A.Ş.
696	20	29.550.020,26	780	26.966.627,96	%9,6	YPS GLOBAL OTOM. İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
697	31	29.547.608,22	618	32.881.443,66	-%10,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
698	110	29.536.129,25				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
699	64	29.486.529,91	727	28.578.077,21	%3,2	ESAN AKÜMÜLATÖR VE MALZEMELERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
700	91	29.472.753,12	873	24.222.660,68	%21,7	OZANTEKS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
İhracatçı	%100,00				3.168.329,86	2.575.416,42
İhracatçı	%100,00				14.999.700,00	12.403.752,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				12.800.463,51	14.585.888,83
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				323.405.201,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				281.062.829,81	159.391.840,19
Üretici ihracatçı	%100,00				30.065.779,00	19.992.379,63
Üretici ihracatçı	%100,00				9.484.278,99	26.175.116,51
Üretici ihracatçı	%100,00				80.428.201,31	6.243.995,31
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				1.844.338,17	6.700,67
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
701	81	29.461.624,13	638	31.751.676,12	-%7,2	BOYÇELİK METAL SAN. TİC. A.Ş.
702	85	29.378.584,40	725	28.683.874,57	%2,4	NBG ÇORAP SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
703	87	29.326.443,45				GÜLEKS TEKS. TİC. SAN. LTD. ŞTİ
704	16	29.315.662,32	720	28.774.814,19	%1,9	AS ÇELİK DÖKÜM İŞLEME SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
705	73	29.186.578,91	608	33.363.597,17	-%12,5	USK KİMYA ANONİM ŞİRKETİ
706	93	29.180.119,75	497	40.713.111,66	-%28,3	TRISTONE FLOWTECH İSTANBUL OTOMOTİV SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
707	89	29.130.337,57	677	30.067.710,80	-%3,1	MİYA KONFEKSİYON DOKUMA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
708	27	29.089.757,11	534	38.364.304,68	-%24,2	P.M.S. METAL PROFİL ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
709	72	28.956.547,32	580	34.842.803,98	-%16,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
710	74	28.914.183,04	606	33.440.235,15	-%13,5	KANCA EL ALET. DÖVME ÇELİK VE MAK. SAN. A.Ş.
711	79	28.850.380,11	449	44.015.749,46	-%34,5	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
712	29	28.842.049,30	662	30.790.160,00	-%6,3	İNTERVO DIŞ TİCARET VE MÜMESSİLLİK LİMİTED ŞİRKETİ
713	45	28.837.159,49	771	27.196.342,36	%6,0	ERBAY ALÜMİNYUM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
714	18	28.824.614,81	656	31.101.788,78	-%7,3	ALABANDA MADENCİLİK DIŞ TİC. A.Ş.
715	10	28.809.550,01	696	29.445.330,63	-%2,2	MEY İÇKİ SAN. VE TİC. A.Ş.
716	70	28.798.681,31				OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
717	92	28.794.787,93				LİBERTİ İPLİK GİYİM TEKS. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
718	59	28.761.390,12	585	34.396.540,15	-%16,4	ERBOSAN ERCİYAS BORU SANAYİ TİCARET A.Ş.
719	65	28.754.304,28				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
720	11	28.739.583,54	645	31.442.831,20	-%8,6	LİDER GIDA SANAYİ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
721	61	28.699.607,64				ŞA-RA ENERJİ İNŞAAT TİC. SAN. A.Ş.
722	41	28.680.490,69	746	27.843.626,80	%3,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
723	32	28.671.014,59	500	40.261.405,55	-%28,8	MELİKE İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
724	58	28.668.724,53	767	27.318.204,14	%4,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
725	33	28.668.719,28				BASAL TEKNİK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				692.604.053,87	160.871.612,20
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				7.847.762,00	50.867.263,00
Üretici ihracatçı	%100,00				84.674.105,00	43.578.647,00
Üretici ihracatçı	%100,00				55.255.739,04	67.677.138,23
Üretici ihracatçı		%100,00			80.835.303,99	
Üretici ihracatçı	%100,00				12.835.620,63	
Üretici ihracatçı	%100,00				217.881.351,00	4.831.467,00
Üretici ihracatçı	%100,00				226.084.691,00	3.650.405,00
Üretici ihracatçı	%100,00				348.455.824,48	164.030.919,80
Üretici ihracatçı						
İhracatçı	%100,00				16.096,00	12.439.275,00
Üretici ihracatçı	%100,00				56.365.784,47	13.115.097,93
İhracatçı		%100,00				810.400,14
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					625.186.000,00
Üretici ihracatçı	%100,00				4.073.827,36	24.614.962,79
Üretici ihracatçı			%100,00			
Üretici ihracatçı	%100,00				371.624.173,25	28.610.502,64
Üretici ihracatçı	%100,00				1.009.510.174,39	106.069.575,41
Üretici ihracatçı	%100,00				414.771.595,00	469.397,00
Üretici ihracatçı	%100,00				345.534.247,71	25.244.666,40

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
726	29	28.617.823,82	813	25.931.466,72	%10,4	MES MAKİNA ELEKTRİK KİMYA SANAYİ A.Ş.
727	75	28.605.657,41				PLASTAY KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
728	18	28.555.662,53	755	27.516.885,47	%3,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
729	34	28.551.037,72				WEAVERS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
730	76	28.539.480,88	456	43.373.874,76	-%34,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
731	40	28.519.442,79	949	22.354.232,31	%27,6	SEVAL KABLO AYD. CİHAZ. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
732	10	28.491.627,54	797	26.502.707,59	%7,5	ALARA TARIM ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.
733	29	28.421.197,89				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
734	54	28.404.393,30				CONFETTİ HALI SANAYİ A.Ş.
735	66	28.390.744,04				GÖK YAPI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
736	95	28.377.418,55	536	38.287.343,58	-%25,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
737	94	28.376.354,56	551	36.957.905,39	-%23,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
738	17	28.369.899,70	647	31.408.637,93	-%9,7	PİLYEM GIDA TARIM SAN. TİC. A.Ş.
739	57	28.364.211,04	972	21.486.403,53	%32,0	ACARSAN MAKARNA UN GIDA İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
740	100	28.338.428,40	772	27.145.211,01	%4,4	HÜRSAN HAVLU ÜRETİM SAN. VE TİC. A.Ş.
741	12	28.309.433,41	724	28.674.543,90	-%1,3	İLSA DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
742	60	28.235.911,89				AKKATOĞLU DEMİR ÇELİK SAN. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.
743	44	28.212.265,84				YATSAN SÜNGER VE YATAK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
744	96	28.206.171,88				BEST SELLER TEKS. SAN. İTH. İHR. DIŞ. TİC. LTD. ŞTİ.
745	73	28.161.636,18				T.K.G. OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
746	143	28.137.389,95	434	44.875.245,52	-%37,3	AKTEK GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
747	77	28.107.891,27	393	48.623.187,97	-%42,2	SANDOZ İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
748	69	28.060.646,38				KOLUMAN OTOMOTİV ENDÜSTRİ A.Ş.
749	13	28.039.742,35	896	23.775.265,33	%17,9	AKSUN TARIMSAL ÜRÜN. İTH. İHR. SAN. TİC. A.Ş.
750	97	27.984.134,72	689	29.673.801,66	-%5,7	AKKUŞ TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				44.939.709,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%50,00	%50,00			84.809,48	4.806.281,54
Üretici ihracatçı	%100,00				80.145.133,00	48.833.620,16
Üretici ihracatçı	%100,00				174.201.441,00	77.213.615,64
Üretici ihracatçı		%100,00			13.088.724,02	59.271.277,57
Üretici ihracatçı	%100,00				138.106.157,96	5.582.888,59
Üretici ihracatçı	%100,00				2.069.555,19	27.491.554,86
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				190.966.664,18	30.778.012,68
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				2.900.523,41	
Üretici ihracatçı	%100,00				181.245.952,76	13.706.438,78
Üretici ihracatçı		%100,00			354.318.000,00	16.492.000,00
İhracatçı	%10,00	%90,00			63.145.167,00	55.736.355,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					46.968,55
Üretici ihracatçı	%0,10	%99,90				
Üretici ihracatçı	%100,00				158.147.209,84	
İhracatçı	%100,00				1.770.550,50	37.420.743,75
İhracatçı	%100,00				4.542.154,33	2.428.781,91

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
751	99	27.893.043,80	586	34.352.054,58	-%18,8	PENTİ GİYİM TİCARET A.Ş.
752	101	27.853.579,74				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
753	98	27.848.622,57	823	25.500.814,44	%9,2	KİMO TEKS. KONF. SAN. VE TİC. A.Ş.
754	18	27.657.803,06				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
755	18	27.607.793,13				NİMEKS ORGANİK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
756	59	27.559.579,52	729	28.525.686,04	-%3,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
757	17	27.543.652,24				FORM SÜNGER VE YATAK SAN. TİC. A.Ş.
758	39	27.518.853,33	568	35.626.622,59	-%22,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
759	87	27.518.752,44				İMT SERA OTOMASYON ELEK. TAR. ÜRÜN. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
760	2	27.478.338,71				BUNGE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
761	78	27.359.366,68				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
762	18	27.324.347,57				KOPTUR BALIKÇILIK GIDA SANAYİ NAKLİYAT VE TİC. LTD. ŞTİ.
763	49	27.277.519,82	665	30.727.506,86	-%11,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
764	62	27.221.641,01	488	41.324.205,16	-%34,1	BEKAERT KARTEPE ÇELİK KORD. SAN. VE TİC. A.Ş.
765	115	27.205.404,49	624	32.573.334,33	-%16,5	YNS TEKSTİL VE KONFEKSİYON SAN. DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
766	109	27.195.966,56				NURTEKS TEKSTİL VE MEDİKAL SAN. DIŞ TİC. A.Ş.
767	27	27.174.994,37	733	28.377.454,06	-%4,2	KALDE KLİMA PAZARLAMA VE TAAH. A.Ş.
768	60	27.168.009,08	691	29.592.446,19	-%8,2	EKSUN GIDA TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.
769	35	27.119.297,30	276	62.706.838,00	-%56,8	İSKUR İPLİK KUMAŞ MENS. TİC. SAN. A.Ş.
770	129	27.095.457,79				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
771	43	27.086.830,81	610	33.238.164,32	-%18,5	ÜNPA DIŞ TİCARET. LTD. ŞTİ.
772	19	27.062.135,64	591	33.939.552,17	-%20,3	KAPLANSER HALI GIDA VE TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
773	80	27.037.357,77	445	44.268.429,74	-%38,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
774	36	27.034.153,89	708	29.200.021,36	-%7,4	DORUKLAR ÖRME KUMAŞ TEKS. TİC. SAN. A.Ş.
775	42	26.994.149,12	863	24.468.238,12	%10,3	REÇBER KABLO A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
İhracatçı	%100,00				1.233.993.250,24	66.600.830,68
İhracatçı	%100,00				11.953.146,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				675.597.797,71	160.289.777,40
Üretici ihracatçı	%100,00				7.561.449,20	15.658.017,89
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00				27.277.519,82	1.010.750,74
Üretici ihracatçı	%100,00				341.765.303,00	96.924.866,00
Üretici ihracatçı	%100,00				3.639.284,50	
Üretici ihracatçı	%100,00				308.711.396,43	172.358.321,52
Grup dış ticaret firması	%100,00				242.183.465,51	926.142,72
Üretici ihracatçı	%100,00				820.667.627,00	
Grup dış ticaret firması	%100,00				17.063.944,44	
İhracatçı	%100,00				690.637,82	826.411,24
Üretici ihracatçı	%100,00				30.556.355,42	32.880.088,81
Üretici ihracatçı	%100,00				273.473.370,20	27.204.971,45
Üretici ihracatçı	%100,00				201.369.150,66	20.782.952,81
Üretici ihracatçı	%100,00				181.068.552,75	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
776	81	26.989.667,46	454	43.699.450,32	-%38,2	ERKUL KOZMETİK SAN. VE TİC. A.Ş.
777	103	26.984.116,33	831	25.387.669,59	%6,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
778	37	26.963.436,42	837	25.290.709,85	%6,6	DOĞAN TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ
779	19	26.938.556,04	985	21.404.538,89	%25,9	FARİS MERMER İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
780	30	26.933.706,29	859	24.604.130,57	%9,5	KOREL ELEKTRİK SAN. VE TİC. A.Ş.
781	105	26.802.460,38	919	23.190.124,83	%15,6	FARBE PAZARLAMA VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
782	79	26.785.155,40	543	37.492.551,24	-%28,6	FERRO DÖKÜM SANAYİ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
783	72	26.776.315,63	364	52.518.962,77	-%49,0	EGE ENDÜSTRİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
784	28	26.739.776,47	836	25.348.110,50	%5,5	FORMÜL PLASTİK VE METAL SAN. A.Ş.
785	63	26.697.985,11	509	39.656.110,73	-%32,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
786	20	26.682.296,47				EMPERA HALI SANAYİ VE TİC. A.Ş.
787	15	26.609.551,18	653	31.179.307,97	-%14,7	HALİLOĞLU DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
788	83	26.568.653,74	766	27.352.685,31	-%2,9	DEMKA PLASTİK ZUCCACIYE TİCARET LTD.ŞTİ.
789	84	26.545.855,33	850	24.882.435,65	%6,7	NOVA SÜNGER VE YATAK SAN. TİC. A.Ş.
790	62	26.545.400,48				KENT BORİNGER DIŞ TİC.LTD.ŞTİ
791	75	26.536.035,61				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
792	20	26.429.121,75	816	25.796.692,00	%2,5	CEYLAN GRUP METAL OKİ. ÜR. MA. HU. İT .İH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
793	30	26.384.398,35	693	29.537.411,12	-%10,7	VİG METAL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
794	16	26.329.154,61	790	26.766.571,14	-%1,6	WARMHAUS ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
795	16	26.322.638,77	936	22.756.065,59	%15,7	HEPER METAL DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
796	20	26.318.909,92	683	29.849.254,63	-%11,8	GİMAS GİRGİN DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
797	45	26.262.104,23				ELTAŞ TRANSFORMATÖR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
798	44	26.258.737,00	726	28.614.476,41	-%8,2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
799	10	26.232.417,21	628	32.454.222,99	-%19,2	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
800	13	26.221.636,63				BAHTİYAR AV MALZEMELERİ PAZARLAMA İNŞAAT TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				100.642.016,40	151.832.042,05
Üretici ihracatçı	%100,00				150.000.000,00	50.000.000,00
İhracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				630.557.538,69	
İhracatçı	%100,00				3.479.821,49	1.856.838,21
Üretici ihracatçı	%100,00				305.997.726,00	-19.801.339,00
Üretici ihracatçı	%65,00		%35,00			
Üretici ihracatçı	%100,00				168.934.485,69	13.150.992,74
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				270.309.035,85	2.536.190,91
Üretici ihracatçı	%100,00				417.139.994,02	63.599.189,22
İhracatçı	%100,00				2.690.514,11	1.623.832,31
İhracatçı	%100,00					13.077.000,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					4.008.598,27
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				228.216.363,17	1.071.595,98
Üretici ihracatçı	%100,00				11.462.414,00	18.904.843,00
Üretici ihracatçı	%100,00				176.405.107,78	33.809.205,73
Üretici ihracatçı	%100,00				348.921.302,26	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00				5.592.850,01	2.378.366,94
Üretici ihracatçı	%100,00				130.277.818,64	28.656.358,79
Üretici ihracatçı	%100,00				76.955.371,00	-26.574.693,00
İhracatçı	%100,00				2.434.039,67	10.377.456,84

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
801	21	26.210.128,30				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
802	32	26.180.465,31	857	24.647.863,27	%6,2	İSTİKAMET DÖKÜM ANONİM ŞİRKETİ
803	74	26.130.955,58	637	31.801.422,06	-%17,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
804	114	26.084.845,28				BAY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
805	87	26.013.719,34	921	23.171.524,52	%12,3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
806	12	26.006.644,98				PENGUEN PAZARLAMA A.Ş.
807	53	25.998.984,35				BY ANKA TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.
808	13	25.995.976,27				KONFRUT GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
809	141	25.953.391,05	258	65.673.594,53	-%60,5	ALTUNSOY ULUSLARARASI NAK. İNŞ. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.
810	2	25.944.331,01	584	34.516.384,86	-%24,8	FLO MAĞAZACILIK VE PAZARLAMA A.Ş.
811	40	25.905.826,55				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
812	110	25.900.647,02	466	42.798.063,46	-%39,5	MASS KONFEKSİYON TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
813	82	25.858.058,76	925	23.044.565,86	%12,2	HALAVET GID. SAN. VE TİC. A.Ş.
814	64	25.856.851,75	516	39.150.016,43	-%34,0	ÜMRAN ÇELİK BORU SANAYİ A.Ş.
815	19	25.833.827,29	706	29.272.518,74	-%11,7	ONSA RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ
816	65	25.828.999,12				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
817	76	25.819.119,52	559	36.525.273,75	-%29,3	OLGUN ÇELİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.
818	145	25.751.153,16	738	28.120.404,99	-%8,4	YMA İTHALAT VE İHRACAT LTD. ŞTİ.
819	66	25.745.647,99	649	31.282.302,83	-%17,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
820	67	25.725.306,34	629	32.420.487,24	-%20,7	BMS BİRLEŞİK METAL SAN. VE TİC. A.Ş.
821	106	25.707.219,95	747	27.779.764,48	-%7,5	ESVAP ÖRME DIŞ TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
822	21	25.696.186,83	845	25.005.302,89	%2,8	PAKTEN SAĞLIK ÜRÜN. SAN. TİC. A.Ş.
823	77	25.614.100,12	909	23.457.751,38	%9,2	HEKİMOĞLU DÖKÜM SANAYİ NAKLİYAT VE TİCARET A.Ş.
824	85	25.604.789,74	867	24.376.827,46	%5,0	GEDİK KAYNAK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
825	84	25.570.431,57	752	27.705.587,93	-%7,7	EGGER DEKOR ANONİM ŞİRKETİ

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%90,00	%10,00			10.584.279,00	27.387.705,00
Grup dış ticaret firması	%100,00				1.485.145,00	1.985.436,33
İhracatçı	%100,00				2.427.956,42	203.251,99
Grup dış ticaret firması	%100,00					99.669,43
Üretici ihracatçı		%77,61	%22,39			
İhracatçı	%62,00	%38,00			40.094.592,65	329.535,42
Üretici ihracatçı	%73,00	%27,00			3.661.059.885,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				240.099.573,05	83.375.813,56
Üretici ihracatçı	%100,00				268.560.994,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				1.541.779.089,56	3.876.269,71
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı						
İhracatçı		%100,00				20.538.305,53
Üretici ihracatçı	%100,00				79.443.211,05	5.468.299,69
İhracatçı	%100,00					402.046,78
Üretici ihracatçı	%100,00				248.981.545,60	17.605.510,38
Üretici ihracatçı	%100,00				64.210.849,09	-3.302.732,46
Üretici ihracatçı	%100,00				303.088.396,61	105.860.763,25
Üretici ihracatçı		%100,00			495.195.667,68	149.771.630,26

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
826	111	25.530.829,69	407	47.390.723,25	-%46,1	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
827	61	25.526.762,51	607	33.413.660,61	-%23,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
828	68	25.520.599,34	663	30.782.530,83	-%17,1	KAR-EL DEMİR TEL SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.
829	23	25.497.567,77	997	21.535.090,09	%18,4	BİLFER MADENCİLİK VE İHR. A.Ş.
830	34	25.497.566,10	702	29.315.387,47	-%13,0	ALBOND ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
831	89	25.466.760,32				KOZMO KİMYA SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
832	112	25.402.367,45				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
833	35	25.376.045,87	820	25.780.700,95	-%1,6	GEMCİLER GÜVEN METAL SAN.TİC.A.Ş.
834	105	25.347.583,78	695	29.475.507,69	-%14,0	EGE PROFİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
835	76	25.327.062,49				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
836	112	25.297.703,99	667	30.629.075,79	-%17,4	AYGAZ A.Ş.
837	27	25.256.306,74				DEMİREKS YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
838	21	25.242.768,43				SİPAHİ İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
839	22	25.211.537,38	995	21.572.527,27	%16,9	POST HALI İTH. İHR. LTD. ŞTİ.
840	21	25.209.669,76	950	22.352.826,41	%12,8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
841	86	25.207.054,85				ISOPOL KİMYA A.Ş.
842	46	25.175.481,06	980	21.854.931,33	%15,2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
843	14	25.159.184,06	723	28.687.129,25	-%12,3	TURAÇ DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
844	139	25.159.153,24	715	28.912.848,29	-%13,0	EL SALİHİN KONFEKSİYON SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
845	90	25.124.849,76				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
846	108	25.123.627,87	717	28.866.739,64	-%13,0	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
847	88	25.111.373,54	779	26.968.714,53	-%6,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
848	78	25.052.340,31				TEMSAN İTH. İHR. İNŞ. TEKS. GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
849	20	25.004.348,83	41	330.987.268,40	-%92,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
850	21	24.967.712,81	650	31.280.241,10	-%20,2	HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00				161.760.535,60	15.022.097,74
İhracatçı	%100,00				2.773.326,77	594.255,82
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				282.089.122,84	33.890.536,73
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				6.850.347.814,00	336.851.917,00
İhracatçı	%100,00				4.585.178,19	1.693.874,12
İhracatçı	%100,00					131.549,03
Grup dış ticaret firması	%100,00				2.539.991,27	664.983,76
Üretici ihracatçı		%100,00			981.190.753,00	178.301.094,00
Üretici ihracatçı	%100,00				75.688.522,10	16.693.120,36
Üretici ihracatçı					206.472.077,57	82.245.914,25
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				72.063.038,30	14.406.614,64
İhracatçı	%100,00				15.830.059,14	1.283.920,86
Grup dış ticaret firması	%100,00				1.458.836,56	1.098.363,82
İhracatçı	%100,00					17.031.113,00
İhracatçı	%100,00				345.556,48	7.634.154,71
Üretici ihracatçı	%100,00				13.195.208,00	51.131.018,00

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
851	37	24.911.257,60				METALİKA MUTFAK EŞ. CAM TEKS. MET. SAN. İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
852	25	24.899.104,50	633	32.109.433,76	-%22,5	HERİŞ SERAMİK VE TURİZM SANAYİ A.Ş.
853	70	24.855.288,11	614	33.211.638,09	-%25,2	ÇELİK HALAT VE TEL SAN. A.Ş.
854	41	24.852.868,94				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
855	59	24.848.140,04				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
856	131	24.835.149,37	751	27.721.206,81	-%10,4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
857	24	24.785.473,45	944	22.528.365,47	%10,0	KONVEYOR BEYAZ ESYA VE OTOMOTIV YAN SAN. TİC. A.Ş.
858	24	24.784.941,39	687	29.745.293,71	-%16,7	CVK MİNERAL MADENCİLİK NAKLİYECİLİK İNŞAAT TAAHHÜT VE SAN. TİC. A.Ş.
859	77	24.773.575,32	753	27.542.859,94	-%10,1	BIG BRANDS DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
860	26	24.772.323,72				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
861	118	24.754.013,16	976	21.893.431,29	%13,1	YAKO TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
862	22	24.691.613,63				MARİNİ İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
863	91	24.643.063,95	825	25.581.690,09	-%3,7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
864	114	24.616.716,00	558	36.567.377,63	-%32,7	REHA TEKSTİL DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.
865	113	24.590.691,61	682	29.916.703,55	-%17,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
866	13	24.576.751,90				SINIRLI SORUMLU TARIŞ ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ
867	69	24.575.112,44				AKANLAR ÇİKOLATA İÇECEK GIDA SANAYİ VE NAKLIYAT TİC. LTD. ŞTİ.
868	48	24.571.849,33				BAYLAN ÖLÇÜ ALETLERİ SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
869	29	24.562.698,21				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
870	116	24.493.039,11	668	30.609.770,96	-%20,0	EKSPRES TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ
871	42	24.467.098,86	781	26.957.472,73	-%9,2	SÜRÜ TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
872	117	24.430.418,06	528	38.508.563,32	-%36,6	SUGLOBAL TEKSTİL VE KONFEKSİYON SAN.A.Ş.
873	100	24.392.062,33	655	31.075.236,56	-%21,5	SUBOR BORU SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
874	23	24.374.490,45				HASPAR ASANSÖR SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
875	82	24.363.558,40	745	27.937.044,34	-%12,8	BEKAERT İZMİT ÇELİK KORD SAN. VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Grup dış ticaret firması	%100,00				311.483.802,00	13.946.224,07
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı					167.157.266,67	
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				808.377.194,51	164.400.513,96
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00					
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				3.948.888,97	2.837.700,22
Üretici ihracatçı		%100,00			368.519.212,00	-54.153.344,00
Üretici ihracatçı	%100,00				229.753.839,17	13.661.001,80
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				3.067.181,20	4.608.723,07
Üretici ihracatçı	%100,00				279.683.840,00	170.310.707,00
Üretici ihracatçı	%100,00				14.764.702,00	4.581.000,00
Üretici ihracatçı	%100,00				223.919.734,39	43.972.349,56
Üretici ihracatçı	%100,00				15.048.433,85	-463.876,54
Üretici ihracatçı	%100,00				422.487.000,00	23.213.000,00
Üretici ihracatçı	%100,00				5.034.982,93	3.465.455,52
Üretici ihracatçı	%80,00	%20,00			64.141.643,00	-4.767.470,66
İhracatçı	%100,00				8.090,24	13.986.437,28
Üretici ihracatçı		%100,00			601.887.100,00	204.805.904,00

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
876	48	24.353.837,91	603	33.633.020,11	-%27,6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
877	74	24.347.636,74	593	33.881.764,20	-%28,1	SUNAR PAZARLAMA VE DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.
878	60	24.305.843,25	744	27.945.910,62	-%13,0	NURSAN KABLO DONANIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
879	15	24.295.686,21				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
880	25	24.288.031,54				FIRST MINING MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
881	24	24.251.061,39	760	27.465.105,89	-%11,7	ESTAŞ KAM MİLİ İML. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
882	11	24.175.000,00				HAT-SAN GEMİ İNŞAA BAKIM ONARIM DENİZ NAKLIYAT SAN. TİC. A.Ş.
883	26	24.164.430,91				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
884	92	24.074.774,03				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
885	121	24.029.981,00				ELYAF GRUP TEKS. SAN. VE PAZ. A.Ş.
886	27	24.013.836,96				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
887	49	23.981.605,13				AYDIN YAZILIM VE ELEKTRONİK SAN. A.Ş.
888	47	23.974.056,28				GESBEY ENERJİ TÜRBİNİ KULE ÜRETİMİ SAN. VE TİC. A.Ş.
889	14	23.945.371,74	906	23.386.843,87	%2,4	ÖZYILMAZ FINDIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
890	44	23.921.468,04	685	29.837.097,94	-%19,8	ŞİRİKÇİOĞLU PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.
891	126	23.917.991,08	874	24.203.740,67	-%1,2	GOLDSTAR İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ
892	78	23.909.532,95				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
893	20	23.893.015,07				BUPİLİÇ ENTEGRE GIDA SAN. TİC. A.Ş.
894	94	23.889.356,44				KALE KAYIŞLARI SANAYİ DIŞ TİCARET A.Ş.
895	119	23.887.662,49				AKARTEKS TEKS. ÜRÜN. SAN. PAZ. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
896	63	23.875.625,17	856	24.697.087,85	-%3,3	AK NIŞASTA SAN. VE TİC. A.Ş.
897	124	23.862.392,88				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
898	62	23.861.554,62	809	26.035.687,29	-%8,4	GERSAN ELEKTRİK TİCARET VE SANAYİ A.S.
899	128	23.826.145,72				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
900	52	23.808.958,97	754	27.527.260,94	-%13,5	DİNA VANELLİ TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				713.968.505,61	
Üretici ihracatçı		%100,00				5.429.839,82
Grup dış ticaret firması	%100,00					775.086,76
Üretici ihracatçı	%100,00				150.405.669,98	28.988.588,63
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				6.556.727,93	6.617.192,13
Üretici ihracatçı			%100,00			
Üretici ihracatçı	%60,00	%40,00			148.787.355,00	47.596.358,43
Üretici ihracatçı	%40,00	%60,00			487.712.906,97	
Üretici ihracatçı	%100,00				714.595.116,96	3.516.573,06
Grup dış ticaret firması	%100,00				784.128,15	1.295.510,60
Grup dış ticaret firması	%100,00				175.000,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				888.936.709,80	
Üretici ihracatçı	%100,00				88.765.704,25	64.260.335,76
İhracatçı	%100,00				939.334,45	
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%22,44		%77,56		62.265.980,45	32.784.701,90
İhracatçı	%15,00	%85,00				
Grup dış ticaret firması	%100,00				727.677,34	

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
901	95	23.788.849,74				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
902	120	23.784.300,99	626	32.496.823,29	-%26,8	BİLSAR DIŞ TİCARET A.Ş.
903	1	23.726.032,08	981	21.848.785,66	%8,6	S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SAT. KOOP. BİRLİĞİ MARMARABİRLİK
904	64	23.684.874,80	970	22.014.038,24	%7,6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
905	125	23.641.145,25				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
906	14	23.625.320,94	719	28.810.009,84	-%18,0	KIRLIOĞLU TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
907	72	23.607.552,90				KROMAN ÇELİK SANAYİİ A.Ş.
908	123	23.600.623,20	712	28.993.270,63	-%18,6	HTL FASHION HAZIR GİYİM SAN. TİC. A.Ş.
909	23	23.584.176,32				DURKAR DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
910	96	23.575.768,77	871	24.245.174,03	-%2,8	İBA KİMYA SAN. TİC. A.Ş.
911	80	23.533.199,19				UPK İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
912	97	23.484.253,21	862	24.542.821,61	-%4,3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
913	43	23.478.607,93	907	23.489.785,45	%0,0	BERTEKS PAZARLAMA A.Ş.
914	12	23.461.785,79				CEMRE MÜH. GEMİ İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
915	42	23.442.009,22	951	22.343.456,14	%4,9	KÖRFEZ DÖKÜM SANAYİ VE TİC. A.Ş.
916	104	23.427.070,39	886	23.957.009,89	-%2,2	İŞİLPLAST PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
917	29	23.410.394,65				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
918	133	23.397.465,43	783	26.897.678,44	-%13,0	BURSALI DIŞ TİCARET A.Ş.
919	25	23.387.714,81	880	24.084.508,52	-%2,9	WITTUR ASANSÖR SANAYİ VE TİC. A.Ş.
920	66	23.372.133,47	843	25.143.687,58	-%7,0	HACIŞAKİROĞULLARI GIDA TAR. İNŞAAT NAK. PET. SAN. VE TİC. A.Ş.
921	15	23.328.022,87	748	27.652.653,44	-%15,6	CİRAV GIDA SANAYİ İNŞAAT DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
922	88	23.318.491,15	992	21.684.732,71	%7,5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
923	67	23.276.422,89				AKCAN UN İMALATI SAN. VE TİC. A.Ş.
924	86	23.241.012,17	890	23.864.231,40	-%2,6	MİTA KALIP VE DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
925	55	23.225.332,47				RİTAŞ PAZ. İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00				318.017.406,98	17.568.321,64
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				669.669.621,00	96.440.591,00
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				131.790.779,79	21.094.961,42
Üretici ihracatçı	%100,00				13.785.968,32	
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı		%100,00			3.080.280,00	
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması	%100,00					
Üretici ihracatçı	%90,00	%10,00			298.162.010,57	155.069.518,58
Üretici ihracatçı	%100,00				53.886.517,94	71.792.937,55
Üretici ihracatçı	%100,00				107.480.000,00	62.906,65
Üretici ihracatçı	%100,00				38.300.000,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				135.322.217,00	4.485.301,00
İhracatçı	%100,00				2.622.131,30	123.672,23
Üretici ihracatçı		%100,00			86.027.953,00	1.173.047,00
Üretici ihracatçı	%100,00				144.414.309,20	2.807.932,92
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				146.096.967,41	5.696.383,48
Üretici ihracatçı	%100,00				41.919.253,00	6.821.354,00
İhracatçı	%100,00				70.369.687,23	1.546.436,55

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
926	24	23.219.443,30				AHŞAP ÜRÜN SAN.A.Ş.
927	13	23.197.733,98				TURQUOISE YAT SANAYİ .A.Ş.
928	68	23.185.749,60	801	26.390.112,77	-%12,1	İSTANBUL DOSU MAYA LTD.ŞTİ
929	14	23.155.864,11	986	21.772.431,74	%6,4	SOYLU GIDA SAN. TİC. A.Ş.
930	16	23.142.141,57	897	23.620.447,59	-%2,0	ŞENOCAK GIDA FINDIK ENTGR. TURZ. NAKL. İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
931	75	23.127.004,83				GÜLERMAK ÇELİK KONSTRÜKSİYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
932	83	23.088.154,52				LİMAK YATIRIM ENERJİ ÜRETİM İŞLETME HİZ. VE İNŞ. A.Ş.
933	21	23.059.954,13	732	28.326.469,79	-%18,6	ON MÜCEVHERAT SANAYİ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
934	89	23.023.668,79	912	23.410.197,96	-%1,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
935	25	22.994.509,41	913	23.382.235,62	-%1,7	KARYER ISI TRANSFER SAN. VE TİC. A.Ş.
936	26	22.984.835,61	996	21.548.404,23	%6,7	CANADA GREEN GATE KOZ. ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.
937	73	22.968.703,24	945	22.469.937,17	%2,2	HATBORU SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
938	127	22.940.049,16	600	33.690.565,94	-%31,9	NEATREND TEKSTİL KONFEKSİYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
939	72	22.922.622,48				TAT NIŞASTA SANAYİ TİCARET A.Ş.
940	113	22.898.326,28	865	24.452.613,68	-%6,4	CLARIANT (TÜRKİYE) BOYA KİMYEVİ MADDELER VE MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
941	81	22.892.493,26				KARSAN İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
942	82	22.869.043,96	688	29.707.871,09	-%23,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
943	101	22.848.394,53				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
944	25	22.767.070,39				SIRMA CARPET DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
945	50	22.738.162,39				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
946	51	22.681.680,78				SFA FOREIGN TRADE DIŞ TİC. A.Ş.
947	132	22.675.717,22				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
948	21	22.611.103,28				SÖNMEZLER İTHALAT İHRACAT GIDA NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
949	15	22.592.590,45				SİN GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
950	52	22.589.548,96	855	24.760.394,78	-%8,8	UNIKA UNIVERSAL KABLO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00				225.707.984,42	387.628,75
Üretici ihracatçı	%96,67	%3,33				21.987.528,97
Grup dış ticaret firması		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				451.430.283,00	6.765.783,45
Üretici ihracatçı	%100,00				23.993.286,07	48.680.950,90
İhracatçı	%100,00				211.491.415,00	
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				296.259.435,61	12.086.737,51
Üretici ihracatçı	%100,00				143.114.832,43	
Üretici ihracatçı		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				261.441.518,01	
Üretici ihracatçı	%100,00				1.916.791,06	25.927.310,16
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı		%100,00				
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Grup dış ticaret firması		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				2.100,00	1.854.230,00

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
951	99	22.589.374,93				ALP-ATEŞ GÜBRE A.Ş.
952	88	22.561.653,54				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
953	93	22.531.875,44	525	38.644.168,26	-%41,7	REPKA DIŞ TİC. A.Ş.
954	17	22.520.801,44	97	156.282.373,50	-%85,6	NUROL MAKİNA SANAYİ A.Ş.
955	17	22.441.296,82	736	28.196.721,31	-%20,4	NOOR FINDIK SAN.VE TİC.A.Ş.
956	46	22.439.249,64				KENT İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
957	75	22.398.150,31				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
958	22	22.396.675,16	893	23.827.997,40	-%6,0	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
959	30	22.378.203,08				ÇANAKCILAR SERAMİK SAN. VE TİC. AŞ.
960	142	22.376.267,21				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
961	91	22.356.674,73	793	26.641.672,10	-%16,1	ORAU ORHAN OTOMOTİV KONTROL SİSTEMLERİ SANAYİ A.Ş.
962	102	22.351.758,96				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
963	23	22.338.584,80	583	34.604.142,63	-%35,4	BOĞAZIÇI HEDİYELİK EŞYA VE EL SANATLARI SAN. VE TİC. A.Ş.
964	45	22.323.536,95				KİPARİS TEKSTİL İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
965	79	22.263.435,64				MİTAŞ ENERJİ VE MADENİ İNŞAAT İŞLERİ TÜRK A.Ş.
966	23	22.253.405,69	846	24.993.363,38	-%11,0	KARTONSAN KARTON SAN. TİC. A.Ş.
967	109	22.222.186,74	743	27.973.729,57	-%20,6	VİBRACOUSTIC ÇERKEZKÖY OTO PARÇALARI DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
968	71	22.220.985,00				ALEMDAR UN NAKLİYE TARIM İNŞAAT PETROL SAN. TİC. A.Ş.
969	22	22.216.672,92				TUMAY BALIKÇILIK GIDA DIŞ TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
970	106	22.067.594,56				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
971	26	22.058.098,19	887	23.951.459,88	-%7,9	DİRİNLER DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
972	28	22.026.238,48				UĞUR MAKİNA SANAYİ GIDA İNŞAAT TAAHHÜT END. YAPILAR TURİZM TARIM DIŞ TİC. A.Ş.
973	53	22.015.977,58	854	24.771.687,44	-%11,1	ETABİR BIRTAŞ KABLO SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
974	50	21.996.651,50	437	44.540.574,68	-%50,6	YÜNSA YÜNLÜ SAN. VE TİC. A.Ş.
975	18	21.972.675,88	730	28.276.683,42	-%22,3	YONCA-ONUĞ ADI ORTAKLIĞI

Fırmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu		
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00				1.240.674,32	515.196,64
Üretici ihracatçı	%100,00				86.297.755,50	-86.408.601,20
Üretici ihracatçı	%5,34	%94,66			102.830.253,00	8.631.319,16
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				160.932.134,35	121.920.281,37
Üretici ihracatçı	%40,00	%60,00				
Üretici ihracatçı	%100,00				51.025,00	1.307.803,00
Grup dış ticaret firması	%100,00					83.058,93
İhracatçı	%100,00				162.593.693,00	110.276.568,33
Üretici ihracatçı	%100,00				720.071.656,00	172.905.133,00
Grup dış ticaret firması		%100,00				
Üretici ihracatçı	%100,00					
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				102.385.905,13	12.119.274,23
Üretici ihracatçı	%100,00				37.459.320,31	64.387.615,42
Üretici ihracatçı	%100,00				29.433.788,76	16.661.747,14
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%57,88		%42,12		149.734.237,00	12.898.745,00
Üretici ihracatçı	%100,00				69.796.945,25	10.433.320,50

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	2019 Genel Sıralaması	2019 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi	Firma Unvanı
976	27	21.966.700,85	828	25.494.901,69	-%13,8	DEDEMAN MADENCİLİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.
977	1	21.964.720,47	432	44.937.338,53	-%51,1	POLİN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
978	14	21.946.462,08	840	25.193.308,91	-%12,9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
979	28	21.920.856,50				ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
980	46	21.906.242,73	464	42.833.361,21	-%48,9	KIVANÇ TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.
981	76	21.865.508,95	953	22.276.516,28	-%1,8	YUNİK DANIŞMANLIK VE İTH. İHR. A.Ş.
982	57	21.830.873,33				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
983	134	21.824.094,65				VENÜS GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
984	47	21.792.970,18	808	26.083.051,80	-%16,4	ADAM DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
985	24	21.758.547,78				OSCAR HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
986	135	21.755.451,77				FİNTEKS TEKS. VE HALI SAN. LTD. ŞTİ
987	40	21.726.616,85				SAMET KALIP VE MADENİ EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.
988	84	21.725.952,69				SEHA MÜHENDİSLİK MÜŞAVİRLİK TİCARET MAKİNA SANAYİ A.Ş.
989	39	21.683.859,53				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
990	144	21.671.619,63				ELERMEN TEKSTİL DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
991	138	21.604.659,78				ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
992	86	21.562.592,17				ASLANKAYA İNŞ. VE TİC. LTD. ŞTİ.
993	136	21.552.069,63	914	23.374.951,36	-%7,8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
994	92	21.549.342,39				COŞKUNÖZ DIŞ TİCARET A.Ş.
995	103	21.517.039,05	975	21.900.161,32	-%1,7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
996	56	21.500.509,07				ELSAN ELEKTRİK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
997	16	21.489.367,37	974	21.902.367,99	-%1,9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR
998	77	21.469.176,23	927	22.994.338,29	-%6,6	ÇOKYAŞAR TEL ÖRME VE DOK. TEL GAL. ÇİVİ SAN. A.Ş.
999	137	21.431.526,74	826	25.502.836,12	-%16,0	WİSER WASH KONFEKSİYON TEKSTİL SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
1000	17	21.430.802,31				AS STAR TARIM ÜRÜNLERİ NAKLİYAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Firmanın Türü	SERMAYE YAPISI				2020	2020
	Yerli	Yabancı	Halka Açık	Kamu	Yurtiçi Satış Tutarı (₺)	Vergi Öncesi Kâr (₺)
Üretici ihracatçı	%100,00				38.057.135,08	
İhracatçı	%100,00				207.846.413,59	4.515.423,45
Üretici ihracatçı	%100,00				248.473,11	28.299.202,72
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				135.331.083,89	44.189.957,14
İhracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				2.876.626,34	23.822.785,19
İhracatçı	%100,00				7.438.753,00	2.392.238,00
Üretici ihracatçı	%100,00					300.000,51
Üretici ihracatçı	%100,00					
Üretici ihracatçı	%100,00				782.921.827,99	157.243.806,00
İhracatçı	%100,00				98.365.761,39	35.979.219,37
İhracatçı	%100,00				158.724.301,24	998.440,98
Dış ticaret firması (Sektörel veya sermaye dış ticaret)	%100,00				1.951.918,54	
Grup dış ticaret firması	%100,00				399.218,09	166.363,30
Üretici ihracatçı	%25,00	%75,00			419.037.563,00	132.480.051,00
Üretici ihracatçı	%100,00				353.335.420,00	
Üretici ihracatçı	%100,00				65.978.865,67	13.153.261,25
Grup dış ticaret firması	%49,00	%51,00			149.644.367,00	176.858,58
İhracatçı	%100,00				3.330.154,95	2.109.196,42

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 1000
İHRACATÇI
FİRMAŞI
(SEKTÖRLERE GÖRE)**

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Çelik	1	HABAŞ SINAİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.	1.039.067.483,00	1.041.201.129,63
Çelik	2	İÇDAŞ ÇELİK ENERJİ TERSANE VE ULAŞIM SANAYİ A.Ş.	801.468.928,76	802.543.678,76
Çelik	3	DİLER DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	661.206.798,61	661.206.798,61
Çelik	4	YÜCEL BORU İHR. İTH. VE PAZ. A.Ş.	503.384.174,70	503.384.174,70
Çelik	5	TOSÇELİK PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.	431.468.029,34	433.621.834,53
Çelik	6	ÇOLAKOĞLU METALURJİ A.Ş.	377.450.627,18	377.450.627,18
Çelik	7	İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.	356.619.459,04	390.439.659,04
Çelik	8	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI TİC. A.Ş.	278.784.057,31	285.668.410,51
Çelik	9	KAPTAN METAL DIŞ TİCARET VE NAKLİYAT A.Ş.	217.161.585,87	217.161.585,87
Çelik	10	MESCİER DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	194.761.506,40	194.838.673,42
Çelik	11	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	187.098.716,62	187.114.082,15
Çelik	12	ÇOLAKOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.	182.896.051,63	182.896.051,63
Çelik	13	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	175.897.256,88	175.897.256,88
Çelik	14	TATMETAL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	169.505.507,45	169.765.531,29
Çelik	15	MMK METALURJİ SAN. TİC. VE LİMAN İŞLETMELİĞİ A.Ş.	168.663.286,50	168.889.478,70
Çelik	16	KOCAER HADDECİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	149.427.173,61	149.487.900,42
Çelik	17	KARDEMİR DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	139.854.389,84	139.854.389,84
Çelik	18	BAŞTUĞ METALURJİ SANAYİ A.Ş.	139.639.964,16	139.639.964,16
Çelik	19	BORUSAN MANNESMANN BORU SAN. VE TİC. A.Ş.	138.396.010,20	140.354.696,88
Çelik	20	KAPTAN DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE TİCARET A.Ş.	135.548.816,65	135.548.816,65
Çelik	21	TOSYALI TOYO ÇELİK A.Ş.	132.132.946,90	132.195.930,90
Çelik	22	ATAKAŞ ÇELİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	124.357.939,01	124.357.939,01
Çelik	23	POSCO ASSAN TST ÇEL. SAN. A.Ş.	120.374.652,75	120.451.407,75
Çelik	24	MİTAŞ ENDÜSTRİ SAN. TİC. A.Ş.	119.398.240,73	120.166.298,49
Çelik	25	İZMİR DEMİR ÇELİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	114.918.389,08	114.918.389,08

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Çelik	26	ÖZKAN DEMİR ÇELİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	86.630.774,21	86.781.709,36
Çelik	27	ÇAĞ ÇELİK DEMİR VE ÇELİK ENDÜSTRİ ANONİM ŞİRKETİ	80.991.349,33	80.991.349,33
Çelik	28	NOKSEL ÇELİK BORU SANAYİ A.Ş.	80.372.376,23	80.395.716,90
Çelik	29	DURMAZ İHRACAT VE İTHALAT DEMİR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	78.415.967,33	81.092.709,34
Çelik	30	YILDIZDEMİR ÇELİK SAN. A.Ş.	78.238.640,70	78.238.640,70
Çelik	31	EROL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	73.687.603,64	75.449.489,39
Çelik	32	SARTEN AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	71.940.312,94	123.194.602,75
Çelik	33	YEŞİLYURT DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE LİMAN İŞLETMELERİ A.Ş.	69.663.063,63	69.663.063,63
Çelik	34	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	67.328.120,94	67.340.762,44
Çelik	35	ASIL ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.	63.145.643,75	63.145.643,75
Çelik	36	ŞARA DIŞ TİC. A.Ş.	57.166.206,07	59.197.707,97
Çelik	37	BOSKAY METAL SAN. VE TİCARET LTD. ŞTİ.	51.817.685,68	51.817.685,68
Çelik	38	ÖZYAŞAR TEL VE GALVANİZLEME SAN. A.Ş.	51.364.766,12	51.879.686,01
Çelik	39	NORM CİVATA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	51.294.637,32	51.433.295,54
Çelik	40	ERDEMİR ÇELİK SERVİS MERKEZİ SAN. VE TİC. A.Ş.	50.512.930,83	50.512.930,83
Çelik	41	YÜKSEL DIŞ TİC. İNŞ. SAN. LTD. ŞTİ.	47.548.518,88	47.548.518,88
Çelik	42	İŞIK ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.	43.327.091,50	43.327.091,50
Çelik	43	CRONIMET TURKEY METAL TİC. A.Ş.	43.169.199,82	43.169.199,82
Çelik	44	EVAS EV ALETLERİ ANONİM ŞİRKETİ	41.824.378,03	42.261.885,38
Çelik	45	METAL MARKET DIŞ TİC ANONİM ŞİRKETİ	41.045.658,26	41.112.417,74
Çelik	46	GÜNEY ÇELİK HASIR VE DEMİR MAM SAN. TİC. A.Ş.	40.646.772,07	40.651.043,99
Çelik	47	NİKEL PASLANMAZ ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	39.123.237,05	39.841.127,14
Çelik	48	SAMSUN MAKİNA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	38.402.624,31	43.615.762,21
Çelik	49	ÇEMTAŞ ÇELİK MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	37.794.704,14	39.329.830,48

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Çelik	50	CORBUS METAL İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	36.474.275,50	36.474.275,50
Çelik	51	AGİR GLOBAL DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	36.324.180,12	36.328.420,72
Çelik	52	ARCELORMİTTAL RZK ÇELİK SERVİS MERKEZİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	35.221.922,53	35.240.481,37
Çelik	53	ÇİMTAŞ ÇELİK İMALAT MONTAJ VE TESİSAT A.Ş.	34.983.352,19	35.661.577,05
Çelik	54	HASÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	34.867.895,73	34.867.895,73
Çelik	55	HÜRSAN PASLANMAZ ÇELİK GERİ DÖNÜŞÜM TESİSLERİ TİC. SAN. A.Ş.	32.593.350,62	32.593.350,62
Çelik	56	SERTEL VİDA METAL A.Ş.	30.827.474,49	30.886.676,01
Çelik	57	BORUSAN İSTİKBAL TİCARET TÜRK A.Ş.	30.733.544,06	30.733.544,06
Çelik	58	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	29.742.494,40	29.763.837,23
Çelik	59	ERBOSAN ERCİYAS BORU SANAYİ TİCARET A.Ş.	28.705.165,00	28.761.390,12
Çelik	60	AKKATOĞLU DEMİR ÇELİK SAN. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.	28.235.782,98	28.235.911,89
Çelik	61	ŞA-RA ENERJİ İNŞAAT TİC. SAN. A.Ş.	27.224.433,40	28.699.607,64
Çelik	62	BEKAERT KARTEPE ÇELİK KORD. SAN. VE TİC. A.Ş.	26.747.439,11	27.221.641,01
Çelik	63	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	26.163.599,55	26.697.985,11
Çelik	64	ÜMRAN ÇELİK BORU SANAYİ A.Ş.	25.845.332,55	25.856.851,75
Çelik	65	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	25.775.228,67	25.828.999,12
Çelik	66	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	25.740.787,53	25.745.647,99
Çelik	67	BMS BİRLEŞİK METAL SAN. VE TİC. A.Ş.	25.721.931,35	25.725.306,34
Çelik	68	KAR-EL DEMİR TEL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	25.507.215,63	25.520.599,34
Çelik	69	KAYSERİ METAL CENTER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	25.440.815,24	34.050.059,37
Çelik	70	ÇELİK HALAT VE TEL SAN. A.Ş.	24.852.294,47	24.855.288,11
Çelik	71	KALİBRE BORU SAN. VE TİC. A.Ş.	24.063.483,68	30.891.058,62
Çelik	72	KROMAN ÇELİK SANAYİ A.Ş.	23.607.552,90	23.607.552,90
Çelik	73	HATBORU SAN. VE TİC. A.Ş.	22.963.800,94	22.968.703,24

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Çelik	74	KANCA EL AL. DÖVME ÇELİK VE MAK. SAN. A.Ş.	22.753.525,32	28.914.183,04
Çelik	75	GÜLERMAK ÇELİK KONSTRÜKSİYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	21.545.364,98	23.127.004,83
Çelik	76	YUNİK DANIŞMANLIK VE İTH. İHR. A.Ş.	21.504.999,00	21.865.508,95
Çelik	77	ÇOKYAŞAR TEL ÖRME VE DOK. TEL GAL. ÇİVİ SAN. A.Ş.	21.469.176,23	21.469.176,23
Çelik	78	TEMSAN İTH. İHR. İNŞ. TEKS. GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	21.019.998,10	25.052.340,31
Çelik	79	MİTAŞ ENERJİ VE MADENİ İNŞAAT İŞLERİ TÜRK A.Ş.	20.054.348,76	22.263.435,64
Çelik	80	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	18.898.201,08	45.508.455,82
Çelik	81	BOYÇELİK METAL SAN. TİC. A.Ş.	18.057.974,77	29.461.624,13
Çelik	82	BEKAERT İZMİT ÇELİK KORD SAN. VE TİC. A.Ş.	17.287.418,39	24.363.558,40
Çelik	83	LİMAK YATIRIM ENERJİ ÜRETİM İŞLETME HİZ. VE İNŞ. A.Ş.	15.877.297,88	23.088.154,52
Çelik	84	NOVA SÜNGER VE YATAK SAN. TİC. A.Ş.	14.065.974,67	26.545.855,33
Çelik	85	GEDİK KAYNAK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	11.872.825,84	25.604.789,74
Çelik	86	ASLANKAYA İNŞ. VE TİC. LTD. ŞTİ.	11.330.413,56	21.562.592,17
Çelik	87	İMT SERA OTOMASYON ELEK. TAR. ÜRN. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	9.072.441,39	27.518.752,44
Çelik	88	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	6.568.128,62	22.561.653,54
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1	ŞİŞECAM DIŞ TİC. A.Ş.	293.231.680,37	642.107.707,77
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	2	EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.	216.515.008,04	584.808.020,39
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	3	NUH ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.	152.197.296,20	153.119.361,95
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	4	ÇİMSA ÇİMENTO SAN. TİC. A.Ş.	133.297.983,00	133.575.155,29
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	5	AKÇANSA ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.	126.553.134,33	126.556.871,18
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	6	MEDCEM GLOBAL PAZARLAMA A.Ş.	126.345.144,70	130.452.383,54

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	62.673.097,62	64.739.698,35
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	8	LİMAK ÇİMENTO SAN. VE TİC A.Ş.	58.858.493,84	58.858.493,84
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	56.697.509,80	56.709.762,50
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	10	BATI ÇİM BATI ANADOLU ÇİMENTO SAN. A.Ş.	54.179.894,71	54.179.894,71
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	11	NG KÜTAHYA SERAMİK PORSELEN TURİZM A.Ş.	49.440.082,15	49.531.183,34
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	12	YURTBAY SERAMİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	45.129.420,51	45.153.226,32
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	13	EGE SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.	42.176.868,20	42.196.768,20
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	14	AKGÜN SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.	42.080.224,89	42.080.275,22
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	15	GRANİSER İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.	41.051.283,94	41.052.175,61
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	16	YORGLASS CAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	39.743.534,82	41.676.245,05
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	17	DEMİR MAD. ÇİM. HAZ. BET. İNŞ. NAK. SAN. TİC. A.Ş.	33.554.304,71	33.554.304,71
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	18	BELENCO DIŞ TİCARET A.Ş.	31.054.061,74	31.059.223,62
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	19	SCHOTT ORİM CAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	30.842.635,81	30.852.821,64
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	20	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	30.797.124,35	41.598.726,06
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	21	GÖLTAŞ GÖLLER BÖLGESİ ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	30.677.410,41	30.772.805,41
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	22	METAL YAPI HOLDİNG A.Ş.	27.416.988,41	48.957.126,81

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	23	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	26.665.678,33	30.657.064,49
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	24	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.	26.650.626,67	34.508.552,72
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	25	HERİŞ SERAMİK VE TURİZM SANAYİ A.Ş.	24.820.848,17	24.899.104,50
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	26	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	24.772.323,72	24.772.323,72
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	27	DEMİREKS YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	24.280.947,80	25.256.306,74
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	28	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	21.454.317,03	21.920.856,50
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	29	İNTERVO DIŞ TİCARET VE MÜMESSİLLİK LİMİTED ŞİRKETİ	18.628.884,24	28.842.049,30
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	30	ÇANAKCILAR SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.	17.968.844,02	22.378.203,08
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	31	METAL VE YAPI SİSTEMLERİ TİCARET A.Ş.	13.703.223,92	32.361.619,93
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	32	TELATEKS DIŞ TİC. KOMPOZİT SAN. A.Ş.	13.524.948,22	35.387.406,16
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	KİBAR DIŞ TİCARET A.Ş.	512.026.261,51	1.963.810.713,69
Demir ve Demir Dışı Metaller	2	BAŞAK METAL TİC. VE SAN. A.Ş.	389.099.020,53	389.100.084,09
Demir ve Demir Dışı Metaller	3	SARKUYSAN ELEKTROLİTİK BAKIR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	342.117.659,46	377.471.013,72
Demir ve Demir Dışı Metaller	4	ASAŞ ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	228.594.585,35	244.474.345,63
Demir ve Demir Dışı Metaller	5	MEGA METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	149.166.661,99	149.170.577,48
Demir ve Demir Dışı Metaller	6	ALTEK DÖKÜM HADDE MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	83.278.945,93	85.027.487,87
Demir ve Demir Dışı Metaller	7	RE-MA METAL TEKSTİL İNŞ. GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	78.024.069,54	118.554.202,40
Demir ve Demir Dışı Metaller	8	SİSTEM ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	75.070.639,28	75.317.871,48
Demir ve Demir Dışı Metaller	9	SARAY DOKUM VE MADENİ AKSAM SANAYİ TURİZM ANONİM ŞİRKETİ	54.058.042,63	68.831.124,09
Demir ve Demir Dışı Metaller	10	SARBAK METAL TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	46.968.789,93	46.968.789,93

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Demir ve Demir Dışı Metaller	11	TEKNİK ALÜMİNYUM SAN. A.Ş.	46.297.679,62	46.309.741,00
Demir ve Demir Dışı Metaller	12	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	45.096.063,51	45.869.161,45
Demir ve Demir Dışı Metaller	13	KAYALAR BAKIR ALAŞIMLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	40.302.103,90	40.302.103,90
Demir ve Demir Dışı Metaller	14	ARSLAN ALUMİNYUM ANONİM ŞİRKETİ	38.138.911,71	38.138.911,71
Demir ve Demir Dışı Metaller	15	KAR MAGNEZYUM METAL PAZ. VE DIŞ TİC. A.Ş.	37.665.509,70	37.665.509,70
Demir ve Demir Dışı Metaller	16	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	37.321.806,40	37.321.806,40
Demir ve Demir Dışı Metaller	17	ASTAŞ ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.	36.527.520,79	36.615.793,56
Demir ve Demir Dışı Metaller	18	ERDOĞANLAR ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.	35.430.784,17	35.445.204,71
Demir ve Demir Dışı Metaller	19	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	34.377.848,55	35.153.201,45
Demir ve Demir Dışı Metaller	20	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.108.603,76	43.890.554,97
Demir ve Demir Dışı Metaller	21	AKPA ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.	33.575.030,55	35.569.712,60
Demir ve Demir Dışı Metaller	22	ÖZER METAL SANAYİ A.Ş.	32.060.253,83	32.060.253,83
Demir ve Demir Dışı Metaller	23	PANDA ALÜMİNYUM A.Ş.	31.606.715,62	31.606.715,62
Demir ve Demir Dışı Metaller	24	KALE KİLİT VE KALIP SAN. A.Ş.	31.145.099,83	31.328.390,14
Demir ve Demir Dışı Metaller	25	CANSAN ALUMİNYUM PROFİL SAN. VE TİC. A.Ş.	31.087.268,41	32.029.989,89
Demir ve Demir Dışı Metaller	26	CEHA BÜRO MOBİLYALARI A.Ş.	30.860.702,49	36.800.614,50
Demir ve Demir Dışı Metaller	27	P.M.S. METAL PROFİL ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.	29.089.757,11	29.089.757,11
Demir ve Demir Dışı Metaller	28	KURTOĞLU BAKIR KURŞUN SANAYİ A.Ş.	28.486.706,32	29.604.399,10
Demir ve Demir Dışı Metaller	29	MES MAKİNA ELEKTRİK KİMYA SANAYİ A.Ş.	28.413.795,85	28.617.823,82
Demir ve Demir Dışı Metaller	30	VİG METAL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	26.384.398,35	26.384.398,35
Demir ve Demir Dışı Metaller	31	AKDAŞ DÖKÜM SAN. VE TİC. A.Ş.	26.030.384,59	39.661.973,14
Demir ve Demir Dışı Metaller	32	İSTİKAMET DÖKÜM ANONİM ŞİRKETİ	25.849.586,13	26.180.465,31
Demir ve Demir Dışı Metaller	33	İSFA METAL TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	25.676.853,06	35.552.607,82
Demir ve Demir Dışı Metaller	34	ALBOND ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	25.497.452,62	25.497.566,10
Demir ve Demir Dışı Metaller	35	GEMCİLER GÜVEN METAL SAN. TİC. A.Ş.	25.375.819,87	25.376.045,87

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Demir ve Demir Dışı Metaller	36	TRAKYA DOKUM SAN. VE TİC. A.Ş.	25.188.848,54	35.132.969,61
Demir ve Demir Dışı Metaller	37	METALİKA MUTFAK EŞYA CAM TEKS. MET. SAN. İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	24.880.042,60	24.911.257,60
Demir ve Demir Dışı Metaller	38	M.T REKLAM ANONİM ŞİRKETİ	22.350.269,67	41.829.636,10
Demir ve Demir Dışı Metaller	39	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	21.683.859,53	21.683.859,53
Demir ve Demir Dışı Metaller	40	SAMET KALIP VE MADENİ EŞYA SAN VE TİC. A.Ş.	21.207.582,85	21.726.616,85
Demir ve Demir Dışı Metaller	41	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	20.354.076,87	43.267.050,87
Demir ve Demir Dışı Metaller	42	KÖRFEZ DÖKÜM SANAYİ VE TİC. A.Ş.	20.332.243,19	23.442.009,22
Demir ve Demir Dışı Metaller	43	ASLAR PRES DÖKÜM SANAYİ TİCARET A.Ş.	15.286.028,85	31.199.292,11
Demir ve Demir Dışı Metaller	44	YATSAN SÜNGER VE YATAK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	15.141.916,59	28.212.265,84
Demir ve Demir Dışı Metaller	45	ERBAY ALUMİNYUM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	15.129.772,54	28.837.159,49
Demir ve Demir Dışı Metaller	46	KENT İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	12.717.877,54	22.439.249,64
Demir ve Demir Dışı Metaller	47	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	7.233.292,04	36.262.810,04
Deri ve Deri Mamulleri	1	TGS DIŞ TİC. A.Ş.	30.797.191,02	1.521.088.892,84
Deri ve Deri Mamulleri	2	FLO MAĞAZACILIK VE PAZARLAMA A.Ş.	25.213.399,91	25.944.331,01
Deri ve Deri Mamulleri	3	TAHA PAZ. VE MAĞAZACILIK A.Ş.	24.310.698,44	505.282.388,51
Diğer Sanayi Ürünleri	1	POLİN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	16.523.476,75	21.964.720,47
Diğer Sanayi Ürünleri	2	TAHA PAZ. VE MAĞAZACILIK A.Ş.	807.337,56	505.282.388,51
Diğer Sanayi Ürünleri	3	SEMBOL ULUSLARARASI YAT. PEY. İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.	681.624,71	58.045.065,93
Elektrik - Elektronik	1	VESTEL TİCARET A.Ş.	1.928.433.061,81	2.048.752.685,50
Elektrik - Elektronik	2	ARÇELİK A.Ş.	1.429.217.247,98	1.818.406.404,33
Elektrik - Elektronik	3	BSH EV ALETLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	767.964.276,58	812.022.141,91
Elektrik - Elektronik	4	WHIRLPOOL BEYAZ EŞYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	280.408.125,53	282.043.654,98
Elektrik - Elektronik	5	SEVAL İHRACAT İTHALAT VE PAZARLAMA TİC. LTD. ŞTİ.	165.982.273,61	165.985.974,42
Elektrik - Elektronik	6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	147.192.912,60	149.373.758,14

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Elektrik - Elektronik	7	CANDY HOOVER EUROSIA EV GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	129.060.134,73	272.041.966,33
Elektrik - Elektronik	8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	128.350.577,54	129.643.094,01
Elektrik - Elektronik	9	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	122.584.593,12	123.250.127,82
Elektrik - Elektronik	10	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	106.113.142,59	108.438.757,00
Elektrik - Elektronik	11	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	102.744.695,35	106.302.153,20
Elektrik - Elektronik	12	ABB POWER GRİDS TURKEY ELEKTRİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	102.366.260,32	105.652.144,20
Elektrik - Elektronik	13	SCHNEIDER ENERJİ ENDÜSTRİSİ SAN. VE TİC. A.Ş.	100.918.926,21	101.278.112,15
Elektrik - Elektronik	14	PAMUKKALE KABLO SAN. TİC. A.Ş.	97.595.918,10	106.094.205,11
Elektrik - Elektronik	15	ATOM KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	91.884.117,22	91.884.117,22
Elektrik - Elektronik	16	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	90.461.558,90	126.351.012,92
Elektrik - Elektronik	17	HES HACILAR ELEKTRİK SAN. TİC. A.Ş.	89.276.274,86	92.929.153,50
Elektrik - Elektronik	18	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	82.741.216,76	83.505.652,14
Elektrik - Elektronik	19	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	79.297.685,37	91.214.710,02
Elektrik - Elektronik	20	TURK PRYSMIAN KABLO VE SİSTEMLERİ A.Ş.	77.768.268,31	78.353.996,47
Elektrik - Elektronik	21	BALIKESİR ELEKTRO MEKANİK SAN. TESİSLERİ A.Ş.	72.057.710,58	72.098.484,01
Elektrik - Elektronik	22	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	65.310.265,67	66.469.250,43
Elektrik - Elektronik	23	ÖZGÜVEN KABLO SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	50.733.887,67	50.733.887,67
Elektrik - Elektronik	24	ENPAY ENDÜSTRİYEL PAZARLAMA VE YATIRIM A.Ş.	50.558.853,32	66.169.834,94
Elektrik - Elektronik	25	CMK KABLO ELEKTRİK SAN. İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	49.554.900,52	49.554.900,52
Elektrik - Elektronik	26	CORNING OPTİK İLETİŞİM SAN. LTD. ŞTİ.	47.385.256,91	47.558.855,00
Elektrik - Elektronik	27	ÜNTEL KABLoları SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	46.975.846,44	46.979.012,36
Elektrik - Elektronik	28	AKSA JENERATOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	44.984.930,16	46.684.440,61
Elektrik - Elektronik	29	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	44.662.921,04	45.362.487,27
Elektrik - Elektronik	30	BORSAN KABLO ELEKTRİK AYDINLATMA İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	44.112.418,39	46.917.230,38

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Elektrik - Elektronik	31	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	41.427.513,01	41.483.313,26
Elektrik - Elektronik	32	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	41.070.012,84	41.115.454,89
Elektrik - Elektronik	33	ULUSOY ELEKTRİK İMALAT TAAHHÜT VE TİC. A.Ş.	37.541.817,15	38.949.549,44
Elektrik - Elektronik	34	E.G.O. ELEKTRİKLİ ALETLER SANAYİ A.Ş.	37.407.019,96	38.480.298,71
Elektrik - Elektronik	35	ASTOR TRANSFORMATÖR ENERJİ TURİZM İNŞAAT VE PETROL SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	36.453.247,97	38.579.227,30
Elektrik - Elektronik	36	ELECTRICFIL ÜNİFİL OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.	33.018.228,42	34.372.205,80
Elektrik - Elektronik	37	WAT MOTOR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	31.121.588,04	31.121.588,04
Elektrik - Elektronik	38	ERSE KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	31.072.034,98	31.072.040,33
Elektrik - Elektronik	39	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	29.179.477,21	30.189.742,07
Elektrik - Elektronik	40	SEVAL KABLO AYD. CİHAZ. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.	28.471.039,69	28.519.442,79
Elektrik - Elektronik	41	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	28.111.514,14	28.680.490,69
Elektrik - Elektronik	42	REÇBER KABLO A.Ş.	26.975.776,74	26.994.149,12
Elektrik - Elektronik	43	ÜNPA DIŞ TİCARET. LTD. ŞTİ.	26.929.678,34	27.086.830,81
Elektrik - Elektronik	44	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	26.247.210,90	26.258.737,00
Elektrik - Elektronik	45	ELTAŞ TRANSFORMATÖR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	26.209.329,26	26.262.104,23
Elektrik - Elektronik	46	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	24.995.928,74	25.175.481,06
Elektrik - Elektronik	47	GESBEY ENERJİ TÜRBİNİ KULE ÜRETİMİ SAN. VE TİC. A.Ş.	23.972.216,61	23.974.056,28
Elektrik - Elektronik	48	BAYLAN ÖLÇÜ ALETLERİ SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	23.774.084,50	24.571.849,33
Elektrik - Elektronik	49	AYDIN YAZILIM VE ELEKTRONİK SAN. A.Ş.	23.711.457,25	23.981.605,13
Elektrik - Elektronik	50	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.738.162,39	22.738.162,39
Elektrik - Elektronik	51	SFA FOREIGN TRADE DIŞ TİC. A.Ş.	22.660.370,12	22.681.680,78
Elektrik - Elektronik	52	ÜNİKA UNIVERSAL KABLO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	22.523.960,53	22.589.548,96
Elektrik - Elektronik	53	ETABİR BİRTAŞ KABLO SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	22.012.034,10	22.015.977,58

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Elektrik - Elektronik	54	VANSAN MAKİNA MONTAJ VE PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	21.929.079,42	36.856.357,70
Elektrik - Elektronik	55	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	21.410.110,44	54.029.537,90
Elektrik - Elektronik	56	ELSAN ELEKTRİK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	21.307.700,30	21.500.509,07
Elektrik - Elektronik	57	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	20.977.950,23	21.830.873,33
Elektrik - Elektronik	58	DİKKAN DIŞ TİCARET A.Ş.	20.635.285,79	42.935.140,81
Elektrik - Elektronik	59	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	20.582.483,81	24.848.140,04
Elektrik - Elektronik	60	NURSAN KABLO DONANIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	19.378.589,94	24.305.843,25
Elektrik - Elektronik	61	YAPI MERKEZİ İNŞ. VE SAN. A.Ş.	11.979.421,94	41.876.975,76
Elektrik - Elektronik	62	GERSAN ELEKTRİK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	11.666.987,41	23.861.554,62
Findık ve Mamulleri	1	FERRERO FINDIK İTHALAT İHRACAT VE TİCARET A.Ş.	461.365.499,20	461.374.872,79
Findık ve Mamulleri	2	PROGIDA TARIM ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.	178.045.229,27	187.942.246,24
Findık ve Mamulleri	3	BALSU GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	163.917.791,28	163.933.203,10
Findık ve Mamulleri	4	DURAK FINDIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	153.975.386,53	153.975.386,53
Findık ve Mamulleri	5	YAVUZ GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	91.564.255,32	91.564.255,32
Findık ve Mamulleri	6	ARSLANTÜRK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. İHR. VE İTH. A.Ş.	86.635.093,44	86.648.541,53
Findık ve Mamulleri	7	YAVUZKAN HAZEL GIDA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	85.854.814,02	85.854.814,02
Findık ve Mamulleri	8	ÖZGÜN GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	70.766.400,56	70.766.400,56
Findık ve Mamulleri	9	POYRAZ POYRAZ FINDIK ENTEGRE SAN. VE TİC. A.Ş.	60.674.405,10	60.674.965,10
Findık ve Mamulleri	10	AYCAN ENTEGRE GIDA A.Ş.	55.244.408,14	55.244.408,14
Findık ve Mamulleri	11	SABIRLAR FINDIK İHR. LTD. ŞTİ.	48.925.427,79	48.925.427,79
Findık ve Mamulleri	12	GÜRSOY TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	47.260.650,47	47.470.106,87
Findık ve Mamulleri	13	RONLY GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	36.093.211,48	36.093.211,48
Findık ve Mamulleri	14	ÖZYILMAZ FINDIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	23.945.371,74	23.945.371,74
Findık ve Mamulleri	15	CİRAV GIDA SANAYİ İNŞAAT DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.	23.328.022,87	23.328.022,87

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Fındık ve Mamulleri	16	ŞENOCAK GIDA FINDIK ENTEGRE TURİZM NAKLİYAT İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	23.142.141,57	23.142.141,57
Fındık ve Mamulleri	17	NOOR FINDIK SAN. VE TİC. A.Ş.	22.441.296,82	22.441.296,82
Fındık ve Mamulleri	18	NİMEKS ORGANİK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	13.760.702,39	27.607.793,13
Gemi ve Yat	1	SEFİNE DENİZCİLİK TERSANECİLİK TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.	206.340.542,73	206.643.937,43
Gemi ve Yat	2	TERSAN TERSANECİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.	160.275.761,73	166.199.795,57
Gemi ve Yat	3	SANMAR DENİZCİLİK MAKİNA VE TİC. A.Ş.	105.225.823,54	105.362.860,17
Gemi ve Yat	4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	92.606.618,00	92.606.618,00
Gemi ve Yat	5	ALTERNATİVE TAŞIMACILIK A.Ş.	79.727.996,67	79.794.381,66
Gemi ve Yat	6	CEMRE MARİN ENDÜSTRİ A.Ş.	72.239.465,42	74.144.827,32
Gemi ve Yat	7	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	56.000.000,00	56.000.000,00
Gemi ve Yat	8	ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.	33.443.872,24	33.443.872,24
Gemi ve Yat	9	MED MARİNE KILAVUZLUK VE RÖMORKÖR HİZMETLERİ İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.	30.447.725,37	31.290.766,42
Gemi ve Yat	10	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.	25.270.149,34	26.232.417,21
Gemi ve Yat	11	HAT-SAN GEMİ İNŞAA BAKIM ONARIM DENİZ NAKLİYAT SAN. TİC. A.Ş.	24.175.000,00	24.175.000,00
Gemi ve Yat	12	CEMRE MUHENDİSLİK GEMİ-İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	23.461.785,79	23.461.785,79
Gemi ve Yat	13	TURQUOISE YAT SANAYİ A.Ş.	23.190.891,69	23.197.733,98
Halı	1	ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.	260.119.263,01	278.767.281,09
Halı	2	DOST KARDEŞLER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	116.102.590,07	126.328.099,80
Halı	3	KARTAL HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	86.927.853,55	110.997.502,47
Halı	4	MİLAT HALI SAN. VE TİC. A.Ş.	66.716.790,47	70.296.606,51
Halı	5	ÖZTÜRKLER TEKSTİL GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	57.173.615,30	57.407.362,09
Halı	6	BADE DIŞ TİC. A.Ş.	54.803.529,90	58.634.488,22
Halı	7	BALTA ORIENT TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	54.085.175,35	55.871.731,11
Halı	8	ÖZKAPLAN KARPET İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	51.448.550,91	53.035.634,43

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Halı	9	SAFYÜN DOKUMA ÜRÜNLERİ İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	49.874.867,69	49.970.126,42
Halı	10	YASİN KAPLAN TEKSTİL VE HALI SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	49.509.291,51	49.729.487,45
Halı	11	FİLOTEKS İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	46.835.292,29	46.964.273,81
Halı	12	MERİNOS HALI SAN. VE TİC. A.Ş.	44.180.760,22	45.515.491,89
Halı	13	GRAND DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	42.991.373,85	43.011.996,75
Halı	14	ART DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	31.736.481,35	32.177.979,10
Halı	15	DOKUPA PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	31.401.117,83	31.621.123,11
Halı	16	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	30.055.618,90	30.086.182,09
Halı	17	BOSSAN TEKS. İTH. İHR. SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.	30.003.204,06	45.544.763,96
Halı	18	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	27.689.437,18	28.555.662,53
Halı	19	KAPLANSER HALI GIDA VE TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	26.989.327,50	27.062.135,64
Halı	20	EMPERA HALI SANAYİ VE TİC. A.Ş.	26.618.720,51	26.682.296,47
Halı	21	SİPAHİ İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	25.208.721,32	25.242.768,43
Halı	22	POST HALI İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	25.018.413,49	25.211.537,38
Halı	23	DURKAR DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	23.571.725,40	23.584.176,32
Halı	24	OSCAR HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	21.748.170,72	21.758.547,78
Halı	25	SIRMA CARPET DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.	21.444.151,80	22.767.070,39
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	TGS DIŞ TİC. A.Ş.	636.135.843,82	1.521.088.892,84
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	2	PERGAMON STATUS DIŞ TİC. A.Ş.	526.839.900,86	698.195.539,06
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	3	TAHA PAZ. VE MAĞAZACILIK A.Ş.	472.576.407,33	505.282.388,51
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	4	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	403.188.846,40	441.759.940,72
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	5	BİRGİ BİRLEŞİK GİYİM İHR. DIŞ TİC. A.Ş.	293.252.863,54	326.569.139,12
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	6	ÜNİTEKS TEKSTİL GIDA MOTORLU ARAÇLAR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	233.417.312,70	239.060.341,95
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	7	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FAB. A.Ş.	202.819.704,34	236.157.253,44

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	8	MENDERES TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	142.469.296,02	158.580.359,60
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	9	DTS DENİZLİ TEKSTİL DIŞ TİCARET A.Ş.	133.667.847,07	158.719.919,41
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	10	ZORLU DIŞ TİCARET A.Ş.	123.474.013,71	235.173.555,40
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	11	DGS DIŞ TİCARET A.Ş.	120.600.098,32	150.851.726,68
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	12	CROSS TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.	115.007.035,01	115.011.072,81
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	13	İLERİ GİYİM SAN VE DIŞ TİC. A.Ş.	107.554.557,38	133.394.316,29
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	14	BAYKAN DENİM KONFEKSİYON A.Ş.	104.881.843,56	105.079.076,44
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	15	FORE ULUSLARARASI PAZ. VE TİC. A.Ş.	102.633.182,15	103.831.724,37
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	16	DEFACTO PERAKENDE TİCARET A.Ş.	93.308.454,27	102.441.848,27
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	17	GREİF FPS TURKEY AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	86.548.294,04	90.184.015,81
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	18	ALPİN TEKSTİL SANAYİ VE DIŞ TİC. A.Ş.	85.314.164,77	85.338.830,83
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	19	REXPORT DIŞ TİCARET A.Ş.	83.220.278,10	83.220.278,10
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	20	BEYPA DIŞ TİCARET VE TEKSTİL SAN. A.Ş.	78.347.503,82	78.361.820,06
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	21	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	75.486.368,47	78.176.436,44
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	22	TÜRKMEN GRUP İTH. İHR. DIŞ TİC. A.Ş.	73.808.045,20	84.273.417,29
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	23	BAYKAN DIŞ TİCARET A.Ş.	69.801.758,37	69.801.758,37
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	24	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	69.659.685,09	70.086.477,61
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	25	BVB TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	63.649.614,75	63.778.218,47
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	26	ERPA HAZIR GİYİM İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	63.129.608,20	80.560.093,34
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	27	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	63.000.182,90	64.742.635,97
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	28	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	62.490.051,14	62.490.760,30
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	29	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	61.472.642,48	76.302.292,79
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	30	ETİK DIŞ TİCARET VE PAZARLAMA A.Ş.	59.972.757,36	60.051.551,80
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	31	ALMES İÇ VE DIŞ TİCARET NAK. A.Ş.	59.491.401,70	72.515.130,29
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	32	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	59.359.646,49	59.387.937,68
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	33	ÖZAK TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE TİC. A.Ş.	59.069.771,27	59.116.131,92

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	34	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	58.160.545,68	58.532.479,55
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	35	GAMATEKS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	54.928.200,69	80.939.416,79
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	36	ALD DIŞ TİCARET A.Ş.	54.011.820,56	54.221.872,14
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	37	ALPER İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	53.608.924,93	53.612.408,06
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	38	EDA DIŞ TİC. VE TEKSTİL PAZ. A.Ş.	53.283.529,95	53.461.537,94
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	39	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	50.572.821,39	50.573.390,41
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	40	AY-TİM TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	50.466.668,91	51.004.988,09
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	41	ASTER GLOBAL PAZ. VE DIŞ TİC. A.Ş.	50.290.233,49	50.290.320,70
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	42	KÜÇÜKÇALIK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	49.947.182,33	72.279.310,26
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	43	AKMARMARA NAKLİYE İNŞAAT OTOMOTİV MOBİLYA ELEKTRİK TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	49.803.564,76	53.112.910,52
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	44	ŞANTUK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	47.452.047,55	50.136.788,98
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	45	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	47.312.031,97	50.069.035,05
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	46	ATLAS PORT DIŞ TİC. TURİZM TAŞIMACILIK LTD. ŞTİ.	46.214.895,80	52.420.819,87
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	47	MİLTEKS SPOR GİYİM TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	45.299.365,16	68.044.860,89
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	48	T AND P İÇ VE DIŞ TİCARET SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	44.591.417,33	44.597.212,55
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	49	GELİŞİM TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	44.179.889,55	44.223.496,25
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	50	APS GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.	43.993.935,20	44.125.694,47
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	51	NESAN TEKSTİL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	43.919.307,54	43.919.307,54
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	52	İŞBİR SENTETİK DOKUMA SAN. A.Ş.	42.867.013,57	44.955.704,24
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	53	UOB MODA TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.	42.809.278,54	42.809.346,05
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	54	GLOBAL SOURCING DIŞ TİC. A.Ş.	42.356.091,30	47.233.831,73
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	55	EFES TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	41.888.115,75	42.541.232,38
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	56	CESUR AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	41.313.473,59	47.345.216,64
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	57	MARSOY DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	40.842.598,34	43.326.121,43

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	58	ÖZ TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	40.218.287,15	41.134.899,28
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	59	AYDINLI HAZIR GİYİM SAN.VE TİC A.Ş.	40.135.998,88	44.274.097,89
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	60	SLN TEKSTİL VE MODA SAN. TİC. A.Ş.	39.822.297,09	39.901.690,09
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	61	PET DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	38.744.713,68	38.744.713,68
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	62	GENTAŞ İÇ VE DIŞ TİC. NAK. TAŞ. LTD. ŞTİ.	38.223.120,80	61.635.910,64
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	63	EDT HAZIR GİYİM PAZARLAMA VE İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	37.991.915,19	37.995.298,59
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	64	ÜNL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	37.504.861,99	37.518.304,00
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	65	İBİŞLER TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	37.106.293,97	37.736.767,77
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	66	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	35.280.474,74	35.283.648,59
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	67	NARKONTEKS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	34.635.103,93	34.747.137,42
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	68	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.456.355,26	41.692.317,34
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	69	ERAK GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.	33.189.125,97	34.415.424,18
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	70	DOSSODOSSİ TEKS. SAN. TURZ. VE ORG. A.Ş.	32.913.991,02	33.301.830,55
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	71	YAVUZÇEHRE TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	32.763.016,14	32.767.201,59
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	72	YILTEKS İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	32.673.010,31	47.708.263,47
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	73	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	32.346.829,29	32.369.449,25
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	74	ÇAK TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.	32.020.250,54	32.172.734,79
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	75	KIVANÇ TEKS. KONF. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	31.610.171,51	31.635.712,29
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	76	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	30.693.599,72	30.731.718,30
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	77	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	30.667.302,00	31.386.128,88
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	78	DEBATEKS TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	30.583.696,94	30.585.887,87
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	79	KÜÇÜKER TEKS. DIŞ TİC. A.Ş.	30.463.963,13	36.853.394,10
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	80	CELLION TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.	30.276.422,15	30.397.922,62
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	81	GES TEKSTİL DIŞ TİC. VE SAN. AŞ.	30.256.424,81	46.719.056,19

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	82	KARANFİL GROUP DIŞ TİCARET VE ULUSLARARASI TAŞIMACILIK LTD. ŞTİ.	30.233.111,40	47.882.216,37
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	83	MODİUM KONFEKSİYON SAN. VE TİC. A.Ş.	29.980.718,31	29.985.542,97
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	84	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	29.393.967,80	29.866.671,22
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	85	NBG ÇORAP SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	29.376.221,61	29.378.584,40
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	86	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	29.329.995,93	32.290.586,90
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	87	GÜLEKS TEKS. TİC. SAN. LTD. ŞTİ	29.325.110,41	29.326.443,45
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	88	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	29.200.251,96	29.885.215,58
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	89	MİYA KONFEKSİYON DOKUMA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	29.130.337,57	29.130.337,57
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	90	YAŞARTEKS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	28.903.072,40	38.582.469,11
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	91	OZANTEKS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	28.841.564,22	29.472.753,12
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	92	LİBERTİ İPLİK GİYİM TEKS. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	28.755.424,51	28.794.787,93
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	93	DANIŞ GİYİM DIŞ TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	28.743.686,56	38.115.602,51
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	94	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	28.376.354,56	28.376.354,56
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	95	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	28.244.858,85	28.377.418,55
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	96	BEST SELLER TEKS. SAN. İTH. İHR. DIŞ. TİC. LTD. ŞTİ.	28.202.107,22	28.206.171,88
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	97	AKKUŞ TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.	27.983.565,02	27.984.134,72
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	98	KİMO TEKS. KONF. SAN. VE TİC. A.Ş.	27.840.802,89	27.848.622,57
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	99	PENTİ GİYİM TİCARET A.Ş.	27.603.748,96	27.893.043,80
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	100	HÜRSAN HAVLU ÜRETİM SAN. VE TİC. A.Ş.	27.440.135,00	28.338.428,40
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	101	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	27.381.515,76	27.853.579,74
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	102	REYYAN ULUSLARARASI NAK. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	27.105.363,06	33.370.721,13
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	103	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	26.984.116,33	26.984.116,33
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	104	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	26.805.760,33	35.414.593,82
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	105	FARBE PAZARLAMA VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	26.791.717,18	26.802.460,38

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	106	ESVAP ÖRME DIŞ TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	25.679.854,15	25.707.219,95
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	107	BOSTANCI KUYM. NAK. İNŞ. PET. GID. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	25.401.458,32	35.718.193,90
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	108	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	25.123.627,87	25.123.627,87
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	109	NURTEKS TEKSTİL VE MEDİKAL SAN. DIŞ TİC. A.Ş.	24.780.354,80	27.195.966,56
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	110	MASS KONFEKSİYON TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	24.723.234,47	25.900.647,02
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	111	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	24.681.894,80	25.530.829,69
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	112	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	24.601.949,18	25.402.367,45
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	113	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	24.580.268,09	24.590.691,61
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	114	REHA TEKSTİL DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.	24.461.186,83	24.616.716,00
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	115	YNS TEKS. VE KONF. SAN. DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	24.417.877,52	27.205.404,49
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	116	EKSPRES TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	24.361.254,36	24.493.039,11
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	117	SUGLOBAL TEKSTİL VE KONFEKSİYON SAN. A.Ş.	24.333.147,92	24.430.418,06
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	118	YAKO TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	24.200.201,30	24.754.013,16
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	119	AKARTEKS TEKS. ÜRÜNL. SAN. PAZ. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	23.855.681,69	23.887.662,49
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	120	BİLSAR DIŞ TİCARET A.Ş.	23.757.298,66	23.784.300,99
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	121	ELYAF GRUP TEKS. SAN. VE PAZ. A.Ş.	23.754.600,52	24.029.981,00
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	122	SEDAT UĞURLU İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	23.699.781,69	31.296.984,70
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	123	HTL FASHION HAZIR GİYİM SAN. TİC. A.Ş.	23.600.623,20	23.600.623,20
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	124	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.542.435,16	23.862.392,88
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	125	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	23.478.441,14	23.641.145,25
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	126	GOLDSTAR İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	23.346.455,75	23.917.991,08
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	127	NEATREND TEKSTİL KONFEKSİYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	22.940.049,16	22.940.049,16
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	128	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	22.844.868,89	23.826.145,72
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	129	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.772.231,02	27.095.457,79
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	130	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.703.093,37	29.569.588,17

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	131	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.552.887,64	24.835.149,37
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	132	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	22.522.677,03	22.675.717,22
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	133	BURSALI DIŞ TİCARET A.Ş.	22.179.423,12	23.397.465,43
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	134	VENÜS GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.	21.824.094,65	21.824.094,65
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	135	FİNTEKS TEKS. VE HALI SAN. LTD. ŞTİ.	21.754.537,39	21.755.451,77
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	136	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	21.551.757,58	21.552.069,63
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	137	WİSER WASH KONFEKSİYON TEKSTİL SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	21.431.526,74	21.431.526,74
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	138	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	20.851.290,63	21.604.659,78
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	139	EL SALİHİN KONF. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	20.554.149,98	25.159.153,24
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	140	DSD DERİ SANAYİCİLERİ DIŞ TİC. A.Ş.	20.391.488,76	32.976.695,46
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	141	ALTUNSOY ULUSLARARASI NAK. İNŞ. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.	17.871.671,02	25.953.391,05
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	142	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	15.084.467,70	22.376.267,21
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	143	AKTEK GİY. SAN. VE TİC. A.Ş.	14.780.081,48	28.137.389,95
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	144	ELERMEYEN TEKSTİL DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.	14.698.849,99	21.671.619,63
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	145	YMA İTHALAT VE İHRACAT LTD. ŞTİ.	8.305.672,34	25.751.153,16
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1	OBA FOOD GIDA SAN. TİC. A.Ş.	288.473.013,21	288.473.523,82
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	2	İSTANBUL GIDA DIŞ TİCARET A.Ş.	242.017.404,56	242.356.635,53
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	3	ŞÖLEN ÇİKOLATA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	176.744.258,63	176.845.674,39
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	4	MUTLU MAKARNACILIK SAN. VE TİC. A.Ş.	143.415.030,67	143.439.349,65
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	5	PERFETTI VAN MELLE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	120.001.093,45	120.224.143,90
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	117.855.532,09	118.017.545,69

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	97.347.623,30	98.122.948,83
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	8	KADOOĞLU YAĞ SAN. VE TİC. A.Ş.	96.749.712,57	96.751.388,07
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	9	NADİR YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	96.140.590,35	96.148.710,54
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	10	KONYA ŞEKER SAN. TİC. A.Ş.	93.181.338,33	95.267.158,19
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	11	GÖYMEN GIDA A.Ş.	90.168.855,07	90.168.855,07
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	12	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	86.055.012,22	94.839.429,07
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	13	MEMİŞOĞLU TARIM ÜRN. TİC. LTD. ŞTİ.	78.172.738,37	80.983.980,30
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	14	ALTINMARKA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	76.433.080,67	77.653.161,94
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	15	ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	73.012.432,32	73.013.694,48
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	16	BAŞHAN TARIMSAL ÜRN. PAZ. SAN. DIŞ TİC. A.Ş.	66.236.437,61	76.123.200,52
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	17	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	65.795.591,77	67.179.412,82
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	18	ULAŞ GIDA UN TEKSTİL NAKLIYE TİC. VE SAN. A.Ş.	65.708.286,65	65.708.286,65
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	19	LESAFFRE TURQUIE MAYACILIK ÜR. TİC. A.Ş.	64.460.596,85	64.578.952,98
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	20	AVES ENERJİ YAĞ GIDA SAN. A.Ş.	63.768.171,31	64.178.144,41
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	21	YONCA GIDA SANAYİ İŞLETMELERİ İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	63.708.480,44	94.969.977,28
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	22	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	63.495.337,67	63.713.654,13

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	23	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	61.863.548,83	62.243.345,66
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	24	KENT GIDA MAD. SAN. VE TİC. A.Ş.	58.361.721,98	67.216.999,51
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	25	DÜNYA-93 DIŞ TİC. A.Ş.	57.810.034,01	57.818.818,85
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	26	ERİŞLER GIDA SANAYİ VE TİC. A.Ş.	56.632.106,90	56.632.106,90
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	27	NUR GIDA PETR. ÜRN. ULUS. NAK. MAD TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	55.209.457,93	55.891.730,95
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	28	DORUK UN SAN. A.Ş.	53.544.383,83	53.544.383,83
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	29	ULUSOY UN SANAYİ VE TİC. A.Ş.	51.345.782,34	51.345.782,34
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	30	ADM BESİN VE TARIM ANONİM ŞİRKETİ	51.340.370,69	52.001.151,63
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	31	OMNİA NIŞASTA SAN. TİC. A.Ş.	50.722.604,54	50.777.133,76
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	32	DURUM GIDA SAN. TİC. A.Ş.	46.733.942,36	46.746.538,03
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	33	BEŞLER MAKARNA UN İRMİK GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	43.624.436,32	43.624.436,32
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	34	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	43.531.079,81	48.449.953,28
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	35	ELİTA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	41.648.933,42	41.673.142,46
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	36	SAYINLAR GIDA MD. SAN. TİC. A.Ş.	39.362.787,00	40.982.072,30
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	37	ANI İÇ VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.	38.689.064,00	38.692.164,00
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	38	CCC DIŞ TİC. A.Ş.	38.544.890,69	39.576.330,40

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	39	PAKLAR GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	38.333.234,76	38.381.252,16
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	40	UNAT YAĞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	37.961.681,22	44.292.018,02
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	41	TAYAŞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	36.258.487,96	36.335.208,40
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	42	ÜNİLEVER SAN. VE TİC. TÜRK A.Ş.	35.321.159,96	70.474.635,39
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	43	YAYLA AGRO GIDA SAN. VE NAK. A.Ş.	35.125.863,32	35.689.700,34
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	44	AKHAN UN FABRİKASI TARIM ÜRÜN. GIDA SAN. TİCARET LTD. ŞTİ.	34.290.547,50	34.290.547,50
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	45	FERRERO TÜRKİYE ÇİKOLATA VE TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	34.234.510,11	34.356.696,15
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	46	ARBEL BAKLIYAT HUBUBAT SAN. TİC. A.Ş.	34.170.001,32	39.711.242,60
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	47	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	33.989.345,20	33.989.346,61
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	48	SELÇUK YEM GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	32.159.599,08	32.197.355,48
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	49	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	31.779.114,79	31.779.319,07
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	50	ARMADA GIDA TİC. SAN. A.Ş.	31.233.750,29	31.234.116,29
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	51	PAM YAĞ GIDA VE KİMYA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	30.957.626,80	30.957.977,69
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	52	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	30.879.480,70	30.879.648,70
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	53	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	30.358.834,09	30.442.834,09
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	54	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	30.292.762,11	30.880.458,94

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	55	UNSAN UN SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	30.277.157,52	30.277.757,52
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	56	UNITED FOOD FOREIGN TRADE GIDA DIŞ TİC. A.Ş.	29.914.754,20	29.915.774,71
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	57	ACARSAN MAKARNA UN GIDA İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	28.356.501,04	28.364.211,04
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	58	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	28.245.448,53	28.668.724,53
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	59	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	27.559.579,52	27.559.579,52
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	60	EKSUN GIDA TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.	27.168.009,08	27.168.009,08
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	61	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	25.426.043,11	25.526.762,51
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	62	KENT BORINGER DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	25.033.155,46	26.545.400,48
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	63	AK NIŞASTA SAN. VE TİC. A.Ş.	23.871.575,17	23.875.625,17
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	64	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	23.684.874,69	23.684.874,80
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	65	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.618.632,68	46.667.377,34
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	66	HACIŞAKİROĞULLARI GIDA TAR. İNŞAAT NAK. PET. SAN. VE TİC. A.Ş.	23.372.133,47	23.372.133,47
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	67	AKCAN UN İMALATI SAN. VE TİC. A.Ş.	23.242.322,89	23.276.422,89
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	68	İSTANBUL DOSU MAYA LTD. ŞTİ.	23.171.829,74	23.185.749,60
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	69	AKANLAR ÇİKOLATA İÇECEK GIDA SANAYİ VE NAKLİYAT TİC. LTD. ŞTİ.	22.577.952,62	24.575.112,44
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	70	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	22.278.350,19	32.108.745,02

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	71	ALEMDAR UN NAKLİYE TARIM İNŞAAT PETROL SANAYİ TİCARET A.Ş.	22.220.985,00	22.220.985,00
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	72	TAT NIŞASTA SAN. TİC. A.Ş.	22.090.591,91	22.922.622,48
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	73	BUNGE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	21.071.781,92	27.478.338,71
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	74	SUNAR PAZARLAMA VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	20.479.880,64	24.347.636,74
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	75	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	18.192.401,90	22.398.150,31
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	76	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	10.282.621,03	25.327.062,49
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	77	BIG BRANDS DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	9.644.540,70	24.773.575,32
İklimlendirme Sanayii	1	BOSCH TERMOTEKNİK ISITMA VE KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.	315.963.706,77	318.026.770,07
İklimlendirme Sanayii	2	DAIKIN ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.	160.060.210,73	160.336.426,22
İklimlendirme Sanayii	3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	147.163.338,23	147.466.221,53
İklimlendirme Sanayii	4	TERMO TEKNİK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	93.528.846,56	93.590.795,44
İklimlendirme Sanayii	5	TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRİKALARI A.Ş.	87.082.852,93	89.398.664,87
İklimlendirme Sanayii	6	TORUN BAKIR ALAŞIMLARI METAL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	85.258.917,42	85.511.502,45
İklimlendirme Sanayii	7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	83.416.318,77	94.371.373,32
İklimlendirme Sanayii	8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	81.297.567,94	81.769.904,64
İklimlendirme Sanayii	9	ELEKS DIŞ TİCARET A.Ş.	80.045.179,01	109.749.864,73
İklimlendirme Sanayii	10	VISSMANN MANİSA SATIŞ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.	54.895.036,03	55.315.206,38
İklimlendirme Sanayii	11	KLİMASAN KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.	53.096.681,47	62.623.180,13
İklimlendirme Sanayii	12	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	52.606.076,42	52.643.052,59
İklimlendirme Sanayii	13	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	42.688.025,21	43.043.903,63
İklimlendirme Sanayii	14	COPA ISI SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	36.787.585,35	36.830.698,66
İklimlendirme Sanayii	15	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	30.119.363,92	35.508.252,93

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
İklimlendirme Sanayii	16	WARMHAUS ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	26.293.494,73	26.329.154,61
İklimlendirme Sanayii	17	FORM SÜNGER VE YATAK SAN. TİC. A.Ş.	25.756.746,97	27.543.652,24
İklimlendirme Sanayii	18	AYVAZ SİNAİ ÜRÜNLER TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	25.255.777,57	37.195.693,01
İklimlendirme Sanayii	19	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	25.048.354,51	35.311.603,88
İklimlendirme Sanayii	20	YPS GLOBAL OTOM. İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	24.809.273,66	29.550.020,26
İklimlendirme Sanayii	21	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	24.778.940,22	25.209.669,76
İklimlendirme Sanayii	22	ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	24.510.583,11	42.804.923,16
İklimlendirme Sanayii	23	BIMED TEKNİK ALETLER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	23.932.273,72	34.218.628,63
İklimlendirme Sanayii	24	KONVEYOR BEYAZ ESYA VE OTOMOTİV YAN SAN. TİC. A.Ş.	23.175.383,49	24.785.473,45
İklimlendirme Sanayii	25	KARYER ISI TRANSFER SAN. VE TİC. A.Ş.	22.840.634,05	22.994.509,41
İklimlendirme Sanayii	26	KIRPART OTOMOTİV PARÇALARI SAN. VE TİC. A.Ş.	20.006.086,84	41.457.415,42
İklimlendirme Sanayii	27	KALDE KLİMA PAZARLAMA VE TAAH. A.Ş.	17.270.965,65	27.174.994,37
İklimlendirme Sanayii	28	FORMÜL PLASTİK VE METAL SAN. A.Ş.	13.839.868,66	26.739.776,47
İklimlendirme Sanayii	29	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	12.891.571,27	23.410.394,65
İklimlendirme Sanayii	30	KOREL ELEKTRİK SAN. VE TİC. A.Ş.	12.738.437,82	26.933.706,29
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.	1.464.701.210,55	1.464.935.894,78
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2	STAR RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ	703.556.830,86	703.556.830,86
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	3	CİNER İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	589.124.857,37	589.124.857,37
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	4	SOCAR TURKEY PETROL TİC. A.Ş.	439.403.389,46	439.403.389,46
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	5	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GEN.MÜD.	437.827.923,21	584.358.571,14
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	6	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ	353.331.207,12	354.227.240,61
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	7	ŞİŞECAM DIŞ TİC. A.Ş.	298.885.769,48	642.107.707,77
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	160.108.286,41	177.408.386,24
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	9	KÖKSAN PET VE PLASTİK AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	106.209.294,73	109.061.697,95

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	10	AKDENİZ CHEMSON KİMYASAL ÜRÜNLER PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	101.398.483,10	101.506.869,41
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	11	RAVAGO PETROKİMYA SATIŞ VE PAZARLAMA A.Ş.	96.381.464,51	96.388.115,60
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	12	BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş.	93.804.457,40	93.804.457,40
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	13	SAPRO TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	91.450.250,69	92.633.305,23
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	14	SASA DIŞ TİCARET A.Ş.	88.422.287,72	166.396.109,24
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	15	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	87.613.818,37	107.648.226,11
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	16	TOROS TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.	86.988.171,13	86.988.171,13
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	17	POLİBAK PLASTİK FİLM SAN. VE TİC. A.Ş.	86.620.115,68	86.620.115,68
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	18	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	85.792.973,08	85.828.846,12
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	19	WORLD MEDICINE İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	84.599.321,92	85.177.667,15
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	20	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	78.475.154,76	78.479.321,51
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	21	NOBEL İLAÇ SANAYİ VE TİC. A.Ş.	72.964.516,03	74.805.993,79
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	22	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	71.791.805,99	113.340.397,87
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	23	AKKİM YAPI KİMYASALLARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	67.273.816,02	69.361.593,73
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	24	KOROZO DIŞ TİC. A.Ş.	66.915.057,61	86.620.734,40
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	25	TAN-ALİZE KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİC. A.Ş.	62.529.421,84	66.352.133,13
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	26	POLİNAS PLASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	61.234.072,72	61.272.686,58
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	27	ADOPEN PLASTİK VE İNŞ. SAN. A.Ş.	60.008.120,74	64.320.643,96
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	28	EGGER ORMAN ÜRÜNLERİ A.Ş.	58.635.270,75	58.636.284,27
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	29	PROPAK AMB. ÜRETİM VE PAZ. A.Ş.	57.695.909,34	57.785.178,30
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	30	SANDOZ GRUP SAĞLIK ÜRÜNLERİ İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	57.279.959,36	57.817.156,05
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	31	NAKSAN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	54.491.831,48	58.254.671,33
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	32	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	53.238.437,69	53.408.870,27
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	33	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	52.149.910,68	90.088.299,66

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	34	ABDİ İBRAHİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	51.155.093,39	51.271.082,68
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	35	GENSENTA İLAÇ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	48.388.003,91	48.388.097,65
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	36	VATAN PLASTİK SAN. VE TİC. A.Ş.	48.149.057,80	48.149.263,17
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	37	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	47.627.809,86	48.238.587,30
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	38	BİLİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	45.492.186,51	45.520.490,64
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	39	CO-RE-NA ECZA DEPOSU DIŞ. TİC. A.Ş.	45.403.503,07	47.855.520,28
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	40	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	45.139.309,55	45.213.618,52
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	41	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	45.045.683,84	45.071.180,26
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	42	BASF TÜRK KİMYA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	43.994.346,43	44.069.487,02
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	43	EUROPEN DIŞ TİC. A.Ş.	42.475.122,12	68.676.970,83
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	44	CONTITECH LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	41.622.547,07	41.929.871,12
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	45	CFN KİMYA SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	41.440.318,08	41.850.003,17
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	46	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	40.833.577,56	40.833.577,56
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	47	SHELL&TURCAS PETROL A.Ş.	40.231.340,54	40.231.340,54
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	48	İŞIK PLASTİK SANAYİ VE DIŞ TİCARET PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	38.798.179,09	38.835.850,81
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	49	ENDEKS KİMYA SAN. VE TİC. A.Ş.	38.653.980,05	42.081.318,29
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	50	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	38.608.850,16	38.614.975,02
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	51	AMCOR FLEXIBLES İSTANBUL AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	38.115.918,11	39.255.884,44
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	52	DEVA HOLDİNG A.Ş.	37.913.382,82	37.929.675,70
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	53	AKWEL GEBZE TURKEY OTOMOTİV SAN. LTD. ŞTİ.	37.452.141,21	40.886.471,70
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	54	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	37.243.314,30	37.309.567,09
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	55	SUPERLİT BORU SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	36.400.352,57	38.733.105,09
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	56	ESKAPET AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	36.191.626,15	36.547.396,26
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	57	SANAT GROUP AMBALAJ İÇ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	36.148.663,93	36.204.994,93

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	58	JOTUN BOYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	36.001.869,99	53.532.309,41
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	59	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	35.462.035,00	35.462.035,00
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	60	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	34.793.289,82	52.571.675,72
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	61	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.671.496,90	35.480.589,82
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	62	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.369.429,24	34.502.615,30
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	63	SUN CHEMICAL MATBAA MÜREKKEPLERİ VE GEREÇLERİ SAN. TİC. A.Ş.	33.707.060,76	34.688.911,11
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	64	MAKBAŞ ALÜMİNYUM PROFİL İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	33.267.541,63	62.049.648,08
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	65	IFF TURKEY AROMA VE ESANS ÜRÜN. SATIŞ TİC. A.Ş.	33.071.045,25	34.278.082,56
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	66	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	32.182.586,42	32.659.921,48
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	67	KİMTEKS POLİÜRETAN SAN. VE TİC. A.Ş.	31.725.536,73	31.756.700,82
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	68	NOVARTİS SAĞLIK GIDA VE TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	31.294.974,57	31.301.214,03
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	69	ASD LAMİNAT ANONİM ŞİRKETİ	31.128.406,30	31.152.543,43
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	70	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	31.106.602,78	31.426.867,51
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	71	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	29.214.039,59	30.471.569,05
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	72	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	28.956.547,32	28.956.547,32
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	73	USK KİMYA ANONİM ŞİRKETİ	28.597.825,32	29.186.578,91
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	74	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	28.575.970,76	29.880.083,82
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	75	PLASTAY KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	28.573.689,62	28.605.657,41
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	76	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	28.539.480,88	28.539.480,88
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	77	SANDOZ İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	28.107.891,27	28.107.891,27
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	78	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	27.309.277,24	27.359.366,68
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	79	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	27.192.434,65	28.850.380,11
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	80	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	27.037.357,77	27.037.357,77
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	81	ERKUL KOZMETİK SAN. VE TİC. A.Ş.	26.631.773,08	26.989.667,46

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	82	HALAVET GID. SAN. VE TİC. A.Ş.	25.858.058,76	25.858.058,76
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	83	DEMKA PLASTİK ZÜCCACİYE TİCARET LTD. ŞTİ.	25.698.489,13	26.568.653,74
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	84	EGGER DEKOR ANONİM ŞİRKETİ	25.537.282,45	25.570.431,57
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	85	ASAŞ AMBALAJ BASKI SAN. TİC. A.Ş.	25.238.016,66	32.934.073,70
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	86	ISOPOL KİMYA A.Ş.	25.066.836,54	25.207.054,85
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	87	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	25.065.260,25	26.013.719,34
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	88	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	25.035.939,57	25.111.373,54
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	89	KOZMO KİMYA SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	24.907.390,89	25.466.760,32
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	90	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	24.786.539,07	25.124.849,76
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	91	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	24.642.977,80	24.643.063,95
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	92	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.996.330,32	24.074.774,03
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	93	TRİSTONE FLOWTECH İSTANBUL OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	23.902.530,23	29.180.119,75
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	94	KALE KAYIŞLARI SANAYİ DIŞ TİCARET A.Ş.	23.889.356,44	23.889.356,44
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	95	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	23.787.544,22	23.788.849,74
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	96	İBA KİMYA SAN. TİC. A.Ş.	23.516.274,68	23.575.768,77
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	97	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	22.967.817,14	23.484.253,21
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	98	USHAŞ ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ	22.950.768,79	45.275.944,58
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	99	ALP-ATEŞ GÜBRE A.Ş.	22.589.374,93	22.589.374,93
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	100	SUBOR BORU SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	22.491.263,24	24.392.062,33
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	101	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.354.536,98	22.848.394,53
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	102	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.351.758,96	22.351.758,96
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	103	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	21.502.688,27	21.517.039,05
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	104	İŞILPLAST PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	21.400.696,63	23.427.070,39
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	105	EGE PROFİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	21.227.303,42	25.347.583,78

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	106	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	21.211.126,76	22.067.594,56
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	107	FRIMPEKS KIMYA VE ETİKET SAN. TİC. A.Ş.	20.527.753,84	37.514.270,20
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	108	3M SANAYİ VE TİC. A.Ş.	19.588.486,63	29.563.916,88
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	109	VİBRACOUSTİC ÇERKEZKÖY OTO PARÇALARI DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	18.662.638,36	22.222.186,74
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	110	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	16.426.921,05	29.536.129,25
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	111	ETSUN DIŞ TİC. A.Ş.	15.190.993,45	51.540.368,13
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	112	AYGAZ A.Ş.	13.344.970,24	25.297.703,99
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	113	CLARIANT (TÜRKİYE) BOYA KİMYEVİ MADDELER VE MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	12.842.218,87	22.898.326,28
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	114	BAY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	11.317.035,84	26.084.845,28
Kuru Meyve ve Mamulleri	1	AYDIN KURUYEMİŞ SANAYİ VE TİC. A.Ş.	89.765.968,84	119.528.499,21
Kuru Meyve ve Mamulleri	2	ÖZGÜR TARIM ÜRÜNLERİ İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	84.252.888,60	84.252.888,60
Kuru Meyve ve Mamulleri	3	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	52.261.868,01	85.459.030,16
Kuru Meyve ve Mamulleri	4	OSMAN AKÇA TARIM ÜRÜN. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.	50.628.534,26	52.513.026,55
Kuru Meyve ve Mamulleri	5	TUĞRUL TARIM VE PETROL ÜR. TİC. VE SAN. A.Ş.	47.846.738,19	47.846.738,19
Kuru Meyve ve Mamulleri	6	PAGYSA PAMUK GIDA YERLİ ÜRN. TİC.VE SAN. A.Ş.	43.975.409,65	46.689.419,14
Kuru Meyve ve Mamulleri	7	ANATOLIA TARIM ÜRÜNLERİ SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	40.928.270,23	51.212.343,70
Kuru Meyve ve Mamulleri	8	K.F.C. GIDA TEKSTİL SANAYİ İTHALAT İHRACAT YATIRIM ANONİM ŞİRKETİ	39.510.348,39	61.061.735,57
Kuru Meyve ve Mamulleri	9	ERTÜRK ÜZÜM VE TARIM ÜRÜNLERİ İŞLETMELERİ İTHALAT İHRACAT TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	34.820.676,30	34.820.676,30
Kuru Meyve ve Mamulleri	10	PAGMAT PAMUK TEKSTİL GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	34.730.873,28	34.792.921,23
Kuru Meyve ve Mamulleri	11	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	31.512.526,25	31.512.526,25
Kuru Meyve ve Mamulleri	12	MERAY KURUYEMİŞ GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	25.306.521,01	36.616.836,99
Kuru Meyve ve Mamulleri	13	SINIRLI SORUMLU TARIŞ ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ	24.569.148,70	24.576.751,90

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Kuru Meyve ve Mamulleri	14	KIRLIOĞLU TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	22.894.281,76	23.625.320,94
Madencilik Ürünleri	1	EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.	227.361.477,84	584.808.020,39
Madencilik Ürünleri	2	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	189.559.158,42	189.559.158,42
Madencilik Ürünleri	3	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GEN. MÜD.	146.530.647,93	584.358.571,14
Madencilik Ürünleri	4	ACACIA MADEN İŞLETMELERİ A.Ş.	122.981.706,51	122.981.706,51
Madencilik Ürünleri	5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	102.141.050,47	102.141.050,47
Madencilik Ürünleri	6	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	101.818.998,40	101.818.998,40
Madencilik Ürünleri	7	ÇAYELİ BAKIR İŞLETMELERİ A.Ş.	83.081.176,50	83.081.176,50
Madencilik Ürünleri	8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	70.898.839,67	70.902.536,35
Madencilik Ürünleri	9	DOWAKSA İLERİ KOMPOZİT MALZ. SAN. LTD. ŞTİ.	65.230.970,75	65.230.970,75
Madencilik Ürünleri	10	ETİ ELEKTROMETALURJİ A.Ş.	55.472.820,81	55.472.820,81
Madencilik Ürünleri	11	ÇİNKOM METAL VE MAD. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	46.789.999,65	46.789.999,65
Madencilik Ürünleri	12	MARZİNC DIŞ TİC. A.Ş.	46.026.107,16	46.026.107,16
Madencilik Ürünleri	13	RÜYA İÇ VE DIŞ TİC. İNŞAAT SAN. LTD. ŞTİ.	42.928.462,03	42.928.462,03
Madencilik Ürünleri	14	KİNAN DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.	42.415.824,26	43.270.977,54
Madencilik Ürünleri	15	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	37.167.870,08	37.167.870,08
Madencilik Ürünleri	16	MAGNESİT ANONİM ŞİRKETİ	34.923.246,65	54.618.887,16
Madencilik Ürünleri	17	İNER ABRASİV SAN. VE TİC. A.Ş.	32.212.894,50	32.445.414,87
Madencilik Ürünleri	18	ALABANDA MADENCİLİK DIŞ TİC. A.Ş.	28.824.614,81	28.824.614,81
Madencilik Ürünleri	19	FARİS MERMER İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	26.938.556,04	26.938.556,04
Madencilik Ürünleri	20	CEYLAN GRUP METAL OKİ. ÜR. MA. HU. İT. İH. SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.	26.429.121,75	26.429.121,75
Madencilik Ürünleri	21	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	26.210.128,30	26.210.128,30
Madencilik Ürünleri	22	KÜMAŞ MANYEZİT SANAYİ A.Ş.	25.623.163,69	48.978.171,56
Madencilik Ürünleri	23	BİLFER MADENCİLİK VE İHR. A.Ş.	25.497.567,77	25.497.567,77

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Madencilik Ürünleri	24	CVK MİNERAL MADENCİLİK NAKLİYECİLİK İNŞAAT TAAHHÜT VE SAN. TİC. A.Ş.	24.784.941,39	24.784.941,39
Madencilik Ürünleri	25	FIRST MINING MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	24.288.031,54	24.288.031,54
Madencilik Ürünleri	26	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	24.149.325,91	24.164.430,91
Madencilik Ürünleri	27	DEDEMAN MADENCİLİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.	21.966.700,85	21.966.700,85
Makine ve Aksamları	1	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK. A.Ş.	310.274.748,96	336.442.417,40
Makine ve Aksamları	2	ARÇELİK A.Ş.	282.131.543,22	1.818.406.404,33
Makine ve Aksamları	3	BOSCH REXROTH OTOMASYON SAN. VE TİC. A.Ş.	170.203.384,96	236.493.589,08
Makine ve Aksamları	4	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	120.463.478,50	120.475.306,76
Makine ve Aksamları	5	HİDROMEK HİDROLİK VE MEKANİK İML. SAN. VE TİC. A.Ş.	75.710.349,84	81.308.895,59
Makine ve Aksamları	6	ORTADOĞU RULMAN SAN. TİC. A.Ş.	74.393.699,88	80.452.526,74
Makine ve Aksamları	7	DURMAZLAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	66.895.898,07	73.392.746,85
Makine ve Aksamları	8	HEMA EXİM TİCARET A.Ş.	56.857.377,77	113.518.386,10
Makine ve Aksamları	9	ERMAKSAN MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	49.239.363,57	49.953.576,97
Makine ve Aksamları	10	ELKON BETON MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	35.820.201,08	36.470.160,42
Makine ve Aksamları	11	SAME DEUTZ FAHR TRAKTÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	34.420.271,84	35.376.590,50
Makine ve Aksamları	12	DALGAKIRAN KOMPRESÖR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	34.121.907,17	46.796.731,38
Makine ve Aksamları	13	ALAPALA DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	31.425.045,35	32.039.993,16
Makine ve Aksamları	14	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	31.349.855,15	31.368.887,32
Makine ve Aksamları	15	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	30.344.148,09	30.344.483,37
Makine ve Aksamları	16	AS ÇELİK DÖKÜM İŞLEME SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	29.201.738,89	29.315.662,32
Makine ve Aksamları	17	MYSİLO TAHİL DEPOLAMA SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	28.738.470,38	35.474.569,89
Makine ve Aksamları	18	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	27.202.963,61	40.696.105,15
Makine ve Aksamları	19	ÇUKUROVA İNŞAAT MAKİNALARI SAN. TİC. A.Ş.	26.944.348,61	38.089.240,65
Makine ve Aksamları	20	GİMAS GİRGİN DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	26.256.531,23	26.318.909,92

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Makine ve Aksamları	21	HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	24.967.712,81	24.967.712,81
Makine ve Aksamları	22	MARİNİ İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	24.688.808,29	24.691.613,63
Makine ve Aksamları	23	HASPAR ASANSÖR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	24.374.106,79	24.374.490,45
Makine ve Aksamları	24	ESTAŞ KAM MİLİ İML. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	24.249.064,57	24.251.061,39
Makine ve Aksamları	25	WITTUR ASANSÖR SANAYİ VE TİC. A.Ş.	22.802.674,89	23.387.714,81
Makine ve Aksamları	26	DİRİNLER DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	21.556.517,03	22.058.098,19
Makine ve Aksamları	27	ÖZTİRYAKİLER MADENİ EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.	20.135.901,67	50.383.180,06
Makine ve Aksamları	28	UĞUR MAKİNA SANAYİ GIDA İNŞAAT TAAHHÜT END. YAPILAR TURİZM TARIM DIŞ TİC. A.Ş.	19.048.299,50	22.026.238,48
Makine ve Aksamları	29	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	11.786.921,86	24.562.698,21
Meyve Sebze Mamulleri	1	ALTUNKAYA İNŞ. NAK. GIDA TİC. A.Ş.	65.557.614,52	204.300.491,36
Meyve Sebze Mamulleri	2	DÖHLER GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	44.281.432,78	56.845.687,71
Meyve Sebze Mamulleri	3	EURO İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	44.130.478,44	44.230.386,27
Meyve Sebze Mamulleri	4	ANADOLU ETAP DIŞ TİC. A.Ş.	39.079.471,40	39.397.765,30
Meyve Sebze Mamulleri	5	GÖKNUR GIDA MADDELERİ ENERJİ İMALAT İTH. İHR. TİC. VE SAN. A.Ş.	38.484.113,78	44.294.197,53
Meyve Sebze Mamulleri	6	TUKAŞ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	35.889.026,82	36.951.410,68
Meyve Sebze Mamulleri	7	MAPEKS GIDA VE SANAYİ MAMULLERİ İHRACAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	32.926.897,99	32.950.970,52
Meyve Sebze Mamulleri	8	ERBAK-ULUDAĞ PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM A.Ş.	32.859.143,28	33.001.882,39
Meyve Sebze Mamulleri	9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	29.625.962,41	29.717.558,26
Meyve Sebze Mamulleri	10	MEY İÇKİ SAN. VE TİC. A.Ş.	28.628.776,95	28.809.550,01
Meyve Sebze Mamulleri	11	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	27.737.740,29	72.652.444,77
Meyve Sebze Mamulleri	12	PENGUEN PAZARLAMA A.Ş.	25.995.381,41	26.006.644,98
Meyve Sebze Mamulleri	13	KONFRUT GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	25.496.162,94	25.995.976,27
Meyve Sebze Mamulleri	14	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	21.945.976,94	21.946.462,08
Meyve Sebze Mamulleri	15	HALİLOĞLU DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	12.950.923,43	26.609.551,18

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	1	HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	180.594.383,56	269.147.548,61
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	2	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	144.429.697,20	155.697.763,57
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	3	KASTAMONU ENTEGRE AĞAÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	135.530.453,54	153.548.399,37
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	4	AGT DIŞ TİCARET A.Ş.	106.357.724,43	109.067.480,28
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	5	LİLA KAĞIT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	102.210.450,41	102.210.948,40
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	6	ALTUNKAYA İNŞ. NAK. GIDA TİC. A.Ş.	73.251.979,45	204.300.491,36
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	73.182.634,72	79.064.449,09
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	68.443.471,19	83.583.279,94
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	9	ONTEX TÜKETİM ÜRÜN. SAN. VE TİC. A.Ş.	62.376.946,10	63.269.644,81
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	10	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	61.082.112,94	61.150.775,47
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	11	KUTAS TARIM URUNLERI DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.	42.548.350,07	42.550.328,07
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	12	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	40.985.933,22	53.931.644,88
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	13	MAYR-MELNHOF GRAPHIA İZMİR KARTON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	40.899.690,83	44.211.024,32
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	14	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	39.529.377,06	39.531.200,60
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	15	ANKUTSAN ANTALYA KUTU SAN. OLUKLU MUK. KAĞ. TİC. A.Ş.	38.882.288,31	38.882.288,31
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	16	TZE GLOBAL DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	33.846.642,61	33.846.642,61

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	17	MONDİ KALE NOBEL AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	32.773.073,28	39.128.772,59
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	18	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	32.291.482,64	53.819.282,17
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	19	ESSEL SELÜLOZ VE KAĞIT SAN. VE TİC. A.Ş.	31.411.175,58	31.461.329,21
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	20	PAKSEL KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	29.784.761,92	32.284.902,65
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	21	PAKTEN SAĞLIK ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.	25.047.452,54	25.696.186,83
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	22	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.965.275,84	54.524.029,05
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	23	KARTONSAN KARTON SAN. TİC. A.Ş.	22.253.405,69	22.253.405,69
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	24	AHŞAP ÜRÜN SAN. A.Ş.	21.197.246,76	23.219.443,30
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	25	ÖZAKAN İNŞ. İTH. İHR. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	17.306.440,88	33.851.428,88
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	26	CANADA GREEN GATE KOZ. ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.	17.246.000,63	22.984.835,61
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	27	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	16.248.331,13	24.013.836,96
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	28	SEMBOL ULUSLARARASI YAT. PEY. İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.	13.996.249,43	58.045.065,93
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	29	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	11.409.743,44	28.421.197,89
Mücevher	1	İSTANBUL ALTIN RAFİNERİSİ ANONİM ŞİRKETİ	903.659.007,07	903.672.007,07
Mücevher	2	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.	484.515.589,13	484.515.589,13
Mücevher	3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	184.658.832,21	184.659.905,45
Mücevher	4	ARPAS İHRACAT İTHALAT VE PAZARLAMA A.Ş.	135.132.707,69	135.132.707,69
Mücevher	5	MİNANUR ENERJİ PETROKİMYA SANA. VE DIŞ TİC. A.Ş.	110.001.434,89	110.001.434,89
Mücevher	6	NADİR METAL RAFİNERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	87.754.936,54	89.641.393,13

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Mücevher	7	AHLATÇI KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	85.089.327,79	85.089.327,79
Mücevher	8	ETİ BAKIR ANONİM ŞİRKETİ	84.355.828,00	276.443.778,02
Mücevher	9	GESSART ALTIN PAZARLAMA VE DAĞITIM A.Ş.	57.956.876,59	57.956.876,59
Mücevher	10	SOZER KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	48.269.351,26	48.269.351,26
Mücevher	11	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	42.118.214,49	42.118.224,49
Mücevher	12	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	38.129.636,74	38.129.636,74
Mücevher	13	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	37.216.874,77	37.216.874,77
Mücevher	14	HEMERA KUYUMCULUK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	34.998.770,04	34.998.770,04
Mücevher	15	TUANA MÜCEVHERAT VE KUYUMCULUK SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	33.934.077,35	33.934.077,35
Mücevher	16	ELİT İST. ALTIN VE GÜMÜŞ SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	32.102.787,83	32.102.787,83
Mücevher	17	MİORO HEDİYELİK EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.	31.691.388,54	31.692.388,54
Mücevher	18	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	27.657.803,06	27.657.803,06
Mücevher	19	ONSA RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ	25.833.827,29	25.833.827,29
Mücevher	20	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	25.004.348,83	25.004.348,83
Mücevher	21	ON MÜCEVHERAT SANAYİ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	23.059.954,13	23.059.954,13
Mücevher	22	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.396.675,16	22.396.675,16
Mücevher	23	BOĞAZIÇI HEDİYELİK EŞYA VE EL SANATLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	22.338.584,80	22.338.584,80
Otomotiv Endüstrisi	1	FORD OTOMOTİV SAN. A.Ş.	4.832.941.530,22	4.897.527.388,22
Otomotiv Endüstrisi	2	TOYOTA OTOMOTİV SAN. TÜRKİYE A.Ş.	3.569.021.244,78	3.576.484.623,29
Otomotiv Endüstrisi	3	OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	2.259.082.367,25	2.282.777.993,01
Otomotiv Endüstrisi	4	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.	1.510.337.308,57	1.520.868.841,35
Otomotiv Endüstrisi	5	KİBAR DIŞ TİCARET A.Ş.	1.331.164.393,85	1.963.810.713,69
Otomotiv Endüstrisi	6	MERCEDES-BENZ TÜRK A.Ş.	1.092.666.344,24	1.110.852.099,65
Otomotiv Endüstrisi	7	BOSCH SAN. VE TİC. A.Ş.	805.893.362,91	847.482.779,02

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Otomotiv Endüstrisi	8	TGS DIŞ TİC. A.Ş.	783.874.937,09	1.521.088.892,84
Otomotiv Endüstrisi	9	MAN TRUCK&BUS SE DAR MÜKELLEF TEM. MAN. TÜRKİYE A.Ş.	497.926.490,59	498.003.617,89
Otomotiv Endüstrisi	10	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	261.888.011,71	265.460.026,47
Otomotiv Endüstrisi	11	TOYOTA MOTOR EUROPE ADAPAZARI ŞUBESİ	217.971.796,45	261.684.914,73
Otomotiv Endüstrisi	12	BRİSA BRIDGESTONE SABANCI LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	217.207.400,48	225.394.725,14
Otomotiv Endüstrisi	13	FEDERAL MOGUL DIŞ TİC. A.Ş.	205.945.169,10	207.861.472,96
Otomotiv Endüstrisi	14	GOODYEAR LASTİKLERİ TİC. A.Ş.	182.554.554,92	183.534.793,65
Otomotiv Endüstrisi	15	PETLAS LASTİK SAN. TİC. A.Ş.	180.055.443,40	180.127.327,42
Otomotiv Endüstrisi	16	MAXİON İNCİ JANT SANAYİ A.Ş.	163.650.862,31	163.910.086,76
Otomotiv Endüstrisi	17	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	162.576.453,44	163.376.042,28
Otomotiv Endüstrisi	18	TIRSAN TREYLER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	148.500.562,05	154.757.584,29
Otomotiv Endüstrisi	19	PROMETEON TURKEY ENDÜSTRİYEL VE TİCARİ LASTİKLER ANONİM ŞİRKETİ	136.978.962,55	139.277.385,29
Otomotiv Endüstrisi	20	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	120.074.725,48	178.496.531,06
Otomotiv Endüstrisi	21	S.S.P. OTOMOTİV SANAYİ VE DIŞ TİC. A.Ş.	113.138.611,82	119.673.961,20
Otomotiv Endüstrisi	22	HONDA TÜRKİYE A.Ş.	110.352.997,67	110.980.472,44
Otomotiv Endüstrisi	23	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	108.165.807,81	108.814.743,66
Otomotiv Endüstrisi	24	CMS JANT VE MAKİNA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	106.833.377,47	112.283.510,32
Otomotiv Endüstrisi	25	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	106.695.831,31	142.551.636,24
Otomotiv Endüstrisi	26	AUTOLİV CANKOR OTO. EMNİYET SİS. SAN. VE TİC. A.Ş.	100.311.057,75	157.227.288,69
Otomotiv Endüstrisi	27	YİĞİT AKÜ MALZEMELERİ NAK. TUR. İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.	98.401.467,56	98.844.292,50
Otomotiv Endüstrisi	28	İNCİ GS YUASA AKÜ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	78.691.947,89	78.847.266,93
Otomotiv Endüstrisi	29	KARSAN OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.	68.445.005,80	69.963.939,39
Otomotiv Endüstrisi	30	MAXION JANTAŞ JANT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	66.713.134,56	67.011.505,56

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Otomotiv Endüstrisi	31	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	65.963.566,06	76.481.928,44
Otomotiv Endüstrisi	32	SAMPA OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	63.865.181,97	115.848.375,22
Otomotiv Endüstrisi	33	JANTSA JANT SANAYİ VE TİC. A.Ş.	63.145.720,80	63.390.780,46
Otomotiv Endüstrisi	34	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	57.605.544,15	57.751.966,95
Otomotiv Endüstrisi	35	MURAT TİCARET KABLO SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	55.158.482,60	57.248.090,08
Otomotiv Endüstrisi	36	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	53.935.861,74	53.965.880,69
Otomotiv Endüstrisi	37	ANADOLU ISUZU OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.	50.626.875,91	52.389.524,96
Otomotiv Endüstrisi	38	ÖZKA LASTİK VE KAUÇUK SANAYİ TİCARET A.Ş.	49.706.549,47	53.547.694,11
Otomotiv Endüstrisi	39	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	48.930.851,68	49.995.094,76
Otomotiv Endüstrisi	40	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	46.895.568,17	47.584.513,46
Otomotiv Endüstrisi	41	CHASSIS BRAKES INTERNATIONAL OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	45.636.280,41	45.739.169,14
Otomotiv Endüstrisi	42	ODELO OTOMOTİV AYDINLATMA A.Ş.	44.792.661,31	48.012.614,91
Otomotiv Endüstrisi	43	MİKROPOR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	43.435.734,01	61.466.108,83
Otomotiv Endüstrisi	44	YARIŞ KABİN SAN. VE TİC. A.Ş.	43.184.313,55	47.903.321,55
Otomotiv Endüstrisi	45	BEYÇELİK GESTAMP OTOMOTİV SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	43.136.186,43	48.255.671,93
Otomotiv Endüstrisi	46	NEMAK İZMİR DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	41.243.853,62	43.131.953,89
Otomotiv Endüstrisi	47	TIRSAN KARDAN SAN. VE TİC. A. Ş.	40.014.100,21	41.839.722,37
Otomotiv Endüstrisi	48	KOLSAN İTHALAT İHRACAT VE PAZARLAMA LİMİTED ŞİRKETİ	38.814.615,89	38.814.620,40
Otomotiv Endüstrisi	49	TEMSA SKODA SABANCI ULAŞIM ARAÇLARI A.Ş.	38.221.704,76	39.345.622,44
Otomotiv Endüstrisi	50	KRONE TRAILER INTERNATIONAL TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	36.742.567,14	36.744.931,96
Otomotiv Endüstrisi	51	EKU FREN VE DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	35.947.224,73	36.075.948,08
Otomotiv Endüstrisi	52	ARFESAN ARKAN FREN ELEMANLARI SAN.TİC.A.Ş.	35.506.185,23	35.845.159,68
Otomotiv Endüstrisi	53	BELTAN VIBRACOUSTIC TİTREŞİM ELEMAN. SAN. VE TİC. A.Ş.	35.498.756,34	35.968.312,88
Otomotiv Endüstrisi	54	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	35.095.848,26	35.188.387,21

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Otomotiv Endüstrisi	55	ERKUNT SANAYİ A.Ş.	34.851.872,20	39.181.654,99
Otomotiv Endüstrisi	56	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	34.608.648,24	48.261.306,05
Otomotiv Endüstrisi	57	SIO AUTOMOTIVE PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş.	34.104.583,21	34.636.296,52
Otomotiv Endüstrisi	58	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	33.304.932,77	33.380.408,25
Otomotiv Endüstrisi	59	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	33.147.255,45	33.147.450,56
Otomotiv Endüstrisi	60	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	32.685.293,98	35.734.021,92
Otomotiv Endüstrisi	61	PIRELLI OTOMOBİL LASTİKLERİ A.Ş.	31.251.172,47	35.050.798,35
Otomotiv Endüstrisi	62	TİRYAKİLER OTO MAKİNA TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	31.170.356,27	31.192.108,09
Otomotiv Endüstrisi	63	PIRELLI LASTİKLERİ DIŞ TİC. A.Ş.	30.516.182,77	30.516.182,77
Otomotiv Endüstrisi	64	ESAN AKÜMÜLATÖR VE MALZEMELERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	29.116.173,02	29.486.529,91
Otomotiv Endüstrisi	65	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	28.746.232,94	28.754.304,28
Otomotiv Endüstrisi	66	GÖK YAPI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	28.390.744,04	28.390.744,04
Otomotiv Endüstrisi	67	AKD DÖKÜM TİCARET A.Ş.	27.810.009,63	54.932.119,00
Otomotiv Endüstrisi	68	CENGİZ MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	27.766.688,24	47.580.829,19
Otomotiv Endüstrisi	69	KOLUMAN OTOMOTİV ENDÜSTRİ A.Ş.	27.715.996,40	28.060.646,38
Otomotiv Endüstrisi	70	OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	27.259.622,65	28.798.681,31
Otomotiv Endüstrisi	71	BEYÇELİK GESTAMP ŞASI OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.	26.853.499,05	52.021.445,32
Otomotiv Endüstrisi	72	EGE ENDÜSTRİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	26.498.516,38	26.776.315,63
Otomotiv Endüstrisi	73	T.K.G. OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.	26.400.403,42	28.161.636,18
Otomotiv Endüstrisi	74	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	26.130.955,58	26.130.955,58
Otomotiv Endüstrisi	75	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	26.114.709,45	26.536.035,61
Otomotiv Endüstrisi	76	OLGUN ÇELİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.	25.767.892,63	25.819.119,52
Otomotiv Endüstrisi	77	HEKİMOĞLU DÖKÜM SANAYİ NAKLİYAT VE TİCARET A.Ş.	24.802.285,12	25.614.100,12
Otomotiv Endüstrisi	78	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.813.385,23	23.909.532,95

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Otomotiv Endüstrisi	79	FERRO DÖKÜM SANAYİ VE DIŞ TİCARET A.Ş.	23.177.611,79	26.785.155,40
Otomotiv Endüstrisi	80	UPK İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.	22.960.183,00	23.533.199,19
Otomotiv Endüstrisi	81	KARSAN İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.	22.892.493,26	22.892.493,26
Otomotiv Endüstrisi	82	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	22.869.043,96	22.869.043,96
Otomotiv Endüstrisi	83	KATMERCİLER ARACUSTU EKİPMAN SAN. VE TİC. A.Ş.	22.435.669,45	37.685.963,73
Otomotiv Endüstrisi	84	SEHA MÜHENDİSLİK MÜŞAVİRLİK TİCARET MAKİNA SANAYİ A.Ş.	21.693.320,73	21.725.952,69
Otomotiv Endüstrisi	85	DİNİZ ADIENT OTO DONANIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	21.076.963,17	34.328.225,38
Otomotiv Endüstrisi	86	MİTA KALIP VE DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	19.222.884,37	23.241.012,17
Otomotiv Endüstrisi	87	ÇELİKEL ALÜMİNYUM DÖKÜM İMALAT SAN. VE TİC. A.Ş.	17.582.641,49	38.953.592,90
Otomotiv Endüstrisi	88	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	17.539.377,22	23.318.491,15
Otomotiv Endüstrisi	89	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	14.633.581,68	23.023.668,79
Otomotiv Endüstrisi	90	ŞEM OTOMOTİV DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	14.605.673,46	30.353.197,57
Otomotiv Endüstrisi	91	ORAU ORHAN OTOMOTİV KONTROL SİSTEMLERİ SANAYİ A.Ş.	12.021.546,89	22.356.674,73
Otomotiv Endüstrisi	92	COŞKUNÖZ DIŞ TİCARET A.Ş.	11.590.793,44	21.549.342,39
Otomotiv Endüstrisi	93	REPKA DIŞ TİC. A.Ş.	10.867.448,42	22.531.875,44
Savunma ve Havacılık Sanayi	1	TUSAŞ TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.	374.751.241,28	385.885.806,48
Savunma ve Havacılık Sanayi	2	RAM DIŞ TİCARET A.Ş.	223.921.365,45	311.113.703,30
Savunma ve Havacılık Sanayi	3	PRATT&WHITNEY THY TEK. UÇAK MOT. BAK. MERK. LTD. ŞTİ.	213.095.399,10	214.006.401,43
Savunma ve Havacılık Sanayi	4	BAYKAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	172.002.842,70	172.060.712,70
Savunma ve Havacılık Sanayi	5	TUSAŞ MOTOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	164.567.300,40	166.441.447,52
Savunma ve Havacılık Sanayi	6	ALP HAVACILIK SAN. TİC. A.Ş.	110.124.038,96	126.747.389,00
Savunma ve Havacılık Sanayi	7	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC. A.Ş.	99.682.567,18	102.299.732,23
Savunma ve Havacılık Sanayi	8	FNSS DIŞ TİCARET A.Ş.	59.312.000,00	72.095.228,31
Savunma ve Havacılık Sanayi	9	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	56.684.538,97	104.066.519,41

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Savunma ve Havacılık Sanayi	10	SAMSUN YURT SAVUNMA SAN. VE TİC. A.Ş.	49.656.802,51	49.786.364,12
Savunma ve Havacılık Sanayi	11	STM SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ MÜHENDİSLİK VE TİC. A.Ş.	38.292.308,98	38.859.226,14
Savunma ve Havacılık Sanayi	12	DERYA SİLAH SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	34.534.818,29	34.597.868,34
Savunma ve Havacılık Sanayi	13	BAHTİYAR AV MALZEMELERİ PAZARLAMA İNŞAAT TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	25.915.957,99	26.221.636,63
Savunma ve Havacılık Sanayi	14	TURAÇ DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	24.946.612,53	25.159.184,06
Savunma ve Havacılık Sanayi	15	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.731.265,83	24.295.686,21
Savunma ve Havacılık Sanayi	16	HEPER METAL DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	21.723.395,68	26.322.638,77
Savunma ve Havacılık Sanayi	17	NUROL MAKİNA SANAYİ A.Ş.	21.437.138,99	22.520.801,44
Savunma ve Havacılık Sanayi	18	YONCA-ONUĞ ADI ORTAKLIĞI	20.694.424,84	21.972.675,88
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1	KLC GIDA ÜRÜNLERİ İTH. İHR. VE TİC. A.Ş.	195.450.845,88	199.312.960,36
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	2	GÜMÜŞDOĞA SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM İHRACAT VE İTHALAT ANONİM ŞİRKETİ	144.384.169,16	144.435.642,47
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	3	BANVİT BANDIRMA VİTAMİNLİ YEM SAN. A.Ş.	84.209.784,22	84.209.784,22
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	4	AGROMEY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	75.933.545,43	75.933.545,43
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	5	YAŞAR DIŞ TİC. A.Ş.	73.010.107,30	97.174.627,85
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	6	SÜRSAN SU ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	50.849.849,56	50.849.849,56
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	7	KEMAL BALIKÇILIK İHRACAT LİMİTED ŞİRKETİ	46.578.271,82	46.641.294,92
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	8	HASTAVUK GIDA TARIM HAYVANCIL. SAN. VE TİC. A.Ş.	45.969.741,95	46.207.237,09
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	9	SAHRA GIDA İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	36.161.508,13	36.173.208,13
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	10	NOORDZEE SU ÜRÜN. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.	35.388.248,38	35.396.743,74

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	11	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.207.867,40	35.477.863,71
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	12	ABALIOĞLU LEZİTA GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	33.950.254,01	33.950.254,01
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	13	KOPUZMAR SU ÜRÜNLERİ SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	33.842.091,35	33.842.116,64
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	14	ŞENPİLİÇ GIDA SAN. A.Ş.	33.383.993,58	33.384.570,95
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	15	LAZSOM SU ÜRÜNLERİ GIDA ÜRETİM PAZARLAMA SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.	32.934.556,64	33.007.568,28
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	16	ILKNAK SU UR. SAN. VE TİC. A.Ş.	31.663.976,82	31.663.976,82
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	17	PİLYEM GIDA TARIM SAN. TİC. A.Ş.	28.369.899,70	28.369.899,70
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	18	KOPTUR BALIKÇILIK GIDA SANAYİ NAKLİYAT VE TİC. LTD. ŞTİ.	26.051.962,50	27.324.347,57
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	19	AKYEM ADANA YEM YAĞ BİODİZEL TAR. VE SAN. TİC. A.Ş.	24.256.150,81	43.510.125,58
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	20	BUPİLİÇ ENTEGRE GIDA SAN. TİC. A.Ş.	23.893.015,07	23.893.015,07
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	21	SÖNMEZLER İTHALAT İHRACAT GIDA NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	22.609.177,28	22.611.103,28
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	22	TUMAY BALIKÇILIK GIDA DIŞ TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	22.216.672,92	22.216.672,92
Süs Bitkileri ve Mamulleri	1	ÇİÇEKÇİLER BİRLİĞİ DIŞ TİC. A.Ş.	8.230.674,71	8.230.674,71
Süs Bitkileri ve Mamulleri	2	SEMBOL ULUSLARARASI YAT. PEY. İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.	1.062.829,46	58.045.065,93
Süs Bitkileri ve Mamulleri	3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	709.679,00	36.262.810,04
Tekstil ve Hammaddeleri	1	AK-PA TEKSTİL İHRACAT PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	214.017.063,11	308.387.748,05
Tekstil ve Hammaddeleri	2	KORDSA TEKNİK TEKSTİL A.Ş.	162.795.705,23	167.575.853,12
Tekstil ve Hammaddeleri	3	AKINAL SENTETİK TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.	134.112.070,36	135.169.401,83
Tekstil ve Hammaddeleri	4	SANKO DIŞ TİC. A.Ş.	116.417.331,98	264.658.037,52

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Tekstil ve Hammaddeleri	5	GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.	104.695.131,66	136.013.069,92
Tekstil ve Hammaddeleri	6	BOYTEKS TEKS. SAN. TİC. A.Ş.	92.551.077,95	93.577.246,35
Tekstil ve Hammaddeleri	7	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	80.990.737,95	81.085.769,46
Tekstil ve Hammaddeleri	8	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	75.952.196,57	91.910.318,36
Tekstil ve Hammaddeleri	9	KİPAŞ PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.	70.545.546,83	139.138.010,04
Tekstil ve Hammaddeleri	10	GÜLPA PAZARLAMA VE DIŞ TİC. A.Ş.	50.784.606,20	51.694.341,21
Tekstil ve Hammaddeleri	11	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	50.302.828,45	50.302.828,45
Tekstil ve Hammaddeleri	12	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	48.817.160,52	48.823.160,52
Tekstil ve Hammaddeleri	13	AYDIN TEKSTİL TİC. VE PAZ. A.Ş.	47.810.892,03	54.386.119,83
Tekstil ve Hammaddeleri	14	SELÇUK İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.	46.754.512,46	62.272.465,43
Tekstil ve Hammaddeleri	15	FİSTAŞ DIŞ TİC. PAZ. SAN. VE TİC. A.Ş.	46.502.413,98	46.547.403,83
Tekstil ve Hammaddeleri	16	NİTTO BENTO BANTÇILIK SAN. VE TİC. A.Ş.	45.124.181,09	58.662.850,53
Tekstil ve Hammaddeleri	17	KASAR VE DUAL TEKS. SAN. A.Ş.	43.342.871,30	43.342.871,30
Tekstil ve Hammaddeleri	18	FİLPA AMBALAJ VE DIŞ TİC. A.Ş.	40.897.043,64	60.706.069,57
Tekstil ve Hammaddeleri	19	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	39.746.543,98	39.746.543,98
Tekstil ve Hammaddeleri	20	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	38.957.090,74	39.686.877,76
Tekstil ve Hammaddeleri	21	TORAMAN TEKS. DERİ VE İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.	36.597.029,33	36.752.176,98
Tekstil ve Hammaddeleri	22	ÇALIK DENİM TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.	34.418.916,03	34.418.916,03
Tekstil ve Hammaddeleri	23	İSKUR MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	33.903.489,13	34.072.322,14
Tekstil ve Hammaddeleri	24	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	33.168.268,46	48.728.144,17
Tekstil ve Hammaddeleri	25	BOSSA TİCARET VE SANAYİ İŞLETMELERİ TİC. A.Ş.	32.530.226,94	32.530.226,94
Tekstil ve Hammaddeleri	26	ÜNVER TEKSTİL KONF. İML. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	31.963.548,64	40.597.417,60
Tekstil ve Hammaddeleri	27	FLAMENT SENTETİK A.Ş.	30.552.397,21	30.555.208,23
Tekstil ve Hammaddeleri	28	İPEK İDROFİL PAMUK SAN. VE TİC. A.Ş.	30.205.803,95	31.017.904,12
Tekstil ve Hammaddeleri	29	SEPA MENSUCAT SAN. VE TİC. A.Ş.	30.083.524,93	32.751.581,52

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Tekstil ve Hammaddeleri	30	UÇAK TEKSTİL TURİZM İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE ANONİM ŞİRKETİ	30.061.246,27	30.061.246,27
Tekstil ve Hammaddeleri	31	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	29.541.148,97	29.547.608,22
Tekstil ve Hammaddeleri	32	MELİKE İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.	28.671.014,59	28.671.014,59
Tekstil ve Hammaddeleri	33	BASAL TEKNİK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	28.554.625,54	28.668.719,28
Tekstil ve Hammaddeleri	34	WEAVERS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	28.534.937,13	28.551.037,72
Tekstil ve Hammaddeleri	35	İSKUR İPLİK KUMAŞ MENS. TİC. SAN. A.Ş.	27.119.297,30	27.119.297,30
Tekstil ve Hammaddeleri	36	DORUKLAR ÖRME KUMAŞ TEKS. TİC. SAN. A.Ş.	27.033.551,15	27.034.153,89
Tekstil ve Hammaddeleri	37	DOĞAN TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ	26.951.950,93	26.963.436,42
Tekstil ve Hammaddeleri	38	CANAN İPLİKÇİLİK SAN.VE TİC. A.Ş.	26.687.868,59	38.882.271,47
Tekstil ve Hammaddeleri	39	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	26.660.944,88	27.518.853,33
Tekstil ve Hammaddeleri	40	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	25.905.241,21	25.905.826,55
Tekstil ve Hammaddeleri	41	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	24.852.868,94	24.852.868,94
Tekstil ve Hammaddeleri	42	SÜRÜ TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	24.352.654,22	24.467.098,86
Tekstil ve Hammaddeleri	43	BERTEKS PAZARLAMA A.Ş.	23.363.266,93	23.478.607,93
Tekstil ve Hammaddeleri	44	ŞİRİKÇİOĞLU PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.	22.669.048,52	23.921.468,04
Tekstil ve Hammaddeleri	45	KİPARİS TEKSTİL İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	22.321.857,73	22.323.536,95
Tekstil ve Hammaddeleri	46	KIVANÇ TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.	21.905.273,68	21.906.242,73
Tekstil ve Hammaddeleri	47	ADAM DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	21.792.970,18	21.792.970,18
Tekstil ve Hammaddeleri	48	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	20.588.252,61	24.353.837,91
Tekstil ve Hammaddeleri	49	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	20.167.491,77	27.277.519,82
Tekstil ve Hammaddeleri	50	YÜNİSA YÜNLÜ SAN. VE TİC. A.Ş.	19.871.285,39	21.996.651,50
Tekstil ve Hammaddeleri	51	İLAY DIŞ TİC. A.Ş.	18.945.400,35	34.790.172,39
Tekstil ve Hammaddeleri	52	DİNA VANELLİ TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.	18.400.641,77	23.808.958,97
Tekstil ve Hammaddeleri	53	BY ANKA TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.	18.096.758,77	25.998.984,35
Tekstil ve Hammaddeleri	54	CONFETTİ HALI SANAYİ A.Ş.	16.877.159,59	28.404.393,30

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Tekstil ve Hammaddeleri	55	RİTAŞ PAZ. İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	13.972.484,08	23.225.332,47
Tekstil ve Hammaddeleri	56	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	13.635.311,68	37.535.331,04
Tütün	1	BRITISH AMERICAN TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	167.644.230,28	195.870.300,63
Tütün	2	JTI TÜTÜN ÜRÜNLERİ SANAYİ A.Ş.	158.619.739,98	161.531.392,73
Tütün	3	PHILSA PHILIP MORRIS SABANCI SİGARA VE TÜTÜNCÜLÜK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	155.243.132,67	159.136.147,48
Tütün	4	T.T.L. TÜTÜN SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	75.062.616,94	75.062.616,94
Tütün	5	ÖZ-EGE TÜTÜN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	49.637.914,07	49.637.914,07
Tütün	6	ADALYA TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	48.719.645,69	49.909.117,16
Tütün	7	ALLIANCE ONE TÜTÜN A.Ş.	48.661.080,24	48.664.094,86
Tütün	8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	46.437.027,34	47.315.843,11
Tütün	9	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	38.779.285,34	38.825.806,25
Tütün	10	SUNEL TİCARET TÜRK ANONİM ŞİRKETİ	37.477.917,26	37.477.917,26
Yaş Meyve ve Sebze	1	UÇAK KARDEŞLER GIDA SER. ULUS. NAK. PLAS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	116.989.275,26	116.989.275,26
Yaş Meyve ve Sebze	2	MENAS MERSİN ZİRAİ ÜRÜNLER İŞL. İHR. SAN. TİC. A.Ş.	69.032.272,47	69.069.575,50
Yaş Meyve ve Sebze	3	TEK ASYA TARIM ÜRÜNLERİ TİC. LTD. ŞTİ.	54.054.009,41	57.846.911,34
Yaş Meyve ve Sebze	4	EKİN GIDA DIŞ TİCARET VE TAŞIMACILIK LİMİTED ŞİRKETİ	48.716.326,99	48.716.326,99
Yaş Meyve ve Sebze	5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	42.237.847,53	42.237.847,53
Yaş Meyve ve Sebze	6	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.677.181,17	34.948.884,47
Yaş Meyve ve Sebze	7	ÖZLER TARIM ÜRÜNLERİ ÜRT. PAZ. SAN. TİC. A.Ş.	32.194.898,14	32.206.201,96
Yaş Meyve ve Sebze	8	AEP ANADOLU ETAP PENKON GI. TAR. ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.	30.628.352,29	31.554.562,52
Yaş Meyve ve Sebze	9	ANAFRUIT GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	30.448.718,10	30.448.765,58
Yaş Meyve ve Sebze	10	ALARA TARIM ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.	28.490.843,34	28.491.627,54
Yaş Meyve ve Sebze	11	LİDER GIDA SANAYİ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	28.436.572,11	28.739.583,54

Sektör	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Unvanı	2020 Sektörel İhracat (₺)	2020 Toplam İhracat (₺)
Yaş Meyve ve Sebze	12	İLSA DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	28.309.433,41	28.309.433,41
Yaş Meyve ve Sebze	13	AKSUN TARIMSAL ÜRN. İTH. İHR. SAN. TİC. A.Ş.	27.897.302,43	28.039.742,35
Yaş Meyve ve Sebze	14	SOYLU GIDA SAN. TİC. A.Ş.	23.155.864,11	23.155.864,11
Yaş Meyve ve Sebze	15	SİN GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	22.592.590,45	22.592.590,45
Yaş Meyve ve Sebze	16	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	21.489.367,37	21.489.367,37
Yaş Meyve ve Sebze	17	AS STAR TARIM ÜRÜNLERİ NAKLİYAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.	21.430.802,31	21.430.802,31
Zeytin ve Zeytinyağı	1	S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SAT. KOOP. BİRLİĞİ MARMARABİRLİK	23.670.715,94	23.726.032,08
Zeytin ve Zeytinyağı	2	BUNGE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	6.383.250,79	27.478.338,71
Zeytin ve Zeytinyağı	3	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	4.845.142,92	72.652.444,77

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

**2020 YILI
TÜRKİYE'NİN
İLK 1000
İHRACATÇI
FİRMAŞI
(ALFABETİK)**

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
695	108	29.563.916,88	3M SANAYİ VE TİC. A.Ş.
602	12	33.950.254,01	ABALIOĞLU LEZİTA GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
242	15	73.013.694,48	ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
156	12	105.652.144,20	ABB POWER GRİDS TURKEY ELEKTRİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
351	34	51.271.082,68	ABDİ İBRAHİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
129	4	122.981.706,51	ACACIA MADEN İŞLETMELERİ A.Ş.
739	57	28.364.211,04	ACARSAN MAKARNA UN GIDA İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
608	8	33.443.872,24	ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
367	6	49.909.117,16	ADALYA TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
984	47	21.792.970,18	ADAM DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
344	30	52.001.151,63	ADM BESİN VE TARIM ANONİM ŞİRKETİ
273	27	64.320.643,96	ADOPEN PLASTİK VE İNŞ. SAN. A.Ş.
645	8	31.554.562,52	AEP ANADOLU ETAP PENKON GI. TAR. ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.
548	51	36.328.420,72	AGİR GLOBAL DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
235	4	75.933.545,43	AGROMEY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
149	4	109.067.480,28	AGT DIŞ TİCARET A.Ş.
204	7	85.089.327,79	AHLATÇI KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
926	24	23.219.443,30	AHŞAP ÜRÜN SAN. A.Ş.
896	63	23.875.625,17	AK NIŞASTA SAN. VE TİC. A.Ş.
867	69	24.575.112,44	AKANLAR ÇİKOLATA İÇECEK GIDA SANAYİ VE NAKLIYAT TİC. LTD. ŞTİ.
895	119	23.887.662,49	AKARTEKS TEKS. ÜRÜNL. SAN. PAZ. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
923	67	23.276.422,89	AKCAN UN İMALATI SAN. VE TİC. A.Ş.
123	5	126.556.871,18	AKÇANSA ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.
320	67	54.932.119,00	AKD DÖKÜM TİCARET A.Ş.
492	31	39.661.973,14	AKDAŞ DÖKÜM SAN. VE TİC. A.Ş.
166	10	101.506.869,41	AKDENİZ CHEMSON KİMYASAL ÜRÜNLER PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
463	14	42.080.275,22	AKGÜN SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.
596	44	34.290.547,50	AKHAN UN FABRİKASI TARIM ÜRÜN. GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
115	3	135.169.401,83	AKINAL SENTETİK TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
742	60	28.235.911,89	AKKATOĞLU DEMİR ÇELİK SAN. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
256	23	69.361.593,73	AKKİM YAPI KİMYASALLARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
750	97	27.984.134,72	AKKUŞ TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.
336	43	53.112.910,52	AKMARMARA NAKLİYE İNŞAAT OTOM. MOBİLYA ELEKT.TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
560	21	35.569.712,60	AKPA ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
41	1	308.387.748,05	AK-PA TEKSTİL İHRACAT PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ
410	28	46.684.440,61	AKSA JENERATOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
749	13	28.039.742,35	AKSUN TARIMSAL ÜRN. İTH. İHR. SAN. TİC. A.Ş.
746	143	28.137.389,95	AKTEK GİY. SAN. VE TİC. A.Ş.
480	53	40.886.471,70	AKWEL GEBZE TURKEY OTOMOTİV SAN. LTD. ŞTİ.
442	19	43.510.125,58	AKYEM ADANA YEM YAĞ BİODİZEL TAR. VE SAN. TİC. A.Ş.
714	18	28.824.614,81	ALABANDA MADENCİLİK DIŞ TİC. A.Ş.
636	13	32.039.993,16	ALAPALA DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
732	10	28.491.627,54	ALARA TARIM ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.
830	34	25.497.566,10	ALBOND ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
324	36	54.221.872,14	ALD DIŞ TİCARET A.Ş.
968	71	22.220.985,00	ALEMDAR UN NAKLİYE TARIM İNŞAAT PETROL SAN. TİC. A.Ş.
379	7	48.664.094,86	ALLIANCE ONE TÜTÜN A.Ş.
244	31	72.515.130,29	ALMES İÇ VE DIŞ TİC. NAK. A.Ş.
122	6	126.747.389,00	ALP HAVACILIK SAN. TİC. A.Ş.
951	99	22.589.374,93	ALP-ATEŞ GÜBRE A.Ş.
330	37	53.612.408,06	ALPER İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
202	18	85.338.830,83	ALPİN TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
205	6	85.027.487,87	ALTEK DÖKÜM HADDE MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
223	5	79.794.381,66	ALTERNATİVE TAŞIMACILIK A.Ş.
231	14	77.653.161,94	ALTINMARKA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
63	1	204.300.491,36	ALTUNKAYA İNŞ. NAK. GIDA TİC. A.Ş.
809	141	25.953.391,05	ALTUNSOY ULUSLARARASI NAK. İNŞ. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.
498	51	39.255.884,44	AMCOR FLEXIBLES İSTANBUL AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
495	4	39.397.765,30	ANADOLU ETAP DIŞ TİC. A.Ş.
342	37	52.389.524,96	ANADOLU ISUZU OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
677	9	30.448.765,58	ANAFRUIT GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
352	7	51.212.343,70	ANATOLIA TARIM ÜRÜNLERİ SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
511	37	38.692.164,00	ANI İÇ VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
503	15	38.882.288,31	ANKUTSAN ANTALYA KUTU SAN. OLUKLU MUK. KAĞ. TİC. A.Ş.
436	50	44.125.694,47	APS GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
490	46	39.711.242,60	ARBEL BAKLIYAT HUBUBAT SAN. TİC. A.Ş.
574	52	35.240.481,37	ARCELORMİTTAL RZK ÇELİK SERVİS MERKEZİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
6	2	1.818.406.404,33	ARÇELİK A.Ş.
555	52	35.845.159,68	ARFESAN ARKAN FREN ELEMANLARI SAN. TİC. A.Ş.
455	22	42.804.923,16	ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
655	50	31.234.116,29	ARMADA GIDA TİC. SAN. A.Ş.
116	4	135.132.707,69	ARPAS İHRACAT İTHALAT VE PAZARLAMA A.Ş.
517	14	38.138.911,71	ARSLAN ALUMİNYUM ANONİM ŞİRKETİ
195	6	86.648.541,53	ARSLANTÜRK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. İHR. VE İTH. A.Ş.
631	14	32.177.979,10	ART DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
704	16	29.315.662,32	AS ÇELİK DÖKÜM İŞLEME SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
1000	17	21.430.802,31	AS STAR TARIM ÜRÜNLERİ NAKLİYAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.
52	4	244.474.345,63	ASAŞ ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
618	85	32.934.073,70	ASAŞ AMBALAJ BASKI SAN. TİC. A.Ş.
658	69	31.152.543,43	ASD LAMİNAT ANONİM ŞİRKETİ
159	9	104.066.519,41	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
279	35	63.145.643,75	ASIL ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.
992	86	21.562.592,17	ASLANKAYA İNŞ. VE TİC. LTD. ŞTİ.
656	43	31.199.292,11	ASLAR PRES DÖKÜM SANAYİ TİCARET A.Ş.
543	17	36.615.793,56	ASTAŞ ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
361	41	50.290.320,70	ASTER GLOBAL PAZ. VE DIŞ TİC. A.Ş.
514	35	38.579.227,30	ASTOR TRANSFORMATÖR ENERJİ TURİZM İNŞAAT VE PETROL SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
126	22	124.357.939,01	ATAKAŞ ÇELİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
341	46	52.420.819,87	ATLAS PORT DIŞ TİC. TURZ. TAŞM. LTD. ŞTİ.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
185	15	91.884.117,22	ATOM KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
94	26	157.227.288,69	AUTOLİV CANKOR OTO. EMNİYET SİS SAN. VE TİC. A.Ş.
274	20	64.178.144,41	AVES ENERJİ YAĞ GIDA SAN. A.Ş.
319	10	55.244.408,14	AYCAN ENTEGRE GIDA A.Ş.
135	1	119.528.499,21	AYDIN KURUYEMIŞ SANAYİ VE TİC. A.Ş.
323	13	54.386.119,83	AYDIN TEKSTİL TİC. VE PAZ. A.Ş.
887	49	23.981.605,13	AYDIN YAZILIM VE ELEKTRONİK SAN. A.Ş.
432	59	44.274.097,89	AYDINLI HAZIR GIYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
836	112	25.297.703,99	AYGAZ A.Ş.
353	40	51.004.988,09	AY-TİM TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
533	18	37.195.693,01	AYVAZ SİNAİ ÜRÜNLER TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
299	6	58.634.488,22	BADE DIŞ TİC. A.Ş.
800	13	26.221.636,63	BAHTİYAR AV MALZEMELERİ PAZARLAMA İNŞAAT TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
246	21	72.098.484,01	BALIKESİR ELEKTRO MEKANİK SAN. TESİSLERİ A.Ş.
86	3	163.933.203,10	BALSU GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
316	7	55.871.731,11	BALTA ORIENT TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
208	3	84.209.784,22	BANVİT BANDIRMA VİTAMİNLİ YEM SAN. A.Ş.
725	33	28.668.719,28	BASAL TEKNİK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
437	42	44.069.487,02	BASF TÜRK KİMYA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
32	2	389.100.084,09	BAŞAK METAL TİC. VE SAN. A.Ş.
234	16	76.123.200,52	BAŞHAN TARIMSAL ÜRN. PAZ. SAN. DIŞ TİC. A.Ş.
110	18	139.639.964,16	BAŞTUĞ METALURJİ SANAYİ A.Ş.
325	10	54.179.894,71	BATI ÇİM BATI ANADOLU ÇİMENTO SAN. A.Ş.
804	114	26.084.845,28	BAY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
158	14	105.079.076,44	BAYKAN DENİM KONFEKSİYON A.Ş.
254	23	69.801.758,37	BAYKAN DIŞ TİC. A.Ş.
78	4	172.060.712,70	BAYKAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
868	48	24.571.849,33	BAYLAN ÖLÇÜ ALETLERİ SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
875	82	24.363.558,40	BEKAERT İZMİT ÇELİK KORD SAN. VE TİC. A.Ş.
764	62	27.221.641,01	BEKAERT KARTEPE ÇELİK KORD SAN. VE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
661	18	31.059.223,62	BELENCO DIŞ TİCARET A.Ş.
554	53	35.968.312,88	BELTAN VIBRACOUSTIC TİTREŞİM ELEMANL. SAN. VE TİC. A.Ş.
913	43	23.478.607,93	BERTEKS PAZARLAMA A.Ş.
744	96	28.206.171,88	BEST SELLER TEKS. SAN. İTH. İHR. DIŞ. TİC. LTD. ŞTİ.
440	33	43.624.436,32	BEŞLER MAKARNA UN İRMİK GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
384	45	48.255.671,93	BEYÇELİK GESTAMP OTOMOTİV SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
343	71	52.021.445,32	BEYÇELİK GESTAMP ŞASİ OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.
227	20	78.361.820,06	BEYPA DIŞ TİC. VE TEKS. SAN. A.Ş.
859	77	24.773.575,32	BIG BRANDS DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
829	23	25.497.567,77	BİLFER MADENCİLİK VE İHR. A.Ş.
598	23	34.218.628,63	BİMED TEKNİK ALETLER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
420	38	45.520.490,64	BİLİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
902	120	23.784.300,99	BİLSAR DIŞ TİCARET A.Ş.
38	5	326.569.139,12	BİRGİ BİRLEŞİK GİYİM İHR. DIŞ TİC. A.Ş.
820	67	25.725.306,34	BMS BİRLEŞİK METAL SAN. VE TİC. A.Ş.
963	23	22.338.584,80	BOĞAZIÇI HEDİYELİK EŞYA VE EL SANATLARI SAN. VE TİC. A.Ş.
69	11	187.114.082,15	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
404	30	46.917.230,38	BORSAN KABLO ELEKTRİK AYDINLATMA İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
670	57	30.733.544,06	BORUSAN İSTİKBAL TİCARET TÜRK A.Ş.
108	19	140.354.696,88	BORUSAN MANNESMANN BORU SAN. VE TİC. A.Ş.
55	3	236.493.589,08	BOSCH REXROTH OTOMASYON SAN. VE TİC. A.Ş.
13	7	847.482.779,02	BOSCH SAN. VE TİC. A.Ş.
39	1	318.026.770,07	BOSCH TERMOTEKNİK ISITMA VE KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.
346	37	51.817.685,68	BOSKAY METAL SAN. VE TİCARET LTD. ŞTİ.
623	25	32.530.226,94	BOSSA TİCARET VE SANAYİ İŞLETMELERİ TİC. A.Ş.
419	17	45.544.763,96	BOSSAN TEKS. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
557	107	35.718.193,90	BOSTANCI KUYM. NAK. İNŞ. PET. GID. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
178	12	93.804.457,40	BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş.
701	81	29.461.624,13	BOYÇELİK METAL SAN. TİC. A.Ş.
180	6	93.577.246,35	BOYTEKS TEKS. SAN. TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
65	1	195.870.300,63	BRITISH AMERICAN TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
58	12	225.394.725,14	BRİSA BRIDGESTONE SABANCI LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
14	3	812.022.141,91	BSH EV ALETLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
760	2	27.478.338,71	BUNGE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
893	20	23.893.015,07	BUPİLİÇ ENTEGRE GIDA SAN. TİC. A.Ş.
918	133	23.397.465,43	BURSALI DIŞ TİCARET A.Ş.
275	25	63.778.218,47	BVB TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
807	53	25.998.984,35	BY ANKA TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.
217	27	80.991.349,33	CAG ÇELİK DEMİR VE ÇELİK ENDÜSTRİ ANONİM ŞİRKETİ
936	26	22.984.835,61	CANADA GREEN GATE KOZ. ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.
504	38	38.882.271,47	CANAN İPLİKÇİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
47	7	272.041.966,33	CANDY HOOVER EUROSIA EV GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
637	25	32.029.989,89	CANSAN ALUMİNYUM PROFİL SAN. VE TİC. A.Ş.
493	38	39.576.330,40	CCC DIŞ TİC. A.Ş.
539	26	36.800.614,50	CEHA BÜRO MOBİLYALARI A.Ş.
679	80	30.397.922,62	CELLION TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
240	6	74.144.827,32	CEMRE MARİN ENDÜSTRİ A.Ş.
914	12	23.461.785,79	CEMRE MÜH. GEMİ-İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
497	49	39.329.830,48	CEMTAŞ ÇELİK MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
394	68	47.580.829,19	CENGİZ MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
398	56	47.345.216,64	CESUR AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
792	20	26.429.121,75	CEYLAN GRUP METAL OKİ. ÜR. MA. HU. İT. İH. SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.
466	45	41.850.003,17	CFN KİMYA SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
418	41	45.739.169,14	CHASSIS BRAKES INTERNATIONAL OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
20	3	589.124.857,37	CİNER İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
921	15	23.328.022,87	CİRRAV GIDA SANAYİ İNŞAAT DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
940	113	22.898.326,28	CLARIANT (TÜRKİYE) BOYA KİMYEVİ MADDELER VE MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
371	25	49.554.900,52	CMK KABLO ELEKTRİK SAN. İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
144	24	112.283.510,32	CMS JANT VE MAKİNA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
734	54	28.404.393,30	CONFETTİ HALI SANAYİ A.Ş.
464	44	41.929.871,12	CONTITECH LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
538	14	36.830.698,66	COPA ISI SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
545	50	36.474.275,50	CORBUS METAL İC VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
390	39	47.855.520,28	CO-RE-NA ECZA DEPOSU DIŞ. TİC. A.Ş.
395	26	47.558.855,00	CORNING OPTİK İLETİŞİM SAN. LTD. ŞTİ.
994	92	21.549.342,39	COŞKUNÖZ DIŞ TİCARET A.Ş.
448	43	43.169.199,82	CRONIMET TURKEY METAL TİC. A.Ş.
140	12	115.011.072,81	CROSS TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
858	24	24.784.941,39	CVK MİNERAL MADENCİLİK NAKLİYECİLİK İNŞAAT TAAHHÜT VE SAN. TİC. A.Ş.
632	74	32.172.734,79	ÇAK TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
591	22	34.418.916,03	ÇALIK DENİM TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.
959	30	22.378.203,08	ÇANAKCILAR SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.
212	7	83.081.176,50	ÇAYELİ BAKIR İŞLETMELERİ A.Ş.
853	70	24.855.288,11	ÇELİK HALAT VE TEL SAN. A.Ş.
501	87	38.953.592,90	ÇELİKEL ALÜMİNYUM DÖKÜM İMALAT SAN. VE TİC. A.Ş.
	1	8.230.674,71	ÇİÇEKÇİLER BİRLİĞİ DIŞ TİC. A.Ş.
117	4	133.575.155,29	ÇİMSA ÇİMENTO SAN. TİC. A.Ş.
559	53	35.661.577,05	ÇİMTAŞ ÇELİK İMALAT MONTAJ VE TESİSAT A.Ş.
406	11	46.789.999,65	ÇİNKOM METAL VE MAD. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
998	77	21.469.176,23	ÇOKYAŞAR TEL ÖRME VE DOK. TEL GAL. ÇİVİ SAN. A.Ş.
72	12	182.896.051,63	ÇOLAKOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.
35	6	377.450.627,18	ÇOLAKOĞLU METALURJİ A.Ş.
520	19	38.089.240,65	ÇUKUROVA İNŞAAT MAKİNALARI SAN. TİC. A.Ş.
90	2	160.336.426,22	DAIKIN ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.
405	12	46.796.731,38	DALGAKIRAN KOMPRESÖR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
519	93	38.115.602,51	DANIŞ GIYİM DIŞ TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
673	78	30.585.887,87	DEBATEKS TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
976	27	21.966.700,85	DEDEMAN MADENCİLİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.
161	16	102.441.848,27	DEFACTO PERAKENDE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
607	17	33.554.304,71	DEMİR MAD. ÇİM. HAZ. BET. İNŞ. NAK. SAN. TİC. A.Ş.
837	27	25.256.306,74	DEMİREKS YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
788	83	26.568.653,74	DEMKA PLASTİK ZUCCACİYE TİCARET LTD. ŞTİ.
588	12	34.597.868,34	DERYA SİLAH SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
522	52	37.929.675,70	DEVA HOLDİNG A.Ş.
100	11	150.851.726,68	DGS DIŞ TİCARET A.Ş.
452	58	42.935.140,81	DİKKAN DIŞ TİCARET A.Ş.
18	3	661.206.798,61	DİLER DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
900	52	23.808.958,97	DİNA VANELİ TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
595	85	34.328.225,38	DİNİZ ADIENT OTO DONANIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
971	26	22.058.098,19	DİRİNLER DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
778	37	26.963.436,42	DOĞAN TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ
643	15	31.621.123,11	DOKUPA PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
332	28	53.544.383,83	DORUK UN SAN. A.Ş.
774	36	27.034.153,89	DORUKLAR ÖRME KUMAŞ TEKS. TİC. SAN. A.Ş.
612	70	33.301.830,55	DOSSODOSSİ TEKS. SAN. TURZ. VE ORG. A.Ş.
125	2	126.328.099,80	DOST KARDEŞLER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
269	9	65.230.970,75	DOWAKSA İLERİ KOMPOZİT MALZ. SAN. LTD. ŞTİ.
311	2	56.845.687,71	DÖHLER GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
107	25	142.551.636,24	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
616	140	32.976.695,46	DSD DERİ SANAYİCİLERİ DIŞ TİC. A.Ş.
92	9	158.719.919,41	DTS DENİZLİ TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.
97	4	153.975.386,53	DURAK FINDIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
909	23	23.584.176,32	DURKAR DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
215	29	81.092.709,34	DURMAZ İHRACAT VE İTHALAT DEMİR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
241	7	73.392.746,85	DURMAZLAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
407	32	46.746.538,03	DURUM GIDA SAN.TİC.A.Ş.
305	25	57.818.818,85	DÜNYA-93 DIŞ TİC. A.Ş.
515	34	38.480.298,71	E.G.O. ELEKTRİKLİ ALETLER SANAYİ A.Ş.
334	38	53.461.537,94	EDA DIŞ TİC. VE TEKS. PAZ. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
521	63	37.995.298,59	EDT HAZIR GIYİM PAZARLAMA VE İTH. İHR. LTD. ŞTİ.
457	55	42.541.232,38	EFES TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
783	72	26.776.315,63	EGE ENDÜSTRİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
834	105	25.347.583,78	EGE PROFİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
460	13	42.196.768,20	EGE SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.
825	84	25.570.431,57	EGGER DEKOR ANONİM ŞİRKETİ
298	28	58.636.284,27	EGGER ORMAN ÜRÜNLERİ A.Ş.
378	4	48.716.326,99	EKİN GIDA DIŞ TİCARET VE TAŞIMACILIK LİMİTED ŞİRKETİ
21	1	584.808.020,39	EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.
870	116	24.493.039,11	EKSPRES TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
768	60	27.168.009,08	EKSUN GIDA TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.
553	51	36.075.948,08	EKU FREN VE DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
844	139	25.159.153,24	EL SALİHİN KONF. SAN. VE DIŞ TİC LTD. ŞTİ
593	36	34.372.205,80	ELECTRICFIL ÜNİFİL OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
148	9	109.749.864,73	ELEKS DIŞ TİCARET A.Ş.
990	144	21.671.619,63	ELERMEN TEKSTİL DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
634	16	32.102.787,83	ELİT İST. ALTIN VE GÜMÜŞ SAN. TİC. LTD. ŞTİ
471	35	41.673.142,46	ELİTA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
546	10	36.470.160,42	ELKON BETON MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
996	56	21.500.509,07	ELSAN ELEKTRİK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
797	45	26.262.104,23	ELTAŞ TRANSFORMATÖR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
885	121	24.029.981,00	ELYAF GRUP TEKS. SAN. VE PAZ. A.Ş.
786	20	26.682.296,47	EMPERA HALI SANAYİ VE TİC. A.Ş.
462	49	42.081.318,29	ENDEKS KİMYA SAN. VE TİC. A.Ş.
267	24	66.169.834,94	ENPAY ENDÜSTRİYEL PAZARLAMA VE YATIRIM A.Ş.
592	69	34.415.424,18	ERAK GIYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
615	8	33.001.882,39	ERBAK-ULUDAĞ PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM A.Ş.
713	45	28.837.159,49	ERBAY ALUMİNYUM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
718	59	28.761.390,12	ERBOSAN ERCİYAS BORU SANAYİ TİCARET A.Ş.
358	40	50.512.930,83	ERDEMİR ÇELİK SERVİS MERKEZİ SAN. VE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
45	1	278.767.281,09	ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.
567	18	35.445.204,71	ERDOĞANLAR ALÜMİNYUM SAN.VE TİC.A.Ş.
43	8	285.668.410,51	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI TİC. A.Ş.
313	26	56.632.106,90	ERİŞLER GIDA SANAYİ VE TİC. A.Ş.
776	81	26.989.667,46	ERKUL KOZMETİK SAN. VE TİC. A.Ş.
499	55	39.181.654,99	ERKUNT SANAYİ A.Ş.
366	9	49.953.576,97	ERMAKSAN MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
236	31	75.449.489,39	EROL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ
220	26	80.560.093,34	ERPA HAZIR GIYİM İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
660	38	31.072.040,33	ERSE KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
582	9	34.820.676,30	ERTÜRK ÜZÜM VE TARIM ÜRÜNLERİ İŞLETMELERİ İTHALAT İHRACAT TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
699	64	29.486.529,91	ESAN AKÜMÜLATÖR VE MALZEMELERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
544	56	36.547.396,26	ESKAPET AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
647	19	31.461.329,21	ESSEL SELÜLOZ VE KAĞIT SAN. VE TİC. A.Ş.
881	24	24.251.061,39	ESTAŞ KAM MİLİ İML. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
821	106	25.707.219,95	ESVAP ÖRME DIŞ TİC.VE SAN. LTD. ŞTİ.
973	53	22.015.977,58	ETABİR BİRTAŞ KABLO SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
46	8	276.443.778,02	ETİ BAKIR ANONİM ŞİRKETİ
317	10	55.472.820,81	ETİ ELEKTROMETALURJİ A.Ş.
22	3	584.358.571,14	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GEN. MÜD.
292	30	60.051.551,80	ETİK DIŞ TİC. VE PAZ. A.Ş.
348	111	51.540.368,13	ETSUN DIŞ TİC. A.Ş.
433	3	44.230.386,27	EURO İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
259	43	68.676.970,83	EUROPEN DIŞ TİC. A.Ş.
458	44	42.261.885,38	EVAS EV ALETLERİ ANONİM ŞİRKETİ
781	105	26.802.460,38	FARBE PAZARLAMA VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
779	19	26.938.556,04	FARİS MERMER İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
61	13	207.861.472,96	FEDERAL MOGUL DIŞ TİC. A.Ş.
27	1	461.374.872,79	FERRERO FINDIK İTHALAT İHRACAT VE TİCARET A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
594	45	34.356.696,15	FERRERO TÜRKİYE ÇİKOLATA VE TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
782	79	26.785.155,40	FERRO DÖKÜM SANAYİ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
403	11	46.964.273,81	FİLOTEKS İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
290	18	60.706.069,57	FİLPA AMBALAJ VE DIŞ TİC. A.Ş.
986	135	21.755.451,77	FİNTEKS TEKS. VE HALI SAN. LTD. ŞTİ
880	25	24.288.031,54	FİRST MİNING MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
413	15	46.547.403,83	FİSTAŞ DIŞ TİC. PAZ. SAN. VE TİC. A.Ş.
674	27	30.555.208,23	FLAMENT SENTETİK A.Ş.
810	2	25.944.331,01	FLO MAĞAZACILIK VE PAZARLAMA A.Ş.
247	8	72.095.228,31	FNSS DIŞ TİCARET A.Ş.
1	1	4.897.527.388,22	FORD OTOMOTİV SAN. A.Ş.
160	15	103.831.724,37	FORE ULUSLARARASI PAZ. VE TİC. A.Ş.
757	17	27.543.652,24	FORM SÜNGER VE YATAK SAN. TİC. A.Ş.
784	28	26.739.776,47	FORMÜL PLASTİK VE METAL SAN. A.Ş.
528	107	37.514.270,20	FRIMPEKS KİMYA VE ETİKET SAN. TİC. A.Ş.
219	35	80.939.416,79	GAMATEKS TEKS. SAN. VE TİC. A.Ş.
824	85	25.604.789,74	GEDİK KAYNAK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
434	49	44.223.496,25	GELİŞİM TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
833	35	25.376.045,87	GEMCİLER GÜVEN METAL SAN. TİC. A.Ş.
381	35	48.388.097,65	GENSENTA İLAÇ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
285	62	61.635.910,64	GENTAŞ İÇ VE DIŞ TİC. NAK. TAŞ. LTD. ŞTİ.
898	62	23.861.554,62	GERSAN ELEKTRİK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
408	81	46.719.056,19	GES TEKSTİL DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.
888	47	23.974.056,28	GESBEY ENERJİ TÜRBİNİ KULE ÜRETİMİ SAN. VE TİC. A.Ş.
303	9	57.956.876,59	GESSART ALTIN PAZARLAMA VE DAĞITIM A.Ş.
796	20	26.318.909,92	GİMAS GİRGİN DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
400	54	47.233.831,73	GLOBAL SOURCING DIŞ TİC. A.Ş.
891	126	23.917.991,08	GOLDSTAR İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
71	14	183.534.793,65	GOODYEAR LASTİKLERİ TİC. A.Ş.
735	66	28.390.744,04	GÖK YAPI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
430	5	44.294.197,53	GÖKNUR GIDA MADDELERİ ENERJİ İMALAT İTH. İHR. TİC. VE SAN. A.Ş.
669	21	30.772.805,41	GÖLTAŞ GÖLLER BÖLGESİ ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
189	11	90.168.855,07	GÖYMEN GIDA A.Ş.
451	13	43.011.996,75	GRAND DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
478	15	41.052.175,61	GRANİSER İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
188	17	90.184.015,81	GREİF FPS TURKEY AMBALAJ. SAN. VE TİC. A.Ş.
703	87	29.326.443,45	GÜLEKS TEKS. TİC. SAN. LTD. ŞTİ
931	75	23.127.004,83	GÜLERMAK ÇELİK KONSTRÜKSİYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
347	10	51.694.341,21	GÜLPA PAZARLAMA VE DIŞ TİC. A.Ş.
113	5	136.013.069,92	GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
105	2	144.435.642,47	GÜMÜŞDOĞA SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM İHRACAT VE İTHALAT ANONİM ŞİRKETİ
483	46	40.651.043,99	GÜNEY ÇELİK HASIR VE DEMİR MAM SAN. TİC. A.Ş.
397	12	47.470.106,87	GÜRSOY TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
11	1	1.041.201.129,63	HABAŞ SİNİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.
920	66	23.372.133,47	HACIŞAKİROĞULLARI GIDA TAR. İNŞAAT NAK. PET. SAN. VE TİC. A.Ş.
813	82	25.858.058,76	HALAVET GID. SAN. VE TİC. A.Ş.
787	15	26.609.551,18	HALİLOĞLU DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
581	54	34.867.895,73	HASCALIK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
874	23	24.374.490,45	HASPAR ASANSÖR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
415	8	46.207.237,09	HASTAVUK GIDA TARIM HAYVANCIL. SAN. VE TİC. A.Ş.
937	73	22.968.703,24	HATBORU SAN. VE TİC. A.Ş.
882	11	24.175.000,00	HAT-SAN GEMİ İNŞAA BAKIM ONARIM DENİZ NAKLİYAT SAN. TİC. A.Ş.
48	1	269.147.548,61	HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
823	77	25.614.100,12	HEKİMOĞLU DÖKÜM SANAYİ NAKLİYAT VE TİCARET A.Ş.
142	8	113.518.386,10	HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
579	14	34.998.770,04	HEMERA KUYUMCULUK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
795	16	26.322.638,77	HEPER METAL DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
852	25	24.899.104,50	HERİŞ SERAMİK VE TURİZM SANAYİ A.Ş.
181	17	92.929.153,50	HES HACILAR ELEKTRİK SAN. TİC. A.Ş.
214	5	81.308.895,59	HİDROMEK HİDROLİK VE MEKANİK İML. SAN. VE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
850	21	24.967.712,81	HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
146	22	110.980.472,44	HONDA TÜRKİYE A.Ş.
908	123	23.600.623,20	HTL FASHION HAZIR GIYİM SAN. TİC. A.Ş.
622	55	32.593.350,62	HURSAN PASLANMAZ ÇELİK GERİ DÖNÜŞÜM TESİSL. TİC. SAN. A.Ş.
740	100	28.338.428,40	HÜRSAN HAVLU ÜRETİM SAN. VE TİC. A.Ş.
597	65	34.278.082,56	IFF TURKEY AROMA VE ESANS ÜRÜN, SATIŞ TİC. A.Ş.
641	16	31.663.976,82	ILKNAK SU UR. SAN. VE TİC. A.Ş.
841	86	25.207.054,85	ISOPOL KİMYA A.Ş.
444	42	43.327.091,50	IŞIK ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.
506	48	38.835.850,81	IŞIK PLASTİK SANAYİ VE DIŞ TİCARET PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ
916	104	23.427.070,39	IŞILPLAST PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
910	96	23.575.768,77	İBA KİMYA SAN. TİC. A.Ş.
523	65	37.736.767,77	İBİŞLER TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
15	2	802.543.678,76	İÇDAŞ ÇELİK ENERJİ TERSANE VE ULASIM SANAYİ A.Ş.
584	51	34.790.172,39	İLAY DIŞ TİC. A.Ş.
118	13	133.394.316,29	İLERİ GIYİM SAN VE DIŞ TİC. A.Ş.
741	12	28.309.433,41	İLSA DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
759	87	27.518.752,44	İMT SERA OTOMASYON ELEK. TAR. ÜRN. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
225	28	78.847.266,93	İNCİ GS YUASA AKÜ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
624	17	32.445.414,87	İNER ABRASİV SAN. VE TİC. A.Ş.
712	29	28.842.049,30	İNERVO DIŞ TİCARET VE MÜMESSİLLİK LİMİTED ŞİRKETİ
662	28	31.017.904,12	İPEK İDROFİL PAMUK SAN. VE TİC. A.Ş.
561	33	35.552.607,82	İSFA METAL TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
31	7	390.439.659,04	İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.
769	35	27.119.297,30	İSKUR İPLİK KUMAŞ MENS. TİC. SAN. A.Ş.
599	23	34.072.322,14	İSKUR MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
12	1	903.672.007,07	İSTANBUL ALTIN RAFİNERİSİ ANONİM ŞİRKETİ
928	68	23.185.749,60	İSTANBUL DOSU MAYA LTD. ŞTİ.
53	2	242.356.635,53	İSTANBUL GIDA DIŞ TİC. A.Ş.
802	32	26.180.465,31	İSTİKAMET DÖKÜM ANONİM ŞİRKETİ

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
428	52	44.955.704,24	İŞBİR SENTETİK DOKUMA SAN. A.Ş.
141	25	114.918.389,08	İZMİR DEMİR ÇELİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
277	33	63.390.780,46	JANTSA JANT SANAYİ VE TİC. A.Ş.
333	58	53.532.309,41	JOTUN BOYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
89	2	161.531.392,73	JTI TÜTÜN ÜRÜNLERİ SANAYİ A.Ş.
289	8	61.061.735,57	K.F.C. GIDA TEKSTİL SANAYİ İTHALAT İHRACAT YATIRIM ANONİM ŞİRKETİ
171	8	96.751.388,07	KADOOĞLU YAĞ SAN. VE TİC. A.Ş.
767	27	27.174.994,37	KALDE KLİMA PAZARLAMA VE TAAH. A.Ş.
894	94	23.889.356,44	KALE KAYIŞLARI SANAYİ DIŞ TİCARET A.Ş.
651	24	31.328.390,14	KALE KİLİT VE KALIP SAN. A.Ş.
664	71	30.891.058,62	KALİBRE BORU SAN. VE TİC. A.Ş.
710	74	28.914.183,04	KANCA EL AL. DÖVME ÇELİK VE MAK. SAN. A.Ş.
338	12	52.643.052,59	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
772	19	27.062.135,64	KAPLANSER HALI GIDA VE TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
114	20	135.548.816,65	KAPTAN DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE TİCARET A.Ş.
59	9	217.161.585,87	KAPTAN METAL DIŞ TİCARET VE NAKLİYAT A.Ş.
525	15	37.665.509,70	KAR MAGNEZYUM METAL PAZ.VE DIŞ TİC.A.Ş.
389	82	47.882.216,37	KARANFİL GROUP DIŞ TİCARET VE ULUSLARARASI TAŞIMACILIK LTD. ŞTİ.
109	17	139.854.389,84	KARDEMİR DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
828	68	25.520.599,34	KAR-EL DEMİR TEL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
941	81	22.892.493,26	KARSAN İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
253	29	69.963.939,39	KARSAN OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
145	3	110.997.502,47	KARTAL HALI TEKSTİL SAN.VE TİC A.Ş.
966	23	22.253.405,69	KARTONSAN KARTON SAN. TİC. A.Ş.
935	25	22.994.509,41	KARYER ISI TRANSFER SAN.VE TİC. A.Ş.
443	17	43.342.871,30	KASAR VE DUAL TEKS. SAN. A.Ş.
98	3	153.548.399,37	KASTAMONU ENTEGRE AĞAÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
524	83	37.685.963,73	KATMERCİLER ARAÇ ÜSTÜ EKİPMAN SAN. VE TİC. A.Ş.
485	13	40.302.103,90	KAYALAR BAKIR ALAŞIMLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
600	69	34.050.059,37	KAYSERİ METAL CENTER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
412	7	46.641.294,92	KEMAL BALIKÇILIK İHRACAT LİMİTED ŞİRKETİ
790	62	26.545.400,48	KENT BORİNGER DIŞ TİC. LTD. ŞTİ
262	24	67.216.999,51	KENT GIDA MAD. SAN. VE TİC. A.Ş.
956	46	22.439.249,64	KENT İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
906	14	23.625.320,94	KIRLIOĞLU TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
474	26	41.457.415,42	KIRPART OTOMOTİV PARÇALARI SAN. VE TİC. A.Ş.
642	75	31.635.712,29	KIVANÇ TEKS. KONF. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
980	46	21.906.242,73	KIVANÇ TEKSTİL SAN. TİC. A.Ş.
5	1	1.963.810.713,69	KİBAR DIŞ TİCARET A.Ş.
753	98	27.848.622,57	KİMO TEKS. KONF. SAN. VE TİC. A.Ş.
639	67	31.756.700,82	KİMTEKS POLİÜRETAN SAN. VE TİC. A.Ş.
446	14	43.270.977,54	KİNAN DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
964	45	22.323.536,95	KİPARİS TEKSTİL İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
112	9	139.138.010,04	KİPAŞ PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.
64	1	199.312.960,36	KLC GIDA ÜRÜNLERİ İTH. İHR. VE TİC. A.Ş.
280	11	62.623.180,13	KLİMASAN KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.
101	16	149.487.900,42	KOCAER HADDECİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
508	48	38.814.620,40	KOLSAN İTHALAT İHRACAT VE PAZARLAMA LİMİTED ŞİRKETİ
748	69	28.060.646,38	KOLUMAN OTOMOTİV ENDÜSTRİ A.Ş.
808	13	25.995.976,27	KONFRUT GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
857	24	24.785.473,45	KONVEYOR BEYAZ EŞYA VE OTOMOTİV YAN SAN. TİC. A.Ş.
174	10	95.267.158,19	KONYA ŞEKER SAN. TİC. A.Ş.
762	18	27.324.347,57	KOPTUR BALIKÇILIK GIDA SANAYİ NAKLİYAT VE TİC. LTD. ŞTİ.
606	13	33.842.116,64	KOPUZMAR SU ÜRÜNLERİ SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
81	2	167.575.853,12	KORDSA TEKNİK TEKSTİL A.Ş.
780	30	26.933.706,29	KOREL ELEKTRİK SAN. VE TİC. A.Ş.
196	24	86.620.734,40	KOROZO DIŞ TİC. A.Ş.
831	89	25.466.760,32	KOZMO KİMYA SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
150	9	109.061.697,95	KÖKSAN PET VE PLASTİK AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
915	42	23.442.009,22	KÖRFEZ DÖKÜM SANAYİ VE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
907	72	23.607.552,90	KROMAN ÇELİK SANAYİİ A.Ş.
541	50	36.744.931,96	KRONE TRAILER INTERNATIONAL TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
693	28	29.604.399,10	KURTOĞLU BAKIR KURŞUN SANAYİ A.Ş.
456	11	42.550.328,07	KUTAS TARIM URUNLERİ DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.
245	42	72.279.310,26	KÜÇÜKÇALIK TEKSTİL SAN.VE TİC. A.Ş.
537	79	36.853.394,10	KÜÇÜKER TEKS. DIŞ TİC. AŞ.
373	22	48.978.171,56	KÜMAŞ MANYEZİT SANAYİ A.Ş.
614	15	33.007.568,28	LAZSOM SU ÜRÜNLERİ GIDA ÜRETİM PAZARLAMA SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
272	19	64.578.952,98	LESAFFRE TURQUIE MAYACILIK ÜR. TİC. A.Ş.
717	92	28.794.787,93	LİBERTİ İPLİK GİYİM TEKS. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
720	11	28.739.583,54	LİDER GIDA SANAYİ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
163	5	102.210.948,40	LİLA KAĞIT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
296	8	58.858.493,84	LİMAK ÇİMENTO SAN. VE TİC A.Ş
932	83	23.088.154,52	LİMAK YATIRIM ENERJİ ÜRETİM İŞLETME HİZ. VE İNŞ. A.Ş.
468	38	41.829.636,10	M.T REKLAM ANONİM ŞİRKETİ
321	16	54.618.887,16	MAGNESİT ANONİM ŞİRKETİ
284	64	62.049.648,08	MAKBAŞ ALÜMİNYUM PROFİL İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
25	9	498.003.617,89	MAN TRUCK&BUS SE DAR MÜKELLEF TEM. MAN. TÜRKİYE A.Ş.
617	7	32.950.970,52	MAPEKS GIDA VE SANAYİ MAMULLERİ İHRACAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
862	22	24.691.613,63	MARİNİ İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
445	57	43.326.121,43	MARSOY DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
416	12	46.026.107,16	MARZİNC DIŞ TİC. A.Ş.
812	110	25.900.647,02	MASS KONFEKSİYON TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
87	16	163.910.086,76	MAXİON İNCİ JANT SANAYİ A.Ş.
264	30	67.011.505,56	MAXİON JANTAŞ JANT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
435	13	44.211.024,32	MAYR-MELNHOF GRAPHIA İZMİR KARTON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
654	9	31.290.766,42	MED MARİNE KILAVUZLUK VE RÖMORKÖR HİZMETLERİ İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.
120	6	130.452.383,54	MEDCEM GLOBAL PAZARLAMA A.Ş.
103	5	149.170.577,48	MEGA METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
723	32	28.671.014,59	MELİKE İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
218	13	80.983.980,30	MEMİŞOĞLU TARIM ÜRN. TİC. LTD. ŞTİ.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
257	2	69.069.575,50	MENAS MERSİN ZİRAİ ÜRÜNLER İŞL. İHR. SAN. TİC. A.Ş.
93	8	158.580.359,60	MENDERES TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
542	12	36.616.836,99	MERAY KURUYEMİŞ GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
10	6	1.110.852.099,65	MERCEDES-BENZ TÜRK A.Ş.
421	12	45.515.491,89	MERİNOS HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
726	29	28.617.823,82	MES MAKİNA ELEKTRİK KİMYA SANAYİ A.Ş.
66	10	194.838.673,42	MESCİER DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
477	45	41.112.417,74	METAL MARKET DIŞ TİC ANONİM ŞİRKETİ
626	31	32.361.619,93	METAL VE YAPI SİSTEMLERİ TİCARET A.Ş.
374	22	48.957.126,81	METAL YAPI HOLDİNG A.Ş.
851	37	24.911.257,60	METALİKA MUTFAK EŞYA CAM TEKS. MET. SAN. İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
715	10	28.809.550,01	MEY İÇKİ SAN. VE TİC. A.Ş.
286	43	61.466.108,83	MİKROPOR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
251	4	70.296.606,51	MİLAT HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
260	47	68.044.860,89	MİLTEKS SPOR GİYİM TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
147	5	110.001.434,89	MİNANUR ENERJİ PETROKİMYA SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
640	17	31.692.388,54	MİORO HEDİYELİK EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.
924	86	23.241.012,17	MİTA KALIP VE DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
133	24	120.166.298,49	MİTAŞ ENDÜSTRİ SAN. TİC. A.Ş.
965	79	22.263.435,64	MİTAŞ ENERJİ VE MADENİ İNŞAAT İŞLERİ TÜRK A.Ş.
707	89	29.130.337,57	MİYA KONFEKSİYON DOKUMA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
80	15	168.889.478,70	MMK METALURJİ SAN.TİC.VE LİMAN İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
686	83	29.985.542,97	MODİUM KONFEKSİYON SAN. VE TİC. A.Ş.
500	17	39.128.772,59	MONDİ KALE NOBEL AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
310	35	57.248.090,08	MURAT TİCARET KABLO SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
106	4	143.439.349,65	MUTLU MAKARNACILIK SAN. VE TİC. A.Ş.
565	17	35.474.569,89	MYSİLO TAHİL DEPOLAMA SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
191	6	89.641.393,13	NADİR METAL RAFİNERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
173	9	96.148.710,54	NADİR YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
301	31	58.254.671,33	NAKSAN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
585	67	34.747.137,42	NARKONTEKS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
702	85	29.378.584,40	NBG ÇORAP SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
938	127	22.940.049,16	NEATREND TEKSTİL KONFEKSİYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
449	46	43.131.953,89	NEMAK İZMİR DÖKÜM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
438	51	43.919.307,54	NESAN TEKSTİL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
372	11	49.531.183,34	NG KÜTAHYA SERAMİK PORSELEN TURİZM A.Ş.
488	47	39.841.127,14	NIKEL PASLANMAZ ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
755	18	27.607.793,13	NİMEKS ORGANİK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
297	16	58.662.850,53	NİTTO BENTO BANTÇILIK SAN. VE TİC. A.Ş.
239	21	74.805.993,79	NOBEL İLAÇ SANAYİ VE TİC. A.Ş.
222	28	80.395.716,90	NOKSEL ÇELİK BORU SANAYİ A.Ş.
955	17	22.441.296,82	NOOR FINDIK SAN. VE TİC. A.Ş.
569	10	35.396.743,74	NOORDZEE SU ÜRÜN. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
349	39	51.433.295,54	NORM CİVATA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
789	84	26.545.855,33	NOVA SÜNGER VE YATAK SAN. TİC. A.Ş.
652	68	31.301.214,03	NOVARTİS SAĞLIK GIDA VE TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
99	3	153.119.361,95	NUH ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.
315	27	55.891.730,95	NUR GIDA PETR. ÜRN. ULUS. NAK. MAD TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
954	17	22.520.801,44	NUROL MAKİNA SANAYİ A.Ş.
878	60	24.305.843,25	NURSAN KABLO DONANIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
766	109	27.195.966,56	NURTEKS TEKSTİL VE MEDİKAL SAN. DIŞ TİC. A.Ş.
42	1	288.473.523,82	OBA FOOD GIDA SAN. TİC. A.Ş.
387	42	48.012.614,91	ODELO OTOMOTİV AYDINLATMA A.Ş.
817	76	25.819.119,52	OLGUN ÇELİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.
355	31	50.777.133,76	OMNİA NIŞASTA SAN. TİC. A.Ş.
933	21	23.059.954,13	ON MÜCEVHERAT SANAYİ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
815	19	25.833.827,29	ONSA RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ
278	9	63.269.644,81	ONTEX TÜKETİM ÜRÜN. SAN. VE TİC. A.Ş.
961	91	22.356.674,73	ORAU ORHAN OTOMOTİV KONTROL SİSTEMLERİ SANAYİİ A.Ş.
221	6	80.452.526,74	ORTADOĞU RULMAN SAN. TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
985	24	21.758.547,78	OSCAR HALI TEKSTİL SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.
340	4	52.513.026,55	OSMAN AKÇA TARIM ÜRÜN. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
716	70	28.798.681,31	OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
3	3	2.282.777.993,01	OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ
700	91	29.472.753,12	OZANTEKS TEKSTİL SAN.VE TİC. A.Ş.
475	58	41.134.899,28	ÖZ TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
295	33	59.116.131,92	ÖZAK TEKS. KONF. SAN. VE TİC. A.Ş.
604	25	33.851.428,88	ÖZAKAN İNŞ. İTH. İHR. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
370	5	49.637.914,07	ÖZ-EGE TÜTÜN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
635	22	32.060.253,83	ÖZER METAL SANAYİ A.Ş.
356	23	50.733.887,67	ÖZGUVEN KABLO SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
249	8	70.766.400,56	ÖZGÜN GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
207	2	84.252.888,60	ÖZGÜR TARIM ÜRÜNLERİ İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
331	38	53.547.694,11	ÖZKA LASTİK VE KAUÇUK SANAYİ TİCARET A.Ş.
194	26	86.781.709,36	ÖZKAN DEMİR ÇELİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
337	8	53.035.634,43	ÖZKAPLAN KARPET İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
629	7	32.206.201,96	ÖZLER TARIM ÜRÜNLERİ ÜRT. PAZ. SAN. TİC. A.Ş.
359	27	50.383.180,06	ÖZTİRYAKİLER MADENİ EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.
309	5	57.407.362,09	ÖZTÜRKLER TEKSTİL GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
345	38	51.879.686,01	ÖZYAŞAR TEL VE GALVANİZLEME SAN. A.Ş.
889	14	23.945.371,74	ÖZYILMAZ FINDIK TİC.VE SAN. LTD. ŞTİ.
708	27	29.089.757,11	P.M.S. METAL PROFİL ALÜMİNYUM SAN. VE TİC. A.Ş.
583	10	34.792.921,23	PAGMAT PAMUK TEKSTİL GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
409	6	46.689.419,14	PAGYSA PAMUK GIDA YERLİ ÜRN. TİC. VE SAN. A.Ş.
516	39	38.381.252,16	PAKLAR GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
628	20	32.284.902,65	PAKSEL KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
822	21	25.696.186,83	PAKTEN SAĞLIK ÜRN. SAN. TİC. A.Ş.
663	51	30.957.977,69	PAM YAĞ GIDA VE KİMYA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
155	14	106.094.205,11	PAMUKKALE KABLO SAN. TİC. A.Ş.
644	23	31.606.715,62	PANDA ALÜMİNYUM A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
806	12	26.006.644,98	PENGUEN PAZARLAMA A.Ş.
751	99	27.893.043,80	PENTİ GİYİM TİCARET A.Ş.
132	5	120.224.143,90	PERFETTI VAN MELLE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
17	2	698.195.539,06	PERGAMON STATUS DIŞ TİC. A.Ş.
509	61	38.744.713,68	PET DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
36	6	354.227.240,61	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ
73	15	180.127.327,42	PETLAS LASTİK SAN. TİC. A.Ş.
91	3	159.136.147,48	PHILSA PHILIP MORRIS SABANCI SİGARA VE TÛTÛNCÛLÛK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
738	17	28.369.899,70	PİLYEM GIDA TARIM SAN. TİC. A.Ş.
675	63	30.516.182,77	PİRELLİ LASTİKLERİ DIŞ TİC. A.Ş.
578	61	35.050.798,35	PİRELLİ OTOMOBİL LASTİKLERİ A.Ş.
727	75	28.605.657,41	PLASTAY KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
197	17	86.620.115,68	POLİBAK PLASTİK FİLM SAN. VE TİC. A.Ş.
977	1	21.964.720,47	POLİN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
287	26	61.272.686,58	POLİNAS PLASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
131	23	120.451.407,75	POSCO ASSAN TST ÇEL. SAN. A.Ş.
839	22	25.211.537,38	POST HALI İTH. İHR. LTD. ŞTİ.
291	9	60.674.965,10	POYRAZ POYRAZ FINDIK ENTEGRE SAN. VE TİC. A.Ş.
60	3	214.006.401,43	PRATT&WHITNEY THY TEK. UÇAK MOT. BAK. MERK. LTD. ŞTİ.
68	2	187.942.246,24	PROGIDA TARIM ÜRÜNLERİ SAN. TİC. A.Ş.
111	19	139.277.385,29	PROMETEON TURKEY ENDÜSTRİYEL VE TİCARİ LASTİKLER ANONİM ŞİRKETİ
307	29	57.785.178,30	PROPAK AMB. ÜRETİM VE PAZ. A.Ş.
40	2	311.113.703,30	RAM DIŞ TİCARET A.Ş.
172	11	96.388.115,60	RAVAGO PETROKİMYA SATIŞ VE PAZARLAMA A.Ş.
775	42	26.994.149,12	REÇBER KABLO A.Ş.
864	114	24.616.716,00	REHA TEKSTİL DIŞ TİC. VE SAN. A.Ş.
136	7	118.554.202,40	RE-MA METAL TEKSTİL İNŞ. GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
953	93	22.531.875,44	REPKA DIŞ TİC. A.Ş.
211	19	83.220.278,10	REXPORT DIŞ TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
611	102	33.370.721,13	REYYAN ULUSLARARASI NAK. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
925	55	23.225.332,47	RİTAŞ PAZ.İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
162	7	102.299.732,23	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC. A.Ş.
552	13	36.093.211,48	RONLY GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
453	13	42.928.462,03	RÜYA İÇ VE DIŞ TİC. İNŞAAT SAN. LTD. ŞTİ.
903	1	23.726.032,08	S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SAT. KOOP. BİRLİĞİ MARMARABİRLİK
134	21	119.673.961,20	S.S.P. OTOMOTİV SANAYİ VE DIŞ TİC. A.Ş.
375	11	48.925.427,79	SABIRLAR FINDIK İHR. LTD. ŞTİ.
365	9	49.970.126,42	SAFYÜN DOKUMA ÜRÜNLERİ İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
551	9	36.173.208,13	SAHRA GIDA İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ
571	11	35.376.590,50	SAME DEUTZ FAHR TRAKTÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
987	40	21.726.616,85	SAMET KALIP VE MADENİ EŞYA SAN. VE TİC. A.Ş.
139	32	115.848.375,22	SAMPA OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
441	48	43.615.762,21	SAMSUN MAKİNA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
368	10	49.786.364,12	SAMSUN YURT SAVUNMA SAN. VE TİC. A.Ş.
550	57	36.204.994,93	SANAT GROUP AMBALAJ İÇ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
306	30	57.817.156,05	SANDOZ GRUP SAĞLIK ÜRÜNLERİ İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
747	77	28.107.891,27	SANDOZ İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
50	4	264.658.037,52	SANKO DIŞ TİC. A.Ş.
157	3	105.362.860,17	SANMAR DENİZCİLİK MAKİNA VE TİC. A.Ş.
182	13	92.633.305,23	SAPRO TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
258	9	68.831.124,09	SARAY DOKUM VE MADENİ AKSAM SANAYİ TURİZM ANONİM ŞİRKETİ
402	10	46.968.789,93	SARBAK METAL TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
34	3	377.471.013,72	SARKUYSAN ELEKTROLİTİK BAKIR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
128	32	123.194.602,75	SARTEN AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
83	14	166.396.109,24	SASA DIŞ TİC. A.Ş.
479	36	40.982.072,30	SAYINLAR GIDA MD. SAN. TİC. AŞ.
167	13	101.278.112,15	SCHNEIDER ENERJİ ENDÜSTRİSİ SAN. VE TİC. A.Ş.
668	19	30.852.821,64	SCHOTT ORİM CAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
653	122	31.296.984,70	SEDAT UĞURLU İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
62	1	206.643.937,43	SEFİNE DENİZCİLİK TERSANECİLİK TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.
988	84	21.725.952,69	SEHA MÜHENDİSLİK MÜŞAVİRLİK TİCARET MAKİNA SAN. A.Ş.
282	14	62.272.465,43	SELÇUK İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
630	48	32.197.355,48	SELÇUK YEM GIDA SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.
302	2	58.045.065,93	SEMBOL ULUSLARARASI YAT. PEY. İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.
620	29	32.751.581,52	SEPA MENSUCAT SAN. VE TİC. A.Ş.
665	56	30.886.676,01	SERTEL VİDA METAL A.Ş.
85	5	165.985.974,42	SEVAL İHRACAT İTHALAT VE PAZARLAMA TİC. LTD. ŞTİ.
731	40	28.519.442,79	SEVAL KABLO AYD. CİHAZ. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
946	51	22.681.680,78	SFA FOREIGN TRADE DIŞ TİC. A.Ş.
486	47	40.231.340,54	SHELL&TURCAS PETROL A.Ş.
866	13	24.576.751,90	SINIRLI SORUMLU TARIŞ ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ
587	57	34.636.296,52	SIO AUTOMOTIVE PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş.
944	25	22.767.070,39	SIRMA CARPET DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
949	15	22.592.590,45	SİN GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
838	21	25.242.768,43	SİPAHI İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
799	10	26.232.417,21	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
237	8	75.317.871,48	SİSTEM ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
487	60	39.901.690,09	SLN TEKSTİL VE MODA SAN. TİC. A.Ş.
29	4	439.403.389,46	SOCAR TURKEY PETROL TİC. A.Ş.
929	14	23.155.864,11	SOYLU GIDA SAN. TİC. A.Ş.
382	10	48.269.351,26	SOZER KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
948	21	22.611.103,28	SÖNMEZLER İTHALAT İHRACAT GIDA NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
16	2	703.556.830,86	STAR RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ
505	11	38.859.226,14	STM SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ MÜHENDİSLİK VE TİC. A.Ş.
873	100	24.392.062,33	SUBOR BORU SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
872	117	24.430.418,06	SUGLOBAL TEKSTİL VE KONFEKSİYON SAN. A.Ş.
586	63	34.688.911,11	SUN CHEMICAL MATBAA MÜREKKEPLERİ VE GEREÇLERİ SAN. TİC. A.Ş.
877	74	24.347.636,74	SUNAR PAZARLAMA VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
529	10	37.477.917,26	SUNEL TİCARET TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
510	55	38.733.105,09	SUPERLİT BORU SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
354	6	50.849.849,56	SÜRSAN SU ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
871	42	24.467.098,86	SÜRÜ TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
362	44	50.136.788,98	ŞANTUK TEKSTİL SAN.VE TİC. A.Ş.
294	36	59.197.707,97	ŞARA DIŞ TİC. A.Ş.
721	61	28.699.607,64	ŞA-RA ENERJİ İNSAAT TİC. SAN. A.Ş.
680	90	30.353.197,57	ŞEM OTOMOTİV DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
930	16	23.142.141,57	ŞENOCAK GIDA FINDIK ENTGR.TURZ NAKL. İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
609	14	33.384.570,95	ŞENPİLİÇ GIDA SAN. A.Ş.
890	44	23.921.468,04	ŞİRİKÇİOĞLU PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.
19	1	642.107.707,77	ŞİŞECAM DIŞ TİC. A.Ş.
76	3	176.845.674,39	ŞÖLEN ÇİKOLATA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
429	48	44.597.212,55	T AND P İÇ VE DIŞ TİCARET SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
745	73	28.161.636,18	T.K.G. OTOMOTİV SAN. VE TİC. A.Ş.
238	4	75.062.616,94	T.T.L. TÜTÜN SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
23	2	505.282.388,51	TAHA PAZ. VE MAĞAZACILIK A.Ş.
266	25	66.352.133,13	TAN-ALİZE KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
939	72	22.922.622,48	TAT NİŞASTA SAN. TİC. A.Ş.
79	14	169.765.531,29	TATMETAL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
547	41	36.335.208,40	TAYAŞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
304	3	57.846.911,34	TEK ASYA TARIM ÜRÜNLERİ TİC. LTD. ŞTİ.
414	11	46.309.741,00	TEKNİK ALÜMİNYUM SAN. A.Ş.
570	32	35.387.406,16	TELATEKS DIŞ TİC.KOMPOZİT SAN. A.Ş.
496	49	39.345.622,44	TEMSA SKODA SABANCI ULAŞIM ARAÇLARI A.Ş.
848	78	25.052.340,31	TEMSAN İTH. İHR. İNŞ. TEKS. GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
179	4	93.590.795,44	TERMO TEKNİK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
84	2	166.199.795,57	TERSAN TERSANECİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
7	1	1.521.088.892,84	TGS DIŞ TİC. A.Ş.
467	47	41.839.722,37	TIRSAN KARDAN SAN. VE TİC. A.Ş.
96	18	154.757.584,29	TIRSAN TREYLER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
657	62	31.192.108,09	TİRYAKİLER OTO MAKİNA TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
8	4	1.520.868.841,35	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.
540	21	36.752.176,98	TORAMAN TEKS. DERİ VE İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.
193	16	86.988.171,13	TOROS TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.
200	6	85.511.502,45	TORUN BAKIR ALAŞIMLARI METAL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
30	5	433.621.834,53	TOSÇELİK PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.
119	21	132.195.930,90	TOSYALI TOYO ÇELİK A.Ş.
51	11	261.684.914,73	TOYOTA MOTOR EUROPE ADAPAZARI ŞUBESİ
2	2	3.576.484.623,29	TOYOTA OTOMOTIV SAN. TÜRKİYE A.Ş.
577	36	35.132.969,61	TRAKYA DOKUM SAN. VE TİC. A.Ş.
706	93	29.180.119,75	TRİSTONE FLOWTECH İSTANBUL OTOMOTİV SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
603	15	33.934.077,35	TUANA MUCEVHERAT VE KUYUMCULUK SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
391	5	47.846.738,19	TUĞRUL TARIM VE PETROL ÜR. TİC. VE SAN. A.Ş.
535	6	36.951.410,68	TUKAŞ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
969	22	22.216.672,92	TUMAY BALIKÇILIK GIDA DIŞ TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
843	14	25.159.184,06	TURAÇ DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
228	20	78.353.996,47	TURK PRYSMIAN KABLO VE SİSTEMLERİ A.Ş.
927	13	23.197.733,98	TURQUOISE YAT SANAYİ A.Ş.
82	5	166.441.447,52	TUSAŞ MOTOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
33	1	385.885.806,48	TUSAŞ TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.
192	5	89.398.664,87	TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRİKALARI A.Ş.
37	1	336.442.417,40	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK. A.Ş.
9	1	1.464.935.894,78	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
589	24	34.508.552,72	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.
206	22	84.273.417,29	TÜRKMEN GRUP İTH. İHR. DIŞ TİC. A.Ş.
605	16	33.846.642,61	TZE GLOBAL DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
138	1	116.989.275,26	UÇAK KARDEŞLER GIDA SER. ULUS. NAK. PLAS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
685	30	30.061.246,27	UÇAK TEKSTİL TURİZM İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE ANONİM ŞİRKETİ
972	28	22.026.238,48	UĞUR MAKİNA SANAYİ GIDA İNŞAAT TAAHHÜT END. YAPILAR TURİZM TARIM DIŞ TİC. A.Ş.
268	18	65.708.286,65	ULAŞ GIDA UN TEKSTİL NAKLİYE TİC. VE SAN. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
502	33	38.949.549,44	ULUSOY ELEKTRİK İMALAT TAAHHÜT VE TİC. A.Ş.
350	29	51.345.782,34	ULUSOY UN SANAYİ VE TİC. A.Ş.
431	40	44.292.018,02	UNAT YAĞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
687	56	29.915.774,71	UNITED FOOD FOREIGN TRADE GIDA DIŞ TİC.A.Ş.
950	52	22.589.548,96	ÜNİKA UNİVERSAL KABLO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
682	55	30.277.757,52	UNSAN UN SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
454	53	42.809.346,05	UOB MODA TEKSTİL DIŞ TİC. A.Ş.
911	80	23.533.199,19	UPK İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
424	98	45.275.944,58	USHAŞ ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ
705	73	29.186.578,91	USK KİMYA ANONİM ŞİRKETİ
814	64	25.856.851,75	ÜMRAN ÇELİK BORU SANAYİ A.Ş.
250	42	70.474.635,39	ÜNİLEVER SAN.VE TİC.TÜRK A.Ş.
54	6	239.060.341,95	ÜNİTEKS TEKSTİL GIDA MOTORLU ARAÇLAR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
527	64	37.518.304,00	ÜNL DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
771	43	27.086.830,81	ÜNPA DIŞ TİCARET. LTD. ŞTİ.
401	27	46.979.012,36	ÜNTEL KABLOLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
484	26	40.597.417,60	ÜNVER TEKSTİL KONF. İML. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
26	2	484.515.589,13	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.
536	54	36.856.357,70	VANSAN MAKİNA MONTAJ VE PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ
386	36	48.149.263,17	VATAN PLASTİK SAN. VE TİC. A.Ş.
983	134	21.824.094,65	VENÜS GİYİM SAN. VE TİC. A.Ş.
4	1	2.048.752.685,50	VESTEL TİCARET A.Ş.
967	109	22.222.186,74	VİBRACOUSTİC ÇERKEZKÖY OTO PARÇALARI DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
318	10	55.315.206,38	VİESSMANN MANİSA SATIŞ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.
793	30	26.384.398,35	VİG METAL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
794	16	26.329.154,61	WARMHAUS ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
659	37	31.121.588,04	WAT MOTOR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
729	34	28.551.037,72	WEAVERS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
44	4	282.043.654,98	WHIRLPOOL BEYAZ ESYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
919	25	23.387.714,81	WITTUR ASANSÖR SANAYİ VE TİC. A.Ş.

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	2020 İhracatı (\$)	Firma Ünvanı
999	137	21.431.526,74	WİSER WASH KONFEKSİYON TEKSTİL SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
203	19	85.177.667,15	WORLD MEDICINE İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
861	118	24.754.013,16	YAKO TEKS. SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.
465	61	41.876.975,76	YAPI MERKEZİ İNŞ. VE SAN. A.Ş.
388	44	47.903.321,55	YARIŞ KABİN SAN. VE TİC. A.Ş.
369	10	49.729.487,45	YASİN KAPLAN TEKSTİL VE HALI SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
170	5	97.174.627,85	YAŞAR DIŞ TİC. A.Ş.
513	90	38.582.469,11	YAŞARTEKS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
743	44	28.212.265,84	YATSAN SÜNGER VE YATAK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
186	5	91.564.255,32	YAVUZ GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
619	71	32.767.201,59	YAVUZÇEHRE TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
198	7	85.854.814,02	YAVUZKAN HAZEL GIDA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
558	43	35.689.700,34	YAYLA AGRO GIDA SAN. VE NAK. A.Ş.
255	33	69.663.063,63	YEŞİLYURT DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE LİMAN İŞLETMELERİ A.Ş.
56	7	236.157.253,44	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FAB. A.Ş.
229	30	78.238.640,70	YILDIZDEMİR ÇELİK SAN. A.Ş.
392	72	47.708.263,47	YILTEKS İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
168	27	98.844.292,50	YİĞİT AKÜ MALZEMELERİ NAK. TUR. İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.
818	145	25.751.153,16	YMA İTHALAT VE İHRACAT LTD. ŞTİ.
765	115	27.205.404,49	YNS TEKS. VE KONF. SAN. DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
975	18	21.972.675,88	YONCA - ONUK ADI ORTAKLIĞI
175	21	94.969.977,28	YONCA GIDA SANAYİ İŞLETMELERİ İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
470	16	41.676.245,05	YORGLASS CAM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
696	20	29.550.020,26	YPS GLOBAL OTOM. İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
981	76	21.865.508,95	YUNİK DANIŞMANLIK VE İTH. İHR. A.Ş.
426	12	45.153.226,32	YURTBAY SERAMİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
24	4	503.384.174,70	YÜCEL BORU İHR. İTH. VE PAZ. A.Ş.
396	41	47.548.518,88	YÜKSEL DIŞ TİC. İNŞ. SAN. LTD. ŞTİ.
974	50	21.996.651,50	YÜNSA YÜNLÜ SAN. VE TİC. A.Ş.
57	10	235.173.555,40	ZORLU DIŞ TİC. A.Ş.

TÜRKİYE'NİN

İLK

1000

İHRACATÇISI

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

**2020 YILI
İLK 1000 FİRMA
KARŞILAŞTIRMALI
VERİLER**

SEKTÖR BİRİNCİLERİ

2020 Genel Sıralaması	Firma Ünvanı	Sektör	2020 Toplam İhracatı (\$)	2020 Sektörel İhracatı (\$)
11	HABAŞ SİNAİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.	Çelik	1.041.201.129,63	1.039.067.483,00
19	ŞİŞECAM DIŞ TİC. A.Ş.	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	642.107.707,77	293.231.680,37
5	KİBAR DIŞ TİCARET A.Ş.	Demir ve Demir Dışı Metaller	1.963.810.713,69	512.026.261,51
7	TGS DIŞ TİC. A.Ş.	Deri ve Deri Mamulleri	1.521.088.892,84	30.797.191,02
977	POLİN DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Diğer Sanayi Ürünleri	21.964.720,47	16.523.476,75
4	VESTEL TİCARET A.Ş.	Elektrik - Elektronik	2.048.752.685,50	1.928.433.061,81
27	FERRERO FINDIK İTHALAT İHRACAT VE TİCARET A.Ş.	Fındık ve Mamulleri	461.374.872,79	461.365.499,20
62	SEFİNE DENİZCİLİK TERSANECİLİK TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.	Gemi ve Yat	206.643.937,43	206.340.542,73
45	ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.	Halı	278.767.281,09	260.119.263,01
7	TGS DIŞ TİC. A.Ş.	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1.521.088.892,84	636.135.843,82
42	OBA FOOD GIDA SAN. TİC. A.Ş.	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	288.473.523,82	288.473.013,21
39	BOSCH TERMOTEKNİK ISITMA VE KLİMA SAN. VE TİC. A.Ş.	İklimlendirme Sanayii	318.026.770,07	315.963.706,77
9	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.464.935.894,78	1.464.701.210,55
135	AYDIN KURUYEMİŞ SANAYİ VE TİC. A.Ş.	Kuru Meyve ve Mamulleri	119.528.499,21	89.765.968,84
21	EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.	Madencilik Ürünleri	584.808.020,39	227.361.477,84
37	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK. A.Ş.	Makine ve Aksamları	336.442.417,40	310.274.748,96
63	ALTUNKAYA İNŞ. NAK. GIDA TİC. A.Ş.	Meyve Sebze Mamulleri	204.300.491,36	65.557.614,52
48	HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	269.147.548,61	180.594.383,56
12	İSTANBUL ALTIN RAFİNERİSİ ANONİM ŞİRKETİ	Mücevher	903.672.007,07	903.659.007,07
1	FORD OTOMOTİV SAN. A.Ş.	Otomotiv Endüstrisi	4.897.527.388,22	4.832.941.530,22
33	TUSAŞ TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.	Savunma ve Havacılık Sanayii	385.885.806,48	374.751.241,28
64	KLC GIDA ÜRÜNLERİ İTH. İHR. VE TİC. A.Ş.	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	199.312.960,36	195.450.845,88
	ÇİÇEKÇİLER BİRLİĞİ DIŞ TİC. A.Ş.	Süs Bitkileri ve Mamulleri	8.230.674,71	8.230.674,71
41	AK-PA TEKSTİL İHRACAT PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	Tekstil ve Hammaddeleri	308.387.748,05	214.017.063,11
65	BRITISH AMERICAN TOBACCO TÜTÜN MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Tütün	195.870.300,63	167.644.230,28
138	UÇAK KARDEŞLER GIDA SER. ULUS. NAK. PLAS. SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.	Yaş Meyve ve Sebze	116.989.275,26	116.989.275,26
903	S.S.MARMARA ZEYTİN TARIM SAT. KOOP. BİRLİĞİ MARMARABİRLİK	Zeytin ve Zeytinyağı	23.726.032,08	23.670.715,94

EN YÜKSEK VERGİ ÖNCESİ KÂR

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Ünvanı	2020 İhracatı (\$)	2020 Vergi Öncesi Kâr (₺)
114	28	KAPTAN DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE TİCARET A.Ş.	135.548.816,65	8.659.169.022,00
31	24	İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.	390.439.659,04	5.774.499.795,00
159	59	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	104.066.519,41	4.885.150.480,00
78	8	BAYKAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	172.060.712,70	4.391.899.873,65
650	85	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	31.368.887,32	4.268.080.275,00
46	43	ETİ BAKIR ANONİM ŞİRKETİ	276.443.778,02	3.791.312.732,49
43	40	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI. TİC. A.Ş.	285.668.410,51	3.613.954.624,46
1	121	FORD OTOMOTIV SAN. A.S.	4.897.527.388,22	3.574.764.798,95
22	14	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GEN.MÜD.	584.358.571,14	2.737.087.469,30
38	12	BİRGİ BİRLEŞİK GİYİM İHR. DIŞ TİC. A.Ş.	326.569.139,12	2.289.482.605,18
8	51	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.	1.520.868.841,35	1.542.300.367,76
28	33	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	441.759.940,72	1.040.868.974,09
36	10	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ	354.227.240,61	1.010.459.942,47
3	46	OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	2.282.777.993,01	994.948.650,00
14	5	BSH EV ALETLERİ SAN.VE TİC.A.Ş	812.022.141,91	918.756.090,65
37	19	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK.A.Ş.	336.442.417,40	873.710.656,00
214	3	HİDROMEK HİDROLİK VE MEKANİK IML.SAN.VE TİC.A.Ş.	81.308.895,59	813.215.278,31
589	26	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.	34.508.552,72	664.267.611,70
142	84	HEMA EXİM TİCARET A.Ş.	113.518.386,10	658.257.187,63
162	93	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC.A.Ş.	102.299.732,23	656.596.687,00

EN YÜKSEK YURT İÇİ SATIŞ

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Ünvanı	2020 İhracatı (\$)	2020 Yurtiçi Satış Tutarı (₺)
9	1	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A. Ş.	1.464.935.894,78	51.044.765.000,00
204	7	AHLATÇI KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	85.089.327,79	40.848.716.983,81
486	47	SHELL&TURCAS PETROL A.S.	40.231.340,54	36.597.917.000,00
43	8	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI. TİC. A.Ş.	285.668.410,51	23.016.657.416,55
16	2	STAR RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ	703.556.830,86	19.857.331.115,10
28	4	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	441.759.940,72	16.916.077.977,02
1	1	FORD OTOMOTIV SAN. A.S.	4.897.527.388,22	16.700.760.334,37
159	9	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	104.066.519,41	14.564.540.198,00
8	4	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.	1.520.868.841,35	14.328.058.577,72
579	14	HEMERA KUYUMCULUK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	34.998.770,04	14.192.541.700,00
31	7	İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.	390.439.659,04	13.732.103.443,39
51	11	TOYOTA MOTOR EUROPE ADAPAZARI ŞUBESİ	261.684.914,73	12.292.330.419,94
250	42	ÜNİLEVER SAN.VE TİC.TÜRK A.Ş.	70.474.635,39	11.317.776.628,82
650	14	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	31.368.887,32	10.168.415.671,00
6	2	ARÇELİK A.Ş.	1.818.406.404,33	9.923.187.268,95
11	1	HABAŞ SİNAİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.	1.041.201.129,63	9.904.954.532,29
3	3	OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	2.282.777.993,01	9.502.525.478,00
36	6	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ	354.227.240,61	8.010.375.192,95
14	3	BSH EV ALETLERİ SAN.VE TİC.A.Ş	812.022.141,91	7.479.709.792,84
30	5	TOSÇELİK PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.	433.621.834,53	7.437.013.557,61

EN HIZLI YÜKSELEN FİRMALAR

2020 Genel Sıralaması	2019 Genel Sıralaması	Sıralama Değişimi	Firma Ünvanı	2020 İhracatı (\$)
157	957	800	SANMAR DENİZCİLİK MAKİNA VE TİC. A.Ş.	105.362.860,17
319	990	671	AYCAN ENTEGRE GIDA A.Ş.	55.244.408,14
368	968	600	SAMSUN YURT SAVUNMA SAN. VE TİC. A.Ş.	49.786.364,12
325	917	592	BATI ÇİM BATI ANADOLU ÇİMENTO SAN. A.Ş.	54.179.894,71
322	908	586	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	54.524.029,05
414	952	538	TEKNİK ALÜMİNYUM SAN. A.Ş.	46.309.741,00
294	798	504	ŞARA DIŞ TİC. A.Ş.	59.197.707,97
448	937	489	CRONIMET TURKEY METAL TİC. A.Ş.	43.169.199,82
162	616	454	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC. A.Ş.	102.299.732,23
535	973	438	TUKAŞ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	36.951.410,68
431	860	429	UNAT YAĞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	44.292.018,02
460	869	409	EGE SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.	42.196.768,20
580	989	409	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	34.948.884,47
242	625	383	ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	73.013.694,48
633	991	358	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	32.108.745,02
296	652	356	LİMAK ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.	58.858.493,84
466	811	345	CFN KİMYA SANAYİ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	41.850.003,17
413	756	343	FİSTAŞ DIŞ TİC. PAZ. SAN. VE TİC. A.Ş.	46.547.403,83
503	842	339	ANKUTSAN ANTALYA KUTU SAN. OLUKLU MUK. KAĞ. TİC. A.Ş.	38.882.288,31
631	962	331	ART DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	32.177.979,10

EN YÜKSEK ARTIŞ (%)

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Ünvanı	2019 İhracatı (\$)	2020 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi (%)
26	5	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.	56.009.711,12	484.515.589,13	%765,1
157	67	SANMAR DENİZCİLİK MAKİNA VE TİC. A.Ş.	22.221.339,40	105.362.860,17	%374,2
46	43	ETİ BAKIR ANONİM ŞİRKETİ	75.025.436,39	276.443.778,02	%268,5
162	93	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC. A.Ş.	33.009.299,54	102.299.732,23	%209,9
130	64	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	44.272.542,08	120.475.306,76	%172,1
319	10	AYCAN ENTEGRE GIDA A.Ş.	21.708.858,55	55.244.408,14	%154,5
114	28	KAPTAN DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE TİCARET A.Ş.	57.408.447,50	135.548.816,65	%136,1
62	32	SEFİNE DENİZCİLİK TERSANECİLİK TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.	87.969.805,58	206.643.937,43	%134,9
325	21	BATI ÇİM BATI ANADOLU ÇİMENTO SAN. A.Ş.	23.246.685,40	54.179.894,71	%133,1
322	49	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	23.483.886,48	54.524.029,05	%132,2
368	9	SAMSUN YURT SAVUNMA SAN. VE TİC. A.Ş.	22.031.098,01	49.786.364,12	%126,0
242	28	ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	32.573.079,08	73.013.694,48	%124,2
294	52	ŞARA DIŞ TİC. A.Ş.	26.475.542,93	59.197.707,97	%123,6
129	33	ACACİA MADEN İŞLETMELERİ A.Ş.	55.578.249,20	122.981.706,51	%121,3
414	21	TEKNİK ALÜMİNYUM SAN. A.Ş.	22.285.699,35	46.309.741,00	%107,8
266	111	TAN-ALİZE KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	33.803.420,41	66.352.133,13	%96,3
448	80	CRONIMET TURKEY METAL TİC. A.Ş.	22.751.271,73	43.169.199,82	%89,7
165	130	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	53.892.688,24	101.818.998,40	%88,9
296	3	LİMAK ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.	31.210.165,29	58.858.493,84	%88,6
60	35	PRATT&WHITNEY THY TEK. UÇAK MOT. BAK. MERK. LTD. ŞTİ.	113.626.916,28	214.006.401,43	%88,3

EN YÜKSEK ARTIŞ (\$)

2020 Genel Sıralaması	2020 Sektörel Sıralaması	Firma Ünvanı	2019 İhracatı (\$)	2020 İhracatı (\$)	İhracat Değişimi (\$)
26	5	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.	56.009.711,12	484.515.589,13	428.505.878,01
46	43	ETİ BAKIR ANONİM ŞİRKETİ	75.025.436,39	276.443.778,02	201.418.341,63
62	32	SEFİNE DENİZCİLİK TERSANECİLİK TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.	87.969.805,58	206.643.937,43	118.674.131,85
60	35	PRATT&WHITNEY THY TEK. UÇAK MOT. BAK. MERK. LTD. ŞTİ.	113.626.916,28	214.006.401,43	100.379.485,15
42	29	OBA FOOD GIDA SAN. TİC. A.Ş.	194.662.913,31	288.473.523,82	93.810.610,51
157	67	SANMAR DENİZCİLİK MAKİNA VE TİC. A.Ş.	22.221.339,40	105.362.860,17	83.141.520,77
77	76	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	95.634.145,83	175.897.256,88	80.263.111,05
114	28	KAPTAN DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE TİCARET A.Ş.	57.408.447,50	135.548.816,65	78.140.369,15
130	64	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	44.272.542,08	120.475.306,76	76.202.764,68
79	61	TATMETAL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	98.641.264,88	169.765.531,29	71.124.266,41
162	93	ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC. A.Ş.	33.009.299,54	102.299.732,23	69.290.432,69
129	33	ACACİA MADEN İŞLETMELERİ A.Ş.	55.578.249,20	122.981.706,51	67.403.457,31
67	63	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	130.535.982,39	189.559.158,42	59.023.176,03
66	2	MESCİER DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	139.525.180,53	194.838.673,42	55.313.492,89
69	23	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	135.527.100,00	187.114.082,15	51.586.982,15
165	130	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	53.892.688,24	101.818.998,40	47.926.310,16
171	53	KADOOĞLU YAĞ SAN. VE TİC. A.Ş.	52.863.753,79	96.751.388,07	43.887.634,28
90	106	DAIKIN ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.	117.266.007,79	160.336.426,22	43.070.418,43
242	28	ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	32.573.079,08	73.013.694,48	40.440.615,40
149	120	AGT DIŞ TİCARET A.Ş.	72.000.356,71	109.067.480,28	37.067.123,57

A STAR ALLIANCE MEMBER

TK
EXTRA
CARE

DR. OZ

EKSTRA ÖNLEM, EKSTRA HİJYEN

Birlikte çıkacağımız her yolculukta, rahatınız yerinde ve sağlığınız güvende.

TURKISH AIRLINES

Seyahat standartlarımız ve diğer detaylar için turkishairlines.com'u ziyaret edebilirsiniz.
Hijyen standartlarımız, SimpliFlying'in desteklediği APEX Health Safety tarafından Diamond Statüsü ile ödüllendirildi.

